

Inipit moralizatio noui testamēti. et p̄mo sup matheum.

Decurso veteri testamento et moralizatis figuris quas de diuersis libris extraxi: restat nunc ad hi-

storiam euangelicam manū mittere. et iuxta morem solitum aliquas historias et parabolas excerptendo illas scilicet quas possum ad morem hominū applicare.

Quāuis enim non sū dignus corrigiam calceamēti saluatoris soluere nec facta aut dicta quā in euāgelij scribūt tangere. spero tamē quod ipse quī se ab emortuo ista tangi permittit non indignabitur si me peccatore et indignū simplici corde me publicāos ad se appropinquante viderit ut saltē vestimētorū eius fimbriā tangam ut cū ipsam tetigero saluus fiam. Euāgelij igitur mathei p̄mo deo opitulante parua: deinde ista quā in alijs euāgelij que a matheo posita non fuerūt suis capitulis sup addam.

Quā natus esset ihesus in bethleem iude stellā continue apparuit que magos ab oriente in iudeā ad puerum adorandum adduxit. Ista enim stellā regem iudeorū natum ostendit et eos vsq; ad domiciliū antecessit: que sup locū ubi erat puer diu imobilis stetit. quaz

videntes gauisi sunt: et huius signi docti domū intrauerūt et puerum cū maria matre eius inuenerūt: et aptis thesauris suis aurum thus et mirram obtulerunt.

Isti magi qui erāt gentiles valde remoti a iherusalē significāt peccatores qui longe a iherusalē id est a visione dei viuentes esse noscunt. stella ista bonū plātū vel superiorem signat qui exemplis et doctrinis suis alios illustrat. Ista ergo stellā idē predicator debet in oriente id est in statu virtutū lucere. magos idē peccatores et simplices ad iherusalē p̄ fidem et penitentiā adducere: iter salutis predicando eis ostendere. et eos p̄ bona opa et exēpla ad iherusalē credendo precedere. ad quem p̄ deuotionē et vite p̄fectionē attigerit sup locū p̄ perseuerantiam debet stare. Nec inde per iconstanciā se mouere. dicens cū helia iij. regū xviij. Diuit domi in cuius cōspectu sto. Stare enim debet cū domino ut in se fit bonus firmus et stabilis. Antecedere vero debet alios ut sit illis virtualiter exēplaris. Josue iij. Sacerdotes p̄gebant ante populum. Que si fecerit videntes eius gaudio magno poterūt gaudere. quā reuera gaudium magnum est secularibus et subditis stellaz stātem. i. bonū plātū vel superiorem videre. Sic enim ipsi magi id est simplices et peccatores tali stellā illuminati doctrinaliter adducti

in bethleem que est domus pa-
nis idest in ecclesiam p penitē-
tiam venient. et domū conscien-
tie per contritiōē intrantes il-
lum qui est panis vite scz pue-
rum ihesum cum maria matre
eius per gratiam inuenient et au-
rum dilcōis caritatiue atqz mir-
ram mortificatiōis carnis a th?
deuociōis et oratiōis sibi of-
ferant. a sic ductu stelle boni fiet
Aspectus enim bone stelle an-
tecedentis. idest bone psonē viā
vītutū exēplariter ascendenti so-
let intuentes recreare et eos ad
saluatorem ihesum spirituali-
ter introducere et saluare. **I**deo
bene dicit gene. xv. **S**uspice cē-
lū et numera stellas **D**el dieqz
puer ihesus significat puritatē
inocētie quā maria. i. amara ge-
nerat pnia **I**gitur qui istū puerū
.i. cōscie puritatē inuenire desi-
derat necē ē qz ad stellā. i. ad deū
et ad sanctos p deuocōez vel bo-
norum imitacionem aspiciat. et
qz post eā seq̄tur vītualiter **S**ic
enim cum maria. i. cum penitē-
tia puerū ihesum qui interptā-
tur saluator et puritatem inno-
cētie et salutem anime reperiet.
et tria spūalia munera que p̄mi-
si offeret et concedet **I**hesus em̄
sine maria non inuenitur. quia
salus sine penitētia non habet
P̄s. Inuenit eū in terra deserta
in loco horrois **A**udien^r he-
rodes xpm̄ in bethleem natum
esse ipsū statim perdere propo-

nit. et ideo ipsum se velle adorare
dissimulans magos illuc caute
misit. et ad ipsum redire prece-
pit **I**te inquit interrogate dili-
genter de puero. et cū inueneri-
tis renunciate michi vt veniens
adorem eum **I**psos tamē ange-
lus admonuit. ne ad eundem e-
deāt. et ad regionem suam p a-
liam viam vadant. **Q**uapropter
herodes pueros occidit a m-
ter ipsos xpm̄ occidere credidit

Sic vere dyabolus nos frau-
dulēter incitat vt peccando ad
eum veniamus et vt puerū ihe-
sum auferat et ipsum eiusqz de-
uocionem in nostris cordibus i-
terimat et occidat. illud debem^r
summopere precauere et ad in-
uitacionem illius nullatenus as-
sentire sed potius per aliam vi-
am quam ipse nobis suggerit.
scilicet per viam virtutum non
viciozum ad regionem nostram
scilicet ad paradisu venire. **Q**ui
enim ad regionem paradisi cu-
pit ire. nūq̄ d; ad herodē diabo-
lum reuenire. nec eius malis o-
peribus obedire. nec per viam
quam ipse suggestit procedere vel
transire. dicens illud **Q**uarto li-
bro regum septimo. capitulo.
Non hec est via. nec ista est ci-
uitas. et cetera. **Q**uinimmo aliā
viam scilicet viam iusticie mise-
ricordie et penitentie debet que-
rere. et eam sequi et tenere **J**ux-
ta illud. quod dicit **I**sayas in
tricesimo capitulo suo **H**ec via:

ambulate in ea: nō declinetis ex
ea neq; ad dextrā neq; ad sinistra

Vel dic q; generalit̄ illi qui p
vniā viā ad bethleem domū scilz
pauis. i. ad eccliam veniūt vel ad
christū: p aliā viā reūtunt. q̄a
q̄ cū huilitate igredit̄ cū hōre re
ūtūt et ecōtra q̄ cū supbia simoia
a violentia igredit̄: i regione suā
scz in infernū vel i mortē cū igno
mia a penuria rūtūt. 3° regū xij

Nō reūtētis p viā q̄ vīstū Utile
ē igit̄ vt ad xpm .i. ad eccliaz et
ad mūdi status cū huilitate. pe
nitētia a iusticia veniamus vt ad
regionē nostrā cū gloria redeat̄.

quia qui nūc diuicias et mundi
gloriā amplectunt̄: paupes et
viles finaliter reūtunt̄. **Vel** al
lega exemplariter quomodo he
rodes idest mali sub specie boni
honoris adoracionis exhibendi
solent viam et modum occidēdi
puerum idest innocentes quere
re quorum maliciā qui perpē
dit debet exemplo magorū illu
dere et sue nequicie ministerium
non prebere sed dissimulando et
recedendo alibi facere declinare.

Itud potissime debent familia
res malorum principum facere
quia quando magistri eorum vo
lentes puerum idest simplices i
feriores depredando occidere si
cōmittant eis quod inquirāt con
tra eos vt occasione accepta sub
specie adoracionis idest sub colo
re iusticie ipsos ledant dicēs eis
Ite a interrogate diligenter de pu

ero .i. rustico vt ego venēs ado
rē eū idest occidā vel spoliē. Ipsi
pro certo debent potius p aliam
viam procedere et seruiūm ei?
dimittere q̄ suis iniquitatib; opē
dare. **Mūi xvi** Recedite de tabe
naulis hominū impiorum. ne i
uoluamini cum eis. **Vel** allega
quando iniqui non possunt ali
quem particulariter tangere vl
ledere solent non cōtra eos. sed i
sibi similes seuire vt possint in ip
sum inter alios isurgere sicut pa
tet de presidentibus qui statuta
genealia faciunt vt sub illis eccle
siasticos quos palam non audēt
persequi comprehendant. **An**
gelus sciens q; herodes esset q̄si
turus puerum ihesum ad paiciē
dum eum monuit. **Ioseph** vt pu
erum et matrem accipiens fuge
ret in egiptum vt sic puerum ille
sum de herodis manibus custo
diret. **Sic** vere cum herodes dya
bolus qui interpretatur gloriās
in pellib; id ē caro que in pulch
tudine pellis gloriatur nobis cō
tinuo nititur subtrahere vitam ḡ
cie et in nobis occidere puerū no
strum ihesum idest xpm qui no
biscum per gratiam habitat. vel
puerum nostrum idest conscien
cie a innocēcie puritatem. statū
debeamus ad monitiōnem angeli
idest boni et angelici predicatoris
vel prelati in egiptum que te
nebre vel āgustia interpretatur.
idest in tenebra humilitatis a cō
tricionis refugere. cū ipso puero

matrem eius. idest penitentiam
contrahere et sic eum ne nobiscum
pereat conseruaet. Exodi secundo
Accipe puerum et nutri eum. Sic
enim puer ille in egipto idest in
tenebris et angustis contricio
nis et humilitatis teneat et ma
ria mater eius. idest penitentia
amara scilicet castitas et continentia
a eadem adiungatur. tunc a no
bis tutissime preseruetur nec per
herodem diabolum seu carnem
nobis surripitur aut necatur. **P**
sa. xi. **E**rit altae domini in egip
to. **V**el dic qd xpc et cristi gra
tia no pot diu seruari nisi in rem ei. i.
maria p deuotione; studeat ample
ari. **V**el dic qd puer ihesus qui
in iudea psequitur et tamen in e
gipto seruetur potest interpre
tari qd cristus ab illis in terra is
rahel idest in religione p diuer
sa vicia psequitur et tamen ab il
lis q sunt in egipto. i. in mundo
p deuotionem colitur. quia pro
certo sunt plures hodie qd xpc
habet psecutores in ecclesia qd in mu
do ceteris paribus et ideo iam vi
detur ab illa terra israhel id est ab
ecclesia et ab ecclesiasticis recede
re et in egipto idest inter laycos
tales habitare. **J**ohannis octa
uo. **I**hesus abscondit se et exiit
de templo. **C**um ioseph in egip
to stetit. dictum est sibi per an
gelum qd puerum et matrem e
ius caperet et in terram israhel re
uerteretur. quod utiqz statim fe
cit et in nazareth habitauit.

Sic vere ioseph idest homo qui
in egipto scilicet in tenebris et angus
tis peccatorum debet puerum cri
stum et matrem eius idest puri
tatem et penitentiam assumere
et in terram israhel idest in sta
tum gratie pperare. in nazareth
qui interpretatur flos sanctita
tis consecratio et unctio vel vir
gultum idest in sanctitate et con
secratione permanere. et ibi istum
puerum et matrem eius cum di
ligentia custodire et in flore ius
ticie et sanctitate iusticie in vir
gulto religionis in consecratioe
deuotionis. in unctioe compas
sionis debet iste puer seruari. **I**n
nazareth enim potest aliquid
esse boni sicut dicit **J**ob. po. **D**ni
lu. po. capitulo dicitur. **M**issus
est angelus gabriel a do in ciui
tatem nazareth ad virginem.

Iohannes antequam lega
tur baptisasse vel p dical
se introducit tamquam
vox clamantis in deserto habens
vestimentum de pilis camelorum
et zonam pelliceam circa lumbos
suos et qd abus eius erant locuste
te et mel siluestre. **Q**uibus pre
missis fit mentio quomodo ipse
baptizauit et quomodo venien
tes ad se dure reprehendebat. et
quomodo de timore mortis iudi
cij mentionem faciebat. **G**emi
mina inquit viperarum iam se
curis ad radicem arboris posita
est. sicut dicitur **L**uce tercio capi
Des inuitabat ad pniaz dicens

facite ergo dignos fructus penitentie. **I**ta pnt applicari qd p
dicatoz pus debz facē qd docere.
qa reuera anq iohes. i. aliquis
hō presumat esse pdicatoz debz
i desertū pnie scēdere et ibi p cō-
tritiōne clamare et plangē: pilos
cameloz. i. exempla sanctorū in-
duere: jonā pelliceā que fit de co-
reo. i. mortis memoriā accipe et
renes. i. omēs carnales volupta-
tes restringē. et attingere locustas
que saltāt ad āteriora. i. mū-
di contemptū et affectū interiorū et
eternozū cōedere et mel filuestre
idest deuocōis dulcedinē gustare
Et tūc p certo si omia ista fecerit
poterit pdicare baptizare et ab-
luere et de morte et iudicio pec-
catoribz minas dare. **A**n̄tē em̄
debet breuitā qd doctrinā et pus
debet viā veritatis et salutis exē-
plarit ostendere qd ipsaz psumat
vbaliter pdicare. **Q**uia fm gre-
goriū. cuius vita despiciat restat
vt eius pdicatio cōtēpnat. **I**n̄tē
cetera qd predicat iohes ipse vide-
tur respēdere quosdā qui d se
mine abrahe se esse gloriabant.
et in hoc nobiliores se esse opina-
bant sicut patz iohis viij vbi ip-
si dicebāt **S**emē abrahe sum? et
nō seruiui? vniq. **U**nde ipsos re-
darguit dicens **N**e velitis dicē in-
ter vos **P**atrē habemus abrahā
potēs est em̄ deus de lapidibus
istis filios abrahe suscitare **S**ic
reuera quidā sunt qui vltra mo-
dū in genē suo gloriant. et quā

tō genē sūt nobiliores tāto rpu-
tant se meliores et tāto credūt se
ad dignitates et officia habenda
digniores. et hij p certo stulti sūt
quia sicut videm? dñs de lapidi-
bus. i. de rusticis parentibz et de
malis qñqz filios abrahe. i. suffi-
cientes et dignas psonas suscitāt
et eos ad hēditatē dignitatē et p-
mo cōez aliquo dēns exaltat. pē
Suscitās a terra mopē: et de ster-
core ac. sicut ad hāz videm? in ec-
clia vbi dñs qñqz illū ad alciora
puehit qui de viliori et huiliiori
psapia descendit. sicut videmus
inter rusticos. int̄ qs cōiter sunt
meliores clerici qd int̄ alios. quia
breuit̄ spūs vbi vult spirat: et
quēcūqz vult moribz et sciencijs
dotat dignitatibz et diuicijs ditat
et sic lapides in filios abrahe mu-
tat. **S**icut ad hām in aplis appa-
ruit quos dñs nō ex nobilibz et
sapiētibz s; magis ex rusticis et
simplicibz elegit. p̄ me cori. p̄ mo
Videte fratres vocacōem vestrā qz
nō multi sapiētes fm carnē non
multi potentes nō mlti nobiles
s; que stulta mūdi sūt elegit de?
et que ifirma sūt **V**el ista allega-
de diuisis hoīm geneibz qd de rus-
ticitate ad nobilitatē et de statu
huili ad magnā seculi dignitatē
transeūt sicut patz de multis no-
bilibz regibz quoz ortus ab hu-
mili plebe pcessit. **E**ccāastes. iij
De carcere egreditur interdū ali-
quis ad regnū: et alius natus i
regno inopia consumitur ac pit

Vel dic q̄ ista fuerunt dicta
cōtra iudeos qui in semine abra
be gloriabantur et gētiles abho
minabantur. et tamen ipsi lapi
des insensibiles sciz gentiles filij
abrabe facti sūt. inquātum ad fi
dem xp̄ianam sunt conuerſi ip
si vero qui prius filij abrabe fue
rūt sciz iudei p̄ obstinacionem
lapides sūt conuerſi. **C**or enim
eorum induratum ē quasi lapis.
Job xi. quia nō omnes qui sunt
ex abraham sunt filij abrahā et
non omēs qui sūt ex israhel sūt
filij israhel. **A**d romanos nono
Johanne populū baptisan
te in iordane cum cr̄stus ad eū
baptizandus remisset ipsum io
hannes tangere timuit dicens.
Ego a te debeo baptizari. et tu re
mis ad me. **S**uper ipsum enim
columbam descendentem vidit
et vocem patris ipsum vocantē
filium audiuit. **I**hesus q̄uis es
set sanctior iohanne non tamen
ab ipso baptizari recusauit. sed
potius humiliter sibi dixit. **S**i
ne inquit. sic enim implere nos
debet omnem iusticiam. **I**llud
allegari potest quando iohan
nes idest prelatus qui vacat ad
alios baptizandos et mundificā
dos videt aliquem ihesum veni
entem ad se idest quando videt
se habere aliquem subditū meli
orem se et sanctiorem. de quo ē
certus q̄ ipse est dei filius p̄ imi
tacionem et q̄ columba idest spi
ritus sanctus visitat ipsū p̄ gratie

infusionem ipsum proculdubio
debet reuerenter tractare. et se ē
putare indignum ipsum tange
re vel corrigere. baptizare seu sa
cramenta ecclesie sibi ministraē.
ipse tamē ihesus idest subditus
quantumcūq̄ sit dignus et san
ctus in genere et potentia clarus.
Johannis primo capitulo. pre
lato quantumcūq̄ modico se de
bet humiliter subijcere et ab il
lo illa que pertinent ad ablucio
onem viciozum sine arrogantie
vereandia acceptare. vt sic pos
sit alijs imperfectioribus exem
plum virtutis et humilitatis da
re. **U**nde ecclesiastici quarto capit
tulo dicitur. **Q**ūto altior es. hu
milia te in omnibus. **E**t saluator
in euangelio. **O**mnis qui se ex
altauerit humiliabitur. et qui se
humiliauerit exaltabitur. **E**t ia
cōbō in canonica sua. **D**eus sup
bis resistit: huilibus et cetera. **Q**d
tamen est contra multos prela
tos qui non reuerentur nec sup
portant scientificos. et nobiles
subditos. sed potius ipsos ha
bent exosos. et contra superbos
scientificos nobiles modernos
subditos qui dedignantur pre
latis ignobilibus et sufficienti
bus obedire et ipsis non solēt sub
esse sed litigiose et brigose viue
do intuntur eos de supra se exal
tere et auferre. **D**icunt enim il
lud exodi secūdo capitulo. **Q**uis
te constituit iudicem et princi
pem sup nos.

Quom ibūs a spiritu sanc-
to duct? fūisset in deser-
tum. ⁊ xl. diebo ieiunass
statū affuit dyabol? q̄ ipsū de tri-
bus tēptauit ⁊ p̄mo sibi peccatū
gule obiecit dicens. **D**ic vt lapi-
des isti panes fiāt. sed o peccatū
auaricie dicens. **H**ec omīa dabo
tibi ac t̄o peccatū superbie vel i
amis glorie dicens. **M**itte te deor-
sū. quia nō offendes eo q̄ angeli
in manibz portabūt te. **Q**ue xp̄c
refutauit ⁊ tēptacionē triplicem
supauit. **S**ic dico quādo aliq̄s
homo a spū scō ducit̄ in desertū
idest in eligionis statū aut pmē
ibi ieiunij et abstinentie se dedi-
cat statū adest dyabolus qui ipsū
violēt inuadit ⁊ tria p̄ncipalia
vicia videt auariciā gulā et ianē
gloriā eidē ostēdit. **S**uggerit em̄
talibz q̄ panes. i. cibos accipiāt
et lapides. i. duriciā et difficulta-
tem abstinentie in panis et ciboz
voluptatē cōuertāt dicens illud in
Regū r̄p̄. Comede ⁊ bibe: gran-
dis em̄ tibi restat via. **A**c si dice-
ret. **C**omplexio tua est debilis et
tēpus vite tue eit longū. ⁊ sic fa-
tuū est abstinentie sbiacē et bonū
est comedē et fortē esse. **S**ugge-
rit etiā auariciā. **O**stēdit em̄ ho-
mimi in cogitatione regna mūdi
⁊ gloriā eorū. diuidas ⁊ p̄spita-
tem dicens ei. **S**i cadens adoraue-
ris me. i. si suggestioni mee con-
senseris et mūdi gloriā cupieris a
tuo p̄posito resilieris vel ad sc̄m
redibis. **H**ec omīa tibi dabo. di-

uitē te faciā ⁊ tēpaliter pmoue-
bo dicens illud ysaie xlv. **D**abo ti-
bi thesauros absconditos. secreto-
rū archana. **S**z quidē p̄certo q̄n
videt q̄ nulla gula vel auaricia ip-
sū potest vincere statuit eū supra
pinnaculū tēpli. eleuat eū in mē-
te sua facitq; q̄ semetipsū sanctū
et magnū estimat et de viribz su-
is p̄sumat. sibi dicens. **S**i fili? dei
es ac. **E**t sibi suggerit q̄ ingredia-
tur difficilia ⁊ vltra viēs suas pi-
culis et tēptacionibz se exponat
et q̄ in manutenētia dei ⁊ āgelo-
rū cōfidat. **A**c si sic dicēt. **S**anc-
tus es fili? dei es. nō em̄ succum-
bes in tēptacione qz āgeli d̄m te
sustinebūt. et deus te cadere non
pmittet. **S**ic igit̄ fit q̄ ad presu-
mendū de se et ad inamiter glori-
andū iuitat ipsum vt sic eum in
peccatum deiciat et prosternat.
Vidēt enim sibi dicere illd̄ p̄me
ad **Corint̄. x. Fidelis deus q̄ nō**
paciet̄ vos temptari supra id qd̄
potestis: sed faciet cum tempta-
cione prouentuz. **E**t breuiter illi
qui sunt in deserto ⁊ religione di-
uerfimode temptantur et quādo
in vno peccato viciā nequeunt i
altero temptantur. **I**deo bene di-
citur ecclesiastica secundo. **S**ili ac-
cedens ad seruitutem dei sta in iu-
sticia et timore et prepara amāz
tuam ad temptacionem. **Q**uia il-
ti temptantur de luxuria contra
votum castitatis: de gula cont̄ vo-
tum sobrietatis: contra votū pau-
ptatis de auaricia: contra hūilitatis

votum et obediētie de presump-
tione a superbia **Prouer. xxx.**
Per tā mouet t̄ra. **S**ed reuera
iste debet sagaciter respondere
contra gulam et q̄ nō ī solo pa-
ne viuit homo. sed potius in oī
verbo quod p̄cedit de ore dei z̄c
et q̄ religiosus plus debet appe-
tere cibum spiritualem q̄m cor-
poralem. **C**ontra adorationem et
consensum auaricie quem sugge-
rit debet respondere q̄ dominus
est adorandus non dyabolus et
q̄ sibi est seruiendum non mā-
mone. **C**ontra consensum inanis
glorie et presumpciois debet re-
spondere q̄ deus non est temp-
tandus sed timendus. et q̄ non
est de proprijs viribus confide-
dum. sed potius humiliter incedē-
dum. **S**ic enim istam triplicem
temptationem poterit euadere.
et tria hostis iacula non timere
et tunc de ipso verificatur quod
de cristo subiungitur q̄ dyabolus
ipsum reliquit nec amplius tēp-
tare presumet. **A**ngeli vero sibi
adherent. qui sibi spiritualiter
ministrabunt quia quando quis
temptacionem dyaboli superat
ab ipso in pace dimittitur et ab
angelis custoditur. **P**salmista.
Angelis suis mādauit de te: vt
custodiant te in oibus vijs tuis
Vel dic q̄ cristus non inueni-
tur temptatus q̄m diu fuit cum
apostolis. sed solum dum erat
solitarius in deserto. **I**n quo no-
tari potest q̄ qui in societate et

communitate viuunt minores
temptaciones sentiunt. q̄m qui
solitarij esse volunt vel in singu-
laritate vite et morum cōsistūt
Unde ecclesiastes decimo capit-
tulo. **V**e soli et cetera. **Q**uia sicut
dicit seneca. **O**mnia mala docuit
solitudo. **Q**uod potissime est ve-
rum de solitudine spiritali. quā-
do homo caret caritatiua socie-
tate et manet in solitudine peccati
segregatur a dei et sanctorum v̄-
tutum et bonorum operum cō-
munitate. **V**el dic q̄ dyabolus
temptauerat primum adam de
tribus. de gula scilicet de esu po-
mi. de auaricia supple sciētie. **S**i-
entes inquit bonum et malum
de inani gloria. nequa q̄m inq̄t
moriemini sed eritis sicut dij. **I**n
qua quidem triplici temptacōe
cum ipse adam fuit victus. con-
gruū fuit q̄ secundus adam eis-
dem temptaretur in quibus ip-
se dyabolus ipsum nō vinceret
sed potius vinceretur. vt sic sc̄z
triplex casus primi hominis. p̄
triplicem resistenciam secūdi ho-
minis sanaret. **V**el dic q̄ tūc
dyabolus hominem fortius im-
petit quando ipsum ab ipso fu-
gere et ad desertū penitentie trā-
sire cernit. temptacōnes tūc for-
tiores insurgunt quando homi-
nes ipsas amplius euadere spe-
rant et querunt. **L**aban enim tūc
iacob persecutus est. quando ip-
sum ab ipso fugere perpendit.
vt genesis tricesimo capit. b̄t.

Pharao tunc populum israhel
acrius persequitur quando eum
audit de suo domino sacrificatu
rum in desertum eedere **Exo. v.**
Quinq; reges tunc gabaonitas
impugnant quando audiunt ip
sos cum filijs israhel cōfedeatos
fuisse **Josue. x.** **S**odomite tūc ad
hostiū loth pulsant quando an
gelos hospicio recepat **Gen. xix.**
Meretrices tunc ad salomonez
venerunt quando sapienciam a
domino ecepit. **ij. Regū. ij.** **D**e
moniacus filius tunc a demone
gravius alliditur quando sanan
dus coram domino appropinqt.
vt dicitur **Marc. xij.** **S**ic ve
re pharao dyabolus laban mun
dus quinq; reges quinq; sensus
zodomite et meretrices idest ma
le cogitationes solent hominem
gravius inuadere quando inten
dit se a vicijs sepaē desertum pe
nitentie intrare. angelum id ē cri
stum secum habere: et filijs isra
hel id ē sanctis se confederare. **D**ñ
dyabolus videtur dicere illd **ijij.**
Regū. ij. **M**oab recessit a me ve
ni mecum contra eum in preliuz
cē. **S**ubiungitur hic q; petrū
et andream qui in nauicula erāt
et retia sua pro piscando in maē
mittebant ad se ihesus continuo
vocauit et piscatores hominū fe
cit **Venite inquit post me faciam
vos fieri piscatores hominū et sta
tīm relictis retibus secuti sunt eū**
Procedens vero vidit alios du
os fratres scilicet iacobum et io

bannem qui vna cum patre etiā
reficiebant qui vocati statim secu
ti sunt eum et relictis retib; et pa
tre post eum abierunt. **S**ic ve
ro qui in nauicula mundi fluctu
osi stātes retia cupiditatis et mū
di facultates possident quādoq;
a xpō spiritualiter per inspira
cionem et vocaliter per scripturā et
predicacionē: realiter per bono
rum exempla et correctionem et
tribulacionem vocantur et ad sta
tum salutis et religiois spūaliē i
uitātur. **Q**ui pro certo q; se voca
tos vt premissuz est sentiunt na
uem idest fluctus mundi stat?
et retia cupiditatis vel malarum
cōplacenciarū et diuiciarū patrē
etiam idest omnem affectōnē car
nalianum amiciaruz debent dimit
tere. xpm per imitationē sequi et
per bona opa se preparare. **I**ntra
viij. **M**agister sequar te quo cū
q; ieris et cetera.

Ascendens ihesus turbas as
cendit in montem et au
sedisset docebat discipu
los. **I**n quo notatur q; ille qui
vult alium docere debet turbas
mundi negociorū vel malarū co
gitationum fugere montem con
templacionis et vite pfectioris
ascendere et ibi in trāquillitate aī
sedere et quiescere et sic predicā
do alios poterit docere **Ysaie. xl.**
Sup montē excelsum ascēde tu q;
euangelizas. **H**ic pāpit dñs si
quis cū aduersario p viā vadit ā
te oīa pacē cū eo facē studeat ne

forte ip̄s iudici tradat. q̄ mīstro
eū dmittat. qui eū in carcerē sta-
tīm mittat. **S**ic vere cum nos
in via huius vite habeamus v-
num fortem aduersarium vide-
licet proprie conscientie remor-
sum qui non cessat nos impug-
nare arguere et mordere. necē ē
dū sumus in ista via presenti ip-
sū pacificemus et q̄ omnis pec-
cati offendiculum amouentes.
tranquillitatē illius seruemus.
Ps Rogate que ad pacem sūt
iberusalem et abundantia dili-
gentibus te. **F**iat pax in virtu-
te tua. 2ē. **A**lioquin si tempus
h̄ vite transeat ille aduersarius
n̄s iudici x̄po ī morte et ī iudicio
nos accusabit et tradet q̄ diabolo
mīstro nos cōmittz. ip̄sē vero in
infernali claustro nos recludet.
Dominus precepit si oculus
alicuius dexter vel manus dex-
tra scandalizat eū statū d̄z oculū
eruere et manū abscindere. **M**e-
lius em̄ ē vt ait. q̄ vnū mēbrū
pereat q̄ totū corpus eius in i-
fernū descendat. sicut d̄ **Ma-
t̄. i. c. ix.** **O**culus manus pes scā-
dalizantes eijā iubentur. quia
melius est oeam claudū et mā-
cū. i. cū oculo vno pede vel mā-
ū ingredi in regnum celorum q̄ du-
os oculos manus et pedes ha-
bentē in gebennam ignis mitti.
Idem h̄etur infra xvij. **T**amē
spūaliter loquendo in scriptura
p̄ oculos intelligit̄ discreō vel
subtilis cognicio. p̄ pedes affcō

p̄ manū opacō. **C**ōstat q̄ q̄z h̄ō
h̄z vtrūq̄ duplicatū et in vtroq̄
genē dextrū possidet et sinistrū.
homo eī q̄z h̄z duos oculos di-
screōis vel cognicōis sc̄z dextrū
qui videt spūalia et de fide et
scriptura cogitat. et sinistrū q̄ se
occupat cca tyalia. **H**z ecā du-
os pedes sc̄z duo genera affcōm
quēdā sc̄z dextrū h̄ est affcō et a-
mor quē habēz ad bonos. **M**a-
nū filr habemū duos. sc̄z dextrā
i. bona p̄fectiora et spūalia et si-
nistrā. i. ip̄fectiora et terrestria et
actia. **D**extrū sic ē q̄ in istis oibz
illa q̄ meliora eē videt q̄z scāda-
lizāt nos oculus eī dext̄. i. subti-
litas sensus et cognicō quā ha-
bemus erga fidē et scripturā scā-
dalizat nos quando in fide dubi-
tamus. et quādo p̄ nimias subti-
litates nos in magis arduis q̄
debet immiscemus. **T**unc enim
possumus dicere illud trenzū-
tercio. **O**culus meus dep̄datus
est animam meam. **P**es noster
dexter nos scandalizat quando
affectio quam habemus ad bo-
nos et maxime ad carnales ami-
cos occasionem peccandi ammi-
nistrat. **M**anus vero dextra dicitur
nos scandalizare quando cō-
tingit de nostris arduis et per-
fectis operibus nos superbire.
et per inanem gloriam cor nos-
trum leuare. **I**ta igitur est veri-
tas q̄ si talia nostra bona opera
nobis scandala pariant iam an-
tedicta q̄ ipsa debemus abijcē.

et potius a talibus cessare quam pro
eisdem periculo subiacere. Tunc
est enim cum sinistro oculo ma-
pede id est cum imperfectio discre-
tione operatione et affectione se sal-
uare quam magis ardua aggredi et
ibi scandalum et periculum tem-
tere: melius est vitam actiuam tene-
re et solam simplicem scienciam
scire quam circa magis ardua deficere
et perire. Unde ecci. iij. Altius a-
te ne queritis. Talis ergo o-
culus dexter id est talis scrupulosa
subtilitas et talis manus id est ta-
lis bona operatio de qua nascitur
glorie vanitas debent amputari
et erui et simplicitas frequenter.
Vel dic quod pes significat corpo-
ris vagacionem: manus malam
operationem: oculus malam intenc-
cionem. que reuera quia scandali-
zant et offendiculum eterne mor-
tis propinant et ideo sunt abici-
enda a nobis et cum diligencia
amputanda. De ca. vi. et vij. mi-
chol pono. quia quod uis ibi fit men-
tio de pluribus materijs morali-
bus expositio tamen et moralitas
de se patet. In vi. enim ibi fit me-
tio de hypocritis prolixo orantibus
et ieiunantibus. de thezauro. de
oculo simplici de duobus domis
et de sollicitudine abicienda. In
vij. vero de duplici arboribus. dupli-
cia via duplici domo. sed quia non
est presentis operis omnia uerba
saluatoris exponere cum non pos-
sem sed solum circa aliqualem fi-
gurarum et parabolarum cortice in

sudare: ideo transeo supradicta.
Quoniam dominus descendens
de monte quedam lepro-
sum sanasset precepit si-
bi ne cuiquam diceret se sanatum. vo-
luit tamen quod sacerdotibus se os-
tenderet et munus in lege ordina-
tum offerret. Sic reuera quando
aliquis leprosus id est peccator a
domino per contricionem sanatus
et ad deum occulte conuertitur et
a lepra uiciorum purgatur. sum-
me prohibetur sibi ne gratiam si-
bi factam publice per iactanciam
dicat sed potius sacerdotibus id
est uiris prudentibus qui ipsum
ad melius promouere nouerunt per
confessionem vel consilij peticio-
nem ostendat et dicat. munusque
satisfactionis offerat et impedit.
Breuiter illud est uerum quod sacerdo-
tibus et non alijs id est prudenti-
bus et uiris bonis non fatuis se os-
tendat et secreta sua et occulta re-
uelet. Pro. xxv. Causam tuam
tracta cum amico tuo et secretum
extraneo non reuelas. Vel dic quod
qui sciunt uirtutes et mirabilia non
debent laudes hominum querere
sed potius petere ne ipsorum ope-
ra in publicum proueniant. Vel
dic quod qui dat beneficium alteri
non debet procrastinare sed uolu-
tate et libenter quod petitur sta-
tim dare. Volo inquit mundare.
quia sicut dicitur secunda ad Co-
rinthios nono. Hylarem dato-
rem diligit deus. Vel dic quod le-
prosus significat genus humanum

lepra ydolatrie et viciorum infe-
ctū quē xp̄s de monte padisi de-
scendens ipsū carnē sumendo tā-
gens p̄sonaliter in cāpo b̄? mū-
di curavit et cītatis padisi igres-
sū q̄ sibi erat interdūis restituta
mūdicia restauravit. **Vel** dic q̄
tūc le p̄sus .i. peccōz sanat q̄n a
xp̄o .i. deo vel p̄lato p̄ monicōez
et correctionē seu p̄ tribulacōne
tāgitur et palpatur. **Unde** iob de
cimo nono. capitulo. **M**anus
domini tetigit me. **Vel** di e q̄
iste tactus f̄ḡt diuinā inspiracō-
nē. **H**ic fit mētio q̄ dominus
humilitatē et fidē cēturiomis seu
reguli respexit et filius infirma-
batur capharnaū. qui xp̄o dix-
rat. domine puer meus iacet in
domo paralyticus et male torq̄-
tur sed non sum dignus vt in-
tres sub tectū meū h̄ tantum dic
verbum et sanabitur puer me?
admirās sequētibz se dixit. **A**me
dico vobis. non inueni tantam
fidem in israhel. **D**ico enim vob̄
q̄ multi venient ab oriēte et oc-
cidente et recumbent cum abra-
ham ysaac et iacob in regno cē-
lorum: **F**ilij autem regni eijcē-
t̄ in tenebras exteriores. **P**uer
i² in illa hora fuit sanatus. et a
febre eadem hora septima libera-
tus. sicut hic in presenti et **J**ohā-
nis quarto capitulo dicitur. **A**d-
uerte tamen q̄ matheus vocat
istum puerum iobes filium. **L**u-
cas autem seruum. **L**uce septio.
capitulo. **I**ta possunt alle-

gari q̄ qui fideliter credūt et hu-
militer petunt. faciliter obtinēt
a domino quod requirunt. **U**n-
de luce vndecimo capitulo dicitur
Petite et accipietis. et cetera.
Ita possunt allegari q̄ cen-
turio qui erat capharnaum gen-
tilis respectu israhelitarum facit
talia hoc est dictu q̄ ista faciūt
hodie layci seculares respectu
ecclesiasticorum. **H**odie enim
vix inueniuntur tanta fides in isra-
hel sicut capharnaū. idest in ec-
clesia vel religione sicut in secu-
lo vel in mundo quia meliores
sunt hodie in multis layci q̄m
clerici: seculares q̄m rectores s̄-
diti q̄m prelati. **E**t ideo finaliter
de partibus mundi remotis id-
est de statu seculari multi ad pa-
radisum venient et cum abrahā
ysaac et iacob. idest cum sanctis
et patriarchis in paradiso r̄cum-
bent et illi qui regni huius speci-
ales filij debuerant esse idest re-
ligiosi et clerici in tenebras ex-
teriores scilicet infernales eijcē-
tur et ibidem succumbent. **E**t ita
fit q̄ deus de lapidibz filios susci-
tat abrahę: filios v̄o israhel i car-
ceribz eternis ligat atq̄ damp-
nat. **I**deo cristus de filijs suis.
idest viris ecclesiasticis videtur
conqueri dicens illud ysaie pri-
mo capitulo. **F**ilios enutriui et
exaltaui. ipsi autem spreuerunt
me. et cetera. **E**t sequitur ibidem
in eodem capitulo primo. **V**e se-
mini neq̄ populo graui. et cetera

Vel dic q̄ gentiles sunt remo-
ti seu extranei qui cū abrahā crī-
sto idest cū sanctis suis ad fidez
ecclesie et ad paradisi gloriam sūt
admissi: filij vero regni fuerunt
Iudei qui a regno xp̄i idest a fi-
de ecclesia et patria sūt exclusi qz
sicut dicitur luce p̄mo deposuit
potentes de sede ac **Vel** dic q̄
iste puer peccatorē s̄ḡt q̄ dicit̄
puer rōe ignorācie sedēs ī do-
mō ratiōe pigritie palitū. p̄pter bo-
noz opm̄ imbecillitatē male tor-
tus p̄ inuidie pueritatē qui ta-
men septima hora id est p̄ septez
sacramenta vel septem dona spi-
ritus sancti curat̄. a febr̄ibz pecca-
ti diuina gracia liberat̄. et ille bñ
dicit̄ puer prop̄t̄ recuperatā pu-
eritatē seru? prop̄t̄ humilitatē
filius propter caritatem. math̄
ij hic est filius meus dilect?

Socrus symonis qui magnis
febr̄ibz tenebat̄ tunc tempis ē
curata qñ cristus sibi dixit q̄ sur-
geret et q̄ sibi a alijs ministraret

In hoc pōt̄ notari q̄ febr̄is
malaz concupiscenciay et affecti-
onum hoīez dimittit̄ qñ ad mini-
strandū et obsequendū diligen-
ter laborandū intendit et cozpo-
rem negligende excutit̄ et otem
pmit̄. bene igit̄ dicit̄ ij. thy. iij

Tu vero vigila in omnibz labo-
ra ministeriū imple ac **H**ic fit
mentio de duobz sequi volentibz
saluatozem cū propter turbas
trans fretum scēdere voluit qdā
scriba nō vocat? xp̄m seq̄ voluit

dicens. magister sequar te quo-
cumq; ieris sed xp̄s quodam mō
ipsum repulit et paupertatem suā
sibi retulit dicens Vulpes foueas
suas habēt et volucres celi mīdos
filius autem hominis non habz
vbi caput suum reclinet **Ac** si di-
cat. caue ne sequaris me si diuici-
as queris quia cum pauper sum
ipsas hrē meā nō poteris a do-
lebis. **Alius** autem cum instan-
cia vocatus a xp̄o sequitur quin
immo cum peteret licenciā sepe-
liendi patrē suū neq̄q̄ sibi a cri-
sto licencia extitit concessa sed si-
bi potius dixit. seq̄re me et dimit-
te mortuos sepelire mortuos su-
os **Ille** eī q̄ se ingererat repellit̄
Ille autem qui dilacōnem peccit
vocatur et ipellitur **Nota** igit̄ q̄
ad sequendum xp̄m in hīs scilz
ad statum ecclesiasticę prelatio-
nis illi qui se ingerunt non voca-
ti sicut ambiciofi faciunt debent
respui et repelli. et illi qui se epu-
tant indignos illā non ambiūt
sed circa patrem sepeliendum id
est circa opera pietatis in seculo
et in statu subiectionis viuere q̄-
runt. ad castum et ad gradum ec-
clesiasticay si sit necesse debent cū
violencia protrahi et impelli et a
sepultura p̄ris. i. a cuius seculaibz
depelli. **Quod** etiā cristus con-
tinue ad literā facit quia scribas
et sapientes vltro se ingerentes
offerentes et ambientes quādo
qz repellit: simplices vero de qui-
bz mētio nō fiebat ad diḡtates

oculte protrahit et impellit. sicut in elcōibz videmus cotidie euenire. quia nemo assumit sibi honorem s; q̄ vocatus est a deo tāq̄ aarō **Ad heb. v.** Vel dic ista de p̄destinacōe diuina. q̄ q̄s dā nolentes et renuentes solet ad se trahere. quosdā vero volētes et appetētes videt aliquociens refutare. qz sicut dicit apl's ad Romanos ix. **Nō ē volētis. neq; curētis. sed dei miserentis.** Dicit enim scriptura pharaoni. quia i hoc ipsum excitauit te vt ostendam i te virtutem meam et vt annūcietur nomen meum in vniuersa terra. Ergo cui vult miseretur. et quem vult indurat. **Dicit igitur michi Quid adhuc q̄ritur? Voluntati eius resistit?** Vel dic qz ex istis verbis xp̄i ortus videt ille modus qui in professione religiosoz seruat quia illis q̄ xp̄m sequi cupiunt. et in religione p̄ficere volunt. debent expom̄ religionis difficultates et instrui ad dimittēdū putū carniū et hoīm seclariū societates. **Vulpes** dicat p̄latus foueas habent zē. **Ac si diceret Vulpes villosi et grossi velleris. i. diuites auari vulpini et maliciosi in isto seculo foueas. i. terrena' habitaciones possidēt. volucres celi. i. supbi et ambiciosi in dos altaris dignitatū tenēt.** Filius vero hominis. i. ille q̄ vult eē religiosus bonus dei imitator et filius non debet ista q̄rē vel habere p̄priū

s; ab omni rerū p̄speritate seip. sū potius abdicare. nihilq; i hoc m̄do p̄priū q̄rere vel brē vbi ad litteram caput valeat inclinare dicens cū aplō illd ad heb. xiiij. **Non habemus hic ciuitatē manentē sed futuram inquirimus.** Sibi debet dici. qz de suo patre. i. de sua parentela carnali auā non habeat. sed potius mortuos peccatores sepelire in vicijis alios mortuos dimittat. et ad sequendum dominum diligenter intendat. vt de ipso et sibi similibus possit dici illud supra. q̄rto capitulo. **Relictis rebus et patre secuti sunt dominum et cetera.** Ascendente domino nauiculam secuti sunt eum discipuli eius. **Et ecce ventus magnus factus est in mari. ita qz nauicula operiretur fluctibus ipse vero dormiebat.** Et accesserūt ad eū discipuli eius. et suscitauerunt eū dicentes. **Domine salua nos perimus.** Qui increpans eos dixit. **Quare timidi estis modicę fidei?** Et surgens imperauit ventis et mari et statim tranquillitas magna secuta est ita vt mirarentur astantes dicētes. **Quis ē h̄ qz v̄tus et mare obediunt ei?** **Ista** possunt allegari quia dato qz dominus sit personaliter et spiritu liter in nauicula id est in ecclesia vel collegio nichilominus sepe fit qz venti tribulacionum et tēptationū ibi taliter suscitāt qz fluctibus miseriarū et molestiarum

per vicia et infortunia sepe sub-
mergitur et cassatur Dominus enim
quandoque videtur dormire inquan-
tum solet auxiliū suū dissimula-
re ut ad ipsum invocandus possit
illos qui in tribulatione et temptati-
one sunt aiare. Gaudet enim de vi-
dens tribulatos ad se feruentē re-
currere et ipsas fortiter et paciē-
ter sustinere sicut legitur de beato
anthonio qui verberatus grauius
a dyabolo cum prius diceret christo si
ibi appareret Domine ubi eras quoniam
male tractabar Respondit sibi
dominus Teum eram: sed quia de
patientia tua valde gaudebam ideo
uiuare nolebam Dormiebat igitur
dominus iherosolimitanus Iohanne primo Jo-
nas autem dormiebat sopore graui
cum nauis periculum pateretur
Verumtamen quando ad eum deuote accedunt
et a sompno dissimulationis sue de-
uotis precibus excitatur tunc statim so-
let adesse et ventis temptationum
fluctibusque tribulationum quod
amplius non seuiant imperare
et sic nauicula id est anime temp-
tate vel persone seu ecclesie tribu-
late tranquillitate et pace excita-
tus resurgit quam non invocatus
ante suscitare permisit Dominus
enim ut communiter quoniam precibus non
excitatur dormit: qui si excitatur su-
bit statim surgit. Precitatus est
tamen dormiens deus Duo demoni-
aci accesserunt christo de nauicula
excute et quoniam lucas et marcus
non ponant nisi unum duo tamen
in veritate fuerunt sed quia unus

erat nobilior ideo alius subiectus
Isti igitur demoniaci sicut hic dici-
tur in monumentis manebant se-
ui etiam nimis erant ita quod iuxta il-
los nulli tute transire audebant.
In Marcā v. et luce viij. additur quod
ille demoniacus de quo mentionem
facit et nocte in monumentis et
montibus erat neque cathemis neque
vinculis teneri poterat immo vi-
cula disrumpere et clamans la-
pidibus coniecerat Et sicut luce
octauo subiungitur iste vestimento
non induebatur nec in domo manere
volebat sed ruptis vinculis a
demonibus in desertum agebatur.
Et non mirum quod apud eum vna
legio demonum morabatur Legio ve-
ro continet sex milia sexcenta sexa-
ginta sex Iste igitur demoniacus
occurres christo per hec verba cla-
mabat Quid mihi et tibi Ihesu
fili dei quare venisti ante tempus
torquere nos. Per tales de-
moniacos possunt intelligi pecca-
tores et obstinati qui semper solent
Ihesu filio dei id est deo vel bono
plato superiorum occurrere et sibi per
inobedientiam et rebellē discordiam
obuiare Gen. xvi. Manus eius
contra omnes: et manus omnium contra
eum sicut patet de malis obstina-
tis subditis et religiosis Isti enim
sunt nimis seui per crudelitatem ita
quod vix aliqui audent appropinquare
eis vel seculi contrahere societatem
primo regum xxv. Nam ipse filius
est belial ita ut nemo audeat si-
bi loqui Quod etiam de balliuo

et exactoribus potest dici quia iuxta eos non est tutū manē. ne forte se uiciā rapinay suay sustinē oporteat et sentire. **I**lli nullis vinculis diuine legis vel regulariū statutoꝝ teneri possunt q̄muis a superioribus suis p̄ prohibiōes et statuta sepius uiciā ē. oīa solēt frāgē. et p̄ apostasiā vel appellatioē et discordiā recedē. et p̄ desertū mundi vel p̄ uiciorum stitum vagari. **I**ere. 2°. **A** seculo fregisti iugum rupisti vincula. **I**sti sunt qui morantur in monumētis. idest in inferioribus per luxuriā. in montibus idest in elacione p̄ supbiā. **I**n deserto idest in ardoribus p̄ auariā. nudi vadunt p̄ uestimētorum. i. uirtutū carentiā in domo claustrū vel ecclesie in trāquilitate et pace manē nolūt propter vagacionem et insolentiam clamāt p̄ detractionem et iactantiā et lapidibus. i. molestijs se cōcidūt p̄ amaritudinē et duriciā. et non mirum cū valde multis dēomibz pleni sūt p̄ omniū uiciorum ēdundantiā. **I**git̄ isti deo vel prelato uolenti eos corrigere se opponunt et sibi cū indignatione dicūt **U**t quid remisisti ante tēpus torq̄re nos. **A**c si dicerent. **N**olumus in presenti torq̄ri uel corrigi. s̄ cōsolari potius et letari. **I**deo dicit̄ p̄. xv. **N**on amat pestilēs eū q̄ se corripit. **T**ales igit̄ domari neq̄unt s̄ in obstinaciōe et p̄teruicia incorrecti uiuūt

Ecce s̄ p̄o **P**eruerfi difficile corrigunt̄. **V**el dic q̄ ille dēomiacus scdm̄ quēdā hūanū genus defiḡt. q̄ a p̄ncipio legis naturalis et diuine uinculis ligatus fuerat s̄ oīa trāsgrediēdo rūpebat monumēta. i. opa mortalia frequētabat v̄tutibz nudus erat. et lapidibus se cōcidēs. i. cultura deorū lapideorū se turpiter laceras. **N**ichiloīn? clamabat. inquātū suas fatuitates p̄ iactantiā p̄pallabat. **D**extamē xp̄s hūc dēomiacū sanauit. et expellens demones gregē porcorum qui iuxta montē pascebat ipsis habitādū cōcessit. qui grex statim impetu in mare fugiens se submersit. **S**ic uere cristus de nauicula eriens. i. de uirgine nascens illud genus hūanū sanauit et eū expulsis demonibus porcos idest peccatores uoluptuosos et maxime infideles ad habitādum concessit qui nunc iuxta montem supbie pascunt. **I**n mare tamen idest in inferni amaritudine omēs ibūt et ibi cum dampnacionis impetu peribunt. **A**pocalipsis xviii. **H**oc impetu mittetur babilon in infernum. **D**emonēs expulsi ex hominibus sunt habitandi tamen licentiam in porcis acceperunt. porci uero cum demonibus in preceps in mare ruerunt. et met in aquis sunt mortui et pastores admirati fugerūt. **H**oīes qui ad imaginem dei facti sunt significant̄ p̄destinatos. q̄dam

secrēta dei ymagine et grā apud
suam eternā sapiētiā configna
tos. porci vero qui immūdi sunt
a sine ratiōe. sicut peccatores et
reprobos apud deum per ocul
tam iusticiam morti perpetue de
putatos. **I**sta ē igitur rei veritas
q̄ illi qui sunt homiēs idest pre
destinati dato q̄ quandoq; inue
niantur demombus pleni. idest
pleni vicijs omnibus et subiecti
immundis spiritibus a habere ce
tera vicia que ponuntur capitulo
tercio precedenti. **I**sti tamen fina
liter ad salutem et spūalem sani
tate pueniūt et dimissi omni
bus vicijs diuino ministerio boni fi
unt. **C**ōtra vero illi qui porci sūt
scilicet voluptuosi et reprobi licet
quandoq; sub pastōribus et pre
latis pacifice viuant a speciē san
ctitatis a bonitatis quandoq; ha
beant finaliter tamen demomib
p peccata subiiciuntur qui tūc cū
impetu et indiscrete in mare id ē
in fluctuosa negocia mundi se p
cipitant et in aquis voluptuosi se
culi submerguntur. et sic finalitē
morti perpetue exponuntur. **Ex**
odi xv **S**ubmersi sunt in mari ru
bro: abissi operunt eos. **H**ic
habes q̄ gerasem vidētes q̄ ihe
sus demoniaū sanauerat a grex
porcorū submersus fuerat timu
erunt valde et incepertunt euz ro
gare q̄ a fimbis eorum recede
ret sicut de petro simile legit̄ lu
cē v. q̄ stupēfact̄ de captiā pis
cium dixit xp̄s **E**ri a me domine

quia homo peccator suz. **I**sta
possunt allegari contra quosdā
peccatores. qui quia indignos se
ēputāt ideo libenter nō celebrāt.
nec xp̄m sibi associant. sed potius
eius presēciā formidāt. **T**imēt
enim ex indignitate sua ad
presētiā tam sancte rei fieri de
teriores. quapropter melius iu
dicant esse timotiores. **D**icētes il
lud quod supra eodem dñe non
sum dignus vt intres cē. **S**ic
ponitur mathei v. xp̄c noluit q̄
iste demoniaus sanatus p̄ euz
iret. sed potius voluit q̄ ad suos
rediret. et q̄ facta sibi a deo bñfi
cia nūciaret. **S**ic vere illi qui a de
mombus liberati et a peccatis cō
uerfi sunt non statim sunt digni
dñm per imitationem sequi. nec
ad statum perfectiōis aut ardue
opacionis ire. **M**elius est enim
q̄ cum suis idest mundanis in i
feriōi gradu maneant q̄ q̄ se q̄n
do dñm per imperseuerāciā re
trocedāt. **H**ic fit mentio de pa
litico curato sed vide hoc melius
luce quinto.

Dominus vocato mathe
o de theloneo cum pec
catoribus publicanis cō
medebat et hoc vt eos conuertē
ret. asserens q̄ medico et non sa
nis sed male habentibus op̄ eēt
In quo vtiq; prelatis et sanctis
vitis datur exemplum q̄ pecca
toruz societatem non debēt hor
rere sed potius ipsam frequētāē
vt verbo et exemplo possint eos

a vicijis medicae. **Q**uod tamen est contra
multos presumptuosos qui de sua sci-
tate glantes dedignant societate
malorum. et sic pire ipsos permittunt
in fecibus viciorum quod est contra hypocri-
tas qui fingunt se abboiari peccatores
cum tamen ipsi sint ceteris peiores.
Psalmus xlv. **I**us pphani in vasis
eorum et dicunt. recede a me non ap-
propinquabis michi quia immundus
es. **H**ic habet quod discipuli iohannis
baptista ieiunabant. discipuli vero
christi non ieiunabant. de quo cum
discipuli quaererent excusauit eos
dominus quod in presentia sponsi non dece-
bat filios sponsi ieiunare. sed ve-
niet inquit tempus quando au-
feret ab eis sponsus. et tunc utri-
que ieiunabunt. **D**ubiuit etiam quod
vetus vestimentum non debet noua
mensura reparari. et quod vinum nouum
non debet in vteris veteres mitti.
Non enim sibi conueniunt nouitas
et vetustas. quia vestimentum ve-
tus rumpit et fit peior scissura.
Veteres vero vteris propter no-
uum vinum rumpunt et omnia
effunduntur. **I**ta possunt
allegari quod deus plus diligit spi-
rituale gaudium quam minima au-
steritatem aut ieiunia. presentia e-
nim sponsi christi quam sibi faci-
at caritas habenas laxat. et in
libertate et leticia facit viuere. ip-
sius vero absentia quam efficit ti-
mor seruilis facit ieiunium et ali-
as austeritates frequentare.
Vel allega quod illa que sunt contra-
ria vel disparia nunquam simul in-

adem societate vel citate possunt
conuenire nec concorditer viuere
Noui enim non bene concordant cum ve-
teribus iuuenes cum senioribus. se-
culaes cum religiosis. peior enim scis-
sura solet fieri et discordia apostoli-
corum generum. **S**iles igitur similibus as-
socientur ut ex condicione simili ma-
ior ibidem caritas generetur. **D**eutero.
xxij. **N**on arabis cum boue et a-
fino et cetera. **V**el dic quod veteres
vteris et vetus vestimentum sunt homi-
nes in vicijis antiquatis. **N**ouum
igitur vinum et nouus pannus si-
gnificant noua christi et euangelij
documenta et perfectionis euange-
lice sacramenta. **D**ico igitur quod ista
duo non conueniunt bene simul.
quia malis hominibus et inuete-
ratis in malo bona spiritualia non
sapiunt quinymmo si eis impo-
nantur et si mandata spiritualia eis
dantur et si ipsis aliqua perfec-
ta et difficilia opera iniungantur
statim per impatientiam diripiuntur.
et per transgressionem omnia
diffundunt. **B**ene igitur su-
pra septimo dicitur. **N**olite po-
nere margaritas ante porcos:
et nolite sanctum dare canibus.
Princeps vnus rogabat do-
minum dicens. **D**omine filia me-
a modo defuncta est sed veni et im-
pone ei manum et viuet et cetera.
Cum ergo ihesus pro sanando
puellam in domum principis
aduemisset et ibi vidisset turbas
et turbam magnam tumultu-
antem dicebat eis. **R**ecedite.

Non enim puella est mortua: sed dormit. De quo cum astantes deciderent ipsi eo quod puellam esse mortuam cognoscebant. ipse tenens manum puellae erexit eam: et quae mortua fuerat statim resurrexit. Sic vero quilibet homo videns puellam id est animam suam mortuam fuisse pro peccato. statim debet ad Christum per deuotionem recurrere: et quod istam puellam suscitare orare. Qui statim solus ad praesens ipsius aduenire: et operam suam nulli denegare. **Job. iij.** Ego veniam et cura bo eum. Verum ad hoc quod ista possit curari: aliqua requiruntur. Primo quod dominus ibi domum cordis per gratiam intret. 2º turbe malae cogitationum tubicinesque iamis gloriationis et laudis inde expellantur. et tandem quod a somno peccati per tactum diuinae misericordiae coorrectiois et iustitiae eleuetur. His praemissis a peccato suscitatur. et sic non fuisse eam pro damnatione mortuam: sed solum per culpam dormisse comprobatur. **infra xv.** Sanata est filia mea in illa hora. Hic dicitur quod cum dominus iret suscitare filiam mortuam archisynagogi. quedam mulier quae patiebatur fluxum sanguinis xij. annis quae sicut dicitur luce viij. omnia bona sua in medicis exposuerat sed deheret habebat accessit retro et tetigit fimbriam vestimenti eius et dicebat Si tetigero fimbriam vestimenti eius. salua ero. **Que statim sanata est.** Filiam enim ad quam principaliter ibat mortuam inuenit: ipsam tamen finaliter suscitauit. Sic vero cum

in mundo iaceret due mulieres tam mortuae quam infirme scilicet filia principis dei scilicet synagoga quae non mortua sed dormiens dici poterat pro eo quod in spe future redemptionis vivebat. **Primum ad thi. v.** **Viues** mortua est. **Et mulier antiqua** quae fluxum omnium viciorum patiebatur nec a medicis. scilicet a suis presbiteris sanata fuit sed per ipsos deheret ledebat. factum est quod dum celestis medicus Christus per istam filiam synagoga curanda et saluanda principaliter veniret ut infra xv. **Non sum missus nisi ad oues** quae pierunt domum israel. ipsa infirma mulier gentilitas ardentem Christum et fimbriam vestimenti eius id est ipsius bonitatem tetigit. et sic sanitatem gratiae antequam synagoga recepit. **Finaliter tamen** Christus ad filiam id est ad synagogam per fidem venit. et ipsamque finaliter suscitabit. quia in fine temporis gentes iudaica tota credit. quia sicut dicitur **Ro. xi.** Cum subintrauit plenitudo gentium tunc omnis israel saluus erit. **Vel** dicitur quod filia principis huius est persona ecclesiastica filia dei patris: mulier sanguinea est secularis persona quae dato quod ecclesiastica persona speret principaliter saluari. fit tamen quod ab emorro ista muliere. id est a persona seculari ad salutem peruenit. et quod isti prius per fimbriam vestimenti Christi. id est gratiam ipsius et misericordiam per deuotionem tangunt et sic primi salutem perpetuam consequuntur. **matth. xx.** Erunt primi nouissimi: et nouissimi primi. **Vel** dicitur quod Christus est prelatus quae dicitur

vinctus. qz tales crismate vincti
sūt. vel saltē vunctionē et oleū di
ligūt. Sic i^r fit bodie qz q̄ p̄mo
fimbā vestimēti ei? t̄gūt et qui
p̄o. adulādo et in v̄ta offerendo
ad eum accēdūt p̄i sanati. p̄mo
ti et exaltati recēdūt. Vñ sepe fit
qz dū iste xp̄s. i. p̄latus vel p̄n
cēps intendat aliquā filiā mor
tuā. i. aliquā p̄sonā iutile sanaē
et sibi beneficiū vel officiū p̄cibz
alicz p̄ncipis vel potētis accēdē.
qñz mulier emorroysa. i. ista p
sona imūda et mala acceleāt ip
sū adulādo t̄gē et sic solet bñfi
ciū reportāē. Si tetigero inquit
fimbā vestimēti ei? salua ero. **I**n
de talibz p̄t diti illd̄ gene. xxvij.
Deit ḡ man? tu? fraudulent. zc.
Et loquit̄ de iacob q̄ qz p̄mus
cibos patri obtulit. iō p̄? bñd cō
nē pris reportauit. **M**ētio fit
b̄ de duobz cecis q̄s dñs illumi
nauit. Et postq̄ hoc feciss̄ pre
cepit ne cuiq̄ hoc reuelarent. **I**l
li aut̄ nō tacuerūt s̄ p̄ totā illā pa
triā diuulgauerūt. **I**n hoc nota
qz q̄ dant alteri beneficiū vel re
mediū vel q̄ bz a deo v̄tutis p̄cōi
ū nō dz laudē hūanā q̄rē. s̄ po
cūus dz q̄h̄ taceat ab eis affcāē
Matb̄ xvij. **N**emini dixeritis
visionē. zc̄ sicut sup v. **S**i facias
elēosinā nesciat sinistra tua quid
faciat dextera tua. **A**c si diceret.
nō q̄ras inanē glām. **D**extn̄ qui
huiōi beneficiū accipit nō dz p̄
hoc cessare s̄ magnificētā cēla
toz dz alijs demonstrāē. **M**arc̄ v.

Vade in ciuitatē tuā et ānuncia
quanta fecit tibi deus. **Q**z sic di
ct̄ seneca. h̄ beneficij lex ē vt al
ter statim obliuiscat̄ dati alē re
ro nūqm̄ obliuiscat̄ accepti.
De surdo et muto de quo agitur
hic vide melius marc̄ septimo.
ca. xv. bi agit̄ de nominibz apo
stolorum et de multis cristi eru
ditionibz nichil pono. **D**e xi. v.
bi agit̄ quomodo iohannes mi
sit ad cristum et quomodo xp̄s
cōmendauit iohannē et de mul
tis informatorijs et reprehen
sorijs v̄bis xp̄i nichil pono pe
tus preter vnū.

Dicit̄ ei q̄ iohes̄ v̄rat nō
māducās neqz bibēs et
dixerūt iudei q̄ demomū
habebat. **T**andem venit cristus
māducās et bibēs et cōem vitā
sequens. et dixerunt. ecce homo
vorax et vini potator peccatorū
et publicanorum amicus. **A**d
hoc potest allegari qz detracto
res et inuidi nichil iueniunt in
aliquo benefactū. vel quia om
nia facta hominum solent dāp
nare et intentiones omnium de
tractionibus deprauare. **N**am
quantumcumqz bona intentio
ne aliqui comedunt. vel ieiunāt
isti tamen in partem sinistram
semper interpretantur et iudic
cant. **E**t q̄cquid alijs faciunt bre
uiter totum dampnant. et quic
quid in eis difficile vel alijs im
possibile esse existimant vel om
ne quod eis non placet in alijs

nepbariū eē putant sicut ypocri
 te qui qm̄ ieiunare volūt ēputāt
 affabiles et commuēz vitam sec
 tantes esse leues et gulosos. **G**
 ulosi vero illos q̄ ieiunāt et austes
 citatez seruāt reputāt ypocritas
 et puerfos et non sine ptāte dy
 aboli credunt eos posse respues
 re mundi cibos et actus facere
 virtuosos. sicut ifra. xij. dicebāt
 de xp̄o. **H**ic non eijāt demonia
 nisi i beelzebub p̄ncipe demoni
 oz. **C**ōtra tales igit̄ dicit̄. **Rō.**
 xiiij. **Q**ui manducat nō mandu
 catē non spnat: et qui non man
 ducat manducatē non iudicet
Tu q̄s es qui alienū iudicas?

Quoniam dominus trāfiret per
 sata et discipuli ei? sab
 bato volentes spicas cō
 medere quia fortiter esuriebāt re
 p̄bendebant̄ a phariseis. excusa
 uit eos dominus ratione necessi
 tatis. ex quo dauid q̄ necessitate
 ductus comedit de panibz cōsec̄
 tis. **N**ecessitas enim nō habet
 legē. vide primo regū. xxi. **V**el
 dic q̄ sabbato. i. in festiuitatibz
 xp̄i discipuli. i. predicatorēs de
 bent p̄ sata sacre scripture trāfire
 spicas. i. sciētias vellere. et ipsas
 studendo comedere. **N**on est enī
 fractio sabbato p̄ vacare lectoibz
 studioz: ymmo ista est magna
 necessitas ex q̄ potest prouenire
 vtilitas. **C**ū xp̄c videret quēdā
 homiez die sabbati in synagoga
 manū aridaz habentē cui cū di
 ceret extēde manū tuā statim res

tituta ē sanitati. **D**e quo cū pha
 risei murmurarēt dicebāt q̄ licē
 tū est sabbatis benefacere et ip
 sis in sabbato oues suas si in fo
 neas caderēt subleuare. addens
 q̄ multo fortius licebat homiez
 cū esset melior oue adiuuare.

Ista p̄nt dici cōtra phariseos. i.
 contra malos curatos et p̄latos
 quibz maior est cura de suis ouibz
 et diuitijs tpalibz q̄ de subdi
 tis et ouibz spūalibz. **N**am cū
 occurrūt ut reducant ouē errātē
 q̄ cū vident fratrem suū cū manu
 arida. i. peccatores et desidem et
 bona maūali opatione carētem
 cū melior est homo oue. **I**deo cū
 cū fuerat sibi succurrēdum quia
 sicut dicit̄ math. vi. **N**ā plus ē
 q̄ esca. **V**el dic q̄ dato q̄ pha
 risei. i. mali curati idignēt̄ cōtra
 xp̄m. i. cōtra bonos p̄dicatores
 qm̄ ip̄os vidēt in suis sinagogis
 .i. in suis ecclesijs p̄dicare et sab
 batis. i. festiuitatibus aridos. i.
 peccōres spūalit̄ curare. ip̄i nich
 ilominus non debent cessare sed
 sabbatis bñfacere. dñt ip̄os ad
 extendendum manus suas ad
 pauperes invitare ut sic possit e
 os ab ariditate auaticie sanare
Vel dic q̄ sicut isti pharisei cum
 istum aridum sanare non pos
 sent et tamen sananti dño detra
 hebāt. **S**ic multi sūt qui ad vir
 tutes et bona aliorum attigē ne
 queunt et p̄ p̄dicationem i alios
 peccatores aridos curare nesciūt
 aut non p̄nt vt̄pote nec p̄dicare

nec p̄dicat̄ nec discretē cōfessio-
nes audire nesciūt q̄ tñ alios be-
ne faciētes detrahēdo corrodūt
nec q̄ subditi sui ab alijs sanen-
t̄ et doceāt̄ imo qñ alios vident
in suis prochijs p̄dicat̄ vel con-
fessiones audire sūme turbant̄
Unde illud: Hic q̄cūq̄ ignorant
blasphemāt **Infra xxij** **Dos ip-**
si nō intrastis zc **De deo in aco-**
æco et muto vide infra filē mar-
vij. **Ep̄s videt̄ velle p̄dicare**
q̄ verba debent p̄porōnati cor-
dibz **Hō dicit** **Aut facite arbore**
bonā et fructū ei? bonū. aut ar-
borē malā et fructū eius malū.
Siquidē ex fruī arborz agnosci-
t̄ **Ac si diceret** **Hō dect̄ bonum**
hoiēm male loqui. aut eoiū nec
malū bene **Melius est ei q̄ hō**
fit bon? et bonos fructus .i. bō
v̄ba habeat. Vel si fit arbor ma-
la q̄ malos fructus .i. mala ver-
ba producat vt sic hō non deci-
piatur in ypōchi malozum et ne
p̄pter bona verba eozū ip̄os cū
mali sint bonos amēdent **Quō**
potestis bona loqui cū sitis mali?
Quasi diceret **Hō dect̄** **Quia di-**
citur p̄. xvij **Hō dect̄ stultū v̄**
ba cōposita **Et apocalipsis iij**
Utinā calidus aut frigidus eēs
sed quia tepidus es incipiam te
euomere ex ore meo. **Vel dic**
q̄ illud potest applicari vt com-
mumiter q̄ verba et exteriora o-
pera sequūt̄ corda qz sic hō dicit̄
ex abūdātia cord̄ zc. et sup̄ vij
dicit̄ q̄ nō pōt arbor mala fruc-

tū bonū facē nec eoz. **Et d̄ ex**
fructibz eozū agnosceitis eos
Omitto illa q̄ dicit̄ h̄ de beelze-
bub et forti aīto et p̄cō in spū
scō et de regina saba et alijs fili-
bz **Oīa em̄ ista suā expositiōez se**
cū portāt **Immūd? spūs cū ex-**
ieit ab hoīe ābulat p̄ loca aīda
et maq̄sa q̄rēs req̄e et nō inueit
et tūc rediēs ad domū suā vnde
exiuit inueit eā vacātē scobis
mundatā et tūc assumit septem
spūs nequios se et intrātes ha-
bitāt ibi et fiūt nouissima illius
peiora p̄oribz **Ista allegorice**
dicta sūt cōtra iudeos qz tunc i-
mundi spiritus exieit. quando
legem per moysen susceperunt
ip̄si vero immūdi spūs p̄ loca a-
rida circuerūt quādo corda gē-
tilium per idolatriam ihabita-
uerunt ibi tamen finalem non i-
uenerunt requiem. exinde per
fidem cristi eiecti sunt. et ido ip̄i
ad domum suam primam salū-
et ad iudeos qui hactenus per
correctionem fuerunt scopati a
per legem ornati r̄dierunt quā-
do post cristi icarnationem a fi-
de eius ip̄sos vacātes iuenit. et
ideo iam cum alijs septem spiri-
tibus idest cum vniuersitate vi-
ciōrum ibi habitant et sic nouis-
sima eoz sūt peiora q̄ āte legē
fuerant **Infra xxvij.** **Erit nouissi-**
mus error peior p̄oē **Vel ista**
exponūt̄ cōtra apostatas quia se-
pe fit q̄ imundus spiritus id
ē imūd? eligosus de corpe hoīs

id ē religionis vel ecclesie p apo
stasiā egredit̄ et p loca auida .i.
p mundū circuit p̄gredit̄ et va
gatur q̄rit equiem .i. status tran
quillitatē quā non iuenit sed po
cius sentit semp̄ extetius turba
cionē et aduerſitates: interī? ve
ro cōsciēcie tumultū et cōtrarieta
tē. **¶** xvi. Seruietis ibi dijs ali
emis q̄ non dabūt vobis requiez
die ac nocte. Et tales q̄ seruiunt
demonibz et vicijs non sūt dig
ni requiē invenire: nec in tēpora
libz p quibz spūalia reliquerūt
digni sūt solaciū obtinere q̄ pp̄t
isti ut videm? sine requie vagan
tur ita qd̄ pp̄t paup̄tatē ad do
mū suam .i. ad claustrū qd̄ reli
querunt t̄meare cogūtur dicen
tes illud ozeē .ij. **D**adam et t̄uer
tar ad virū meū priorē .i. ad sta
tū meū anteriorē. q̄a bñ erat mi
chi tunc magis q̄ nunc. **Q**uid
igit̄? p̄ certo sepe fit q̄ tales ad
domū religionis reuertētes qui
cotidie scopa correctiois abster
gūtur et virtutibz adornant̄ so
lent seā alios septem spūs peio
res se accipere. h̄ est dcū alios si
bi associare et adiūgere et sic per
vite sue inuidiam et discordiam
solent corpus et collegiumī quo
sūt ampli? molestare et diuerſis
suis vicijs et infamjs lacerare i
ta q̄ nouissima eoz opera post
reditū peiora prioribz solēt esse
ij. petri 2°. **H**js rursū implicati
vicijs supantur: et facta sūt eis
posteriora prioribz deteriora.

Cū xp̄c p̄dicaret actualit̄ et sibi
diceret̄ q̄ m̄ sua et fratres sui
foris stabāt querentes loqui ei
nō legitur pp̄ter h̄ p̄dicacionez
dimisisse sed pot̄ manus suas
in discipulos extendens dixisse.
Ecce m̄ mea et fratres mei **Q**ui
cūq; fecerit volūtatem patris mei
q̄ in celis ē: ip̄e fr̄t̄ meus soroz
et m̄ est. **H**ic potest notari q̄ q̄
p̄dicacione vel aliquo alio officio
spūali occupant̄ siue exercicio
nūq̄ pp̄ter carnales p̄ntes vel
pp̄t temporalia negocia debēt
illa dimittē q̄a illos q̄bz spūaliē
p̄ficiat d̄z matres fr̄es et sorores
reputare. ip̄osq; carnalibz p̄nti
bz auferre. **¶** b̄eo. **P**er calcatum
p̄ge p̄rē: p̄ calcātē p̄ge m̄rēz

Hic fit mētio d̄ p̄bola se
minantis filē tractat̄ lu
cē. viij. et mar. iij. **S**ed
q̄a ista p̄ xp̄m fuit exposita p̄ be
atū gregoriū vero in omelia fuit
tractata. ideo ip̄am nō tetigi sed
ad aliā p̄bolā p̄trāsiui. **H**omo
quidā scīnauit bonū semē i agro
suo. sed dū dormirēt hoīes venit
ei? iūmic? et scīnauit zizaniā. cū au
tē creuisset herba et fructū fecit
set: tūc apparuerūt fil̄ et zizaniā.
Serui autē ei? accedentes dice
bāt **D**ñe nōne semē bonū scīasti
i agro tuo? vnde igit̄ hēt̄ zizaniā?
Qui r̄ndit iūmicus hō h̄ fecit vis
in q̄t̄ im? et colligam? **¶** **N**ō i q̄t̄
ne forte eradicetis simul et triticiū
Sītē vtraq; crescē usq; ad messē
et tūc melloēs zizaniā ad oburēdū

p fasciculos colligentes alliga-
būt. triticū autē i horreo meo cō-
gregabūt. **I**sta exponunt per
xp̄m et doctōes de hētīcis. **C**on-
stat em̄ q̄ q̄dā hō. i. hō singula-
ris et excellēs sc̄z in p̄ncipio sc̄ia-
uit p̄dicādo et docēdo i agro su-
o. i. in ecc̄a militāte optimū sem̄
sc̄z doctrīnā euāgelicā et fidē rec-
tā h̄ cū hoīes. i. apli dormiūnt
p̄ mortē a sc̄lo recessissent v̄it
inimicus dyabolus q̄ mediātis
ho hētīcis in agro isto cū bono
semīne malū iniecit a cū bona a
sana doctrīna zizaniā v̄borū hē-
ticorū imisit. sic p̄z q̄ statū q̄n a-
postoli mortui fuerūt hētīs arri-
ana euticiāna et machinea pul-
lularūt sic iā p̄z in diuersis xp̄ia-
norū segetibz atz sectis. q̄ huiōi
zizanijs infecti sunt. **I**sa. p̄o. **D**e
semī neq̄. zc̄. **I**sta igit̄ zizania. i.
hētīcorū secte a collegia nō vult
deus p̄ seruos suos. i. viros ca-
tholicos extirpari h̄ pot̄? vult
vsqz ad tpa iudicij tolerari a h̄
ne forte inter eos at̄igēt t̄ t̄cū.
.i. aliqs bōs existētes vel futu-
ros cū eis eradicari. i. t̄paliē mo-
lestari. a sp̄ualiter aū d̄sionē e-
uelli. **C**ōstat q̄ ap̄d eos sūt mlti
p̄destiati q̄ q̄t̄die d̄tūt̄ de alijs
ec̄ ignoīā? si forte ad d̄n̄z reūtā
ē. **N**ō q̄p̄diu ē tps v̄nie ipsos oz
exp̄cāē. **I**n tpe v̄o messis. i. i iu-
dicō q̄n iā tps merēdi trāsiuerit
tūc melloēs. i. angeli ipsos p̄fa-
sciculos. i. h̄m̄ distictōez vicioz i
infernū oburedos ligabūt bōs

v̄o in horreū d̄n̄. i. in paradisi re-
positoriū cōgregabūt. **S**up̄ t̄cio
Triticū cōgregabit zc̄. **V**el dic-
q̄ hō q̄dā. i. xp̄c̄ vel platus bo-
nus sp̄ sc̄iat. i. in p̄n̄o sc̄iat bonū
sem̄. i. bōs p̄sona? in agro suo. i.
in ecc̄a militāte h̄ qz iā hoīes a
plati dormiūt. i. negligētes exi-
stūt. v̄nit diabolus et sup̄sc̄iauit
zizaniā. idest. copiā maloz et in-
utiliū p̄sonaz q̄s in isto agro ec-
clesie sc̄iauit. et eas ibi mediāte
simonia auaricia a c̄t̄li affectu
mirabili trāsplātauit. **I**n xp̄o vel
ēligios seu ecc̄az f̄idatoribz p̄t
opt̄ie dici. **D**ñe nōne bonū semē
sc̄iasti i agro tuo? **U**nde ergo h̄z
zizaniā. zc̄. **E**t ipse p̄ c̄to p̄t r̄ndē
Qz inimicus hō h̄ fecerit. qz sc̄ia-
plātaō et p̄mōcō taliū ab imi-
co dyabolo efficit p̄ c̄l̄ sp̄iraōez
isti i ecc̄a sc̄iant. **S**ap̄. xij. **D**emē
cū alienū erat a p̄n̄o. h̄ pat̄famī-
lie sc̄z xp̄i paciā ē tāta q̄ tale se-
mē ip̄iū nō vult ab ecc̄a eradicāē
h̄ pot̄? p̄mittit eos cū tritico. i. cū
boīs viuē a manē q̄usqz t̄p̄ me-
ssis. i. dies iudicij v̄nat ibi ip-
sos distinguet ab iniūcō a istos
in infernū cōburet bonos autē
i horreo paradisi collocabit. **N**el-
fores em̄. i. angeli bonos a ma-
l̄ zizaniā a t̄t̄ico sceleātos a iustis
q̄ mō discerni nō p̄nt finalit̄ di-
uidēt a illos eternalit̄ cōcreman-
dos ligabūt illos v̄o p̄petuo suā
dos in paradisi horreū ac̄uabunt
Un̄ infra eod̄ c̄ dicit̄. **M**ittit̄ fili-
us hoīs angelos suos a colligēt

de regno ei? oia scādala ⁊ eos q̄
faciūt iūquitatem et mittet eos ī
cainū ignis: ibi erit fletus et strī
dor dencū **Vel** dic q̄ ī ista figu
ra reprehendūt quidaꝝ iusti qui
imoderato iusticie zelo q̄runt ex
terminare peccatores et maxime
infideles. statī vellent ruere cōtra
ip̄os et eos dētibꝝ deuorare **Dis**
inquiunt im? et colligam? zizani
aꝝ **Simile** Job xxxi. Quis det de
cētibꝝ ut saturem? Et filie luce
ix. vis inquit dicam? q̄ descen
dat ignis de celo zc. **Isti** non cō
fidentī oꝝcaltā diuine iusticie p̄
uidentiam nec ppendunt quātū
maloz vita bonis p̄ficiat ⁊ qua
re paterfamilias de? malos viue
re sinit **Reprimūt** igit talis zel?
ad angeloz iudiciū q̄ causas p̄
missas nouerūt negociū reuo
catur ip̄ozq; p̄uidio expectan
da iubetur. **Apoca. vi.** Expecta
te modicū donec impleatur nu
mer? fratru vestroz. quia scilicet il
loꝝ qui in iudicio finali malos
eradicabūt bonos vero ī dei hoz
reo collocabūt. **Ideo** infra eodez
ca° dr. Scribūt āgeli ⁊ sepabunt
malos de medio iustoz **Vel** dic
q̄ inimic? homo. i. p̄ditoz q̄nq;
scinat zizaniā cū tritico. i. mala
cōsilia et machinamenta cū boni
ī pri° nō possint discerni ab in
uicē. **Verūptū** q̄n herba creuerit
et effectus secutus fuerit tunc p̄
cipiet fuisse zizaniā cum tritico
et malū cōsiliū aꝝ bono mixtum
Hic fit mentio de bono grano

finapis qd̄ est minus omnibꝝ se
mibꝝ qd̄ cū crescit fit mai? oibꝝ
oleribꝝ ita q̄ aues celi possūt re
quiescere super illud **Sic** verofi
des xp̄iana fuit a principio satis
modica nunc p̄ grāciam dei tātūz
creuit q̄ cūctis oleribꝝ. i. cunctis
mūdi sectis et credulitatibꝝ ma
ior extitit **Ista** q̄ sicut iam vide?
volucres. i. multi principes ⁊ po
tētes. i. multi p̄bi. et sapiētes vi
uūt et habitāt in eadem p̄s. **Su**
p̄ eā volucres celi habitabūt
Vel dic q̄ sepe fit q̄ aliquis mo
dicus et huilis p̄mouet et ma
ior alijs efficit et oleribꝝ. i. suis
socijs antefertur ita q̄ volucres
.i. mūdi principes v̄ nobiles in
sue iurisdictionis ramis cōmorā
tur **Mulier** quedā accepit fer
mentum et in tria sata farine po
suit et sic totā massam farine fer
mentari fecit. **Fermētū** qd̄ pas
tā feruere facit ē caritas. q̄n q̄n
mulier ī tria sata farine. i. ī tres
ptes mentis in rōnabile irascibi
lem et cōcupiscibilem potēciam
adhibet totum facit fermentari
et ad deum sursum eleuari **Vel** is
ta mulier ē ecclesia. que tria sata
.i. tria genera hoim. s. pueros iu
uenes et senes fermento fidei. i.
caritatis imbibit et sic p̄ amorez
dinū facit fermentari oēs et ceterā
Hic addit de illo q̄ iueit the
zaurū ī agro. et redidit oia q̄ ha
bebat et emit agrū **Ite** de illo q̄
q̄rebat bonas margarites. inēta v
na p̄ciosa dedit oia ⁊ cōpauit eā

Hoc exponit a doctoribus q̄
 thesaurus et p̄ciosa margarita
 fidē xp̄i v̄l gl̄ā; paradisi i agro scri
 pture latēte defiḡt. Istū ei agrū
 scripture sacre d̄; q̄l̄; deuot⁹ stu
 dēdo emē et ceteras margaritas
 .i. sc̄ias pbicas d̄tēpnē et illā v
 nicā p̄ciosam margaritā .i. xp̄;
 vel gl̄ā; paradisi vel doctrinā euan
 gelicā sollicitē q̄rē et amare et o
 m̄ia p̄ r̄o suo daē. hoc ē d̄cū q̄ mi
 bil ērenū resp̄cū illius d̄; ēputaē
 h̄ q̄tū ad effem̄ oia cū eo p̄muta
 re dicēs illd̄ sap̄ vij. **V**icias nic
 bil ēē dixi. 2ē. Ille ei q̄ thesaurū
 gl̄e paradisi et margaritū .i. xp̄m
 p̄ deuocōez q̄rit. et p̄ d̄tēplacōez
 inuēit statim amorē aliaz rerū de
 serit et q̄cqd̄ aliud i mūdo ē vili
 p̄dit. **D**e sagena v̄o missa in
 mare expoit idē saluator d̄ ecclā
 q̄ nē pisces .i. hoies b̄os et ma
 los simul d̄tinet: in littore tamē
 h̄ vite .i. in iudicio vltio pesca
 tores sagene .i. r̄cōēs d̄; et āge
 li inter istos pisces discernent.
 qz b̄os in vasa sua .i. in paradisi
 ēpositioia eligēt et assumēt: ma
 los v̄o forās in baratū mittent
 2° mach̄ p̄o. **C**apitib; āputatis
 forās miserūt. **D**e hoc q̄ xp̄; fi
 liū fab̄ v̄obant dimitto

Quoniam herodes tuliss̄ h̄o
 diā vxorē philippi fr̄is
 sui et de h̄ iobes baptis
 tā ipsū arguēt dicēs q̄ sibi vxo
 rē fratris sui dū viuēt h̄ere non
 liceret. alligauit eū herodes in
 carcerē et ipsū occidē cupiebat.

h̄ populū tiebat **C**ū igit̄ in die
 natalis herodis festa et diuina
 parēt̄ accidit q̄ filia h̄odiadis
 corā rege saltat̄. qd̄ regi et h̄m̄l
 discubētib; d̄placebat. p̄ qd̄ r̄p̄
 sub iuramēto sibi p̄misit q̄ quic
 qd̄ petēt ab eod̄ sibi daret. Illa
 v̄o p̄monita a m̄trix m̄rē sua.
 caput iobis q̄ erat i carcē petijt
Rex aut̄ iratū se dissimlās. h̄ p̄
 iuramētū se nō posse asserēs ca
 put iobis āputari et puelle sal
 tāti dari mādauit. **Q**ue statim ca
 put in disco positū corā oib; si
 mul diuinitib; m̄ri dedit. **N**o
 raliter loquēdo p̄ istū regē p̄t
 aī? vel intellc̄is accipi a q̄ d̄stat
 hoiez totū regi. m̄trix ista siḡt
 carnē. q̄ reuera vxor philippi. q̄
 int̄p̄tat̄ os lāp̄adis .i. diaboli
 qui viget intellectus splendore
 potest dici eo q̄ sibi et suggesti
 ombus suis solet facilliter incli
 nari. qui frater istius regis idē
 frater animi dicitur pro eo q̄ v
 terq; esse nature rationalis com
 probatur. per istam filiam sal
 tatricem concupiscentia intelli
 gitur que a matre ista meretū
 ce idest a carne tamq̄m filia ge
 neratur que pro eo dicitur salta
 re. quia coram rege. idest coram
 aīo solet nūc vnus peccati nūc
 alterius delc̄cōes offerre vt ip
 sū ad voluntatē suam et ad ma
 tris h̄? votū valeat incliare. Per
 iobem in q̄ est gr̄a sinderis seu
 conscientia intelligitur vbi divi
 na gratia principaliter situat̄.

et que regem .i. animū delinquē-
tem cōtinue redarguit ⁊ hortat
Ista igitur ē veritas q̄ q̄nq; rex
mentis nostre .i. animus accipit
sibi i cōcubinā vxorē dyaboli sc̄z
berodiadē que interpretat̄ glori-
ans in pellib; .i. in carne que in
carnis pulchritudine gloriatur
inquātū ip̄ius malis delectaciōi-
bus acq̄escit de quo tñ iobānes
.i. sc̄cia ip̄m redarguit ⁊ sibi nō
licere hanc meretricē habere vel
sibi acquiescere predicat **Q**ua p̄-
pter sepe fit q̄ iste rex .i. animus
iobannem .i. bonam cōsciēciam
incarērat ip̄amq; vinculis ma-
larū cōcupiscēciarū vel cōplacēcia-
rum alligat et sic votū redarguti-
onis impedit et retardat. qd̄ v-
tiq; fit q̄n istū hominem in carce-
re male cōsuetudinū diu seruat
Animus enim carnem oblectat̄
tur. iobāne .i. sc̄ciēcie rep̄benfio-
nem non diligit. et ideo ut ip̄is
carnis delectaciōib; possit libe-
re vt̄i in carcerib; malarū cōpla-
cēciarū et cōsuetudinū claudit
Eze xix. Posuerūt leonē in carce-
rem ne audiret̄ vox ip̄is ampli-
us sup montes **F**inaliter sic ac-
cēdit q̄ cū herodes et berodias
cōtinue in cōuiujs idest dum
animus ⁊ caro ⁊ male affectiōes
vacant delectamentis et solacijs
statim solet filia berodiadis .i.
carnis cōcupiscēcia saltare et cō-
tā ip̄is nūc ad gulā et ebrietatē
nūc ad pigritiam et luxuriā sal-
tus suos ordinare. ysa. xiiij. Sal-

tabūt ibi syrene i edib; volupta-
tis. **T**ñ igitur facit ista filia me-
reticis .s. cōcupiscēcia q̄ iobēs
totalit̄ decapitat̄ et consciēcia
penitus deperit et q̄ rex iste .s. a-
nimus cū meretricē sua .i. cū carne
sine timore di .i. sine doloris scru-
pulo fornicat̄ dicēs sue consci-
ēcie pp̄rie illud ysa ix. **E**x quo
dormiisti nō ascēdet q̄ succidet
vos **V**el allega exēplatit̄ quo-
mō non amat pestilēs eū: qui se
corrigit. ps̄. xv. **E**t quomō non
diligūt viros iustos q̄ eorū sce-
lera rep̄bēdūt ymmo ip̄is q̄nq;
penas et misērias p̄curant ps̄.
ix **Q**ui arguit derisorē: sibi iniuri-
am facit. **V**el allega q̄ mali qui
audēt publice bonis nocere sos-
lēt sibi vias et occasiōes q̄rere.
ut sub colore alicuius iusticie pos-
sint iniquitatem implere sicut fe-
cit iste q̄ sub specie iuramenti de-
collauit ihoēz **S**eneca dicit q̄ no-
cere vult sp̄ eaz iueit. **C**ū xpc̄ se
cessisset i nauicula ad locū desertū
secorsū secute sūt eū t̄be et miser-
tus est eis. et curauit languidos
eorū **C**ū igitur respere factū esset
venerūt discipuli e? dicētes ei q̄
turbas dimitteret ut q̄libet de de-
serto recēdens cibos sibi cōgruos
p̄curaret **D**esertus est inquit
locus h̄ dimitte t̄bas ut eūtes in
castella emāt sibi escas xpc̄ volēs
suis auditorib; escas dare cū eēt
ibi puer vnus q̄ hēbat .v. panes
ordeaceos ⁊ duos pisces. p̄cepit
t̄bas discubē. accipiens dictos

panes et pisces benedixit. et fre-
git et p̄ discipulos turb̄ dari ius-
sit. **D**iscipuli igit̄ turb̄ distribue-
rūt. et sic quīq; milia hoīm p̄ter
mulieres et puulos q̄ nūati nō sūt
de istis v. panib; et duob; pisci-
b; vsq; ad saturitatē cederūt. ita
q; xij. copbimi fragmentorū sup-
fuerūt. **C**olligite inq̄t fragmenta
ne peāt. **S**atis ista patēt b̄ ma-
thēi vi. lu. ix. et ioh̄ā. vi. **I**ta ex-
ponūt cōiter q; v. panes ordea-
cei vetus testamētū designāt. qd̄
a. v. lib; moysi cepit originem
Bñ ordeacei dicit̄ p̄ eo q; in il-
lis sub palea historie medulla
sensuū cōtinet̄. **D**uo pisces nouū
testamētū designāt p̄ eo q; ibi du-
plex caritas p̄cipit̄ in q̄ tota lex
et p̄phete p̄dē noscūt̄. **C**ū igit̄
ī deserto h; m̄di sint. v. milia hoī-
nū q̄ dñ; sūt secuti sc; v̄mūstas
fidelīū q̄ ad fidē xp̄i sūt v̄ti et p̄
quīq; sensuū appetitus bis sub
nūo quinaio sūt cōtēti. vult dñs
q; abis spūalib; refocillēt̄ ita q;
quinq; panib; q; puer moyses
nobis obtulit sc; quinq; libros
legi; antiq;. duob; q; piscib; hoc
ē doctrīna euāgelica cōtinētē du-
plici caritatē spūaliter recreēt̄.
Vult ei q; oēs isti sup fenū. i. su-
p hūorē gratie et caritatis vel su-
p sp̄e vitōris eterne glorie recū-
bant. et q; discipuli. i. p̄lati doc-
tores et p̄dicatores istos sc̄ip-
turarū abos exponēdo frāgāt et
q; ipsos discubentib; et audito-
rib; simplicib; p̄dicando distri-

buāt. reliq;as vero quas isti ru-
des cape nō possunt idē subtili-
ora sacre sc̄ipture ab ipsis disci-
pulis. i. a scientificis viris. reser-
uari. et a mēsa taliū subleuari.
Simplices ei grossa ciborū frus-
ta et rudia sacramēta et documē-
ta sc̄ipturarum debent cape fra-
gmēta vero. i. subtiles sc̄ipture
sententias nō possunt degustāe
quapropter doctores talia dñt
subtilioribus reseruare et in du-
odecā copbimis. idest in libris et
codicibus doctrīnā duodecā ar-
ticularū fidei cōtinētibus sapien-
ter reponere dicētes cū aplō p̄-
ma ad corū tercio. **N**on potui vo-
bis loqui quasi spiritualibus s;̄
quasi carnalibus in xp̄o. lac vo-
bis potum dedi et non escam.
Vel dic q; quinq; panes sūt quī-
q; vulnera cristi. duo vero pis-
ces sūt duplicis nature misteria
cristi. **N**os igitur qui in deserto
huius mundi vel religionis vi-
uimus istos abos p̄ fidem et de-
uocionem comedere debemus e-
ciam sup fenū qd̄ hodie ē et cras
in clibanum mittit̄. i. sup mēo-
riā nostre fragilitatis recumbē-
et sic p̄ spūalē recreacōnē in xp̄i
cōuiuio poterimus facari. **V**el
dic q; p̄ istos panes qui cōedē-
do nō fuerūt cōsūpti. sed potius
multiplicati ita q; oib; sufficerēt
possi; intelligē sacramētū altaris
qd̄ sumēdo nō minuit̄. et q; ita
quinq; milibus sicut vni comp-
bas sufficere. **Q**uarto reḡ q̄ro.

Comedēt: et superit. **Vel** dic q
isti abi sciaz signant. q̄ distribu
ēdo multiplicat̄ et cū auditores
saturati fuerint plus r̄manet dis
tribuētibz q̄ ab alijs reportatur
Lucē. xix. habētī dabit̄ et habū
dabit. **Vel** dic de elemofinis q̄a
q̄n discipuli xpi. i. deuoti fideles
bona sua distribuunt liberaliter
eūtibz in desertū. i. pauperibz et
egemis sepe fit q̄ plus habēt in
residuo q̄ in elemofinis expēde
rūt. dñs enim multiplicat bona
taliū liberaliū. q̄a sicut dicit̄ lucē
vij. **D**ate: et dabit̄ vobis. et p̄
xxvij. **Q**ui dat pauperibz non
indigebit. **E**t aduerte q̄ xpc̄ le
git̄ panes multiplicasse ad deno
tādū q̄ tpe sterilitatis et necessi
tatis debemus elemofinas dare
Alias enim nō legit̄ panes fre
gisse nisi eūtibz in via et octo mi
libz in heremo. **I**n quo notatur
q̄ hōi est licitū bona sua et in de
serto. i. paupibz in via. i. viato
ribz et pegrinis: in cene diuino
. i. discipulis familiaribz et aīcīs
Et sic isti sūt tres panes d̄ quibz
dicit̄ lucē. xi. **A**mice accōmoda
michi tres panes. **Vel** dic q̄ il
lud qd̄ p̄dictū est q̄ secute sūt e
ū turbe multe zc̄. pōt applicari
ad h̄ q̄ nullus pōt ita ad desers
tū religionis et solitudinis fugere
quin turbe malay cogitacionuz
et affectionū ip̄m p̄tin? studeāt
comitare. **Vel** si vis illud qd̄ pōi
tur h̄ et qd̄ etiā replicat̄ ī multis
passibz scripture sacre p̄ter mu.

lieres et puulos vbi videt̄ inui
q̄ mulieres et puuli non solent
puectis et maioribz numerari.
pōt applicari ad h̄ q̄ numerus
significat eterne glorie ascripti
onem: quia s̄m veritatez viri. i.
p̄sone viriles et p̄fecte solū merē
tur apud deū cōputari et ī electo
rū numero numerari. **S**apiē. v.
Ecce quomō cōputati sūt inē fi
lios dei: et inter scōs sozs illozū
est. **S**ed reuera mulieres. i. p̄so
ne mobiles et carnales effeminate
pueri. i. p̄sone pueriles iuste et ī
grate ī tali numero non dñt pōi
nec apud dei ascriptionē in elec
toz numero cōputari. vñ de quo
libz dampnato pōt expōi illud
Job. iij. **N**octē illā tēbroz? t̄bo
possideat: nō cōputetur in diebz
anni: nec nūeret̄ in mensibus.
Cristus iussit discipulos suos p̄
cedere trans fretū donec dimitte
ret t̄bas tādez vero dimissa t̄ba
ascēdit in mōtē solus ozare. **Vel**
pe autē scō nauicula in quā ascē
derant iactabatur in medio mari
magnis fluctibus. erat enim ven
tus contrarius illis. **N**octe venit
ibz ambulans sup aquas et cū
nauim intrasset cēssauit ventus.
Ita q̄ illi qui in nauī erant mirati
sūt et adorauerūt eū discipuli et
dixerunt. vere dei filius es.
Dic q̄ nauicula ecclesie ī qua dis
cipuli cristi. id ē vniuersi fideles
trāsfretāt et nauigant ad gloriā
padisi dū est in mari hui? mūdi
m̄tis t̄bulacōm fluctibz agitat̄

Ventus ei tēptacōnis dyabolice
strariat eide. ipsamq; ip mititur
subm̄gē in pfūdū. Illud autē po
tissime fit qñ xp̄c absens ab ista
navi videtur et qñ nr̄oy pccōrū
rōne ab ista sua nauicula quātū
ad gr̄ay excellenciā absentat qz
deus videt eccl̄ay ppter pccā su
a dimittere. q̄p̄ nccō ē eā mltis
tribulacōib; et tēptacōib; fluctuare
et multis piculis subiace
re. Ideo dñs videt dicere illud
Je. xij. Reliq̄ domū meā. Et sub
iūgit causam qz facta est michi
hēditas mea zc. **Nextamē** loco
et tpe solet xp̄s sup aqs et flūs
tribulacōnū calcare et ad disci
pulos suos in nauiculā eccl̄e mi
sericōrditer p gr̄ay reuēire et sic
benedicta sua presentia facit v̄
tū tēptacōnū et dyabolarum
insufflacōnū cessare et fluctu
bulacōnū quiescere et totam na
uiculā eccl̄e tranquillare. **Tho.
iij.** Post tēpestatē trāquillū zc.

Del dic q nauicula ē aīa q tē
pestatib; tribulacōib; cogitacō
nib; d̄tinue fluctuat et a v̄to fi
bi cōtrario. i. a mūdi iam gloīa
d̄tinue mouet et agitat nisi qñ
xp̄s ad eā p gr̄ay venit et eā sua
spūali p̄sentia cōmunit. **Cristi**
ei absentia reddit mētis nauicu
lam fluctuosam sua vero presen
tia ipsam facit stabilem et quie
tam **Augustinus** Inquietū est
cor meū donec quiescat ī te dñe
Et dic q xp̄c in q̄rta vigilia no
ctis venisse legit scz in q̄rto p̄c

to penitētie xp̄c visitat mētē no
stram. **Prima** vigilia ē discussio
seu meditacō. **secūda** cōtracō ter
cia cōfessio. **q̄rta** satisfactō. seu
pseuerādi cōstās intēcio. **In** ista
xp̄s ad nos venit et a dāpnacō
nis piculo custodit nos. **Veni** ad
liberandū nos domine deus vir
tutum et oñde facie tuā zc. **h̄ ps**

Del dic q nauis eccl̄e in mari
huius mundi fluctuabat ita q
totus populus q̄ ibi d̄tinebat.
mortis piculo subiacebat. quo
vsq; ipse xp̄s media nocte p be
atam incarnationem et natūita
tem venit qui omnia tranquilla
uit. **Del dic** q exemplo cristi
nos debemus turbas negociorū
et secularium et hominum ym
mo turbas cogitacionum et affe
ctionum relinquere et in montē
contemplacionis ascendere et so
lum ibi dominum exorare. **Cū**
cristus nocte veniret ad discipu
los qui in nauicula fluctuabant
ambulans super mare. turbati
sunt discipuli dicentes quia fan
tasma est non enim aduertebāt
qz esset cristus sed magis crede
bant qz esset aliquis spiritus fan
tasticus. cristus vero viden^s eos
clamantes et timentes dixit eis
Habete fiduciam. ego sum noli
te timere. **Petrus** vero inter ce
teros audacior dixit. **Domine** si
tu es iube me venire ad te sup a
quas. **Quem** cum ibi esus ad se
vocaret. et petr^{us} de navi descen
dens sup aquas ficis pedibus

v̄sus ibelū applicaret vidēs v̄-
tū validū timuit et ideo mergi
cepit. sed statī cū ad dominū cla-
masset dicēs dñe saluum me fac
xp̄c extēsa manu ip̄m recepit et
īcredulitatē ei? increpait dicēs.
Modice fidei q̄re dubitasti? Ac
si diceret **S**i non dubitasses nū-
q̄ mergi cepisses. **I**sta p̄nt ap-
plicari ad ostēdēdaz veritatez fi-
dei q̄ q̄n in homine fixa ē certa et
indubia: q̄cquid in virtute spei
facere vult facit. modica tñ hesi-
tatio vel dubitatio impedit op̄?
istud. **R**equirit̄ em̄ q̄ hō in nul-
lo dubitet cōplēdū sed potius il-
lud qd̄ vult fieri credat p̄ certo
fiēdū. **V**n̄ rē cā q̄re iste vetule
et persone simplices faciūt q̄nqz
mirabilia exp̄imenta que tamen
homo rōnabil̄ et sensatus nūqz
iuenit eē vera p̄pter firmā credu-
litatez quā habent quā tamē ho-
mo sensatus nunq̄ hz. qui sp̄ in-
quirit cāz rezac per hoc sp̄ dubi-
tat sicut p̄ infra xvij. vbi dictuz
est apl̄is q̄ p̄pter incredulitatē
suā non poterant demoniū eiec̄s
se sicut infra xxi. dicit̄ **S**i nō he-
sitaueritis non solū fialneā aref-
cē sed eciam mōtes trāfferre po-
teitis sicut p̄ b̄ de petro qui non
fuit merus: nisi quando incepit
dubitare. **M**odice iquit fidei q̄-
re dubitasti. **V**l̄ dic q̄ exemplo
petri nos alij q̄ quādoqz descen-
dim? ad nauiculā ī mare id ē in
clauetro ad negocia mūdi. d̄ cō-
templacionis securitate ad actie

vite fluctuosos labores. et michi
lominus ad xp̄m sepe currim? .
et ī ip̄s aq̄s. i. ī mūdi negocijs
nos posse saluari speramus **D**ez
quia ventus validus tribulatio-
nuz nos agitat hīc est q̄ q̄nqz in
malis cōplacēcijs mergi incipi?
q̄ p̄pter dampnationis piculuz
formidamus. **N**os igit̄ q̄n istā
merfionez sentimus ad xp̄m de-
bemus per oracionez clamare et
ip̄sus auxiliū implorare dicētes
Dñe saluū me fac. **E**t illud p̄s :
Non me demergat tēpestas aq̄
Ipsē v̄o si nos deuote clamātes
iueiat. statī manū suā adiutricē
extēdet et nobis dulcē subueni-
et et succurret. **V**el dic q̄ exēplo
xp̄i sunt multi boni xp̄iani. i. bo-
ni et sancti viri. qui prima facie
creduntur esse fantastici id ē y-
pocrite et vami q̄n sup aq̄s p̄spe-
ritatis mundane vite videntur
transire per cōtemptum et mun-
di gloriā conuicere sed ex o-
peribus viri sequentibus veri p̄-
bantur ita q̄ ip̄s mediantibus
alij ad conuicacionem siml̄e p̄-
uocāt̄ dicentes **D**ñe si tu es in-
q̄t iube. rē. **V**n̄ **J**oban. x. **O**pe-
ra que facio testimoniuz p̄hibent
de me.

Quoniam dominus descende-
ret ī partes tyri et sydo-
nis ecce mulier chananee
a a fimbis illis egressa et secun-
dum marcum domum ingressa
clamauit **D**ñe miserere mei fili
dauid filia mea male a d̄momo

verat. Vñ qz ista nō erat de gñe
isrl̄ s̄ de genē s̄rophemisse. dñs
q̄h nō audiens eā p̄trāhibat. **D**i
cebat ei se nō eē missū nisi ad o
ues q̄ pierūt dom̄ israhel. et qz
nō erat bonū sumē panē filioꝝ
et mittē cambos qz tamē deā mu
lier clamās et orās instabat. et
caēs dedē de micis de mēs̄ dn̄oꝝ
rū cadētibz allegabat. **E**cā inqt
dñe. nā et catelli edūt de micis q̄
cadūt de mēsa dn̄oꝝ suoꝝ. **N**ō do
minus misertus sibi dixit. **M**u
lier maḡ ē fides tua. fiat tibi sic
petisti. et sanata ē filia ei? i illa
hora. **I**sta ml̄r chanaanica et gē
tilis figt̄ aiām peccatricē et filia
figt̄ ei? d̄sciaꝝ atz mētē seu volū
tatē. qñz i? fit q̄ ml̄r ista scz pec
catrix aiā de finibz tiri q̄ interp̄
tat̄ āgustia et d̄mōcō ūqtatis scz
de statu pecc̄i qd̄ poit̄ aiāz i d̄mō
cōez incōstātie et in āgustia des
paciōis et tristicie p̄ cōtricōem e
gredit̄ et dom̄ sp̄ei et securitatis
scz statū penitētie ingredit̄. ge
mēs et flebilis p̄ filia sua. i. pro
mētē et voluntate sua diu a deo
ne p̄ pecc̄m obsessa deū huiliter
deprec̄at̄. deo miū ei tūc filiā nr̄am
p̄ diuersas cōcupiscēcias et mise
rias flagitat atz turbat. s̄. ix. **F**ili
a mea nō defūcta est. **S**z se pe fit
qz diuina pietas̄ statim nō exau
dit quinymmo veracōez illius fi
lie. i. pecc̄a nostra et mentis nos
tre misērias sibi dissimuladone
pertransit. **V**idet enim qz ex hoc
fragilitates proprias cognoscit

et sic ad recurrendum ad domi
num fortius inardescit. **S**apientie
vndetimo. **D**issimulans pec
cata hominum propter penitē
tiam. **U**nde dominus videtur aie
dicē illud quod subditur. **N**on
est inquit bonum sumere panē
filioꝝum et mittere cambus. **A**c
si diceret. **N**on decet gratiam im
pendere peccatoribz sed filijs et
sanctoribz. **S**z ipsa debet subū
gere. **D**omine nam et catelli ez
dunt de micis que cadunt de mē
sa dominorū suoꝝ. **H**oc ē dictu
Eciam peccatoꝝ debent refici tu
is beneficijs. quia tu remisisti nō
iustos sed peccatores saluac̄. et
ideo filiam meam. i. mentē me
am debes liberare. **E**t vere si do
minus perseuerantiā in nob̄ vi
deat et istum ardorem deuocio
nis inueniat in nobis ipse dico
qui est panis vite qui potens ē
canes et filios. idest peccatores
et iustos misericorditer faciare.
Psalmista. homines et iumen
ta saluabis domine. istam ver
acionem temptationū a nobis
auferet. et mentem nostram trā
quillam faciet. **U**nde **M**arci sep
timo capitulo dicitur sic. **I**nue
nerunt puellam super lectum.
et demonium ab ea exiisse. a ce
tera. **V**el dic qz gentilis ista
mulier significat gentilitatem.
cuius filia. i. cuius gens demoni
is p̄ ydolatriā sbiacebat. **H**ac i?
filiā. i. gentem gētiliū dominus
nō statim a principio curauit. s̄

aliq̄ diu languē p̄misit. q̄ ip̄e q̄
erat panis filioꝝ p̄ncipalit̄ ad o
ues et ad filios isrl̄ fuit missus.
quoz̄ patribz̄ eāt re p̄missus. fi
naliter tamen istā filiā liberauit.
q̄n̄ per apl̄os suos fidē suā gen
tibus p̄dicauit. **Tren̄. iiii.** Gau
de filia edom: ad te quoq; veniet
calix. i. fides. **Vel** dic q; panis fi
lioꝝ. i. sacra theologia non debet
cambus dari. i. in negotioꝝ secu
lariū vsibus deputari. **Vel** dic q;
canes sunt obstinati et infideles.
vel etiā simplices atq; rudes. **Pa**
nis igit̄ filioꝝ. i. sb̄tilitates et ar
duitates fidei et sacre scripture q̄
solis sp̄ualibz̄ filiis. i. fidelibz̄ et
sciētificis viris debent dari. nō de
bent istis canibz̄ p̄dicari. **Supra**
vij. Nolite sc̄n̄ dare canibus: et
margaitas ponē ante porcos. ne
forte cōculcēt eam pedibz̄. et con
uerſi diripiāt nos. **Hic** dicit q;
ante dñm̄ posuerūt cecos et clau
dos. quos vt sanauit. mirate sūt
turbe. vidētes mutos loquētes.
cecos vidētes. claudos ambulātes
et magnificauerūt eū. **Hic** vero
nos debem? gaudere et admirari
et dñm̄ magnificāre. q̄n̄ videm?
q; per ei? miām infirmi sanant̄
id est p̄ccōres cōuertuntur. et quā
do muti. i. obstinati p̄ cōfessionē
loquūtur: cecī. i. ignorātes p̄ dis
crecionē vidēt: claudi. i. ad bene
opandum inhabiles p̄ bona ope
ra p̄ficiūt. **Gaudiū** em̄ angelis
dei est super vno p̄ccōre peniten
tiam agēte. **Luce. xv.** quia sancti

viri et āgeli sūme debent de cōuer
sione peccatoꝝ gaudere

Quidens ih̄s mltitudinē
hoīm. qui ipsū secuti fue
rant in desertū. cepit dicē
de eis dem̄. **Misereor** super turbā
quia iam triduo pseuerāt meū.
nec h̄nt quid māduēt. et dimit
tere eos ieiunos nolo. ne deficiāt
in via: quidā em̄ eoz̄ delonge ve
nerunt. **Igit̄** cum discipuli nichil
p̄ter vij. panes et pisculos pau
cos haberēt. iussit eos distribui.
et fuerūt inde q̄tuor milia hoīm
satiati. quia sc̄z̄ de tam paucis ci
bis ad satedatē satis sup̄serunt:
septē vero sp̄orte de reliquijs re
manserūt. **Hic** cum xp̄c in deser
to huius mūdi multos videat q̄
iam triduo. i. in fide trinitatis cū
eo pseuerāt. timēs ne propter de
fectū sp̄ualiuū ciboꝝ deficiāt in vi
a p̄fectiois et moꝝ voluit q; disci
puli sui. i. ecclīaz̄ m̄istri septē pa
nes cum pisculis paucis. i. septē
ecclīastica sacramēta cum ceteris
sac̄mētalibz̄ r̄medijs ipsis distri
buāt. vt sp̄ualit̄ refecti ī hac via
fortiores existāt: septē v̄o sp̄orte
. i. septē virtutes morales sup̄sūt
que ex septē sacramētis subueni
unt et succrescūt. **Et** illoꝝ quidā
de lōge reuenerūt q̄ de statu pec
cati ad p̄māz̄ appropinquāt. **Jo**
sue ix. **De** terra lōginq; venimus
serui tui. **De** hoc aut̄ vbi xp̄c pe
cijt a discipulis suis quē ipsū eē
dicerēt hoīnes. et vbi poit̄ respō
sio et commēdatio petri. nec non

multa alia deā xpi nichil pono
3^a adūte cca xpi trāffigūacōez.

Hūspit ihs scū petrū
iacobū et iohēz. et dux
it eos in mōtē excellū se
orsū et trāffigurat⁹ est āte eos.
et respēduit facies eius sic sol:
vestimēta aut ei⁹ facta sūt alba
sic mix. **F**ca ē facies eius altera sic
dicat⁹ lu. ix. et apparuerit illis moy
ses et helias loquentes cū ipso.
Ecce autē nubes lucida obūbra
uit illū. Et ecce vox de nube dicēs
Hic ē fili⁹ zē Petr⁹ aut tē dixit
Dñe bonū ē nos b eē. si vis faci
ā⁹ b t^a tabnaula tibi vnū mo
ysi vnū et helie vnū. **I**sta pos
sūt applicari q⁹ q⁹q⁹ vult spūa
lit trāffigurari et p dūfioēz et pe
nitētiā in viz spūalē et scificium
trāfformari: ista q⁹ sequūt⁹ b dz
p ordinē opari. **O**z ei⁹ pō seorsū
.i. a tumultu hominū recedere. i
mōtē dēplacōis et celestiu affcō
nis ascēdē petrū iacobū et iohā
nē. i. bonā societate q̄rere et nō co
rā alijs dūfari psonaliter et ma
nē. qz ante oīa bona societas est
q̄rēda et turba malozū hoīm fu
gienda. **I**n montē inqt seorsū.
On sen. de moibz dē q⁹ solitudiez
q̄rit qui cū innocētibz vult viuē
Unde eccl. xxvij. **I**n medio cogi
tatiū legē dei esto. **T**ūc em hō
p ouersacōez facilius trāffigūa
bitur et facies sue mentis p gra
tiam et discreōez sicut sol splen
debit et illuminabit⁹ vestimentū
sue conuersacionis per candorē

innocentie et de cōtie sicut mix de
albabitur. et sic species cōdicōis
sue in aliam alterabitur et verte
tur. **F**acta est inquit species ei⁹
altera. **P**rimo regū decimo. **M**u
taberis in virū alterum. **E**t tunc
moyses idest lex et scia: helias.
idest sanctitas et innocentia ip
sum cōcomitabunt et bona doc
trina quātum ad primū bonaqz
sancta vita quātum ad seandū
apud eum permanebunt. quia
ista sūt in quibus tota lex pen
det et prophete. **T**alis etiam sic
figuratus et mutat⁹ a nube splē
dida idest a lumine celestis gra
tie et glorie obumbrabitur et fi
lius dei dilectus merito vocabi
tur et vt audiatur ab alijs in dei
spiritualem filium eligetur. **H**ic
est inquit filius meus dilectus.
in quo michi bene complacui zē
Quia reuera tales merentur fi
lij dei nūcupari et quando aliud
predicant vel mandant ab alijs
deberent audiri et si prelati fue
rint eis obediri. **J**ohannis scū
do capitulo. **Q**uecūqz vobis dix
erit facite. et cetera. **E**xodi vicefi
mo tercio capitulo. **O**bserua eū
et audi vocem eius. zē **S**i enim
moderati predicatorum essent a
turbis et a secularibus negocijs
segregati et in montem contem
placionis eleuati. per spiritua
lem conuersacionem et a cōmu
nibus moribus hoīm exaltati zē
pfcō a sclāribz audirēt. et vba
eoz et p̄dicaōez libēt⁹ audirēt.

ita q̄ ibi dicerēt illud abbauc .
iij. **D**omine audiui auditum tu
ū et timui **T**ūc p̄ certo petrus
iacobus et iohannes .i. socij et
vicini ip̄oz sanctitatem et glori
ā videntes potuerūt dicere. **D**o
mine bonū est nos h̄ esse. quia
in societate taliū gloriabuntur
adēe. et tria tabernacula se velle
facere dicent iquātuz scē trinita
tis fidem ip̄ozū p̄dicatione cog
noscerēt. **D**ñe iquit petrus bonū
ē nos h̄ esse. faciamus h̄ tria ta
bernaula **V**el dic q̄ illi qui sūt
petrus id est agnoscerēs per dis
cretionē et sapiētā **J**acobo id est
supplāntes diabolū mundū et
carnē p̄ humilitatem paupertate
tem et continentā: **J**ohānes .i.
gratiōsi per puritatem et inocen
ciam digni erūt cū xp̄o montem
ascēdere paradisi et ip̄m cōtempla
ri sp̄ualit̄ et videre. **P**sa. xxxij. a
ij. **R**egē in decore suo videbunt
Vel dic q̄ iusti debent ī semetip
sis x̄o qui interpretat̄ vnct̄ .i. pie
tati: moysi legislatori .i. veritati:
belye qui achab rephendit a p̄
phetas baal occidit .i. iusticie et
veritati tria tabnaacula p̄pare: sc̄
pietati in affectu seu in cōcupisci
bili: veritati in itellcū seu in volū
tate: iusticie vero ī irascibili debēt
domiliū dedicaē. et tunc p̄ teit
did illud p̄s **Q**m̄ dilecta tabna
cula tua dñe v̄ tutū ac̄ **Q**uidam
puer oblat̄ est xp̄o vt sanaret̄
erat em̄ sicut dicit̄ lunatic̄. vide
matb. xlvj de didragma **I**lli qui

tributū siue didragma sc̄piebāt
de singulis p̄ romamis. **Q**uesti
sūt petro de xp̄o eo q̄ nō soluet̄
censū illū. quo xp̄us petrū
ire ad mare et hamū mittere p̄
cepit et staterem in ore primī pi
scis ip̄m repertuz p̄dixit. quem
p̄ se et p̄ petro ne scādalarēt̄
exactoribz iussit dari. **N**ūc iqt̄
ne scādalizem? eos vade ad ma
re. et staterem quē ī ore p̄mi pi
scis repies. da eis p̄ me et p̄ te.

Ita p̄nt allegari exēplariē q̄
multa p̄ euitādo scandalo sunt
facienda. que alias fieri non de
berēt **C**ōstat q̄ xp̄s tributo nō
erat obnox̄i? et tñ ne suscitaret̄
scādalu. fieri voluit tributarius
Homo enī q̄ntūcūq; sit liber at
nobilis debet q̄nq; contra liber
tatem dignitatem at̄ nobilitatē
p̄pria; dissimulare et facere. ut
sic scādalu et alioz offēdialum
valeat euitare. et ne causas liti
ū vel discordiaz possit si seus fa
ceret suscitare. **M**atb. xvij. **V**e
enim homini illi per quez scāda
lū venit. **V**el dic q̄ xp̄s vl̄ pe
trus q̄ pecuniā non habebant
designāt paperes et maxime re
ligiosos. **D**iscis vero q̄ staterem
in ore habebat mūdi diuites sig
nat q̄ ī mare huius mūdi vagā
t̄. ditijs et pecunijs accumu
lāt̄. q̄nq; igit̄ xp̄s et petrus .i.
religiosi et pauperes idigent pe
cunia et maxime q̄n̄ h̄nt soluere
naula laudona vl̄ tributa. ad pi
sces .i. ad dītes cū hāmo huilis

piscacōis et supplicacōis reuertit
p̄ cō ip̄si dītes seculaēs dñt p̄
eī solū. et p̄ trāseūdo piculū vel
euitādo scādālū neccā mīstrare
in hoc ip̄si p̄sces. i. mūdi dītes
et voluptuosi xp̄o et suis paupi
b̄ p̄ficiūt qz loco et tpe suis pe
cunijs et dīcijs ip̄s neccā p̄uidēt
Sic iōne ij. de p̄sce legit̄ q̄ iōnā
p̄iectū i mare recepit et eū ad li
tus sanū et saluū detulit et eijē
at̄. Igit̄ bono diuiti dicit̄ illd̄ ps̄
Tibi delictus ē paup̄. zc̄

Hic poit̄ de illo puero p̄
posito maiorib̄ i ex^m q̄
dicit̄ fuisse bt̄s marcia
lis. que dñs aduocās statuit in
medio eorū et dixit Qui cūqz hu
miliauerit se sic puul̄ iste b̄ ma
gn̄ ē in regno celozū zc̄. Hoc
p̄t adduci ad hoc qz xp̄c diligit
inocēciā et huilitatē et quō ip̄se
zelat p̄ pauperib̄ et simplicib̄
dīcēs Qui recipit puulū vnū ta
lē: me recipit. et q̄ scādaliyat zc̄

Dicit̄ b̄ qz q̄ cētū oues hēbat
p̄didit vnā. q̄ relinqueō nonagi
tanouē in deserto et vadit illā q̄
rē q̄ errauit Et sic dicit̄ lu. xv. et
cū inuēit eā. iposuit in būeris
suis gaudēs et duo cās aīcos su
os et gaudēt q̄ pluim̄ sup illā.
Sic inq̄t gaudiū ē āgelis sup v
no peccōē p̄niāz agēte q̄ sup xc̄
ix. iustis q̄ nō indigēt p̄niāz. Nō
eī ē volūtas ap̄d pr̄z vr̄m vt pe
reat vn̄ de pusillis vr̄is. Ista
exponūt̄ de āgelis et hoīb̄. In
p̄ncipio eī hēbat de? cētū oues.

i. āgelos et hoīes qz sc̄z r̄ax. q̄
ostāt ex nouēario in seip̄so mlti
plicato āgelos fiḡnt q̄ i. ordi
b̄ sūt distincti. Vn̄? v̄o f̄stās nūs
būanā nāz defiḡt. qz ab illo v̄o
no hoīe tota p̄cessit. Vidēs igit̄
xp̄c ouē vnā de grege suo p̄ditā
et errātē sc̄z būanū gē? dimissis
r̄ax. ordib̄ āgeloz in deserto pa
difi venit in hē mūdū p̄sonalit̄
qrē ouē istā. sc̄z būanā nāz quā
suis būeris p̄ bt̄z incarcōez ipo
suit et ad desertū padifi cū āgel̄
reportait. et āpli? sup inuēcōe et
saluacōe eī? ad lr̄az gaudis ē q̄
s̄ r̄ax. i. s̄ ix. āgelozū ordies q̄s
sc̄z nō assumpsit. Multo em̄ pl̄?
videt̄ homines q̄ āgelos dilex
isse. et de salute eorū āpli? leta
tus fuisse. inquātū naturā būa
nā nō angelicā legit̄ assumpsit
se dīcēs illd̄ p̄. viij. Delicē mee
sūt cū filijs hominū. zc̄. Vel si
vis dic̄ ista ad ostendendū quā
tū gaudiū est deo et angelis eī?
sup conuersione homin̄ pecca
toris. De vno seruo neq̄m b̄
agit̄ qui debebat regi x. milia ta
lēta. qui cū nō haberet unde sol
ueret que debebat. iussus est cū
vxore et filijs venundari et om
nia que habebat distrabi vt pe
cunia solueretur. Verum quia b̄
uus iste ad pedes domini sup
plet processit et dilacionem po
poscit. Paciam inq̄t habet in me
et oīa reddā tibi. dñs misericors
eī? nō solū eī dilacōez dedit ym
mo totū debitum relaxauit. Iste

Iste tamen seruo dimissus cuiusdam seruo qui debebat sibi centum denarios simile facere noluit quinimo cum dilacionem peteret. ipsum tamen in carcerem donec redderet debitum alligauit Rex vero audiens hoc reuocat seruum et suam impietatem increpans sic porat Serue neque omne debitum dimisi tibi quia rogasti me. ideo oportuit te misereri conserui tui sicut et ego tui miserus sum. Iratus igitur rex ipsum carceribus tradidit donec uniuscuiusque debitum redderet et ipsum verbis contempnauit. **I**sta parabola saluatoris exponitur pro seipso et ad hoc principaliter videtur tendere quod illud quod aliquis vult sibi fieri alteri debet facere et quod a deo vel prelo relaxari desiderat debet istos qui sibi sunt obnoxii relaxare et suis iniuriatoribus misericordiam petentibus indulgere. **Ecclesiast. xxviii. Dimitte pro tuo nocenti te. Lucae vi. Dittite et dimittet vobis. Cuius tamen fit contrarium quia multi sunt sicut seruus iste qui bene volunt quod secum agatur misericorditer ipsi vero non cum alijs agere volunt. nisi crudeliter. Volunt enim quod ipsis misericorditer indulgeat et tamen si quis eis aliquid debeat vel aliquam iniuriam faciat nolunt quiescere quin ledatur. **C**onstat enim quod rex omnium deus cuiuslibet condonat cuiuslibet peccata et remittit et crudeles et mali alijs suis debitoribus vel iniuriatoribus non remittunt sed potius crudeliter punire vel exigere**

cuncta volunt sicut ad hanc partem de multis qui in infirmitate positi siue spiritualiter postulant et supplicat a deo misereri et tamen quando sanantur solent contra alios impie debacchari. **Ecc. xxviii. Homo homo seruat iram: et a deo querit medelam. In hominem similem sibi non habet misericordiam: et de peccatis suis deprecatur. Ipse dum caro sit refuat iram et propiciationem querit a deo. Sed pro certo rex ipse cum tales ingratos finaliter surgit et eos tormentibus infernalibus tradet dicens Serue neque nonne oportuit te misereri conserui tui sicut et ego? sicut dicitur **Iacobi ij. Iudicium sine misericordia fiet illi qui non fecerit misericordiam. In fix. capitulo ponuntur multa. quia exposita pro saluatoris videntur ideo transeo ad alia.****

Ovidam paterfamilias habens vineam exiit primo mane adducere operarios in eadem vinea. **C**onuetudine autem facta est denario pro labore diurno hora prima quosdam in vinea misit. tandem hora tertia atque meridiana alios et alios in foro reperit. et omnibus idem pro mittens precium ad vineam destinavit. **F**inaliter hora nona alios reperiens otiosos et ipsos pro eodem precio in vinea cum alijs collocavit dicens **Q**uid statis hic tota die otiosi? **D**icunt quia nemo nos conduxit. **I**te et vos in vineam meam et quod iustum fuerit et de sperare autem facto procuratores

suū misit oparios vōre et mēde
reddē. p̄cipiēs a nouissimis icē
pe et tānū vltimo sicut p̄o dare.
Cū igit̄ singuli singulos dēari-
os acceperant q̄ p̄o vērāt arbitriati
sūt q̄ plus acceperunt eēt qd̄ cū
nō fieret murmurabāt cōtra pa-
trē failias dicētes **Hij** nouissimi
tū vna hora fecerūt. et pares no-
b̄ illos fecisti qui portauit onus
diei et estus **Quibz** dñs vinee i
h̄ v̄ba r̄ndit. **Amice** nō facio ti-
bi iniuriā. ex denatio diurno cō-
uemisti meū. **Tolle** qd̄ tuū ē et
vade. qz volo et huic dare filē.
Et subiūgit̄ b̄ q̄ sic erūt nouissi-
mi p̄i et p̄i nouissimi **Ista** pa-
bola potest applicai ad multos
motus et modos fortunē siue oc-
culte dei p̄uidētie **Ista** em̄ h̄nt v-
nū iudiciū in q̄ nō ē rōez inveni-
re nisi **Sic** volo sic iubeo sit p̄ rō-
ne volūtas **Iste** ei q̄z dat tū pa-
rū merito sic benemerito. et q̄z
soluit vltio v̄mēti tardius q̄ ā-
pli? laborati. qz etiā vt in mūd i
cursu vidē? nouissimi efficiūtur
p̄i et p̄i nouissimi. qz q̄ āpliu? i
vineā ecē laborauerūt et p̄mo
solui beneficiari p̄miati merue-
rūt aliq̄cēs p̄ ponūt. **Illi** vero
q̄ paz vel nichil fecerūt scz adu-
latores s̄ sanguinei q̄ vltimi eē
debuerāt p̄ponūt sic vidē? in au-
rijs dñozū. vbi sp̄ solēt p̄diligē-
magis noui. **Vñ** leui. xvi dz. **No-**
uis sup̄uentibz vetera p̄iicē-
tis **Vñ** q̄n̄ isti benemeriti d̄grūf
de suis inḡtis dñis vel etiā d̄ for-

tuna dicētes se diucius laboraf
se et nichil vltra alios recepisse.
ac dicentes illud luce v. Per to-
tā noctē laborātes nichil cepim?
Didetur q̄ ista ē r̄tio eoz. quia
scz mali p̄lati vel dñi dicūt **Don-**
ne ex dēario diurno quemst me
cū. i. nōne sufficit ē q̄ vestes et
abos habueris? et remittūt eos
q̄z vacuos et sine hōre dicētes
Tolle qd̄ tuū ē et vade. volo ei
huic nouissimo dare sicut et tibi
Fortūa ei illd̄ idē respōdet de ip-
sa d̄grētibz. **An** inq̄t nō licet m̄
facē qd̄ volo scz de bonis meis?
Volo huic q̄ nichil fecit tānū da-
re sic tibi q̄ satis meruisti **Tolle**
qd̄ tuū ē et vade **Quasi** dicēt **Ni-**
hil habes tuū nisi qd̄ volo dare
sic dicit aplūs ad roma. r. **Si** ex
operibz iā nō esz grā. **Et** prima
ad thimoth. vi. **Nichil** tulim?
in hunc mūdum rē. **Vel** alle-
ga d̄tra quosdam pomposos do-
minos. qui hora prima tertia et
nona quot inuenerunt familia-
res tot in domibz suis recipiūt.
et de familia sua faciunt **Ite** in-
quiūt et vos i vineā meā **Sed** in
sero idest in fine omnes equali-
ter premiāt qz parū aut nichil
ab eis reportāt. tolle inquit
quod tuū est et vade. **Sicut** isti
seruitores facliter recipiūt ita
facliter reijciūt et parū ipsi de
lucro tribuūt **Vel** dic q̄ pater
failias ē de? qui etna p̄destiatio
ad vineā. i. ad eccāz vel fidē. vel
ad alios status alijs vōit t̄pibz

quia sicut quosdam hora prima
• i. in puericia: alios hora tertia
• i. in iuuetute: alios hora nona
• i. in senectute ad fidem vel ad pe
nitenciam vocare non cessat qui
bo denariū diurnū. i. vite eterne
p̄miū p̄mittit generaliter et dis
p̄sat. **I**sta tñ est veritas occulta
isti? p̄fissimilias. sentēcia vel ius
ticia et p̄uidencia q̄ non sēp pl?
et p̄r? laborātes alijs p̄feruntur
ymmo quādoq; fit q̄ vltimo cō
uerfi ⁊ minus in prima facie pa
rēt meriti ad celi premiū p̄ponū
tur. sicq; fit q̄ primi nouissimi e
ciam aliquociens habeant. **P**a
tet enī q̄ illi qui vltio cōuertunt̄
ad dominum frequēiori studio
q̄nq; antiquiores in meritis ⁊ p̄
cōsequēs in premijs antecēdunt
Patet etiā q̄ gentiles vltimo ad
dominum cōuerfi qui diuissime
ociosi extiterāt cū nullus eos añ
ap̄stolos conduxisset. iudeos q̄
a principio fideles extiterāt fide
et morib; ad gloriam p̄uenerūt
Patet insup q̄ subditi supiorib;
seculares ecclesiasticis ⁊ layci sci
entificis et religiosis q̄nq; melio
res existūt et sic nouissimi primi
fuit. **Q**uāq; etiā occulto dei iudici
o boni cadunt: impij cōuertūtur
et in alior; gloria succēdūt. **J**ob
xxxiii. p̄didit multos et innūe
rabiles et regnare faciet alios p̄
eis. **D**e quib; nō possūt cōqueri
p̄iores. q̄a cū fides gracia et glo
ria nō sint ex meritis nostris s;̄
ex dei m̄ia. **I**uxta illud ad t̄tū ij.

Non ex opib; q̄ fecimus nos s;
sc̄dm magnā m̄ia; suam saluos
nos fecit. nulli facit deus iniuri
ā si alteri alter; añponit. p̄p̄t qd
dicit. **N**ō facio tibi iniuriā volo
huic dare sicut ⁊ tibi. **A**ccipe qd
tuū ē. **E**t hoc sicut dicitur rō. ix.
Non est volentis neq; currentis
sed dei miserētis. **V**el expōe sicut
exponit grego. de illis qui ī mun
di p̄ncipio et ī fine cōuertūt̄ ad
fidem q̄ tñ p̄mis et vltimis sēp
p̄fissimilias de? patet est dare m̄
cedem. **U**nde petr? in aurora dicit
Qui v̄it extrem? disp̄fatore vo
cāte. **T**ātūde; recipit sicut qui v̄
rat añ. **S**icut de? oñdit q̄ q̄nq;
v̄im? **A**ggregiamur op? certū
demunere sum?. **V**el dic q̄ mo
raliter vinea ē aīa. oparij sūt sen
sus et affect? q̄ ad opādū debēt
mitti et si ociosi fuerit dñt icrepa
ri. **E**t si oēs fil; habere neq̄āt sal
tē vn? post aliū d; paulatī ad v̄
tualē opacioē; iclinari. p̄miū eti
ā eterne retribuciois cūctis da
bit? q̄n ī sero ī fine seculi nr̄is se
sib; eterna gloria cōcedit. **H**ic
habet q̄ discipulos it̄ se q̄rētēs
q̄s eor; videret? maior in regno
celor; dñs ad huilitatē ēducāt. s;
de h; nichil ad p̄ns. **H**ic dicit q̄
duo celi q̄ penes viā medicātes
sedebant audito q̄ ih̄s? nazare
n? trāfir; icēperūt fortiter clama
re. **F**ili dei miserē nr̄i. **Q**d vt ih̄s
agnouit oculos ip̄orū tetigit et
visū eis r̄stituit. q̄ statū ip̄m cū a
lijs secuti sūt. **A**dūte tñ q̄ m̄. r.

et luce. xvij. nō poit̄ n̄ vn? Et
 forte vn? erat alteri formosior
 iō ibi de alio subiect̄. **A**llego
 rice duo cœi sūt duo ppli iudei a
 gētilē q̄ cœi sūt p̄ ignorātiā sedē
 tes p̄ pigriā: mēdicātes p̄ auai
 ciā: sc̄us viā p̄ inanis gl̄e appa
 rētiā et p̄ mūdi negociōz cōpla
 cētiā merito eē dicebāt. xpc̄ em̄
 nō obstāte t̄ba sacerdotū et pha
 riseoz illos p̄ fidē illuīauit. et il
 los duos populos. seu multos
 de ip̄sis p̄ gr̄ā suā tetigit. et ad
 sequēdū se p̄ fidē et bonā opacō
 nē induxit. **M**at̄h̄ q̄rto. Vbi de
 duobz fratribz. q̄s ibs vōiuit de
 nauī dic̄it q̄ relictis retibz a prē
 seauti sūt eū. **V**el dic̄ q̄ hō dū
 ē in vita p̄t̄ dic̄i cœus sc̄us viā
 mēdicās expone vt s̄. **E**t iō iste
 q̄n̄ audit ibm̄ trāsēūtē a sibi ap
 p̄in̄q̄ntē. i. q̄n̄ videt q̄ nūc est
 tps̄ merēdi a q̄ nūc est nob̄ dā
 da pt̄as xpm̄ et eius miāz iueiē
 di statī cū clamore orōis a cōfē
 sionis dz ad eū recurrē et illuīa
 cōis spūali s̄z gr̄e a influētie be
 neficiū iplorā. **Q**uid vultis in
 q̄t vt faciā vob̄. **D**ñe iq̄ūt vt a
 piāt̄ oculi nr̄i. **P**s̄ Illuīa oculos.
Quinimo ec̄iā si talis videt q̄ t̄
 ba p̄terciēs. i. tēptacōnū fantas
 matū cogitacōnū et t̄paliū solli
 citudinū tumultus et mūdi ne
 gocōz anfractus ipsū increpet.
 et a clamore cōfessionis vel orōis
 ipsū ipeiat vel retardet ip̄se ta
 mē multo maḡ dz insistē illi? tur
 be ip̄etū nō curā. et a x̄o miāz i

plorāe dicēs. **M**iserē mei fili da
 uid. **E**t p̄ c̄to si domin? viderit
 ipsū clamātē et in illo clamore
 p̄seuerātē ipsū illuīabit et tāget
 p̄ gr̄ā et verā cogitacōez cecitate
 pcc̄i et ignorātie sibi tollet ita q̄
 p̄ bonā opacōez et discrecōez p̄
 xpc̄; imitādo seq̄t̄ et curret dicēs
 illd̄ mat. viij. **M**ḡ seq̄r te. zē
Hic poit̄ peticio nr̄is filiozū ze
 bedei. s̄ vide infra mar. x. **D**e in
 gressu dñi sup̄ azinā vide lu. xix
De euerfione mensay et eictio
 ne colūbas v̄dētū vide infra io
 hāms secūdo.

Qum̄ semel xps̄ esuriret
 et ficiū p̄pe loāi aspiciēt.
 iuit ad eam si q̄d forte
 fructuū in ea repiret. q̄ tñ non
 frāis h̄ folia repit. nō ei eāt tps̄
 ficiū sic dz mar. xi. **I**ō ficiū cōti
 nue maledixit dicēs. **N**ūq̄ ex te
 frāis nascat̄ et statī aruit ficius
 ita q̄ nūq̄ āplius fecit fructū
Ista ficius p̄t̄ v̄bosos hoies siḡ
 re q̄ folijs v̄boz abūdāt fructū
 tamen opis et efficacē nō h̄nt
 regulare enim est q̄ vbi est ver
 bositas et iactātia et elacio ma
 ior ibi operis et efficacē necnō
 diuiciarum a amicitie solet copi
 a fieri minor. **P**roūbiozum deā
 mo nono ca. **V**bi verba sunt plu
 rima ibi frequenter egestas zē
Quia quando cristus. i. quādo
 aliq̄s indigēs ad tales curret et
 frāis alie? solacij vel auxiliij in
 eis iremire se credit sati? folia. i.
 p̄missiones a iactātiās repetit.

fructū vero nullū iuenit **Q**d de y
pocitis est rerum in quibz sola
pborz a folioz vanitas a so l? cō
uersacionis viror: null? aut bo
ne opacionis fructus in venitur
Qua ppter tales infructuosi a
deo malediciūt a virore sue ex
terioris ouersacionis ficte siccantur
et ariditate pauprtatis dāpnāf
Verbofi em et vami aia merent
arescere et virore sue conuersaci
onis perdere spūaliter. **marci xi**
Rabbi arbor cui maledixisti a
ruit: bona em cōuersacio siue bo
na vita non potest durare h cito
deficere **M**atb. xiiij. **M**atū aru
it qz nō hēbat hūore **V**n seneca
de moribz ayt **N**ūqz bone honel
tatis lōga ē simulacio. **H**omo
quidā habuit duos filios et pī
mo dixit vade opati in vineam
meā **Q**ui rōdit pī nolo tandez
vero peitencia duct? iuit. **P**oste
a pī iuit ad alioz a similiter dix
it qui respondit. eo domine a ta
mē nō iuit **Q**uis igitur hoz qrit
domin? fecit volūtātē pīs? **R**es
ponū ē qz prim? . et xps ex hoc
otra pīapes sacerdotū diōes qz
publicani et meretrices pcedent
eos in regno dei **V**enit em iquit
iobānes i via iustitie a nō credi
distis ei: peccatores vero et mē
trices crediderūt ei **I**stā igit sal
uator nē pabolam exponit **V**i
del? em supponē qz pīfailias est
de? qz duos filios habuit i mun
do. i. duo gēra subditoz pmos a
scōs. s. ecclesiasticos et laycos

quos ābo ad laborādū et ad be
ne opandū i vinea sua. i. i ecclia
vel in aia duocat et ad h vtrūqz
fm mai? min? a ordinat. primo
tam populo ecclesiastico ista pī
pit. 2° scz seculari et layco iqens
Ite in vineā meā et qd iustu fu
erit dabo vobis **M**atb. xx. **S**ed
vere mag? ē differēcia i istis quia
primi dicūt et nō faciūt scdi v
ro nō dicūt: et quqz tam faciunt
Cōstat em qz multi sūt ecclesiasti
ci qz pmittūt et dicūt se velle i vi
nea dei laborare. et h potissime i
suscepcone ordīs vel beneficij v
bi tam publicē qz occulte se obli
gāt ad laborē et ad bonoz opm
exerciciū a culturā qz istis videt
dem illud ij. thi. 2°. **L**abora sicut
bon? miles xpi **E**t tam isti sūt q
oīno nichil d pmiss? faciūt h qd
deo vouerūt ptermittūt **M**atb
xxiij **D**icūt em a nō faciūt **C**ō
tra alij sūt sclāres et alij mag? le
ues qz pma facie mādato dñi cō
tradiūt et quādo eis aliquid in
iūgit? lingua et moribz totū sp
nūt **Je. ij.** **A** seculo fregisti iugū
dixisti nō seruiā **E**t tñ isti ad cor
reuerfi multa bona opa faciunt
et contra illud quod promiserāt
bona agunt. quia sepe fit qz secu
lares qz leui et seculari conuersa
cione videntur dei patris man
data contēpnere et tamē faciūt
plura bona qz illi qui ex promīs
sione tenētur facere facta mag?
Eccliafici em habent verba a
non opa: seculares vero habēt

opa et nō v̄ba. et iō isti et nō p̄i
dicūt facē diuina p̄cepta cū pl̄
placēt dño bona opa q̄ p̄mis
sa. **I**ō bene dicūt istis q̄ p̄cōēs
et mētrices ipsos in regno dei p̄
cōdēt. qz sclāres qui p̄cōres vi
dēt p̄a face eligūt. **I**sti v̄o q̄ iu
sti crediti fuerāt et respuētur. **O**n̄
ma viij. **M**ulti venerūt ab oriē
te zc. et seq̄t̄ filij aut regni eni
ēt foras. **V**el si vis allega istd̄
gēraliter q̄ pl̄ sūt attēdēda opa
q̄ v̄ba zc. **I**o. x. **Q**uibus credite vi
de s̄ li. xiiij. c. xxij vbi ista figura
ad hāz exponitur. **H**omo erat
p̄fāilias q̄ plātavit vineā et se
pi cādidit eā et fodit in ea toz
cular edificauit turrim et colloca
uit eā aḡ colis et p̄gre p̄fectus
est. **C**ū adueniēte tpe fructuū
seruos suos misit ad vineā aḡ
cole ipsos diuersis supplicijs af
fecēt et cū iterū misit alios si
militer pegerūt. **Q**ui cū vl timo
filiū mitteret dicēs **F**orsitā v̄re
būf filiū meū. ipsū eā occidēt
et eum extra vineā p̄icēt dicē
tes. **H**ic ē hēs v̄ite occidam? eū
et eit n̄ā hēditas. **I**ste p̄fāilias
finaliter ad vineā suā veniēs is
tos oparios pdidit. et vineā a
lijs locauit. **O**n̄ d̄. **M**alos male
p̄det. et vineam suā locabit ali
is aḡcolis. **I**st̄ exponūt docto
res allegoicē dicētes q̄ p̄fāilias
.i. deus a principio plātavit quā
dā vineā sciz. **P**sa. v. **V**ine a dñi
sabaotb dom? israhel ē. **I**n ista
em̄ fodit tozcular sciz ciuitatem

iberusalē in q̄ botr? apri fuit cō
pressus. turrē tēplum et sepē ei
cādidit. .i. diuine legis muni
cionem et ābitū. **P**sa. v. plātavit
vineā elcām: lapides elegit ex e
a: fecit tozcular et edificauit tur
rim. ip̄amq; aḡ colis. .i. filijs is
rahel et iudeis locauit q̄ abrahā et
moysi legē. .i. ceteroias ordina
uit. et iudeos in iberusalē. .i. in
terra p̄missionis locauit. **A**b eis
eā p̄fectus ē qū data lege suis
arbitrijs ipsos dereliquit. **L**u. xix.
Tradidit seruis suis bona sua.
et p̄fectus est statim. **S**z isti agrico
le pessimi et rebelles fuerūt quia
seruos dei quos p̄ fructu bono
rum opm reportando mittebat
ad vineam multipliciter occide
runt sicut patet. quia moysen
exacerbauerunt. et de regno su
o dauid expulerunt. ysaiam sar
ra lignea secauerunt. **J**eremiam
in egipto lapidauerūt. ezechiel
in babilone exacerbauerunt: a
mos recte perforauerunt et ce
tera. **U**nde mathei vicesimo ter
cio. capitulo dicitur. **E**cce ego
mitto ad vos prophetas sapiē
tes et scribas et occidistis eos. et
cetera. **F**inaliter misit filiū suū
iesum cr̄stum quem nichilo
minus proiectum extra vineā.
idest extra iberusalē occiderūt
ipsumq; et fidem eius respuen
tes hereditatē ei? se habituros
p̄petuo crediderūt in quantum sci
licet fidem cr̄sti ipso mortuo ex
tinguere putauerūt et sectā suā

in eternū duraturā et ipsos i iheru-
salem mansuros se arbitrati fue-
rūt. **De**ite inqunt occidam? eū et
nrā erit hēditas. et iob. xxi. **Re-**
forte veiant romani et tollāt no-
strū loā et gentē. expedit vt mo-
riat? bō. h eoz opio facta ē irri-
ta qz eo qz hereditatē dei. s. terrā
iuda se hīturos crediderūt p cris-
ti mortē potius pdiderūt eādē
qz. s. p̄fālias de? pdidit iudeos
et eos p romanos rēdidit et dis-
psit vineā suā scz eccliaz a fidem
alijs agricolis. i. gētibz ad fidem
cōuerfis tradidit. istos vero repu-
diant et in infidelitate dīsit. **Igit?**
bñ cōcludit? ibi **Auferet?** a vob
regnū dei et dabit? faciētī fructū
eius. **Vel** dic mistice qz vinea
dñi est ecclia in qua de? a princi-
pio posuit torcular. i. mēoriā
dñice passiois: turrē. i. altitudi-
nē cōtēplacionis. sepē. i. tuicioem
pastoralis p̄tectionis. **Ibē. ij.**
Ego plantavi te vineā meā elec-
tā oē semē verū qz agricol. i. xp̄iaīs
viris et ecclāsticis ip̄az colēdā tra-
didit et inde fructū bonoz opm
expectavit p qbz bñdis seruos
suos scripturam legis psalmista-
rū et p̄phetaz vltio vero filium
suū misit scz doctrinā filij sui e-
vāgelicā. **Isti** em sūt xp̄i serui
sp̄uales qz ad vineā ecclēie mit-
tūt? vt per eos fructū bonorū o-
p̄m reportent. **Sed** reuera isti a-
gricole iā oēs istos expulerunt
et occiderunt. quia ecclāsticā le-
gē p p̄phēcias et evangelia dī-

nā scienciā et graciā hodie q̄si pe-
nitus deiecerunt. nrā inqunt erit
hereditas qz hereditatez ecclēie
ac si eēt suū p̄pū patrimonium
sibi appropriāt et se nō eē agri-
colas h dños putāt. **Ge. xxxvi.**
Hereditatez meā dederunt sibi.
Et ideo p certo sicut iā videm?
dños istos agricolas id est viros
ecclēiasticos diūsimode disper-
dit et p̄ter pccā eoz vineam eo-
rū ecclēie alijs agricolis. i. secu-
laribz tūānis ip̄az diripiendā tra-
didit. **Psai. v.** **Auferā** sepē ei? et
erit in dirupcionē. **Vel** dic qz
ista vinea est aīa cuius cultores
sūt sensus et affect? qz debitum
suū non faciūt nec fructū bono-
rū opm deo reddunt h seruos e-
ius. i. bonas inspiraciones stran-
gulant et repellūt filiū eius id ē
xp̄m et eius grāciā in seipis inē-
ficiūt. **Ideo** finaliter isti pduntur
et vinea. i. aīa ab alijs agricolis
. i. vicijis. et demonibz occupatur
p̄s. **Deltruxisti** maceriā eius et
vindemiāt eam omnes p̄tergre-
dientes et exterminavit eam ap-
de filia. rē. **De** lapide reprobato
vide supra secūdo regum quinto.
in fine.

R Ex qdam fecit filio suo
nupcias et misit seruos
suos hora cene dicere in-
vitatis vt viret quibz nolentibz
misit alios seruos dicere. **Eccē**
prandiū meū paravi. tauri mei et
altilia mea occisa sunt oīa pata-
vite ad nupcias. **In**uitati vero

noluerit venire h̄ ali? in villā suā
alius ad negociacōez suā abiit.
q̄dā aut̄ ex eis seruoꝝ suoꝝ tenu
erūt et affcōs otumeljs occiderūt
q̄d audiēs rex missis exercitibꝫ su
is p̄didit hoīdas illos et mit
tēs seruos suos alioꝝ duocat di
cēs. **N**uptie p̄ate sūt h̄ q̄ inuitati
erāt. n̄ erāt digni. **I**te igit̄ ad exi
tus viarꝫ et q̄scūq; inuēritis vōte
ad nupcias. **S**erui aut̄ abeūtes
gregauerūt bōs et malos et im
plete sūt nuptie discūbētibꝫ. **I**n
traīt aut̄ ex vt vidēt discūbētes
et vidit ibi hoīez nō idutū veste
nupciali et apt̄ illi. quō huc in
traisti nō habēs vestē nupcialē.
At ille obmutuit. **T**ē rex mini
stros vōuit. et eū in tēbras exte
riores ligatis manibꝫ et pedibꝫ
mitti iussit. **I**bi inq̄t erit fletus
et stridor dētū. **M**ulti em̄ sunt
vōti: et cetera. **I**sta exponūt alle
goricē de gētilibꝫ et iudeis. **C**on
stat ei q̄ rex deus filio suo vxo
rē. i. hūanā nāz duxit. et ex hoc
nuptias et solēpnitatē fidei ca
tholicē et cōgregacōem ecclē ca
tholicē celebrauit. **A**d q̄d diuini
ū p̄o iudeos vocauit qz sc̄z h̄ f̄i
dei fieri p̄ticipes ipsos p̄ alijs or
dinauit. **A**d roma. ij. **J**udeo p̄o
et greco. **O**ia p̄ata sūt dixērūt ser
ui. i. p̄dicatores et apli. tauri et
altaria occisa sūt. i. xp̄c et pp̄be
et martireꝝ pro fide sūt mortui.
Ac si dicerēt. **O**ia fidei testimonia
et misteria parata sūt: venite ad
nuptias. i. ad incarnacōis fidē. **P**sa

quingagesimo quinto. **O**mēs
fideles venite ad aq̄. **S**ed eūcā isti
ad nuptias venire nolērūt h̄ poti?
ad villā suā. i. ad sinagogā per
incredulitatē abierūt. et multos
de seruis et p̄dicatoibꝫ occiderūt
sc̄z iacobū stephanū et multos
alios. **I**deo rex noster deus p̄
missis exercitibꝫ sc̄z romanoꝝ
illos p̄didit et destruxit. et eos i
dignos nupcijs. i. salute et fide
xp̄iana iudicās seruos suos p̄
dicatores et alios cōuocādos ad
istas nuptias. i. ad incarnacōis
fidei misit. **A**ctuū xij. **D**ob
oportebat p̄mū loqui verbum
domini. sed quoniam sp̄ulistis
illd̄ et indignos vos iudicastis
eterne vite: ecce conuertim̄ ad
gentes. et cetera. **I**sti igitur pre
dicatores ad exitus viarū idest
ad gentiles qui non erant in vi
a salutis sed in exitu mittuntur.
qui fidem recipientes ad ecclē
nuptias inducuntur. inter quos
boni et mali p̄tercluduntur.
ita q̄ discumbentibus tam bo
nis q̄ malis nuptie iam implē
tur. **U**nde iob tercio capitulo di
citur. **P**aruus et magnꝫ ibi sūt
et cetera. **S**ed reuera in fine seculi
rex iste deus. ad suos fideles
iudicandum et ad discumben
tes videndum ecclā ad examinā
dum intrabit et illos quos non
indutos veste nupciali videbit.
idest caritate ecclā et gratia eter
nis vinculis carceribus et tene
bris eos condempnabit dicens

Amice quō huc intrasti non ha-
bens veste nupcialē .i. caritatē et
grāā non acq̄siuisti h̄ poci? pec-
catis et vicijs sordiuisti. **A**t ille
stati obmutescet qz pro chdoloꝝ
peccatoꝝ nullā excusatioēz habe-
bit ymmo sine t̄clamacioē i tene-
bras ibit vbi erit flet? et stridor
dendū. **U**n̄ igit̄ apoc̄. xvij. **B**ea-
tus q̄ custodiuit palliū suum ne
nudus ābulet. **E**t sequit̄. multi
sūt vocati pauci vero electi. et q̄a
oēs gn̄alit̄ ad fidē vocati sūt et tñ
multi p̄ defectū vestis nupcial̄
ad infernū descēdūt. p̄pter quod
cōsulit̄ ysa. liij. **C**on surge sur-
ge iherl̄m induere vestimētis glo-
rie ciuitas sc̄a. **N**el dic q̄ nupcie
iste statū significant eccl̄asticū in
quo tauri et alt̄ilia .i. actiui et cō-
tēplatiui suis doctrinis et exem-
plis bonos antiq̄tus t̄fecerūt. q̄
in fide xp̄i et in isto diuiniō .i. in
eccl̄ie statu mortui sūt. **I**ta q̄ in
sanguine suo vel bona vita statū
eccl̄asticū fundauerūt. q̄dā autē
sūt q̄ ad illud diuiniū rēnu-
ūt sicut sūt nobiles et auari. qui
magis negocia seculi et statū secu-
larē q̄ statū eccl̄asticū eligunt et
exq̄rūt. **J**ob. iij. **E**ssē sub sentibz
delicias cōputabant. **A**lij vero ad
istas nupcias .i. ad eccl̄ie diuici-
as ardentē rērūt. **I**ta q̄ iā discū-
bentibz .i. clericis r̄ligiosis et sa-
cerdotibz plene sūt in quibz boi
et mali sine dubio simul viuunt.
Derūptū q̄a null? ad illud cōui-
uiū .i. ad eccl̄astica bñficiā vel offi-

cia rēire siue intrare debueēt nisi
sc̄ūs. **I**deo deus i fine seculi illos
q̄ sine veste nupciali .i. sine grāā
et cōuersacione sp̄uali vixerūt re-
darguet et eos in tēbras exteio-
res .i. i inferno recludet dicēs. quō
huc intrasti indignus vbi null?
d̄z intrare nisi dignus et tu es nō
habēs veste nupcialē. **T**ren i. **V**i-
dit gētes ingressas sc̄uariū suū.
De q̄bz p̄cepit ne intrarēt eccl̄e-
siā tuam. **E**t sic multi sūt vocati:
pauci vero electi. **Q**uia multi in-
trāt eccl̄ie statū pauci p̄cipiūt pa-
disi fructū h̄ poci? infernales tē-
bras et luctū. **J**udei cū postulas-
sent a xp̄o si liceret celsū dare ce-
sari. fecit sibi xp̄s afferri nūmis.
ma census. de quo cū ab eis pos-
tulasset cui? ymago esset et num-
mismatis superscripcio et ip̄si dix-
issent cesaris xp̄s respōdit dicēs.
Reddite igit̄ q̄ sūt cesaris cesa-
ri et q̄ sūt dei deo. **A**c si diceret q̄
illi d̄z reddi nūmisima: cui? yma-
go ē ip̄ressa. **P**ic q̄ cū dup lex
ymago possit imprimi i nūmis-
mate aīe hūane xp̄iane sc̄z yma-
go dei que fit p̄ grāā et yma-
go cesaris que dicit̄ a cōcedendo et
interpretat̄ possidens princēp̄.
.i. figura dyaboli q̄ malos p̄nci-
pes mūdi possid̄ et p̄cōrē cedit
et dampnat q̄ ymago in anima
imprimatur p̄ peccatū. **S**ic est q̄
illud nūmisima id est anima ista
illi domino finaliter reddetur cu-
ius ymago id est figura p̄ moy-
sonformitatem in ipsa inuenit̄

qz aia iusta q̄ i se imaginē dei ē
p̄sentabit deo reddet. **A**ia vero
peccatrix cesari. i. dyabolo p̄ cō
formitatē similitudinē offēt. **A**po
rix. **Q**ui acceperūt caracterē. zc̄
In xxij. ca. multe red argu
cōes et maledcōes ponūt et m̄l
ta etiā dca moalia q̄ oia p se pa
tēt. **I**n ca. xxij. v̄o multa de vl
tia tribulacōe ponūt s̄ vide infra
lu. xvij. et xxi. vbi ponā. **I**n
xxv. c. ponit pabola de x. v̄gimi
bo sc̄z quinqz prudētibz et quinqz
fatuis. q̄ sp̄ōso et sp̄ōse venienti
bz ad nuptias obuiā exiēt et o
nes iste lāpades tenuerūt i ma
nibz. **I**sta tñ fuit dīa qz pruden
tes cū lāpadibz oleū habuerūt
fatue vero habuerūt lāpades sed
oleo caruerūt. **T**ādē igit̄ morā
faciēte sp̄ōso cū oēs v̄gines doz
miuissent. media nocte clamor
efficit. **E**cce inquit sponsus v̄it
exite obuiā illi. **Q**ue cū surrexiss̄
sent. et lāpades suas passent fa
tue carētibz oleo dixerūt. **D**ate no
bis de oleo vr̄o qz lāpades nr̄e
extinguūt. **Q**uibz respōderunt.
Ne forte nō sufficiat nob̄ et vo
b̄ ite pot̄ ad v̄dētes et emite vo
bis. **D**ū irēt emere venit sp̄ōsus
et q̄ pate erāt cū eo ad nuptias i
trauerūt. et clausa ē ianua. **F**atue
autē v̄gines venientes supplicā
ter aperiri petierūt dicētes. **D**o
mine dñe api nob̄. **S**ed eis dix
it dominus. **A**men dico vob̄ nes
cio vos. **C**oncludit igitur domi
nus qz quilibet debet esse patus

quia nescit quando veniet spon
sus. **I**stā pabolā nūq̄ possum
ita bene exponere sicut expoūt
p̄ doctores et ita dicamus sc̄cū
dū augusti. qz s̄m̄ alios maḡ no
uos de cō v̄gines significāt vni
uersitatem aiaz fidelium q̄ p̄ eo x
dicūt quia obseruātie decem mā
datoz subiugāt. **I**ste tamē me
morā ēē bone et male prudētes
et fatue qz de fidelibz animabz
constat aliquas esse bonas et a
liquas malas. que tamen om
nes quinqz videntur quia omēs
tam boni qm̄ mali quinqz sensu
um passionibus submituntur.
vel quia bone quinqz sensibus i
perare: male vero eis seruire no
scuntur. **I**ste tamen inter se v̄l
tum differunt quia quāuis om
nes lampades idest exempla bo
na et splendorem aliquale bono
rum operum habeant bone ta
men oleum pie intentionis et ḡ
tie et deuotionis cum lampadi
bus habent. **M**ale vero licet ex
teriorē splendētem apparētiam
habeant oleo tamen pie intē
tionis carent. **A**ceptis lampa
dibus. non sumpsērunt oleum
secum. sicut maxime faciūt ypo
crite qui non curant habere veri
tatis nitorem dū tamē habeant
exterioris apparētie splendore.
Cōtra q̄ tulī? d̄t. **Q**uid p̄dest fo
ris strenue agē? **O**ēs igit̄ virgi
nes. i. omnes anime xp̄iane. tā
bone q̄ male sperant ad nupti
as agni. i. ad conuiuium paradisi

finaliter ingredi oēs qz expectāt
sp̄sū .i. xp̄m in resurrectione vl
tima vēturū: et nupciarū introitū
cōcessurū **V**erūtū qz nūc tardat
necesse est qz isti iteri p mortem
corporalē dormiāt. et qz tā boni
qz mali debitum mortis soluant
Matth. xxvi. **D**ormite iā et req̄
escite. **F**inaliter tū media nocte
.i. subito a ex īperato clamor tu
be āgelicē fiet. q̄ oēs dormiētes
a mortuos p resurrectionē aduo
cabit et ipsis aduētū iudicis pa
tefaciet dicēs. ecce sp̄sū vīt ex
ite de sepulcris obuiā ei **L**ibero.
Sp̄ sonat vox inq̄t illa terribi
lis in auribz meis **S**urgite mor
tui venite ad iudiciū dñi. **T**unc
oēs tā boni qz mali surgēt a lam
pades suas .i. bona opa ppara
būt et numerabūt et dicēt. dñe ī
noīe tuo pphetavi zē **V**erūptū
qz mali et ypocrite oleū rā intē
ciōis nō habuerūt ideo lāpades
suoz opm extinguet̄ inq̄tū fraū
et vtilitate oīmōda priuabūtur
Prou. xxiiij. **L**ucna impioz ex
tinguet̄. **I**stis igit̄ non pficiet: s̄
iustis a sapientibus dicent date
nob̄ de oleo vr̄o .i. iuuetis nos v̄
tute meritorū vr̄oz qz tunc boni
poterūt resp̄dere **N**e forte nō
sufficiat nobis et vobis ite poā
us ad vēdentes et emite vob̄ zē.
Ac si dicerēt **O**leū nr̄oz meitoz
nō ē tū qd̄ ad saluādū nos a v̄
sufficiat siue sufficere possit. sed
ite poā? ad vēdentes et videte
quid vobis pficiet illi p quoz

captādo fauore lāpades et oleū
.i. opa vana sine cōsciā bona dū
vixistis in seculo habuistis **A**c si
diceret **V**idete quid vobis pficiat
nunc vana gloria vana laus et
amendacio mūdanoz **D**eutro.
xxij. **E**t dicēt. vbi sūt dij eoz ī
q̄bz habebāt fiduciā surgāt et o
pitulēt̄ vobis. **S**ed p certo duz
isti volūt oleū bone cōsciencie e
mere .i. dū incipiūt bonā cōscien
ciā habere et de vanitate opum
peit̄ere et tarde bonā cōscienciaz
q̄rere. sapientes et bone q̄ habe
bant oleū cū lāpadibz cū sp̄sū
xp̄o intrabūt nupcias paradisi .i.
.i. excluso tpe merēdi isti ypocri
te et fatue ppetuo foras stabūt
a in īferno solētes nūq̄ aptioēz
venie seu celi ianue de cetero im
petrabūt **M**atth. vij. **N**ō omī
q̄ dicit michi dñe dñe intrabit rēg
nū celoꝝ. **I**deo oleo bone cōscie
muniāmur et sp̄ pati et in bono
vigiles iueiāmur vt q̄cūqz hora
sp̄sū xp̄s vīat cū ipso ad nup
cias inducam̄ **E**ccl̄astes. ix. **V**i
tēpore sint vestimēta tua cādida
et oleū de capite tuo nō deficiat.
Oibus dico vigilate **V**el si vis
dic qz illud qd̄ h̄ ponit̄ qz fatue
virgines p eo qz oleū nō habe
bant lampades suas extingui di
cebant potest cōtra ypocritas al
legari quoz lampades .i. quorū
cōuersacionis splendor non po
test diu durare ymmo cum oleū
bone cōsciencie intencōis et
dñe ḡde interioris istis deficiat

ncōe habet cito extingui et defi-
cē. **Sene.** Nichil qd̄ simulatū ē
et fictū p̄t eē diuturnū **Job xv**
ij **Dōne** lux ip̄ij extinguet̄.
Vel dic q̄ q̄liz d̄z plus se dilige
q̄ alios. qz caritas icapit a seip-
sa vñ vbi hō n̄ p̄t sine sui p̄iudi-
cio alteri subuenire d̄z illū dimittē
tē et de sua solū° salute tractaē.
exēplo prudētū v̄ginū q̄ dixerūt
De forte nō sufficiat zc̄. **Vel**
ista allega q̄ sp̄ d̄z q̄libet eē pa-
tus p̄ eo q̄ xp̄i aduētus ē icog-
nitus ⁊ incētus vt q̄cūq; hora cla-
mor diuine vōcōis insonueit. et
ipse xp̄c p̄ mortē decreuerit nos
vōre taliter patos nos inueniat
vt cū eo possimus ad celi nup-
tias introire **Matb̄. xxiij** **Et**
te pati. zc̄. **Hō** quidā pegre-
p̄ficiēs vōcauit seruos suos et
tradidit illis oīa bona sua et vni
quidē dedit quinq; talēta. **Alij** ve-
ro duo. alij vnū. vnicuiq; s̄m p̄-
p̄riā v̄tutē et p̄fect̄ ē statū. **Igit̄**
q̄ quīq; talēta accepat luētus ē
alia quīq; qui aut̄ duo accepat
luētus ē alia duo. q̄ aut̄ vnū a-
biēs fodit ī terrā et abscondit pe-
cūiaz dñi sui. **Cū** igit̄ lapsō tpe
rediret dñs et ponēt rōez cū ser-
uis suis audiēs q̄ vn̄ quinq; et
alī duo talēt̄ luētū fuerāt. et q̄
pecuniā suā multiplicauerūt. ip-
sos sup̄ maiora cōstituit et eorū
diligētā cōmēdauit dicēs cūliz
Euge serue bōe et fidelis. zc̄. **In**
tra in gaudiū dñi tui. **Accessit**
aut̄ q̄ vnū accepat talētū dicēs

ei **Dñe** scio qz hō dur̄ ē metēs
vbi nō sciaſti. et congregās vbi
nō sparſisti et timēſ abij ⁊ absco-
di talētū tuū in terra. ecce habes
qd̄ tuū est **Dominius** vero negli-
gētā serui arguēs ip̄sū ex p̄p̄ri-
is verb̄ cōdēpnauit dicēs. **Si** in-
q̄t hō durus sū et meto vbi nō
semīno oportebat te pecuniā
meā dare nūmularijs. vt sic ⁊ e-
go vn̄mēs recepissē qd̄ meum
est cū vsura. **Istū** fecit igit̄ talen-
to cōmisso p̄uari et illi qui quin-
q; lucrāt fuerat dari. seruū vero
illū t̄p̄ pigrū et inutilē fecit ī ex-
teriores tenebras alligari dicēs
Habenti dabit̄ et abundabit. **Al-**
li aut̄ q̄ non habet eciam quod
habere videtur auferet̄ ab eo
Ista exponūt seriose p̄ grego. ī
omelia. q̄ ille homo qui pegre-
p̄ficiēs. ē saluator n̄r. qui in
ea carne quā assumpserat abiit
in celū carnis ei locus p̄p̄rie ter-
ra ē q̄ q̄si ad pegnādum ducit̄.
dū p̄ redemptorem nostrum in
celo collocat̄. **Unde** luc̄ decimo
nono dicit̄ **Homo** quidam abi-
it in regionē lōginquam accepe-
sibi regnum. **Iste** igit̄ seruis su-
is. i. cristifidelibus et cristianis
tradidit bona sua. i. grās gratis
datas et vni dat v. alij duo alij
vnū **Hoc** ē q̄ vnicuiq; dat et di-
spēsat grās suas s̄m maī et mī
diuerſis diuerſimode p̄bet eas
qz sic dicit̄ p̄a ad cor̄ xij. **Diui-**
siones grārum sūt idem aut̄ spi-
rit̄ diuidēs singulis p̄ vt vult.

Dult autē q̄ de istis talētis sui q̄
libet negociet et q̄ qlibet ḡtijs
istis sic vtat q̄ lucrū et fructum
v̄tutum et meritorū; multiplex
reporretur **Luca . xix .** **N**egocia
mini cū venio **E**t ideo q̄dam sūt
qui pecūiam sibi commissam .i.
ḡcias sibi cōcessas multiplicant
et alij quinq; talenta et alij duo
lucrant in q̄tū s̄m mai⁹ et min⁹
i bonis opib; se exerēt s̄m qd̄
plures gracias naturales accepe
runt de lucro meitorū plus t̄por
tāt **Luca . xij .** **C**ui multū datum
est multū; exigit ab eo . **I**gitur
in die iudicij vel in morte quan
do deus qui ab ip̄is p̄fect⁹ fue
rat et q̄ quēlibet eorū in manu su
i liberi arbitrij dimiserat istos s̄
uos ad rōnez vocabit . **T**ūc ta
les bene opantes supra multas
cōstituet et in gaudio dñi sui .i.
in paradiso multipliciter p̄miabit
Verūtū qz aliqui sunt pigri ser
ui q̄ pecūiā sibi cōmissā .i. sci
enciā ḡciā vel industriā sibi a deo
concessam in bono non multipli
cant ymmo in terrā ip̄az fodiūt
et ad terrena lucra et negocia ap
plicant . ibiq; totū cōsum cumu
lant atq; parāt **I**deo tales finali
ter condempnāt et i exteriores
tēbras alligant **M**at̄h . xxij . **L**i
gatis manibus et pedib; mittite
eū in tēbras exteriores **E**t dicet
dñs **S**ciebas qz hō sū dur⁹ et
gidus iustus et seuerus . q̄ volo
colligere vbi non seminavi h̄ est
volo q̄ qlibet vir v̄tutes et me

rita reportet vltra ḡtiā q̄ sibi p̄
seine dedi et q̄ ip̄e augeat et m̄l
tiplicet ḡciā et sciāz quā sibi cōmi
si . quare igit̄ illā in terrā fodiisti
q̄re ip̄az i terrenis negocijs po
suisisti . et nō potā? tradidisti nū
mularijs .i. pauperibus si fuerit
pecūia tēporalis vel auditorib;
si fuerit spūalis et sciā ut scz lu
crū debitū reportaret **A**c si dice
ret **I**uste i tenebras eici meruisti
quia magis spūalia q̄ trena di
lexisti . **I**sta potissime allegāt p̄
gregoriū de p̄dicatorib; qz s̄m
q̄ homo habet plura talēta . id ē
plures ḡcias et sciās a deo rece
pit s̄m hoc p̄dicādo et docendo
maḡ d; p̄ficere ut lucrū cū vsu
ra de aiab; conuersis possit dño
reportare **Luca . xij .** **C**ui cōmēda
uerūt multū; plus petēt ab eo
ita q̄ de laborādo et p̄dicādo s̄m
magis et mi⁹ null⁹ se valeat ex
cusare . **N**ū s̄m ip̄m illi q̄ dicunt
Scio dñe qz dur⁹ es .i. scio qz p̄
dicādois et religiois status diffi
cīl ē et durus . et iō nolo m̄ tradi
tū talētū .i. sciām n̄ traditā in ta
li negocio exponere nolo taz ar
dua q̄rere sufficit michi in sciā et
admīstraciōe viuere et talētū n̄
traditū in terra .i. in terreis occu
paciōib; sepelire nolo salutem
multorū q̄rere sufficit michi circa
tēporalia iuste viuere et de v̄tili
tate p̄pria nō aliena curare . **I**sti
a dño sicut serui iutiles redargu
ūt et in etnis tēbris cōcludūt
Vl si vis illd̄ qd̄ h̄ d̄ b̄nti dabit

et abūdabit. ei autē q̄ nō habet
eciā qđ hēre videt̄ aufēt̄ ab eo.
qđ eciā iste p̄fāilias ex^o demā
uit q̄ vnū talētū ab illo abstulit
et ipsū alteri qui plus abūdait
dari mādauit. **Allega** hoc de
mūdi fortuna eciā de mūdi p̄n-
cipibz et tirānis cum isti habeāt
multos seruos et subditos. quo-
rū quidā abūdāt et alij indigēt
quidā sūt diuites et alij paupes
quidā magna lucra faciūt sic ad
hām sūt eorū officiales quidā q̄
solū vnū talentū hūt. i. modicā
habēt sbaz et hoc in terra absco-
ditā. i. in terrenis agriculturis et
laboribz acquisitā. sic sūt inferi-
oēs subditi agricolae et filēs. **Itē**
ē w. q̄ illi dīm et tirāni ab illis
q̄ parū aut nichil habēt sciz ab
agricolis et fossoribz cōtinue ra-
piūt et illud modicū qđ habent
ab eis auferūt et tollūt qđ alijs
sciz suis cauidicis et officialibz
diuidūt. **Cōstat** ei q̄ inferiores
spoliāt et de spolijs suis diuites
officiales suos muificāt et ditāt
bona ei sua cōtinue a paupibus
auferūt. diuitibz vero aliena co-
tidie cumulāt. **Isa. iij.** Rapina
paupis in domo viā. **Vel** dic
qđ b̄ dicit̄. q̄ ille qui talētū non
multiplicauit ille fuit puatus et
cēsus ille alteri datus et ip̄e i tē-
bs ligatus. **Ille** vō q̄ lucrū dño
apportauerat fuit magnificatus
et in gaudiū dīm receptus et mu-
neribz āpliat. **Pōt** applicari
cōn modnoꝝ dñōs q̄ reuera nul-

lū seruū aut familiarē diligunt
nisi lucy apportet. et nisi utilita-
tē eorū faciat et pecunias multi-
plicet et augmētet. talō ei solēt
magnificari doīs et beneficijs ā-
plari. **Euge** in q̄t zc. **Gen. xxv.**
Isaac amabat esau. zc. **Illoꝝ** vō
q̄ lucrū nō parat solēt r̄ijcē a vi-
lipēdē. et talētū eorū. i. beneficia
ū vel officiū ab ipsis q̄z tollere
et ipsos repellē et fugāē dicētes
Seruū inutile reijcēte. qz q̄āqz
munera et lucra nō parat a di-
tibo reijcēte. et alij in officio ei
subrogat̄ qđ potissime videt̄ de
officialibus dñōꝝ qz nisi p̄ rāpi-
nas et exactōes lucrū acq̄rāt do-
minis suis cōtinue submoūctur.
et ip̄orū talētū. i. officiū statū al-
teri dat̄. **Matth. xxi.** Auferet̄ a
vob̄ regnū dei: et dabit̄ genti fa-
cienti fraūz. **Vel** dic q̄ habenti
graciā dabit̄ gloria et abunda-
bit. ei aut̄ qui non habet supple-
gratiam eciā quod habet aufe-
retur ab eo. quēadmodū ad lite-
ram contingit in ypocritis. **Vel**
dic q̄ qui non fuit vsus talento
sibi commissō illud perdidit. qz
quando homo nō exerdāt igē-
mum suum q̄ qm sit vtile et bo-
num vel quando ipsum in terrā
abscondit. vel quando ipsum in
terrestribz poit̄ ipsum pro cer-
to perdit in quantum rud̄ et e-
bes efficitur et ad ignorantiam
se deflectit. quia serui negotium
sine ex̄cicio et igēnia i aratibz et
brachia in corporibz irrigescūt

Del die q̄ p̄ talentū intelligit̄
cēsus quē hō dū viuit ad volun-
tate dōmī d̄z expendere vt ex eo
lucru virtutū ex q̄rere possit. qd̄
mundi sapientes nō faciūt imo
illud in terrenis negocijs sepeli-
ūt. in cautelis et malicijs sensuz
suū cōtra dei volūtate expēdunt
qz sic dicitur iob̄. iij. Sapiētes
sūt vt faciāt mala. bñ aut̄ face-
re nescierūt. Ideo in fine quādo
p̄fālias deus vult cū eis ponē
rōnesq; in morte illud talentū. s.
sensus et rō de ip̄is auferet̄ in q̄
tū de hijs q̄ ad salutē ptinēt ob-
liuisci noscūt̄ q̄. pp̄t̄ i exteriorē
tēbras p̄petue r̄ponūt̄ teste au-
gustio. Hac ai aduerhōe patit̄
p̄cōz vt moriēs obliuiscat̄ sui
q̄ dū viueret oblitus ē dei. Vnde
prima cor. i. Perda; sapiēciā
sapiētū zc. Hic fit mētio quō i
die iudicij boni a malis sepabū
t̄ et illi ad dexterā isti ad sinistra
ponēt̄. Sit etiā mētio quō de opi-
bo pietatis dōmī disceptabit.
et quō illos q̄ pietatis opa exer-
auerunt ad paradisu vocabit illos
qui cōtrariū fecerunt etiā q̄ erga
tribulatos et paupes sūt crude-
les in ignem dyabolo paratū cō-
dempnabit. Sit etiā mētio quō o-
pa pauperibus impensa xp̄c̄ in
extremo iudicio sibi facta fuisse
reputabit et quō in p̄sona pau-
perū seipm̄ in hoīe eē clamabit.
Ista oīa allega q̄ boni et mali
qui nunc vix possunt distingui
in mūdo in iudicio optie distm̄

guēt̄. quia tūc in presēcia oīm
boni a dextris. i. in eterna pspe-
ritate: mali a sinistris. i. i. etna
aduerhitate ponent̄. sicut dicit̄
p̄. iij. Vias q̄ a dextris sūt no-
uit dōmī: p̄verse aut̄ vie q̄ a si-
nistris sūt. Itē ista possunt alle-
gari quō opa pietatis inter cete-
ra bona vident̄ deo placere de q̄
bō solum legitur in iudicio men-
tionē facere sicut satis dicit apof-
tolus p̄a tibi x. Pietas ad omīa
valet. Itē ista pūt allegari quō
de? bōa vel mala facta paupibz
suis r̄putat sibi fca et quō p̄sonā
pauperū p̄sonam dīm represen-
tat. Vñ math. x. Qui r̄cipit vos
me recipit. Et math. xvij. Qui
suscipit talē puulū in noīe meo.
me recipit.

Consilium capiēdi xp̄m
fuit sūptū in ato princ̄
pis sacerdotū q̄ dicitur
cayphas. Vnde h̄ dicit̄ q̄ congre-
gati sūt principes sacerdotū et
seniores populi in atriu princ̄-
pis sacerdotum q̄ dicebatur cay-
phas vt ihm̄ dolo tēret̄ et occide-
rēt dicebant em̄ nō i die festo ne
forte tumult? fieret i populo.
Ista pūt allegari cōtra mala q̄ fi-
unt in curijs dñoz. q̄a hodie in
atrio princ̄pis siue sūmi sacerdo-
tis h̄ ē i curijs ep̄oz et princ̄ipuz
mūdanoz agregāt̄ sacerdotes
et sciores. i. mali cfiliarij tā lay-
ci q̄ clericū tā regulares q̄ secula-
res et nō h̄ vt ihm̄. i. iusticia defē-
dat̄ h̄ potius vt dolo fraude et

iniusticia pimat qz oia colloqa
q fiut hodie et eda filia i pnci
pu plamētis ad hoc solū fiut vt
det locus fraudibz et fictionibz
et vt xpm .i. paupes et innocē
tes q xpi psonā in h mūdo rep
sentant p dolos et fraudulentas
machinacōes suis exactōibz sb
hāt et tormētis **Ps** Cōgrega
ti sunt et cōuenerūt zc **De**xtamē
tales mali cōsiliarij multū bene
cauēt ne talia fiant in die festo
.i. in loco publico et ap̄to et hoc
ne tumultus fiēt in plō. qz tlēs
mala et fraudulēta sua cōsilia q
machināt cōtra x^m. i. cōn eccās
et paupes n̄ solēt p̄blice facē. s̄
p̄uate. nō notorie s̄ occulte **Sci**
ūt ei qz tumultus in plō fiēt **Et**
si plūs suas vidēt malicias ip
sos forsitā dētibz lamaret **Que**
rūt igit̄ isti sua secreta cōsilia fa
cē et noticias hoīm declinare. qz
Jo. iij. **Q**is q male agit odit lu
cē **Cū** es̄ ihs in bethania i do
mo simonis lepsi accessit ad eū
mulier habēs alabastz vngētū
p̄ciosi et effudit sup caput ip̄si
cāibētis. et sic d^r iob xij. sup pe
des q̄s capillis suis terfit et imple
ta ē dom^{us} ex odore vngētū. **Qui**
dā igit̄ discipulorū h̄ indigne fe
rebāt dicētes **U** qd̄ p̄dicō hec
Poterat ei venūdari multo et dai
paupibz. **I**hs aut̄ ip̄az excusait
et deuocōez ip̄i cōp̄bait et curā
eius erga se magis q̄ erga pau
pes cōm̄dauit dicēs **P**aupes sp̄
bētis vobiscū et cū volueritis po

testis eis bñfacē. me aut̄ sp̄ nō
hēbitis **M**ittēs aut̄ hoc vngētū
in corpus meū ad sepeliēdū me
fecit **T**c xps in domo simonis
q̄ mēptat̄ obediēti et in bethania
dom^{us} obediētie vel afflictōis sp̄
aliter discūbit. qn̄ i boni obediē
tis cōscia cōquiescit **T**alis ei do
m^{us} et talis dominus hospitari
bene x^m dicūt qz reuera nūq̄ re
quiescit domin^{us} ḡt^{us} q̄ vbi obe
diēti huilitas et afflictio p̄nie et
p̄ealitati cōseruāt **I**n ista domo
mulier .i. bō volūtas ip̄z vngētū
inūgit et vas alabastri .i. cor fir
mū et solidū sc̄z p deuocōez ape
rit et caput eius .i. dicitatē pedes
.i. eius hūanitatē vnetōis vngē
to recreat ita qz tota dom^{us} cōscie
odo ē sp̄ualis suauitatis implet et
op^{us} illd̄ elēosimis paupz ātefer
t̄ mai^{us} ei bonū ē deuocō erga de
ū q̄ op̄acia erga p̄uimū et plus
deo obediā q̄ elēosina vel facti
ū placz. vtz pō t̄gū xvi **U**el alle
ga cōtra isaiā q̄ de leui nō tollit̄
Symō iste ante lepsi fuerat.
h̄ nō nō erat qz iā diu ip̄z ante
sanauerat et tamē adh̄ vōbatur
lepsi dato qz es̄ san^{us} realiter
In q̄ notat̄ qz quādo q̄s lepsi a
lic^{us} cōm̄is quādo qz vel def̄c̄is i
currit vix āpli^{us} p̄t nom̄ .i. fama
t̄cedē q̄nimo dato qz sanet̄ emē
def̄ de cōmine it̄m qz dign^{us} possit
dici dominū sp̄ualit̄ ho sp̄itai. so
h̄ tamē nomē illd̄ in facte quā iaur
vit ap̄d eū p̄petuo ē man^{us} **E**ze. xx
iij. multo labore sudatū ē et nō

erunt de eo nimia rubigo eius.
Vel allega q̄ nūq̄ pōt aliquis
opus pium vel meritoriu facere
quin satis inueniat q̄ opus illud
delectet̄ mordere sicut in ista ap
paruit q̄ do minū ūgendo opus
sanctissimū faciebat et tamē nō
carebat detractoribz diātibz: vt
q̄d pdicio h̄. **Vel** allega hoc q̄
detractor non pat̄ dño vel aīco fi
cut patz b̄ de istis q̄ detractor s̄b
sp̄e boni et colore et occasione v̄
tutis sp̄ mitit̄ aliorū bonis deuo
gare sicut patz b̄ vbi isti sub spe
cie elemosine faciende deuocioni
alteri detrabebant. **Vel** allega
ista q̄ sp̄ ē ad rē magis necessa
riā p̄mo et principaliter recurrē
dum. et negociū magis cogens
faciendū p̄mo et minus cogen
tibz preferēdum. sicut b̄ diāt q̄
pauperes sp̄ erāt cū discipulis ē
mansuri x̄pc aut̄ cito erat recessu
rus ab eis et ideo cōcludebat fi
bi p̄mo obseq̄ū vnctionis p̄beri
debere cū elemosine paupm pos
sent alias fieri et sine piculo dif
ferri **Hic** habemz q̄ cū x̄pc dis
cipulos fugitiuos et eū dimissu
ros p̄dicaret. petr̄ audac̄ pre
ceteris se iactauit secū in morte et
ī carcerē iturū. se nūq̄ negaturū
p̄misit et tñ ipse prī dñm nega
uit et turpī deliquit ceteris **Al**
lega ad h̄ q̄ vt cōsequenter illi q̄
magis se iactāt min̄ reddūt et
illi q̄ forciōres et cōstāciōres ai
cos tpe pacis se afferūt tādeq̄ qñ
venit tēptacio et tribulacio p̄mi

cedunt Seneca. **Infirmior** tam̄
magis indulget latratibz. **Vel**
dic q̄ petr̄ q̄ erat futur̄ ecclesie
pastor et q̄ forciōs credebatur eē a
lijs put̄ ex verbis eī apparet p̄
miss̄ ē a deo cadere ad oñdēdū
q̄ null̄ d̄z de vitibz suis p̄sumē.
et ad oñdendū q̄ p̄latus d̄z cadē
tibz et deliquētibz cōpati et ex p̄
p̄a fragilitate alioz fragilitatem
cognoscere et sic nō nimis aspere
corrigere sed pot̄ dolere. eccle
siast. xxxi. **Disce** ex teipso q̄ sūt
p̄rimi tui zē **Petr̄** ī atriō p̄nci
pis sacerdotū posit̄ ad ignem se
calefaciēs cū mīstris ibidē ad vo
cē ācille x̄pm negauit audito tñ
gallo petrus respect̄ a x̄po pec
catū suū recordatus ē et sic egres
sus atriū amare flēdo petiuit
Vel allega quō isti q̄ sūt ī curia
et ī atrijs dñoz. et cū mīstris et
officialibz eorūde sedent ad ig
nē auaricie ī aliq̄bz officijs cōsti
tuti faciliter mēdacia et puuria so
lēt iurrere et ibi pl̄ q̄ alibi ad
vocē ācille. i. ad carnis suggestio
nē vel ad pecunie delectacioēz so
lēt ḡuioza cūmīa p̄petrare **Vel**
dic q̄ dato q̄ hō ḡuissime delin
q̄ret sit tñ qñqz q̄ ip̄m domin̄
oculo mie r̄spiciat et gallū cātātē
.i. aliquē p̄dicatōrē audit et duc
t̄ p̄nia foras. i. extra statū pcā
exit et amare plorās cōq̄rit atqz
gemit et sic viā obtinet atqz acq̄
rit **Vel** dic q̄ null̄ ē ita petr̄ qñ
vocē ācille. i. carnis suggestioēz d̄z
formidare. et qñ p̄ ip̄az possit a

statu salutis eadē et cōsentiendo
 peccō dñm negatē. Judas oscu-
 latus est ihesū et tamē ipse est q̄
 prius tradidit ad mortē et tormē-
 tū. Sic vobodie mali sacerdotes
 q̄ deū in sacmēto cotidie osculā-
 t̄ sūt illi q̄ sibi āplius imitāt̄ .
 et q̄ ipsū osculādo .i. indigne re-
 cipiēdo in manus inimicōꝝ suo-
 rū .i. vidōꝝ q̄ habēt in corde tra-
 dē dīnoscut̄. **Lu. ij.** Juda osculo
 filiū hoīs tradis.

Depcio sanguis xp̄i vē-
 diti sacerdotibꝫ restituito.
 fuit ēptus aḡ figuli i se-
 pultuā pegrinōꝝ qui achelde-
 mach vōbat̄ .i. ager sanguis.
 Sic v̄o p̄cio mortis xp̄i fuit ēp-
 tus et acquisitus ager opulētissi-
 mus padisi. In quo sc̄z pegrini.
 .i. vi iusti q̄ se ēputāt pegrinos
 et aduenas sup̄ terrā ibidē felici-
 ter reponūt̄ qui etiā locus ager
 sanguis p̄p̄e dicit̄ p̄ eo q̄ san-
 guis xp̄i p̄cio opat̄. Ager etiā
 dicit̄ figuli p̄ eo q̄ ipsū dedit et
 vēdidit factor mūdi **Gen. xxvij.**
Quoz agri pleni. cui benedixit
 dñs. Judas pemitētia ductꝫ
 de xp̄o iuste vēdito acquisitā le-
 git̄ restituisse. et de crimie suo di-
 splicētā habuisse. **Q**d ē cōtra
 obstiātos vsurarios. qui sine di-
 sp̄ licētā et p̄nia de mūdo rēdūt
 et nibil de alieno oīo restituē w-
 lūt. **B**arrabas nocēs in curia
 pilati fuit liberatus. xp̄c v̄o ino-
 cēs crucifixꝫ. **Q**d qz pilatus ad
 vocē ppli fecit. iō excusatus eē cre-

didit. in cꝫ signū manꝫ suas la-
 uit dicit̄. **I**nocēs sū a sanguie
 iusti h? **I**llud allega moraliter
 et gēraliter q̄ in curia malozum
 iudiciū boni et innocēs marie
 qm̄ sūt egem̄ et paupēs dēpnā
 t̄ mali vero et nocentes dū tñ di-
 cāt̄ barrabas qui interpretat̄ fili-
 us ingri qui erat vir nobilis et i-
 fignis. h̄ ē dñi dū tñ sint hoīes
 nobiles et diuites et qui ingrōs
 habeāt dños vel putesotra ius-
 ticiā absoluūt. qz isti sūt de qui-
 bus dicit̄ **Ps. v.** De qui iustifica-
 tis ipiū. **zē.** **V**el dic cōtra mul-
 tos fatuos. qui qm̄ faciūt aliqd̄
 malū ad clamorē alioꝝ ēputāt
 se inuēs dicit̄es. **I**nnocens ego
 sū vos videritis. et tamē isti debe-
 rēt adūtē illd̄ exo. xxij. **N**ō seq̄-
 ris turbā zē. **M**ortente vero
 dño velū tēpli in duas ptē sc̄is
 sū ē. t̄ra mota ē: petre sc̄isse sūt.
 sol obscuratus ē tēbre p̄ v̄muer-
 sam terrā sc̄e sūt: mouimēta plu-
 rima apta sunt: et sc̄oz corpora
 surrexerūt. et in sc̄āz citatē iherl̄m
 intrauerūt. et multis apparuerūt.
Sic vere in tpe mortis et pas-
 siois xp̄i potissimē i septiana sc̄a
 t̄ra. i. peccōz terrēz d̄z p̄ tiorē mo-
 uerit̄ p̄ **R**espiciat̄ etiā zē **P**etre. i.
 corda quātūcūqz dura dñt p̄ tiorē
 sc̄indi **S**ol. i. splēdor et leticiā
 cordis debet p̄ passionē obscu-
 rari **J**obe. tercio. **S**ol dūtet̄ in
 tēbras **M**ouimēta. i. corda in-
 mūda cadaueribꝫ vicioꝝ plēa
 p̄ confessionem debent aperiri.

et sic corpora sanctorum .i. ipsi penitentes sancti spiritualiter resurgunt . ita ergo sanctam civitatem paradisi poterunt ingredi et ibi feliciter introduci. **A**d hebreos .iiij. Festinemus ingredi in illam requiem. Homo quidam dives ab arimathia nomine ioseph qui discipulus erat ihesu a pylato percipit corpus eius et accepto corpore in sindone mundana involuit et in nouo monumento in quo nondum quisquam positus fuerat sepeliuit et grandem saxum ad ostium monumenti aduoluit.

Iste homo signat virum iustum qui dicitur homo per rationem et discretionem dicitur dives per virtutum et meritum possessionem: discipulus ihesu per obedientiam et imitationem: ab arimathia quod interpretatur vigilia per diligentiam et discussionem: nobilis per generosam animi conditionem: decurio per decalogi impletionem: dicitur ioseph .i. augmentum per continuam virtutum accumulationem. **Gene. xix.** **F**ili accresces ioseph. Quia reuera talis corpus christi in sacramento altaris digne recipit . et eum in sindone munda .i. in puritate conscientie ponit et in monumento .i. in corde humili et deuoto ipsum sepelit et recondit . quidemque lapidem .i. pondus diuini timoris adhibet virtute cuius ipsum defendit melius et custodit. **Q**uilibet enim illud corpus recipienti dicitur .iiij. regum .xx. **C**ustodi virum istum quoniam si lapsus fuerit . erit ami-

ma tua pro anima eius? Vel dic quod in hoc ioseph qui erat iustus recepit a pylato qui erat iudex pessimus ita quod rursus crucifigat dominum in seipso per vicia sicut fecerat pylatus. **N**ichilominus ipse potest ioseph qui erat iustus .i. cuilibet bono christiano vnum corpus christi tradere sacramenta ecclesiastica ministrare et ipse ioseph .i. christianus licite potest ab ipso percipere quia virtus sacramentorum non est a ministro sed a deo et ideo ministri mali non possunt sacramenta efficacia in illo quod digne recipit vicariare. **Mathei .vii.** **V**os autem cum sitis mali nostis bonam data dare etiam

Questodes quibus fuerat commissum custodire corpus domini in sepulchro a facie angeli descendit de celo cuius aspectus erat sicut fulgur et a facie terremotus quod tunc factus est ita fuerunt territi quod quasi mortui corruerunt quod propter dominum perdidit . quia ipsis sic prostratis christus sepulchrum dimisit et ipsis ignorantibus abiit et resurrexit. **V**nde ipsi testificati sunt quod ipsis dormientibus christus erat eis surreptus et de eorum custodia prolongatus. **I**llud potest exponi quod illi qui in pascha te corpus domini in corde siue in sepulchro custodiendum recipiunt quoniam valde male custodiunt quoniam immo ipsum per vicia perdunt. **A**ngelus enim quod descendit de celo .i. dyabolus cuius aspectus per violentiam temptationis ardet et pertrat

fiat fulgur iuxta illud lu. x. **Vi**
debā satbanā de celo cadentē sic
fulgur **U**na cū tremotu tēpta
tionis ipsū p peccatū pstermit.
ita q in vicijis stati dormiūt atz
cadūt. et sic thesauro quē custo
dire debuerāt spoliātur. et sepul
chro sue conscientie a xpō quē
recepant euacuat. **M**arcā vltio
Surrexit nō ē hic. **E**cce locū v
bi posuerūt eū. **E**t si vis dilata
viā tuā quō multa genēa vicio
rū vidēt ēca sepulchz dormire.
a male dñm custodire. pō regū
xxvi. **V**iuūt dñs quia filij mortis
estis vos qui nō custoditis xpm
dñi. **H**ic dicit q cū custodes
xpi surrexisset et angelū descē
disse testificarēt pncipes sacdo
tū ipsos pecunia corrupūt. a q
ipsū a discipulis suis furatū dū
dormiebāt dicerēt pacta pecun
a induxerūt. **Q**ui accepta pecunia
fiat fuerāt edocti fecerūt et resur
rexisset negauerūt. **I**llud si vis
allega exēplariter quō pecunia
a auaricia facit veritatē dimittē
mēdaciū dicē et articulo fidei a
liqciēs negare et ab illis q qñqz
bō testificatus deuiat. **B**n̄ igit
d^r eccl̄s x. **P**ecunie obediūt oīa.
Expliat moralizā sup matheū
Incipit moralizā sup marcū.
Quia q̄cqd ē i mar.
co totū vt dicit p
dicat in matheo. **I**
deo pauca que re
manēt sup addā.
In tercio ca. dicit q cū xpc qdā

die feruentissime pdicāet visū ē
discipulis suis q hūanā discre
tionē excedēt et iō accesserūt vt e
ū tēret. dicebāt ei qz i furorē v
sus erat. **S**cribe etiā dixerūt qz be
elzebub hēbat. et qz in principe
dēomozū dēones expellebat.
Illud allega q vi iusti q feruēter
predicant et opa vtuosa p cete
ris agūt intm q dēonia scz dēo
nū pōnz de obsessis peccatibz su
is doctrinis expellūt. **I**sti hodie
furiosi et sine sensu a viris carli
b? credūt. nichilqz proslus va
lere a mundanis hoib? reputā
tur. qz quicūqz hodie mundana
contempnit et de salute sui et a
lioz meditat fatuus et lunatic?
extimat. **f**icut de ppheta qui ad
imungēdū iebu venit dixerunt
alij q̄to regū ix. **Q**uid ad te ve
nit sbreptia? iste. **S**ic etiā si q̄s
mirabilia opa a vtuosa facit sta
tū mali h pypochim et malā itē
tionē factū affert et h mag beel
zebub q veritati dñe attribunt
Matth. xi. **V**erit iobes mandu
cās et bibens zē.

Ho iobesū cū fuisset duct?
homo surdus a mutus
vt imponeret sibi manū
apprehendens eum de turba se
orsum misit digitos eius in au
riculos eius. et spuēs tetigit lin
guā eius a suspiciēs i celū dixit
Effeta qd ē adapire. **E**t stati ap
te sūt aures eius et solutum est
vinculum lingue eius. et loque
batur recte. **S**ic reuera. cum

ad dominum cotidie veniāt peccatores qui surdi et muti eē dicuntur pro eo q̄ illa que p̄tinent ad salutē suā nō p̄nt loq̄ seu dicere seu aliqua honesta et vtilia p̄dicare. vtilia sc̄z correctionem et bonam monitionem non possunt audire. nec ad aliquam bonam doctrinam cor suū applicare. **Jē vi.** **I**ncircūcise aures eorū: et nō possunt audire. Sed quandoq; x̄ps vel p̄latus istos seorsū a tumultu negotiorū et hoīnum per cōtemptū sepat donec salua bone doctrine linguā taliū tangat. et sic ad rē loquēdum. confitendū. laudandū. et grācias agēdū ipsos acuit et disponit. ipsos etiam digitis suis id est domis spiritus sc̄i vel digitis sue liberalis grācie vel distributionis vel digitis sue p̄uisionis vel correctiōis illoꝝ aures id est auditū et attentionem aperit. vinculū eorum lingue sc̄z verecūdiam ignorāciā obstinacionem. insolēciā. ac impudiciāz resoluit. ita q̄ diligēter loqui et rē audire et attendere eos faciat. Unde de tali spūali medico potest dici qd̄ sequitur: **Bene omnia fecit: qz surdos fecit audire et mutos loqui. Math. xi.** **Surdi audiūt et ceca vident.**

DE quodā demōiaco ducto ad ihm vt ab eo sanaret̄. **Dz h̄ q̄ p̄t ei? dixit x̄po Attuli ad te filiū meū habentem spiritū mutū ab ifancia sua. qui vbiūq; apprehendit al-**

libit eū et spumat et stridet dentibus et arefcit: sepe etiam eū i ignem et aquam misit vt eū p̄deret. **Et attuli euz ad discipulos tuos et eū sanare non potuerūt. Cris-tus igit̄ istū sanauit et spūm surdum et mutū id est qui mutitatē et surditatem i eo causauerat effugauit.** **I**ste demōiacus siḡt peccatorē qui a discipulis sanari non potuit ad significandū q̄ solus deus et non homo peccata dimittit. **Luca. vii.** **Quis potest dimittere peccata nisi sol? de?** **I**ste igit̄ quādoq; ab infancia a demone obsidetur id ē demōniūz seruiciū p̄ vicia subiugat̄ a quo et p̄ quē multis spūalib; infirmitatib; occupatur. **E**t primo quidem istū facit surdum inq̄tum non dignatur bonum audire: mutū inq̄tū non vult dicere: al-lisū in teriā inquātū hoc solet p̄ auariciā ad bona mundi effūdere et ea concupiscere et amare. **E**t breuiter istuz facit spumare p̄ luxuriā. stridere p̄ detractionē vel iracūdiā: arefcere p̄ inuidiā: **I**n aquā etiam ipsum picit per gule ingluuiem. et eum in ignē mittit p̄ malam cōcupiscēciā: et sic diuersimode mittit ipsum p̄dere p̄ dampnacionis molestiā. **E**t breuiter quādo immundus spiritus mentē occupat p̄ peccatuz ipsam solet diuersimode iradere et nunc p̄ vnū viciū nūc p̄ aliud infestare. ita q̄ quandoq; est ita obstinatus et malus q̄ discipuli

xpi scz pdicatores et plati ipsu
nequnt corrigē. cōuerture vel sa
nare **Q**uinimo necē ē q ipse cri
stus p seipsū scz p spūalē in spia
cōez et vocacionē ipsū dignetur
misericorditer liberaē **T**ales igit
ē dēomiāci ⁊ obstinati deo dimitt
tūt qz p alios nullaten? dūtūt
Ecce s pō. Perūsi difficile corri
gūt. ab ipso aut deo qnz miracu
lose curāt et ad salutis semitā re
duciūt **P**s **T**ibi dēlictus ē pau
per orphano tu eris adiutor

Vel dic h^m sanctos q iste figt
gen? hūanū demombus p ydo
latrā et diuersos errores sub
ditū qd p moysen et pphetas
et alios discipulos sanari ac sal
uari nō poterat quinimo ipsum
dyabolus grauabat. necē ē igit
q ipse dñs psonaliter iterueni
ret et q p seipsū et nō p discipu
los istū saluaret **J**ob. iij. **E**go
remā et curabo eū. **V**ide filēz ex
posicōez de baculo helizei qrtō ē
gū qrtō **D**iscipulis petētibz
a xpo qre quoddā dēomiū non
poterant expulisse dixit ihesus
q hoc gen? dēomioz nō expelli
t nisi in oraciōe et ieiunio **D**e is
to ē math xvij ppter increduli
tatem suā nō poterāt ipsū dis
cipuli eiecisse. ⁊ sic patet q fides
ieiunū et orō valēt sūmope cō
tra demonia et peccata **C**um do
minus vellet istum demoniaū
quem pater suus sic ad cristum
adduxerat sanare. dyabolus ce
pit eū crudelius impugnare ita

q expulsio dēomio hō quasi moe
tuus erat et cecidit h ipsū domi
nus subleuauit **S**ic vē cū dia
bol? vidz q hō dz de sua ptate p
pniāz recedē et q xpc ipm vult
de suis maibz liberare vtpote qn
vidz q pē su? scz pdicator eū ad
dominum mittitur adducē et ap
portare. tunc forā? p tēptacio
nes eū inuadit. et ne ipsū pdat
contra eū insurgit **Q**uod tamen
parum sibi valet. quando ipsū
deus saluare decreuit. quia da
to q mortu? .i. obstitatus ⁊ pec
catorz appareat. qnq; tñ manū
sibi sue mie porrigit: et ipsū ad
statum et vitam gratie reducit.
Psalmista. **S**uscitans a terra in
opem et de stercore erigens pau
perem. **V**el dic q quando qz
a dyabolo p temptaciones for
cius inuaditur tūc magis est p
pe q a dyabolo liberetur. et sa
lus ppetuo sibi detur **H**ic di
citur de quodam homine qui in
cristi nomine demonium eicie
bat et tamen xpm nō seqbatur
Quē cū discipuli phiberēt de?
noluit. imo ipsū sic dimitti mā
dauit **N**olite inqt phibē eū qz
nō ē q facit v̄tutē i noie meo ⁊
possit male loq de me. q ei nō ē
adūsus nos p nob ē **I**ta pnt
allegari q nō dz eē āqs ita mal?
volēs mala loq de illo i e? noie
v̄tutes facit. .i. de illo a q v̄tutē
et dignitatē recepit. sub quo ho
nore et potestatem acquirit.
Reo iquit dñs qui fecit v̄tutes

in nomine meo potest cito mala loqui de me. Quid tamē est contra multos qui lacerant et mordent benefactores suos. et illos in quo rū nomine. i. sub quorū ptate exerceant in hoc seculo actus magnos. **Vel** dic q̄ mali qui non sequuntur xp̄m in moribus et vita quicq̄ in noīe eius virtutes faciūt in exemplis. in opibz et doctri- nis sicut ad litterā patet de ypocritis quibus sint mali. demoniatū in xp̄i nomine eiciunt. in q̄tūm bñi doctōdo peccōres auertūt. **Ūn** nec isti hec debēt p̄hiberi facē aū a bonis et malis xp̄s. et xp̄i virtus debet p̄dicari.

Om̄ q̄dam genu flexo a xp̄o petisset quid faciēdo vitā eternā haberet. et cr̄stus sibi dixisset. si vis ad vitā ingredi serua mandata: et ipse se ea seruasse a iuuentute iactaret. incepit ihs psuadere p̄ h̄ verba. **Ūnū** tibi deest: vade et vēde omnia q̄ habes et da pauperibz. et habebis thesaurū in celo et veni et sequere me. **Ipsē** autē hijs auditis abiit tristis merēs q̄ erat em̄ habens multas possessiones. xp̄s autē occasione ei locutus est dicēs. q̄ facilius ē camelum p̄ foramen acus trāfire. q̄ diuitem in regnum celoz introire. **Ista** allega q̄ vix ē ita bon? diues nec tātus mandato rū obseruator si agit q̄ diuitias dimittat post xp̄m p̄ paupertatis imitationē vadat. terrena aū

eterinis cōmutet et thesaurum sibi prestari querat celestem quin tristis et desolatus efficiat et q̄n a xp̄o potius recedere eligat. q̄ p̄ viam p̄fectionis dñm sequat. **Difficile** em̄ ē diuitē intrare celū aū diuitias nolit saltē q̄tūcūq̄ ad effectū vitare. **Matth̄ xix.** Diues difficile intrabit regnū celoz.

Mater filioz zebedei accessit ad dominū et petēs ab eo. q̄ dū in regno suo viret vnus filiorū ad ip̄ius xp̄i dexterā alius ad sinistram sederet. ip̄am autem dñs de imprudencia rephendit dicēs. **Nescitis** q̄d petitis? **Calicē** igitur. i. passionem et tribulationez et nō sessionē illi obtulit et nō h̄ eē suū illis dare s̄ quibz a patre patū ē indicat dicēs. **Calicē** meū bibetis et baptismo q̄ ego baptizor baptizabimī: sedere autē ad dexterā vel ad sinistram non ē meū dare vob̄ s̄ quibz patum ē a prē meo. **Ista** possunt allegari quō carnalis affectus facit quandoq̄ matrē. i. affectuosū hominē pro suis iniusta petere et eum velle plus q̄ exigāt sua merita p̄ mouere. **Verūtū** xp̄s id est vnct? sc̄z p̄lat? cui fit talis peticio debz tales idigne petētes ēdarguē et eos ad virtutū exercitiū iclinare. **Si** enī a prelato petat q̄ det aliqui sessionem. i. officium vel p̄mōdonem. primo atē omnia debet eis proponere calicē et baptismum. calicē dico tribulatiois et baptismum purificationis.

Ac si diceret Ante debetis tribu-
laōez sustinē. et puritatē mētis
habē. anq̄ debeat ad dignita-
tes ascendē. **M**eū inquit nō est
dare vob̄ supple calicē a baptis-
mū hmoi n̄ exptis vel isufficiēti-
b̄ et idignis hmoi sessionē h̄ so-
lū illis q̄b̄ a prē meo patū ē q̄
hnt scitātē et pfectōez. **A**c si dice-
ret. **M**eū in dignitatib̄ nō dz
sedē. nisi qui calicē dñi biberūt.
et aīa facti sūt. **U**nde p̄s Calicē
salutaris accipiā zē. **C**ec̄ qui
dā sedebat secus viā mendicās
et nō obstāte ipedimēto turba-
rū multo magis clamabat dicē-
do. miserē mei fili dauid. cū a cri-
sto fuiss̄ vōtus statū vestimētum
picat et exiliēs ad xpm̄ v̄it. et
ab ipso illuinaōez recepit. **S**ic
vere p̄cōz quāuis sit obstinat?
et cecus. si tamē sentiat se a deo
vocari et ad salutis semitā p̄ spi-
raōez iuitari. statū debet p̄ sen-
sum post eū surgere. et p̄ bona o-
pa post eū salire. **V**estimētū ma-
le ouersacōis vel opimētū c̄ aī.
qz male exausacōis deponē vt
sic poterit lumē diuine gratie a
dño recipe. **A**d eph̄ v. **S**urge q̄
dormis et exurge a mortuis et
illuīabit te xps̄. **I**llum em̄ xps̄
illuminat qui deposito male cō-
uersacōis habitu ipsū seq̄t̄. et ho-
norat. **V**ide cēta math̄. xx. de du-
ob̄ cecis in fine. **D**e vidua et de
duob̄ inimicis vide ifra lu. xxi.
Vdas desiderās pecūiaz
cū nō haberet quid ven-

deret q̄ ipsū xpm̄ adijt p̄nci-
pes iudeozum et de cristo p̄ pe-
cunia vendendo in cepit tractare
dicēs. **Q**uid vultis michi daē et
ego eū vobis tradam. **A**cceptis
aut̄ ab eis triginta argēteis ip-
sū v̄didit. et eum osculo tradi-
dit. q̄ finaliter penitens se male
fecisse clamauit. et desperās se la-
q̄o suspēdit et viscēa eius effusa
sūt medi? crepuit. sicut dicit̄ ac-
tuum primo. **S**ic vere vidēf
facere simoniaci prelati. **I**sti em̄
cristum idest gratiam spūs sanc-
ti vel accessionem ad cristum. i.
beneficiū vel officiū ecclesiā nō
tradunt aliam nisi ouemāt de m̄
cede dicētes. **Q**uid vultis michi
dare et ego eū vobis tradā. **A**t
illi cōstituerūt ei xxx argēteos. **F**i-
naliter tñ p̄ mortē xpi penitē-
būt in iferno vbi ad inferni pa-
tibulū suspēdēt̄. et p̄ doloē crepa-
būt. et feda viscēa. i. in interio-
ra cogitamina in em̄ia effūdēt̄.
et apparebūt. vel vbi viscera ipi
a cōtra xpm̄ et deum et desperaci-
onem eructabunt. **V**el dic q̄
prelati simoniaci. qui vendunt
cristum pecunia suspendentur.
per mentis elacionem crepant.
et per iactantiam et presumpcio-
nem viscēa sue misericordie per-
dunt et ipsa in terram effundūt
per terrenozum auariciam et af-
fectionem. **V**el eciam viscēa
istorum significant eozū nepotu-
los quos in ecclesia promouēt
dum sunt ibi. qui reuera post

ipsoꝝ morteꝝ coꝫueueruꝛ de coꝫ
pe ecclesie eia et effuꝛdi id est de
beneficijs suiꝛ expelli et in terra
id est ad statum iꝛimū deduci.
Tre. ij. Effusuꝛ est in terra iecur
meū. Judas autē volēs xp̄m
i morteꝝ tradere miꝛtris dedit fig
num dicens Quē osculatus fuero
ipse est zc. Cū igitꝛ xp̄s eēt i or
to iudas ad eū accēdens. osculū
sibi dedit et sic osculādo ipsū ip
sis monstrauit q̄ gladijs et fusti
bꝝ eū apprehenderūt. et ipsū ad
supplicia deduxerūt. Judas p
ditoz est mūdus qui ipsum quē
osculatur p̄speris cui aridet et
quē fauoribꝝ tꝛalibꝝ amplexa
tꝛ satellitibꝝ id est demombꝝ i in
ferno et tribulacioibꝝ tradere cō
p̄batur dicens quēcūqꝫ osculatus
fuero zc. Quia reuera ortus deli
arū in quo homo spaciāꝛ aridꝫ
fauoz et diuiciarū q̄bꝝ hō i mū
do ditatꝫ osculū a amplexꝫ for
tune et p̄speritatis signa sunt qꝫ
talis finaliter debet capi a tꝛba
demonum ad tormēta deduci.
qꝫ quanto plus homo talibꝝ of
culis alluditꝫ tāto captio eius p
atior et celerioꝫ iueitur. teste am
brofio. Cōtinuus succēssus tꝛa
liū eterne dampnaciois est indi
cū. vnde de tali iuda id ē de tali
mūdo vel fortunato succēssu dicit
ē eccāsti. xij. In labijs indulcat
iꝛmicus. De iobāne dicitur qꝫ
adolescens q̄dam amictꝫ syndoꝫ
ne sup nudū. videns qꝫ ministri
p̄ restē tenebant eū ut pumirēt.

relicta fido ne nudus p̄fugit.
Sic vere si satellites diaboli per
vestes bonoz temporalium nos
capiāt a si istis mediātibꝝ i mas
lis oꝫlacēcijs nos determinēt a
involuāt ipsas terrenoz bonoz
vestes debemus p̄ cōtemptū rei
cēre et nudi id est pauperes a cō
sciencia mundi debemus de eoz
mambꝝ recedere. Amos. ij. Ro
bustus corde inter fortes nudꝫ
fugiet. Milites crucifixerunt
dñm: et inter se vestes suas diui
serunt. Sic vere milites regū
et principum officiales xp̄m in
p̄sona ministroz clericoz a pau
perum crucifigūt. in q̄ū isti xp̄i
seruitores molestant multiplici
ter et affligunt. Mathei. xxv.
Qd̄ vni ex mīmis meis fecistis
zc. Et vestes etiā temporalium bo
norum suorū ipsis p̄ rapinā sub
trahunt et inter se diuidūt a dis
pgunt. p̄s. Diuiserunt sibi vesti
menta mea. Tunica saluato
ris q̄ incōsutilis dicta est quam
milites nō diuiserūt. h̄ eā sortiti
fuerūt dꝫ fuisse q̄dā tunica incō
suta scilicet acu sine sutura cōtex
ta. quam beata virgo sibi existen
ti puulo dicitꝫ fecisse que tandem
secundum crementum corpis di
citur concreuisse. et sic semp suo
corpori aptata fuisse que sine de
cremento q̄ diu vixit durabat.
ita qꝫ ipsam nulla antiquitas cō
sumebat. Illam etiam sicut pos
tea ponunt alij pilatus habuit
et quācūqꝫ vocabatur ad cēsaꝛem

ipsū volētē occidē moy vt eū vi-
deret ira ipsius contra eum q̄sece-
bat. moy vero cū ab ipso exierat
statī cōn eū seuebat. h̄ eo iterū
ad impatoris p̄sentā vōto statī
v̄tute tuicē p̄nceps ad māsuetu-
dinē redibat et eū t̄qm iustum
absoluē p̄ponebat. **A**duertēs i^r
ad hoc p̄nceps ipsum exspoli-
ari fecit et tūc v̄tra eū insaniens
ip̄m ad exiliū cōdēpnauit. sic h̄
oīa in historijs q̄busdā cōtinēt

Tunica saluatoris. i. salutis
tunica est diuina gracia quā ma-
ria virgo. i. amaritudo penitētie
cū acu contriciōnis cū v̄ginitate
et cū purificatione et mundicia
confessionis cōponit ita q̄ nul-
lā scissurā vel rupturā alie? discō-
tinuaciōis vel inpsueuatiōis ibi po-
nit. **U**nde ad hoc q̄ maria idest
amara penitētia tuicā grē faci-
at p̄t dicit illd. **J**ob xxi. **T**unica
succidit se et misit se in mare. **I**s-
ta ei tunica i x̄po. i. i p̄sonis boīs
sp̄ auget. **E**t quāto plus p̄ bona
op̄a creuerit tāto ad etatē maio-
rē puemūt. et tanto in ip̄sis tuni-
ca iōsutilis. i. gratia et perseue-
rantia plus augetur. **I**sta autē tā-
te v̄tutis ē q̄ si pylatus. i. p̄cōz
quātūcūq̄ fuerit malus ipsam
induat nūq̄ erit sibi impator
celestis deus irritatus. quin quā-
do cū ista tunica corā ipso in die
iudicij op̄parebit sibi in mansue-
tudine ouertatur et q̄n ab ipso
miam cōsequat. **S**i vero v̄rigat
q̄ sine tunica diuine grē h̄o tūc

adeat impatorē ira d̄m statī cōn
eū mouebit et dabit sibi infēle
exiliū et tormētū. **B**n̄ igit dicit
apo. xvi. **S**tūs qui custodit ves-
timēta sua ne nudus ambulet.

Uel dic q̄ ista tunica x̄pi sigt
eccām q̄ reuera simplex et incō-
futilis et sine diuisione scismatis
vel errois d̄z eē: et sic poterit sp̄
crescere et augeti. **A**d eph. quāto
fecit sibi eccām. non habentē
maulam

Quādo mane p̄ma sabba-
torū mulieres de nocte
venerūt ad monumen-
tū vt vngerent cū aromatis q̄
emerant corpus x̄pi. **C**ū cōque-
rerentur de lapide ad ostiū euol-
uēdo s̄m q̄ mat̄. xxvii. dicitur
Ecce terremotus factus ē mag-
n? angelus d̄m descēdit de celo
et accedens reuoluit lapidem et
sedebat super eum. **E**rat autē asp̄s
eius sicut fulgur et vestimēta ei-
us sic nix. **S**atellites vero qui
corpus cristi in sepulchro serua-
bant quasi mortui ceciderūt mu-
lieres ecā p̄dicte ad aspectum
eius fortiter obstupuerunt. et
sicut marcus dicit hic q̄ mulie-
res intrantes in monumentum
viderunt istum in forma vi-
iuemis stola candida coopti. **I**s-
te autē āgel? muliēs fuit d̄solat?
et r̄surrexisse d̄nz p̄testatus. **S**a-
tellites v̄o truit et ip̄os q̄si mor-
tuos deliquit. **P**er sepulchz
d̄m p̄t itelligi eccā māl in q̄ cor-
pus x̄pi i sacm̄to altaris suat.

Del eciaꝫ ecclesia vniuersalis
in qua corpus xpi i psona pau-
peru mortuu et depressum iacet
et subtermit. **D**el sacre scripture
mysteriu in quo corpus xpi mor-
tuu iacet. **I**n quo ecia de morte
corporis xpi mysteriu continetur.
Mulieres iste deuote aias seu
mentes vel psonas simplices de-
signat. q aromata vtutu vel vn-
genta deuocionis lemituq; co-
passionis portant. et ibm siue i
psona ppa siue paupm p com-
passioez vngere a limire affectat.
Marc. ix. **V**erit mulier habens
alabastru vngeti preciosi et ef-
fudit sup caput ihu. **L**apis gran-
dis qui ihesu claudit pondus dif-
ficultatis figt. qd e i via viendi
ad ihesu mulieres istas. i. sim-
plices retrahit atq; gnat. **V**eni-
do em ad paupere obuiat lapis
pprie paupertatis veniendo ad
scriptura o buiat lapis difficulta-
tis viendo ad eu in sepulcro me-
tis p deuocionem obuiat lapis
nre male consuetudinis et fragili-
tatis. et ideo iste mulieres ante
oia debent auxilia bonoz querere
vt lapide hui valeat submoue-
re dicentes **Q**uis reuoluet nobis
lapide. **P**er angelu istu possunt i-
telligi boni eccastici vel plati qui
fuerat debent dici iuuenes p vtu-
tem fortitudinis a constancie. **A**n-
geli p virtutem limpiditatis et
prudencie. aspectu fulgurei p vtu-
tatem seueritatis et iusticie. cum
vestimentis candidis p virtutez

castitatis et mundicie sicut de an-
gelo thobie dicitur **T**hobie. qn-
to **Q**u ipsi inuenerunt iuuenem
splendidu stantem pinctu patu
ad ambulandu. **I**sti enim debet
aspectu sue seueritatis et iusticie
satellites dyaboli. i. peccatores
terrere. **I**sti p equitate et mentis
tranquillitate debent sedere. **I**sti
i mouimento xpi p sue passiois
meditationez vel scripture expo-
sicionem vel p pauperu nutrio-
nem debent manere ita q etiam
mulieres id e simplices debent
consolari et fouere et lapide. i. oie
impedimentu quo min? ihesum
inuenire et ad eum p spem et de-
uocionem venire valeant remo-
uere et de resurrectione et alijs ar-
ticularis ipsos istruere. **A**po. xiiij.
Vidi angelum dei forte volantem
p mediu celi. **E**t apo. x. **C**uius
facies erat sicut sol. **I**sta igit est
veritas q quociens mulieres et
deuoti ad ihesum volunt p spem
et penitenciam accedere. et eu p
compassione a deuocione i se vl-
in suis pauperib; vngere. sp de-
bent angelos. i. viros eccasticos a
platos obuia habere q oia ipes-
dimenta debet tollere et oez offen-
diali lapidem emouere a eos con-
solari benigniter et iuuare vt sic de
tlib; angel. i. viris eccasticis dicat
illud Act. i. qd de angelis dz **E**c-
ce duo viri astiterunt iuxta illos i
vestib; albis. **E**xpliat moralis-
facio secundu marcu. **I**ncipit
moralisficio secundu lucam.

De euāgelio luce mi-
bil itēdo ponē mi-
hi solū illa q̄ p̄mit-
tūt mat̄ et m̄c̄.
Nō h̄ dicit̄ q̄ mis-
sus ē āgelus gabriel ad v̄ginē
mariā in nazareth salutādā qui
ingressus ad eā ipsam suo luie
stupefecit. h̄ solatus eā v̄bo nū-
ciauit eidē. **Q**d credēs ipsa dei fili-
ū mox d̄cepit. **I**sta p̄nt applica-
ri exēplariē ad v̄gines et marie
ad sc̄imoniales qz t̄uera exēplo
b̄tē v̄gis iste d̄nt manē in ciui-
tate nazareth q̄ interp̄tat̄ vnc-
tio vel mūdicia custodiēs aut se
pacō qz iste debent brē vinctōez
deuo cōis mūdiciā pure et caste
d̄sacōis custodiā simp̄ius per
diligētē discrecōez et sepacōez a
mūdi negocijs vel scl̄ariū nugis
vel a quibuscūqz malis d̄sorcijis
p̄ solitariā h̄itacōez. **I**sti ei debēt
dici maria p̄ amariā peitētā et cō-
tūcōez et debent manē et staē in
fra domū et claustr̄ p̄ omis va-
gacōis abductionē. **Q**d oñditur
cū d̄ ingressus ad eā. **Q**ui nō in-
ueit eā in platea h̄ in domo. **P̄s**
Ecce elōgani fugiēs. zc̄. **A**d t̄lēs
v̄gines nō sūt q̄lescūqz vi mitte-
di h̄ solū q̄ sūt āgelus gabriel q̄ in-
terp̄tat̄ fortitudo .i. viri āgelici
fortes in bonis moribz et robu-
sti. **T**ales ei de q̄bz nulla p̄t eē
suspicio debēt v̄gines visitare.
luie bonoz exēploz et documē-
toz ipsas illuare et v̄bū dei ip-
sis ānūciare et p̄dicare. et sic ip-

se poterit mediātibz istis v̄bum
dei p̄ grām suscipe vel d̄cipe et ip-
sū in vtero cōscie retinē. **P̄sa. vij.**
Ecce v̄go d̄cipiet zc̄. **A**udi tamē
q̄ dicit̄ q̄ virgo expaunt de lū-
ne. et de angeli p̄sentia mōsue-
ta i quo notari p̄t q̄ nō ē aliq̄s
ita āgelici q̄n virgines eius cō-
d̄sorcū d̄nt expauescē. et q̄n q̄
aduersus ipsos p̄bauerit debe-
āt de ip̄is dubitare. **V**ile ei collo-
q̄ū d̄nt metuē q̄sqz ipsos cog-
nouerit v̄bū salutis v̄aciter p̄-
dicando. **A**bbac̄ iij. **D**ñe audi
ui auditū tuū et timui. **C**ū b̄tā
virgo filiū dei d̄cepit et q̄dā die
ad salutandā elizabet q̄ iā p̄ sex
mēsēs ante iohānē baptistā cō-
d̄perat in mōtana celeriter ascē-
dit sic factū ē q̄ iohes existēs
in mris vtero xp̄i et mris p̄nci-
ā sensit. et ob eoz reuerētiā ex-
ultait. **U**nde dixit elizabet. **V**n̄ n̄
h̄ vt mē d̄ni v̄iat ad me. vt eni
facta est vox salutacionis tue in
auribz meis exultait infans zc̄.
Ista possunt allegari ad con-
firmacionem fidei incarnacōis
quam iohannes sensit in vtero
et predicauit in gaudio. **V**el
potest allegari de sanctitate ioh-
annis qui in vtero existēs cri-
stum honorauit et diuinitatem
eius mox agnouit. **V**el alle-
ga de humilitate virginitatis. que
ad salutandam cognatam dig-
ta est ascēdere et ad eā celerit fe-
stinaē. **I**n q̄ dat̄ nob̄ ex^m q̄ n̄ll̄
d̄z eē ita maḡ et diḡ q̄ miores

consanguineos debet diligere et eos quos benigniter visitare Vel dic qd xpi et beate virginis auxiliatrix pñcia facit pueros .i. pueros innocentes spūaliter exultare. et ob ipsorum reuerēciā gaudere .

Zacharias p̄ iobis baptiste añ natitatē ipsius iobis mutus extitit. quo nato statim loq̄lā recupauit et ī laudē dei prupit dicēs bñdāis dñs dñs isrl̄. **Iobēs** q̄ interptat̄ in quo ē grā s̄ḡt̄ dīnā ḡciā. q̄ igitur tali iobāne .i. tali ḡciā caret mutus .i. elinguis efficitur qz sibi nichil dicere vel loqui cōpbat̄. Verū qñ iste puer scz iobānes dīnā ḡciā sibi nascit̄. et a deo cōdit̄ tunc bñ congrue verba salutis loq̄tur. Unde greḡ. In uanū laborat lingua p̄dicatoris nisi affuerit gracia saluatoris.

Pastores erāt ī regiōe uigilātes et custodiētes uigilias noctis sup gregē suū. **E**cce angelus dñi stetit circa illos et claritas dei circūfulsit illos et timuerunt timore magno. **I**ste autē angelus statim cōsolatus eos extitit et gaudiū magnū illis retulit: et natū in betleem mūdi saluatorē nūciāuit. **I**lli cōtinuo laudes celestis exercitus audierūt vsqz in betlehem uenerūt et matīā ioseph et infantē inuolutū in pannis et positū in p̄sepio repperūt. **I**sti pastores possunt significare bonos p̄latos et p̄dicatores puidos qui pabulo sacre scripture .i. subuenciōe tpa

lis s̄bē cibo deuociōnis et eucaristie se et alios nutriūt greges subditoꝝ a lupis infernalibus custodiūt et sup ipsos diligēter attēdunt luce xij. **S**i sciret paterfamilias qua hora fur ueniret uigilaret utiqz et non finiret p̄fodi domum suam. **T**ales igit̄ ab āgelis uisitantur lumine caritatis et gr̄cie circūfundunt̄. timore domini constituūtur et ab ipso spūaliter cōsolātur. **F**inaliter autem post mortē vsqz in betleem. que interptatur domus panis id est vsqz in paradisu transeunt ubi mariam cū ioseph id est cū sanctis et infantē xpm inuolutū p̄anis humanitatis nostre nature reclinatū in p̄sepio p̄fectionis eterne p̄sonaliter inuenerunt a q̄ gaudiū et cōsolacionē glorie sempiternē r̄cipiūt et acq̄rūt. **G**lorificātes iqt̄ et laudātes deū ī oibz q̄ uiderāt et audierāt. **M**at̄ .ij. **V**identes stellā gauisi sunt et intrātes domū inuenerūt puerū cum mariā matrem ei. **D**ebent ergo pastores nr̄i sollicite uigilare ut t̄le possent p̄miū reportare. **A**po. xvi. **B**onus q̄ uigilat. **D**e oblatiōe data p̄ xpo ī tēplo oblato de simone et anna nichil dico nec etiā de ipso in medio doctoꝝ iueto nec etiā de alijs q̄ et iij. vel in iij. capitulis cōtinēt̄ q̄a supra ī mat̄. p̄ maiori pte ponuntur.

Cristus postq̄ cōtra diabolu tēptatē se p̄ualuit tandē ī nazareth ueniens

sinagogam iudeorum intrabat.
Exhortabatur igitur ipsum iudei ut
ibi in patria sua in qua nutritus fu-
erat et conceptus aliquid mirabilia fa-
ceret dicentes **Q**uia audiui? facta in
capharnaum facta et hic in patria tu-
a christus vero in ipsa patria nulla fa-
cere voluit mirabilia. quia nullum pro-
phetam in sua patria fore accep-
tum dixit. etiam per ex^m helie et he-
lizei probauit. quorum temporibus multe fu-
erant vidue et multi leprosi in israhel
helie helias tamen ad unam esse mis-
sus viduam sareptenam et helizeus
vnicuique sanauit leprosum naamam
scilicet fratrem quem alio modo non de israhel na-
tus fuerat. **A**c si rationem vellet dicere
dominus quod isti prophete non illis
de patria sua sed alienigenis fecerunt
miracula et quia nullus homo san-
ctus in sua patria adigne honoratus
est et ideo ad extremos recesserunt
Ista etiam hic verificata sunt de christo.
quia cum in sinagoga ysaiam exponeret
istum compatriote sui indignabantur
de ipso et eum filium fabri appel-
labant **U**n^m mat. xiiij. dicit quod isti
de ipso sic dicebant. **N**one iste
est filius fabri? **U**nde igitur habuit
omnia ista. **S**ic autem hic dicitur isti de in-
dignatione ad iniurias praepe-
runt et eum ad suppellicium ciuitatis du-
xerunt et eum precipitare voluerunt ipse
tamen per medium ipsorum transiit. et
de ipsorum manibus euasit. **I**sta
omnia allega quod nimia familiaritas
parit contemptum. quia reuera sepe est quod
sapiens homo minus reputatur in pa-
tria sua quam in aliena. et minus a

notis quam ab extraneis. et minus
a suis familiaribus quam ab extraneis
populis remotis. facile enim est
ut pares paribus inuideant et ut
vicioz suorum sapientiam et virtutes
alij mordeant et contempnant. **U**n^m cum
ab illo propheta quereatur. a quo esset potissi-
me cauendum in hac vita respondit
quod ab inuidia animi. et iniuria mi-
micum. unde fit quibus quod mali et inui-
di compatriote cum bonos vicinos
insurgunt et quauis eos in virtute
et scientia videt precellere ipsis tamen
tunc detrahendo gerunt ipsorum ad memo-
riam reducant. et quando cum personis a-
liquis nequam dicunt ipsum tamen oc-
casionem quibus vilipendunt dicentes
None iste est filius fabri? nonne puer
eius apud nos sunt. **U**nde huic
omnia ista. **A**c si diceret. **I**ste non
est dignus a nobis honorari. nec est cre-
dibile ipsum virtualiter posse operari
quod de tantis infimis partibus apud nos
congruit generari. **D**icunt enim illud
Quis est dauid? ut seruiamus illi. et
tamen quibus istud non sufficit quoniam
contra eum personaliter insurgunt et eum
de statu et gradu precipitant et proster-
nunt. et a sua ciuitate et patria fugere
et recedere eum aliquos cogunt. **M**at.
iiij. **I**nicia hominis. 22. **S**ic de illo
scipione qui dato quod rei publice ro-
me infinita bona fecisset cuius tam
romani eius prosperitate et virtutum
magnitudinem ferre pre inuidia non
valentes ipsum in exilium propulerunt. sic
potest macrobius. **S**ic et dicit domi-
nus mat. xiiij. **N**on est propheta
sine honore nisi in patria sua. **E**t ideo

sepe fit q̄ viti prudentes p̄p̄riā
p̄riā negligūt et māsiōe; in alia
p̄riā q̄rūt ibiq; āpli? honozant?
et p̄speritate maiori alibi q̄ a
pud suos p̄mouent? Quā p̄p̄
deū ē abrahā Gene xij. Exi de t̄
ra tua et de cognatione tua et vi
i terrā quā monstrauēo tibi et fa
ciā tē et cetera.

Quā petrus et sui socij pis
carēt et p̄ totam noctē
laborassent et nichil ce
pissent cōtigit q̄ dñs nauē illā
ascēderet et de nauicula t̄bas do
ceret et q̄ nauē in altū duci et re
tibia i capturā laxari iuberet Cū
igit? petrus cuius erat nauis de
vano labore totius noctis que
reret? et diceret p̄ceptoz inq̄ens
p̄ totā noctē laborātes nichil ce
pimus in verbo aut tuo laxabo ē
tbe sic factū est q̄ tantā pisciū
multitudinem cōcluserūt q̄ tbe
coy rūpebat? ita q̄ aliā nauicu
lā in auxiliū vocabant et ābe pi
sibz replerēt? Ista nauis mo
raliter siḡt aīaz quā q̄libz i mari
et fluctibz hui? vite habet regere
et ab ip̄o rethe bone voluntatis
laxare et pisces meitoz i bac na
uicula cōgregare. Vñ tñ q̄m diu
nō ē xp̄s in ista p̄ ḡciā sc̄ q̄ diu
durat nox et tēbrofitas viciōrū
tā diu deñat captura pisciū. id ē
meritoz. Nocte enī culpe satis
potest hō laborare et bona opa
p̄petrare. vel circa tp̄alia lucra et
negocia insudare qz nūq̄ sibi cō
tinget ex tali labore pisces. i. me

rita acquirere vel habē. p̄ totam
noctē inq̄t laborātes nichil cepi
mus. **Ps̄a. xlix.** Inuanū labora
uim? sine causa: et mane cōsūp
si fortitudinē meam. Sic reuera
q̄nq; xp̄s ibi p̄ ḡciā itrat vtf? ba?
malarū cogitacionū doceat et cō
pescat et tūc ad eius monicionē
et inspiracionē rethe bone volū
tatis in altū ducit in quātū affec
tus ei? et opa ad eterne vite alti
tudinē ordināt. et sic p̄ certo pi
sces. i. merita cumulāt? ita q̄ du
e nauiculae. i. nō solū aīa ymmo
eciā corpus istis piscibz. i. meito
rū opibz mox replēt? In xp̄i enī
p̄nā non absētia fit talis cap
tio. i. die ḡcie non in nocte culpe
fit meritoz acq̄sicio **Jo. ix.** Ne
optet laborare donec dies est.
Vel dic q̄ nauicula siḡt sacram
scripturā i qua petrus. i. q̄cūq;
p̄dicatoz potest satis sine fructu
laborare qz sicut rethe predica
tiois a mai hui? mūdi p̄ piscibz
capiendis. i. p̄ peccōtibz ouertē
di? potest i uanū mittere et laxā
nisi cristi p̄nā p̄ ḡciam dei assis
tat qui rethe predicaōis i altū
ducē. i. ad sp̄e et ne retribuciois
ordiāre doceat Sine enī cristi ḡ
cia nec predicaō p̄fiat: et sine
eius grā in officio predicaōis
p̄ nichilo laborat? p̄s. Nisi do
minus edificaueit domū zc. Qd
eciā bñ supponit? b vbi cristus
post piscaturā pisciū dixit petro
Noli timē iā enī eis capiēs hoī
nes. Cū circa xp̄m iserim multi

vndiq; conflurissent. ecce viri qui portantes hominem in loco qui erat palatius cum ipsum per turba ante ipsum non possent ponere sed tectum ascendere et et per tegulas dimiserunt. in loco in medium ante eum. Christus igitur ut fide illozum vidit palatium peccata dimisit et ut lectum suum tolleret et sanus corporaliter recederet ipse ait dicens Surge tolle lectum tuum et vade in domum tuam. **I**ste palatium est autem peccatorum qui est debilis infirmus et per carnis molliam resolutus et more palatium qui ad executionem bonorum inabilis et ineptus est. de quo matth. viij. **D**ne puer meus. etc. Quatuor viri qui istum portabant et coram ihesu ponere cupiebant. sunt quatuor cardinales virtutes vel quatuor affectus qui istum palatium ante iherosolimam qui interpretatur saluator. id est ad salutis statum cupiunt adducere. et sibi gratiam sanitatem procurare. **D**ez quia turba malorum cogitationum necnon sollicitudinum mundanorum illam sanitatem impediunt. ideo isti portatores debent istum infirmum super tectum domus. id est super apostolicam rois eleuare et erigere et ab istis turbis malis se mouere. deinde ipsum per suum ipsius humiliacionem ante iherosolimam deponere. et eum per misericordiam imploracionem eidem offerre. et ab ipso remedium et veniam implorare. quod si fecerit Christus sibi peccata dimittet et lectum carnalis delectacionis ipsum tollere et carnis desideria anteferre percipiet. ipsumque de vicio negligentie surgere iubebit et in domum suam. id est

ecclesiam vel bonam conscientiam pergere impabit. ut de loco carnalis delectacionis exeat dicens Surge tolle lectum tuum et vade. **A**d ephes. v. Surge qui dormis. etc. **U**nde lu. vij. Resedit qui erat mortuus. **V**el per istos portatores qui supponunt esse quatuor intelligo esse quatuor euangelicorum doctores vel predicatores vel quatuor virtutum possessores qui palatium. id est peccata domino offerunt. ita quod eorum industria et Christi clemencia famam et mundati recedunt.

Erat ihesus in civitate que vocatur naim. et cum appropiaisset portas civitatis. et ecce mortuus efferebatur vnicuius filii sue matris. et hic cum esset vidua et turba multa civitatis ihesus misericordia motus portatoris loculi stare iussit et ipsis statibus loculum tetigit. et vocans adolescentem ipsum a mortuis suscitavit et ipse mater sue sanum dedit. **A**dolecens igitur dico surge. et resedit qui erat mortuus. et cepit loqui. et dedit eum matri sue.

Iste filius significat quemlibet fidelem qui matris sue scilicet ecclesie filius vnicuius dicitur pro eo quod ab ipsa vnicuique diligitur et fovetur. **M**ilitans enim ecclesia que nunc a christi personali presentia vidua est quam fidelem vnicuique diligit. summeque dolere dicitur quando per vicia ipsum perdit. **S**ecundo reg. po. Sicut mater vnicuique amat filium. et cetera. **Q**uia etiam fit quod talis filius per peccatum moritur. quod iam a quatuor portatoribus scilicet a

fuerūt michi lacme panes.
Vel allega quō multi sūt ita p̄-
suptuosi q̄ qui semel p̄cōz fue-
rit nō credūt eū ad dominū pos-
se conuerti nec debere a x̄o recipi
nec in eius obsequiis delcāi q̄n
imo si ipsos penitentes iuxta se
vidēt debeāt intēdere et vacare.
Prima ad cor. x. Cōtēptibiles
in ecclā debēt ad talia iudicia re-
quiri. Illud autē qd̄ hic sequit̄
de illo diuite c̄ aḡ fraūs vberes
attulit. qui multa cōgregare et
hoorea augē disposuit et aie su-
e dicebat. Aia mea multa bona
habes reposita in ānos plurios
Cui vox de celo facta ē. Stulte-
bac nocte repetēt aiam tuā a te
q̄ autē cōgregasti c̄ erūt. **H**oc
allega cōtra auaros q̄ p̄ sup̄ab-
ūdānā dīcīaz nō studēt paupi-
bz erogare. s̄ p̄cōz cōgregare. et
in ānos plurimos cōseruare qui
de p̄pinq̄ morte nō cogitāt s̄ in
bonis suis diu luxuriari studēt.
In q̄bz q̄nq̄z repētini iteritus ve-
niunt et eoz aias subito capiūt
Job xxiiij. Ipsū rapiet ar̄tu^s zē.
Hic fit mētio de duobz gēri-
bz seruoꝝ q̄s cōstituit domin^s
sup̄ familiā q̄bz p̄ceptū ē a dño
vigilāre. q̄z qd̄ā vigilāt a dñm
suū sp̄cānt vt q̄cumq̄z hora vērit
vigilia p̄a sc̄da q̄rta ipsos mue-
niat vigilātes et isti p̄cōz dubio
btī dīcūt. et eisdē finaliter a do-
mino ministrat. **A**mē inq̄t dico
vob̄ q̄ p̄c̄iget se et faciet illo^s di-
sc̄ubē. et trāsīēs ministrabit illis

Aliqui tamē eozū cōtrariū faci-
ūt. qui de aduētū dñi solliciti nō
sūt s̄ ipsū moāri vidētes ad ma-
la plurima sc̄z ad bibēdū edēdū
inēbādū et c̄huos sibi cōmissos
p̄cōz edū dūtūt qd̄ si quis dixe-
rit seruus ille moā faciet domi-
nus meus et cepit p̄cōz et in-
ebari et de talibz dīcīt q̄ horā q̄
dominus eozū veniet nesciēt ip-
sos ab alijs dīdet et p̄cōz eozū cū
infidelibz ponet. **F**it ecclā hic
mētio de duobz alijs gēnibz ser-
uoꝝ de quibz qui sciūt volūtātē
dñi et nō faciūt eā et isti plagis
vapulari merēt. et de alijs qui
nec sciūt nec faciūt et isti nō tm̄
vapulant̄ sic p̄i. **E**t sequit̄ ibi v̄-
bū x̄pi. **Q**z oīs cui multū datū ē
multa q̄rēt ab eo. **S**ic vero cū
dominus tradiderit familiā popu-
li sui seruis suis sc̄z p̄latis et p̄n-
cipibz gubnādā et oībz p̄cipit
q̄ sint vigilēs et attēti. **C**ōstat
q̄ de istis seruis inueniēt̄ due
sp̄es boni et mali. boni sp̄ timēt
dominū x̄pm subito ad eos i iu-
dicio vētur̄ et eos p̄ mortē vōtu-
rū et eos rōez villicacōis petitu-
rū. et iō cōtinue in bono vigilāt
mortem et iudiciū sp̄ exp̄cānt.
vt q̄cūq̄z hora vōti fuerint ipsos
i bono statu x̄p̄s iueiat sūme stu-
dēt. q̄p̄ a dño cōmēdant̄ et in ce-
lesti glā disc̄ubētes diuinū mi-
nisteriū p̄merēt. **U**nde mat. xxiiij.
ij. **B**eatus seruus ille quē cū ve-
nerit domin^s iuerit eū vigilāte.
Mali autem econuerso faciūt.

quia isti videntur habere oculos
ad moxam quā facit dñs suus .
id est ad dilacionē iudicij et mox
tis et ad lōgam vitam quā spe
rant sibi cōcessam . Et ideo isti p
negligēciam dormiūt . p gulam
comedunt et bibunt . p crudelita
tem seruos sibi cōmissos id ē po
pulū sibi subditū rapinis pcutiūt
q̄ ppter sepe fit q̄ ista morte pue
munt et a bonis fidelibz diuidū
ē et cū dampnatis i inferno dāp
nantur **Matb̄ . xxiiij .** Veniet do
minus serui illius qm̄ non sperat
et hora quā ignorat et ptem eius
ponet cū ypocritis . illic erit fletus
et stridor dēcū **Illud qd̄ seq̄t̄**
de seruo sciēte volūtate dñi sui
et non faciente . **P**otest allegari
contra viros scientificos q̄ sciūt
et non faciūt . qz isti pre ceteris
dāpnabūt qz sicut dicit̄ . **Jaco .**
iiij . Sciētes bonū facere et nō fa
ciētes peccātū est illis . Illi aut̄ q̄
nec sciūt nec faciūt vt simplices
et illrati fideles et pagani et si p
ignorāciam non excusant̄ a toto
qz ignorans ignorabis . p̄ma ad
cor̄ . **xiij .** **P**er ipsū tñ excusant̄
a tanto q̄ non tantum punient̄
sicut domini volūtatem scientes
et ipsam facere non dignantur
pl̄ dampnacionis accipiēt clei
a zc̄ . Et ideo bene sequitur **Cui**
multū datū est : multū exigit ab
eo **Vide math̄ . xxv .** Quāto plu
ra receperunt talēta tanto plura
reperuerūt lucra **Ad plura igitur**
tenet̄ scientificus qui recipit

plura q̄ ignarus q̄ recipit pau
ciora . **Illud autem qd̄ sequit̄**
qz dominus dicit se venisse ad ig
nem in terrā mittendū et pacem
tollendam et parētes a filiis di
uidendos **Hoc aut̄ potest al**
legari quō prudens princeps vt
p̄latus sūme debet studere vt cō
federaciones maloz rūpat . sicut
Actuū . xxiiij . ad litterā de p̄bati
seis et saduceis fecit paulus . vt
igne seueritatis et iusticie succen
dat et pacē cū vicijs et cum ho
minibz impijs tollat . dicens illud
Matb̄ . x . Non veni pacem mit
tere in terrā s̄ gladiū **Vel ad lit**
terā illud fecit x̄ps in ecclia p̄mi
tua vbi de vna domo aliqui cō
uertebant̄ alij non . et sic ignis
zelus et discordia nascebat̄ Apo
vi . Habebat gladiū magnum et
datū est ei vt tolleret pacem de
terra .

Quom̄ pylatus quorūdam
galileoz sanguinē cum
eoz sacrificijs miscuisset
et eos crudelit̄ vt supponit̄ occi
disset . **Cūqz in filoa qd̄ turris**
sup̄ xviiij hoies occidisset . et eos
op̄sisset nec illos q̄ talia passi fu
erāt ceteris maḡ peccōres credi
dit de q̄ tñ credulitate x̄ps rep̄
bendit et eos non plus peccato
res alijs asseruit s̄ nisi penitenti
am agerēt omnes simul peccato
ros p̄dixit . Putatis inq̄t q̄ isti
debitores fuerāt p̄t oēs **Nō dico**
vob̄ s̄ si nō p̄nīaz egeitis oēs filij p
ibitis **Ista p̄nt allegari q̄ i mūdo**

culpe nō sp̄ cor respōdent penīs
sicut nec p̄mīa meritis nec ecōū
so **C**onstat eī q̄ q̄nq; scāūdū di
sp̄ositioēz occulte dei iusticie mīl
tū qui nō sūt ceteris peiores ca
sus in hoc mūdo sustinēt gūio
res q̄nimo sepe fit q̄ illi qui pe
iores sunt in hoc mūdo āphiori
p̄speritate letāt̄ et qui boni sūt
q̄nq; maiori aduersitate gūatur
nō debēt hoīes illos deteriores
credē quos vidēt gūiorib; for
tune casib; succūbē. **B**ene ergo
dicat̄ math. vij. **N**olite iudicāe
ne iudicabimī. vide de hoc infra
actuū. vltimo **H**ic fit mentio
q̄ cū q̄dā q̄ hēret ficū in vinea
sua et ānis singulis fructū q̄re
ret. et nō in ea repiret voluit eā
succidere dicēs **E**cce āni tres sūt
ex quo remēs fructū in ficulnea
a hac q̄sui et nō inuenio. **S**uc
cidite ergo illā. vt q̄d ecā terrā
occupat. **A**gricola dñō r̄spōdit
Domine dimitte eā et hoc āno.
vt fodiā cca eā et mittā stercō
ra: si autē nō fecerit fructū. ī fu
turū succide eā. **I**n vinea ecce
talis sterilis ficulnea ē p̄ccōz. q̄
nullū bōz opm pducit fructū
qz p̄alidubio dñs nō inuenit ī
eo fructū fidei spei neq; carita
tis nec cordis opis nec oris. q̄
p̄ q̄tū est de se statū vult eam
succidere p̄ mortē et dāpnacōez
euellere cū sine fructu terrā ecce
nō d; occupare. **D**an. q̄rto **S**uc
cidite arbore. **S**; p̄ c̄to sub spe
gaḡcola. i. platu^s vel p̄dicatoz

illā arbore p̄ correctionē fodiāt
et q̄ stercora. i. p̄p̄e vilitatis cō
siderationē apponat. sic q̄ frāis
bonos pducat quādoq; dimittit
ip̄z viuē. **S**i vō nec sic se dūtūt. s̄
lōgamimitatē diuine paciē vili
pēdēs in stēilitatē viciorū cecide
rit et fructus bonorū opm nō p
tulerit in futurū dominus remiet
et eā p̄ mortē tp̄alē succidet et de
struet lu. tercio. **I**n securis ad ra
dicē arboris. **I**ntrās ibs in
sinagogā vidit ibi mulierē que
hēbat sp̄z infirmitatis ānis xv
iij. **E**rat eī ad terrā taliter incur
uata vt oīo nō poss; respicē. **C**ui
dominus cū manū ip̄posuiss; sta
tim erecta ē et dominū glorifica
uit **S**ic vere fit q̄ in sinagoga
fidelium inuenit̄ aliquādo aliqua
mulier. i. aliq̄ aīa vel p̄sona di
uersis vicij; aggrauata et ad t̄
ram idest ad terrena p̄ auariciā
inclinata q̄ nec celum potest ī
taliter respicere. nec de celestib;
cogitare. sicut ad litteram vide
mus de secularibus et terrenis
hominibus. qui videntur posse
dicere cum manasse illud scām
do paralipomenon vltimo capi
tulo. **I**ncuruatus sum vinctulo
ferti et nō ē respiratio michi. **zē.**
Psalmista **D**orsum eorum sem
per incurua. et cetera. **I**sti enim
octodecim anni qui constant ex
decē et sex et duob; infirmi dicit̄
tur īquātū decē p̄cepta legis sex
opera mie et duo caritatis man
data transgressi fuisse p̄bantur

et tamen talibus xps qnq; manu
sue misericordie porrigit: et eos
de curuitate terrenorum erigit di:
cens illud Job xl. In sublime ei
ge et esto gloriosus. Ita q; isti de
terrenorum auaricia ad celestium
amorem sani surgunt et deum glo
rificat et extollunt.

Hic dicitur quomodo deus
xps ydropicam sanauit
in sabbato. In hoc nota
ri potest q; nullus est ita ydropi
cus id est p; supbia inflatus nec
ita p; auariciam fitibundus. quin
saltem in sabbatis. id est in festiui
tatis debeat sanari. et quin qua
do xps in religione vel ecclesia of
fertur animus eius debeat quie
tare. Xps inuitatus ad conuiu
um intedens quomodo primos
reabitus eligeret incepit eos in
struere dicens. recube in nouissi
mo loco ut ueniens q; te inuitauit
dicat Amice ascende superius et no
discubas in primo loco. ne forte
honorabilior te inuitatus fuit p;
pter que oporteat te descendere
et cum rubore nouissimum locum tene
re. Ista possunt allegari contra
ambiciosos. constat enim q; deus
ad nouissimum statum ecclesie vel
ad nuptias mundane prosperita
tis fm diuersos gradus vniuersos
inuitat. Verumptamen ipse uult q;
vnusq; q; gradum suum custodiat.
et nullus ad altiorum gradum q; dece
at p; ambitionem ascendant. h; q; ml
ti sunt hi q; primos reabit? id e
altiores status primatus abunt

et eligunt ibidem iure vel iniuria se
reponunt et ideo finaliter in mor
te ad locum infimum scilicet ad infernum
cum rubore perpetuo descendunt et a
celitudine quam ipudet ascenderunt
deponunt. E contrario illi qui modo
in nouissimo loco. id est in statu humili
tatis et paupertatis sedent et qui in hoc
mundo gradu et statu sunt contenti fi
naliter in morte superius ad locum
honorabile paradisi inuitabunt et i
bi feliciter extollent. Amice inquit
ascende superius. Vn ois qui se exal
tat humiliabitur etc. Homo quidam
fecit cenam magnam et vocauit mul
tos et misit seruum suum hora cene
dicere inuitatis ut uerent q; pata
sunt omnia. Oes tamen ceperunt se excu
sare. Primus dixit q; villam emerat
volens exire videre illam. Alius dixit
se quicquid iuga bouum emisse et ad p
bendum illos uellet exire. Alius ait
uxorem se duxisse et eam accipere de
bere. Quibus auditis prefaulias i
terum seruos misit. debiles et clau
dos ciuitatis ad conuiuium introduci
mādauit de ipsisq; domum suam
repleuit. Ipsos uero qui se excusa
uerunt de cena sua nunquam gustatu
ros perpetuo ordinauit. Sic uero
cum deus a principio ordinauit qua
dam cenam scilicet refectioem glorie pa
disi et ad ipsam uocauit et inui
tauerit vniuersos. constat q; ho
ra cene scilicet nunc in tpe gratie ipse non
cessat seruos suos. id est predicatores
mittere et ad illud conuiuium homines
uocare. Sed pauldubio commu
niter oes diuites se excusant. et

primo auari qui emē videre ac-
quirere possidere villā h? mūdi
ipsius diuicias hōres p̄diligūt
et iō circa ista intēti plus debito
ad hoc celeste cōmuniū p̄ bona o-
pa nō accēdūt. **Villā** inquit emī
habe me excusatū. **Proū. xxvij.**
Mā saturata calcabit fauū. **Alij**
excusant̄ p̄ vxorē. **i. p̄** carēles
delicias **Qui** eī vxorē. **i. carnem**
vel carnalē affcōez vult ducere-
ncē h? ab affcū et desiderio cele-
stis glorie retroire et celeste cō-
muniū fastidire. **Alij** excusant̄
t̄ p̄pter. **v. iuga boū. i. p̄** quin-
q; sensuū illecebras qz ita sūt ali-
qui vagi et ita dederūt sensus su-
os ad exteriores illecebras hu-
ius vite q; de eteris et spūali-
bz nichil curāt. et iō breuiter nīl
lus taliū cenā paradisi gustabit.
quia non ē dignū q; aliquis ad-
mittat̄ ad illā q; mūdi delcābilia
sibi p̄ponit. **Paupes** igit̄ tribu-
lati et debiles illuc p̄ tribulatio-
nes intrare cogūt et de talibus
aula paradisi implet̄ qz diuites ē
ca terrena vacātes celestia r̄pu-
diāt. soli restāt paupes qui ad
cōmuniū illud vadūt. **Ps. Pau-**
pēs saturabūt̄ zc. **Illud** quod
hic ponit̄ scz qui vult turri edifi-
care qui p̄sus sedens cōputat sup̄-
tus qui necārij sūt si hēat ad p̄fi-
ciēdū. ne postq̄m edificare incē-
perit et edificare neq̄erit. dicat̄
sibi illudēdo illd. **Iste** homo cē-
pit edificare et nō potuit cōsū-
mare **Et** illd de rege q; cogitat si

cū suo exātū poterit occurrē illi
q; venit cōtra eū cū maiori vel ali-
as. q; missis legatis rogat ea q;
sūt pacis. **Ista** p̄nt allegari cōi
illos qui in suis viribz nimis cō-
fidūt et q; merita sua vires et v-
tutes nō bene pōderāt **Constat**
em̄ q; q̄libet habet facere cum v-
no potētissimo r̄ge cū deo. **Habz**
eī edificaē necārio vnā altissimā
turrim scz celsitudinē cōtēplacō-
nis apicē p̄fectōnis et iō q̄libet
d; seipsū colligē v̄tutes suas mē-
surare cōputare vt in seipso cog-
noscat si sua merita sufficiāt ad
hoc. q; possit regi in die iudicij
occurrere. et turrim moralis celsi-
tudinis cōsummare. alioquin si di-
minutū insufficiēte inueniat de-
bet legationem oracionis deuotē
ad deū mittere et ipsius pacē
et verā mīaz īplorare. **Matth v.**
Esto consentiens. **zc.** **Vel** dic
contra presumptuosos qui quā-
doq; de suis viribz presumūt se
turri p̄fectōis et cōtēplacōis pos-
se in se et ex seipsis p̄ficē et regi
r̄o digne occurrē credūt **Un̄** sepe
fit q; isti ad p̄ficiēdū nō habēt.
et q; vltra vires suas aggrediūt̄
t̄ ardua ita qd̄ assumūt neq̄ūt cō-
summare. q̄p̄ necē ē eos in via de-
ficē. et ip̄scm̄ edificiū dimittē et
sic necē habēt hōiz derisionē sus-
tinē dicētū. **Ille** hō īcepit edifi-
care **zc.** **Sic** ista cotidie exp̄mur
ī religioē viri nouicij q̄z sūt ita
feruētes in principio q; ardua
opa īcipiūt et vltra vires facere

cōtendūt. q̄ tamē post cito defici
unt. et a via quā cōpetāt ad vite
cōmunis latitudinē se deflectūt.
Nullus igit̄ debet ex abrupto
ardua opa incipere sed deliberan
do sup hoc cogitare. virtutes su
as metiri et eas computare. ne
forte si inceperit non valeat cō
summare. **U**n Seneca Diu delibera
dū est qd̄ semel statuendum ē:
Ideo bene cōsultit̄ ecclesiasti. in.
Altiora te ne quesieris.

Mulier que decē habens
dragmas si vnā pdi
derit solū lucernā accē
dere. domū euertere donec inveni
at dragmā pditā. **Q**uam cum
invenit. solet cōuocare vicinas
et de inuentione dragme que pdi
ta fuerat cōgaudere. **T**ic si vis
de decia dragma sicut de oue cen
tesima restituta. s. de natura hū
ana que pdita fuerat et nouē or
dinibus angeloz adiuncta vt ha
bes supra. **M**atth. xviii. **E**t dic q̄
mulier ē diuina sapientia que de
reparatione ruine āgelicē gaudet.

Vel dic moraliter q̄ si mulier
id est anima de decē dragmis. i.
de decē mandatis vel de cōplemē
to et p̄fectione virtutis aliqd̄ p
diderit p̄ aliqd̄ peccatū. statim
debet lucernā rōnis accendere:
domū cōscie p̄ cōtricionem euer
tere. et totū se p̄ cōfessionē reuol
uere. et ita p̄ satisfactoriā diligē
ciam querere q̄ eaz possit recup
are. et spūaliter inuenire. Quā
si inuenit debet sūme gaudere

et exultare. **V**el dic q̄ mulier
debet gaudere d̄ recuperaciōe pdi
te dragme id est anime peccatri
cis et ad hoc totis viribus labora
re. **S**upra eodem Gaudiū est an
gelis dei sup vno peccatore pei
tēciam agētē q̄ sup nonagitano
uem iustis. **Q**uidā homo ha
buit duos filios quoz iunior
patne substantie porciōē se con
tinentē petens et capiens a prē
recessit et p̄fectus est in regioē
longinquā. substantiā suā lux
uriose viuendo cōsumpsit. **T**an
dem vero cū orta fame esuriit. v
ni ciuium regionis adhesit et ip
sius porcos pavit. et plerūq; vē
trē suū de porcorū filiquis imple
re cupiebat. et tamen nemo sibi
dabat. **I**lle igit̄ fame afflictus
opulēciam paterne domus me
morat̄ et ad patrem suū redire
et mīaz cogitabat petere. dicēs
Quāti mīenarij ī domo patris mei
abundant panibus ego autem h̄
fame pereō. **S**urgam et dicam
transēūdo ad patrem meū. **P**ater
peccavi in rē. **I**ste igit̄ ad patrem
hoc modo venit. **Q**uē videns p̄
misericordia motus ī oscula ei
ruit et stola p̄ma ipsum indu
it. calciamenta in pedibus eius et
anulum in manibus ei posuit. et
occiso saginato vitulo iuuium
fecit ei dicēs **E**pulemur et man
ducemus: quia hic filius meus
mortuus fuerat et reuixit: perie
rat et inuentus est. **F**ilius autem
senior qui tunc in agro erat dum

ad domū rediret et sonum instru-
mētōꝝ mūsicōꝝ audiret et cām
cōmūij cognosceret q̄ plurimū i
dignat̄ et iā intrare rēnuēs cōi
prēm dicebat. **E**cce tot āmis ser-
uui tibi et nūq̄ mādātū tuū p̄-
terui. et tamē nūq̄ dedisti mic-
bi hedū vt comedere cū amicis
meis. **P**ro isto aut vitulū sagia-
tū occidisti: qui sbām suā cum
meretricibꝫ dissipauit. **P**̄ vero
de inuētiōe fratris pditi se opte-
re gaudere dixit: **E**t sic primo
gemitū indignationem t̄pauit et
finaliter ad cōmūiū introiuit
Ista possunt allegoricē expōni
et mysticē. **A**llegoricē **H**omo is-
te s̄ḡt deū pr̄z qui a principio
duos filios. i. duos plōs sub-
ditos habuit sc̄z iudayā qui e-
rat p̄ogenitus. atq; maior. **E**xo
q̄rto **F**ilius meus p̄ogenitus isra-
hel. et populū gētilē qui erat ad-
dolescentior et indoctior. **M**at̄h
Hō q̄dā habuit duos filios zc̄
Iste igit̄ insipies adolescēs. i. po-
lus gētilis in principio a patre
suo deo sb̄ne porcionē sc̄z dona
natūalia et sc̄ias pb̄icas accepit
et a deo p̄ ydolatriā recedēs et i
regioēz lōgiquā. i. i statū damp-
nacōis et peccati bona sua et vir-
tutes naturales cū mētricibꝫ. i.
carnis delicijs deuastrauit. i. quā-
tū varijs vicijs carnalibꝫ se fe-
dauit et inquātū substātiā suā. i.
naturā p̄ ea corrūpit et grauait
Unde vni cūiū regionis sc̄z dya-
bolo adhefit. q̄ ipsū porōꝝ. idē

poetay et carliū p̄boꝝ cōsozio
copulauit q̄z filiōs. i. q̄rū erroēs
et vanas doctrinas cōedē et ac-
quirē q̄ plurimū affectauit et ta-
mē de ipsiꝫ hēre ad plenū nequi-
bat. qz nēo ad sufficiētā sibi da-
bat. **T**ren. q̄rto **P**aruuli petie-
rūt panē et nō erat q̄ frāgēt eis
Iste igit̄ filius pdigus sc̄z genti-
lis plūs fame et desiderio cog-
noscēdi verū deū estuās ad pr̄z
deū suū finaliter reuertit̄ et erro-
res suos cōfitēs miam de p̄catur
dicēs. **P**eccauit in celū cōiā te.
Quē vidēs pius p̄ i domū suā
suscipies sc̄z in eccām introdux-
it. anulū sibi fidei tradidit. stola
p̄a. i. grā ip̄m restit. calceamenta
.i. scōrū exēpla in pedibꝫ suarū
affcōnū ponit. et vitulū sagina-
tū p̄ eo interfecit. sc̄z xp̄i occisi
fidē et sue passionis memoiam
tradidit. et sic de eius inuētiōe
et cōuersione gaudiū magnū fe-
cit. **Iu. xv. Cō**gratulamini mihi
qz inueni dragmam quam per-
didit. **S**z primogenitus filius
.i. iudaycus populꝫ in agro sa-
cre scripture circa expōsiōēz lit-
teralē vacās audito choro et sim-
p̄boia cōmūij. i. audita p̄dicato-
rū turba et visa solēpmitate cōi-
uij et viso gaudio fidelū indigē-
in domū patris. i. in eccāz itraē
et fidē xp̄ianā t̄ape nō digē q̄n
ūmo cōi deū prēm nūc cōquit q̄
isti filio pdigo. idest gētili plō
plūa q̄ sibi beneficia distabit
dicēs **E**cce tot āmis zc̄. **V**erba eī

possunt iudayi ppli prosperitati
cristiani ppli inuidetis et de uer
sione gentiliu ad fidem eidē cōq̄
rētis. qz isti mādata legis ad lit
terā optie custodiūt et in cōtino
nijs legalibz deo seruiūt et tamē
nullam gratiam a deo recipiūt .
qn ymmo ipsi optime possunt
dicere illud **Isay. xlix.** Inuanuz
laborau sine causa: et uane cōsūp
si fortitudinē meā. Finaliter ta
men deus istos pacificabit et cō
uertet et in domū ecclie cū iuni
ore frē ad cōmuniū ecclie intro
ducet et ad vituli saginati epu
las .i. ad cristi passiomis fidē ip
sos recipiet: quia sicut dicit apof
tolus ad roma. xi. Cū subintra
uerit plenitudo genū. tunc om
nis israhel saluus erit. **Vel** ista
possunt ad religionum aposta
tas applicari. **Constat** em quan
doqz qz adolescentes de domo re
ligionis et a patre suo recedunt
porcionem bonoz patris in illa
que possunt furari deserūt. et in
regione longinqua .i. in mundū
fugiūt ubi vni ciuū scz dyabolo
in diuersis seruiūt vicijs: et ibi
substāciam suam id est naturalē
et tpalem in luxuriam et carna
liter viuendo cōsumunt. tūc aut
illis que scāi furti portauerant
et de regione furati fuerāt cōsūp
tis. esurire incipiūt et filiquas q̄s
porci manducant. .i. bona terre
na que peccatores possidēt acq̄
rere et comedere cupiūt. **Sed** cū
ipsa acq̄rere nesciūt. nec aliquē

qui ea sibi det inueniant: ideo se
pe fit qz ipsi esuriūt et vilem vi
tam egenam et pauperez foris
ducunt. **Iusto** enim dei iudicio
fit qz tales qui diuicijs et delicijs
sectandis deū et religionē apos
tatando dimittūt. ad illas neq̄
q̄ attingant sed in pauprate et
miseria in mundo uiuant. **Pro**
iij. **Paupras** a domino: i domo
impij. **Sepe** ergo fit qz isti fame
et miseria urgente de recessu et a
postasia penitentes ad patrem
id est p̄latū et religionē redire p
poniūt et vt saltē tpale euadāt
miseriā ad pristinum statū se cō
uertūt dicētes. **Quanti** mercena
rij abūdant panibz in domo pa
tris mei. **Surgā** igit et ibo. **Vñ**
istoz vox videtur esse math. xij.
Reuertar ad domū meā vñ ex
iui. **Contriti** igitur et humiliati qñ
qz reuertūtur ad religionē et mise
ricordiam postulantes suā fatē
tur culpam et confusionē. **Pater**
p̄latus debet tales benigniter ē
cipere: stolam .i. habitū ipsos in
duere: anulū. anā salutis .i. peni
tenciam eis concedere. et calda
menta bonoz temporalū p sus
tentamento eis tribuere: vitulū
saginatū id est xpm i eucaristia
scz passiomis cristi memoriā ip̄s
offerre. et de eoz cōuersioē gau
dere. **Et** quia cōmuniter frater p̄
mogemitus q̄ nō fuit pdigus id
est alij fratres et religiosi q̄ nūqz
deliquerūt s̄ pri et p̄lato seruiē
tes in religione manserunt cōtra

tales ei indigni et ipsos p[ro] d[omi]n[atione] et reditu[m] detestantur. aliosq[ue] deprimere a dignitatibus et officijs repellere. et culpas p[re]cedentes ex p[ro]brae et p[ro]bat[ur] q[ui]nimo fatalibus fiat diuini. i. si talibus det[ur] beneficiu[m] vel a p[re]s[ent]e p[ro]lato eis fiat p[re]ceteris aliq[ui]d t[em]p[or]ale solaci[u]m tales p[ro]ge[n]ti d[omi]n[atione] dicentes Ecce tot[us] animus seruius tibi et non dedisti michi h[ab]itu[m]. i. beneficiu[m]: huic aut[em] deuoratori et apostate d[omi]n[atione] fauore[m] et obsequiu[m]. **T**unc p[ro] iste p[re]latus d[omi]n[atione] tales resp[on]d[er]e et a suis detrac[ti]o[n]ibus co[n]hibere. et p[ro] suis co[n]silijs p[ro]cedere ne iterato inuadant alioru[m] murmuribus obuiare dicentes **F**ili tu sp[iritu] meu[m] es: et o[mn]ia mea tua su[n]t. **H**ic aut[em] f[uit] tu[us] mortuus fuerat. et cetera. **A**c si dicet Vos non debetis contra tales indigni. nec eos exacerbare. sed de eoru[m] salute benigniter exultare. **L**uce xv **G**audiu[m] est angelis dei sup[er] vno peccatore penitentiam agente et cetera.

Vel dic generaliter q[uod] quicu[m]q[ue] peccator a deo peccando recedit. et parte[m] sue substantie idest bona naturalia in diuersis vicis expendit. et vni cuius regionis idest mundo adherens peccatoru[m] idest immunditiaru[m] obsequiis se submittit si fame tribulacionis cogente ad patrem deum p[ro] penitentiam reuertitur ipsu[m] statim solet misericorditer redpe[re] vestibus virtutum induere. vitulum saginatum. i. sue carnalitat[is] lasciuiam occidere. et eum cu[m]

gaudio festiuo sicut supra.

Vel dic q[uod] multi sunt hodie domini huic pat[er] familias similes qui nouiter venientes ad sua curia dato q[uod] sint prodigi et malidum tamen sciunt verba adulatoria dicere. p[ro] peccati. et solent letius recipere et latius premiatur q[uam] illi qui semp[er] cu[m] eo fuerunt et qui diu in familia sua manserunt et in agro suo idest in administratione sua diuicius laborauerunt. **N**oua enim placent. quia sicut **Leui. xxvi.** Nouis superuenientibus vetera proiectis. **V**el dic q[uod] apud patrem deum acquirunt dona ampliora tam gratie q[uam] glorie illi qui quandoq[ue] peccatores fuerunt et penituerunt. q[uam] illi qui nunquam dereliquerunt. **T**antus enim potest esse feruor post lapsum q[uod] penitens plus meretur q[uam] qui lente in iusticia conuersatur. **A**d roma. v. **V**bi abundauit delictu[m] et cetera.

Hic ponit parabola de villi co[m] q[ui] cu[m] diffamatus esset apud d[omi]n[u]m suu[m] p[ro] q[uo]d villi caue[m] suam p[ro]de optebat du[m] adhiberet officiu[m] et administracione[m] bonoru[m] d[omi]ni sui cogitans q[uod] fodere non valebat. et iudicia[m] erubescibat vniu[er]s[is] debitor[um] d[omi]ni sui et debita p[ro] parte remisit. et sic eoru[m] gratia[m] acquirit. q[uod] cu[m] amot[us] esset ab officio ip[s]e in tabernacula sua reciperet. et facta[m] gratia[m] exp[er]saret dicens p[ro] **Q**u[od] tu de[us] d[omi]n[us] meo[rum]. c. cados olei. **A**c cipe i[n] cautio[n]e[m] et scribe. l. a. eta

Domini igitur sius hoc audito
ipsum de prudentia sua commendabit.
Et per se enim a simili docet nos
de alieno largos esse et de manu
nostra iniquitatis aliquid scilicet pauperes
nobis facere ut cum defecerimus nos
possint in eterna tabernacula ac
ceptare. Verba saluatoris illam
parabolam exponit et eam esse da
tam propter misericordiam dicit. Non
ista est veritas nam quilibet ha
bet a deo aliquem villicatum ha
bet enim ministrare bona nature
et fortune. Quid enim habes
homo quod a deo non accepisti? prima
ad cor. iij. Homo enim in admi
nistrationem sensuum corporali
um vel bonorum temporalium non est
nisi villicus dei. Cum igitur neces
se sit quemlibet in morte talem
villicacionem perdere. Ideo ante actum
debemus de remedio providere.
Igitur debemus de bonis commissis
et temporalibus pauperibus bene
facere et si quod nobis debent remitte
re ut post mortem quando villici
acionem et temporalium admi
nistrationem amiserimus ubi non est
fodiendum id est bene operandum et
ubi erit verendum in inferno de
gere. possint isti pauperes quibus in
hoc mundo benefecerimus in celestibus
tabernaculis nos recipere et
fouere. Quod si fecerimus dominus
nos commendabit. Et quomodo ista
bona non sint nostra sed potius sua
si inde elemosinam fecerimus ipse
dominus approbabit. Igitur de
manu iniquitatis id est de ter

rena substantia que fuerat mul
tas iniquitates inducit debet v
nusquisque alios id est pauperes
et sanctos sibi facere. ut in eorum
tabernaculis id est in regno celo
rum quod est pauperum meatum cum
eis exultare. Supra vi. Date et
dabit vobis. Homo quidam
erat dives et induebat purpu
ra et bisso et epulabatur cotidie
splendide. Et ad ianuam eius iace
bat quidam infirmus et vlcerosus
nomine lazarus qui cupiebat
saturari de micis que cadebant de
mensa eius. et nemo ei dabat.
sed veniebant canes et lingebant
ulcera eius. Cum igitur dives et la
zarus morerentur. et dives lazarus
in sinu abrahe vidisset: guttaque
per lingue refrigerio per lazarus quem
vivens contempserat sibi dari pe
cuniam. quam tamen abraham sibi non
dedit. Mitte inquit lazarus qui
intingat extremum digiti sui in aquam
et refrigeret linguam meam quia
crucior in hac flamma. Fili inquit
abraham recordare quod accepisti
bona in vita tua: hic autem similes
mala. Ideo hic consolatur: tu ve
ro cruciaris. Dives autem se non ex
auditum videns quod fratribus suis qui
in mundo manserant ut ad eos
mitteretur lazarus intercessit.
Mitte inquit lazarus quoniam fratribus
meis ne et ipsi veniant ad hunc
locum tormentorum. Quem nec abra
ham exaudiuit sed sibi dixit. Ha
bet moysen et prophetas: audiant
illos etc. Ista parabola potest

ad multa moraliter applicari. **A**l
legat ei quod iudicium sine misericordia fiet il
li qui non facit misericordiam quia cum iste possit
facere misericordiam lazaro non fecit ideo cum
indigeret nullam misericordiam impetrauit
Pro. xxi. Qui obturat aures su
as ad clamorem pauperis: clama
bit ipse et non exaudietur. **I**sta
etiam possunt allegari quod extrema
gaudij luctus occupat. et quia
deus post tempestatem tranquillum fa
cit. **Pro. xiiii.** Et **thobie. tercio**
Diues qui fuerat in epulis. et in
vestibus preciosis positus est in flam
mis et supplicijs: lazarus vero qui
fuerat in dolore positus. est cum a
brabam locatus. **Lu. po.** Esurietes
impleuit bonis etc. **Uel applica ad**
occulta dei ordinacionem vel predesti
tinacionem que diuersimode vari
at motus rerum et illos quos no
uit in eternum dampnandos dat
prosperitatem. Illos vero quos scit
perpetuo saluandos dat aduersita
tem. Nullam causam allegat abraham de
dampnacione diuitis nisi quia re
ceperat bona in vita sua: lazarus
autem mala. et ideo vicem debere o
portere mutari asseruit. De isto
enim diuite non legitur quod fuit rap
tor nec fornicator. vel superbus sed
solum quia diues et epulo. De
lazaro autem. quod aliquod bonum
fecerit. sed solum quia miser erat
Timeant igitur diuites et ad
huc dico timeant. quia portant
secum signum dampnacionis.
Retentur pauperes. quia secum
trahunt signum saluacionis. **T**e

ste abrochio. **S**uccessus temporalium
dampnacionis est iudicium. **Matth.**
v. **B**eaati pauperes quoniam ipsorum
est regnum celorum. **Uel dic** quod
quandoque contigit ab illo in aduersum
auxilium petere. quem homo in
prosperis non dignabatur respi
cere. **Diues** enim iste per lazarus auxi
lium dari petijt: quem languentem
ad ianuam non resperxit. **Uel dic**
quod homo semper debet de amicis
suis curare. et de eorum dampnacio
ne dolere. sicut ille qui in tormen
tis positus petebat lazarus ad
fratres mitti magis volens solus
pire. quam fratrum dampnacionem videre.
O **C**urrerunt christo decem
leprosi supplicantes quod sa
narerentur ab ipso ihesu pre
cepto inquit miserere nostri. **Q**ui
bo misertus dominus precepit quod
irerent et se sacerdotibus ostenderent.
Ipsi autem cum irerent mundati sunt.
Unus autem ex illis qui samai
tanus erat. quia mundatus est
regressus est ad dominum pro gra
tias offerendis. **A**lij vero nouem
qui hebrei erant nullatenus sunt
reuerfi. **Q**uid videns dominus in
quit. **E**cce decem mundati sunt. et nouem
ubi sunt. **N**on fuit qui rediret et
gloriam deo daret. nisi hic alieni
gena. **D**ic quod ire ad sacerdotes
nichil aliud est quam de peccatis confiteri
et proponere confiteri. quia scilicet quando
decem leprosi peccatores qui. x. precep
torum transgressores ex hijs tras
gressioibus sunt corrupti voluerunt
a lepra viciozum suorum curari. atque

purificari necesse habet ad xpm
p orone et p venie implozatione
necno p contritionem clamare. et
ad sacerdotes p confitendi ppositu
abulare. et tunc du solu ad sacer
dotes ire incipiunt et du solu co
fiteri pponit a culpa huius libe
ratur. Verum necesse e qd confessio
sequitur alioqui i culpam pristina
relabit. sola em contritio cu ppo
sito confitendi peccata tollit et gra
tia restituit. Ps. Dixi confitebor.

Vel allega ista qd alienigene
.i. seculares et layci qui comuni
ter melius tignaut deo de colla
tis beneficijs qd regulares et de
ria. qz isti deuote ad dominu re
uertunt. Illi vero obtentis benefi
cijs tyalibz et spualibz peccoz in
dulgentijs i sua ingratitudine torpe
scere coprobant. Volens dñs co
dicionem diei iudicij declarare et
q ignote et subito vriet demon
strare dixit. Sicut fulgur ispera
te apparet. sic erit aduentus filij
hominis sicut i diebz noe edebat
bibebant vedebant et emebat et
de diluio no cauebant. qn sez di
luuiū subito vrit qd omne hoiēz
submersit et inuoluit sic iquit eit
de die iudicij. Et subiūgit qd tūc
erūt duo in lecto vno duo i agro
vno due molentes in mola vna
a de oibz vnus assumet alius re
liquet. Illud allega quo iudi
cium et extrema tribulacio sūt hoi
bz ignota et ideo caucius pūde
da. Allega quo de omni statu
aliqui erūt saluati aliqui damp

nati. qz de illis q sunt in lecto. i.
in statu quietis et contemplaciois
et de illis qui sunt in agro id est
in labore mūdialis negociaciois
et de illis q molant in mola vna
.i. i vna obinacoe coniugal coha
bitacionis vnus assumet et alē
relinquetur. aliqui saluabūt ali
qui dampnabunt. aliqui a deo
eligent et aliqui tamq xpbi co
dēpnabunt et breuiter de omni
statu et gradu aliqui sūt boni et
mali. Jaco. iij. De eodem fonte e
gredit aqua dulcis et amara.

Hic ponit de vidua que
apud iudicē iniquitatis se
vindicare ab aduersario
petebat. Quod iudex iniquitatis
no ppter iusticiā s ppter ipor
tunitatem sibi concessit. Hoc po
test applicari ad instanciam orō
nis qz si iūq ppter iportunitatez
illoz voluit iusticiā facere multo
fortia de ppter orōnis instāci
ā vlet qd iuste petit concedere.
Vide supra ca. xi. De amico q pe
tebat tres paēs. Ps. ij. tbi. x. In
sta oportune et iportune. De
phariseo q se iustificabat et pub
licanū contempnebat et bona sua
corā deo recitabat dicēs. No sū
sicut ceteri hominū raptores ad
ulteri sicut hic publicanus ieiū
bis in sabbato. et de publicano
q pauciens pectus suū miaz im
plozabat sed nec oculos erigere
ad celum psumebat dicēs hic q
publicanū iustificat recessit. qd
tū no legit de phariseo psumptore

Ista exemplariter possunt alle-
gari q̄ plus placet deo humili-
tas p̄ccōris q̄ seueritas p̄sump-
toris. Magis ē deo acceptabilis
p̄ccōr̄ confessio penitētis et p̄p̄e
fragilitatis et vilitatis recorda-
cō et ex cōsideracōe culpe nata hu-
miliacō q̄ illius qui nūq̄ taliter
deliq̄t arrogās iusticie p̄p̄e p̄-
sūpcio alior̄ cōtēptus et sui p̄-
sūpcio bona opinio. Nō sequit̄. Oīs
q̄ se humiliat exaltabit̄. Illud p̄ci-
pue accidit in religioē vbi sunt
quidā pharisei. i. q̄ reputāt se ce-
teris magis iustos si vident ali-
quē publicanū. i. aliquē q̄ ante
deliquerit dāto q̄ ipsū vidēt pe-
nitētē et ip̄lorātē mīaz. tamē ip-
sū solēt cōtēpnē et abhōiari. et se
ei p̄ferre et eū detestari et tñ ap̄d
deū magis diligit̄ iste nō p̄sūp-
tus p̄p̄e fragilitatis nō erectus
apud deum magis q̄m aliq̄ t̄pu-
tat̄. Lu. xv. Gaudiū ē āgelis. zc̄
Quom̄ esset ihs in iberico
p̄ncēps q̄dā publicano
rū zacheus noīe q̄rebat
videre ihesū q̄s ess̄ et non pote-
rat pre turba quia statura pusil-
lus erat. Et p̄currēs ascendit in
arborem ficomorum vt videret
eum quia inde erat transiturus.
Ihesus aut̄ videns deuocionem
ip̄sius ipsum vocauit dicens. Za-
chee festinās descēde. qz hodie
in domo tua optz me manē. Qui
festinās descēdit et eū gaudēs ī
domū suam recep̄it. Qui ex tunc
ad dominum conuersus est q̄

dimidium bonorum suoz dedit
pauperibz. et si quem defrauda-
uerat in quadruplum sibi resti-
tuere p̄misit dicens. Ecce ego di-
midium bonorum meorum do-
pauperibz et si quem defrauda-
ui reddo quadruplum. Per
istum zacheum intelligunt̄ sim-
plicēs boni seculares qui in sciē-
tia et moribus sunt pusilli. et q̄
dato q̄ ihesum per contempla-
cionem videre cupiāt. turba ta-
men secularium negociōrū sūt
aliquo modo impediti. Mat̄.
vi. c̄. xxi. Turba incre-
pabat eos vt tacerent et cetera.
Verumtamen quādoqz fit. q̄ ta-
les supra vires conant̄ et ad vi-
dendum ihesum. idest contem-
placionem spiritaliū subleuā-
tur. ascendunt in arborem cru-
cis per passionis contempla-
cionem et sic vident cristum p̄ sim-
plicem deuocionem. Canticorū
quarto. Egredimini filie sion et
videte t̄gem. et cetera. X̄ps re-
tro bonam istorum et simplicem
affectionem intuens in domum
eorum p̄ gratiam descendit. et e-
os totaliter ad bonum exoptat
et conuertit. q̄ aliena restituere
et propria pauperibus dare fe-
cit. Et iste t̄cte tenet typum bo-
ni elemosinarij qui non procrast-
tinat. Ideo dicit dominus. Qui
modicum non dat. Ideo dicit di-
midium bonorum meorum do-
paup̄bz. qz discrete indigentibz
bz nō ditibz bona sua disp̄sat.

Ideo dicit pauperibus quibus alius
sua interesse et dampna constituit ideo
dicit si quem defraudauit et reddo
quadruplum **I**sta dilata si vis. **V**o
lens dominus intrare iherosolimam precepit
pullum asine alligatum supra quem
nullus hominum sedit solui et sibi ad
duci super quem ciuitatem intraret **I**n
quo introitu ipsius puerorum colle
gium honorauit et osanna in excel
sis clamauit **A**lij tollentes ramos
oliuarum de arboribus sibi obuiam pro
cesserunt **E**t alij vestimenta sua pro
strauerunt et ipsius honorifice rece
perunt ipsum tamen iudei satis cito pro
ociderunt. **I**llud allega quicumque
uoluerit ciuitatem iherosolimam intrare. i.
paradisum et ibi a pueris hebreo
rum. i. ab angelis honorem eter
num recipere debet non superbe pro
cedere sed potius super pullum asine quod
est animal humile labores paciens et
virtute humilitatis et paciencie qua
rere et sic cum ea poterit intrare et
ibidem gaudenter recipi et remanere
Nullus enim in celestem iherosolimam cum
honore suscipitur nisi qui super asin
um. i. cum humilitate et paciencia
illuc ferret **S**upra xviii. **Q**ui se ex
altat humiliabitur. **V**el dic quod christus
solus illos spiritualiter equitat et sibi
ibi applicat quos pullos asine. i.
humiles et pacienses esse cognos
cit et quos in hoc mundo alligatos
vinculis mandatorum videt et super
quos nullus sedit. i. quos nullus
demonum et uiciorum subiecit. tales fi
naliter a penis et laboribus suis
soluet et eos in celestem iherosolimam du

et. **V**el dic quod christus uult in iheru
salem. i. in mentem nostram venire ip
sum debemus honorifice recipere vesti
menta terrenorum bonorum exuere quod
tunc ad affectum et ea in terra. i. in
ferius ad pauperes per elemosinas
deponere et cum ramis oliuarum. i. cum
pietatis operibus eisdem obuiare. et
gratias agendo debemus spirituali vi
sitatione sua benedicere qui uenit
metalliter clamare et hoc ipse mo
net in psalmo. **E**xurge in occursum me
um et uide. **V**el dic quod christus
fuit in iherosolima ita honorifice est
acceptus et tamen cito post extra ciuita
tem eiectus et crudeliter crucifixus
potest notari quod extrema gaudij
luctus occupat et quod ciuitas hu
ius mundi illos quos prospere solus
in leticia recipere dominis et hono
ribus extollere. solet quicumque cito post
mortem infortunio expellere et cru
cifigioni id est penis et cruciatibus
subiugare. **I**n. **E**gum. **H**odie re
misti. et hodie compelleris egre
di **J**udei cum diceret christus quod pu
eros clamantes osanna sibi incre
paret **R**espondit iheresus. **S**i hi ta
uerint. lapides clamabunt.
Hoc potest allegari quod lapides
quandoque in defectu clericorum
seculares deum laudant. et quan
doque de ipsis lapidibus id est de ip
sis duris et obstinatis peccatori
bus inueniuntur aliqui qui deum
magnificant et exaltant **S**upra
iij. **P**otens est deus de lapidibus
suscitare filios abrahe **I**lla enim
que sequuntur hic de decem uiribus

vide. **M**atb. xxv. Vbi agit de ta-
lentis illa q̄ sequūt ca. xx. Vide
matb. xxi et xxij.

Quoniam quāda die in templo
multi multa offerret in-
ter eos fuit quāda paup-
cula vidua q̄ duo minuta in ga-
zophilaciū mittebat. **H**oc igitur
vidēs dominus ipsam oibus a-
lijs p̄tulit et donum suū ceteris
maius iudicavit dicens. **H**ec vi-
dua paupcula plus q̄m oēs mi-
sit quia ceteri ex abūdancia sibi
miserūt. **H**ec aut oēm victū quē
habebat misit. **H**oc pōt alle-
gari q̄ deus in elemosinis et o-
peribus erogacionis magis at-
tēdit affectum q̄ effectū et ma-
gis cogitat volūtatem q̄m opis
quātitatem. qz magis r̄putatur
illud qd̄ h̄is bō dat deo neces-
sariū q̄ quod dat opulentus et
plenus. **Q**d etiā apud hoies de-
bet esse qz magis debet bō dili-
gē. et plus ponderare munus aī
cī paup̄is q̄m mun⁹ amici diui-
tis. **V**n̄ catho. **S**riguū munus aī
dat tibi paup̄ amicus. zc

Cristus factus in agoīa
plixi⁹ orabat. q̄ trāffer-
retur ab eo calix patris
auxiliū iuocabat. **V**ertū volūta-
tem suam volūtatī patris sub-
declinat dicens. **P**̄ si possibile ē
trāseat zc. **H**oc potest allega-
ri quāto maior instat tribulacō
vel piculofioz agonia. i. mentis
anxietas tāto dz ad deū feruētī-
oz fieri oratio. **V**erumtamen q̄

uis homo se videat m̄līplicitet
tribulatū nūq̄ tamen debet sim-
plicitet petere talē tribulacionē
amoueri. sed semper sub condi-
cione debet diuinam voluntatē
anteponere. a sui cozporis salu-
ti suoqz natuāli appetitū dz dei
placitum anteferre dicens. **N**on
mea voluntas sed tua fiat. **D**ebz
enim supponere q̄ deus scit meli-
us quid sit hominū vtile q̄ ipse
met homo. **V**nde gregorius dic-
it. **M**ouit celestis medicus. qd̄ ne-
cessariū sit egeno : et qd̄ credit
esse pena medicina est. **H**ic
dicit q̄ sudor xpi factus est vt
gutte sanguinis decurrētis ī ter-
rā. **A**lega q̄ sanguis nr̄e sub-
stātie tp̄alis q̄ p̄ sudorē. i. p̄ libe-
ralitatem emittitur non debz sur-
sum ad diuites ascendere sed de-
orsum p̄ elemosinas ad paupe-
res decliare. **I**llud qd̄ b̄ dicit
xps iudis ad se capiēdū remētī-
bō. **S**z h̄ ē hora vr̄a et pt̄as tene-
bray et siliter illud qd̄ dicit **J**ob.
vij. **N**eo misit in eū manū. zc
Ista vidēt supponē q̄ c̄ta nego-
cia c̄tis horis attribuunt et s̄m
pp̄etates horarū euētus nego-
cioz variāt. sic ista v̄ba xpi ad
opinioēz astrologoz p̄ma facie
accedē dimoscēt de hoc tñ m̄bil

Dad presens
Vobis discipulis eūtibz in
emaus adiūxit se dñs ī sp̄e peḡ
m̄ oculi autē eozū tēbant ne eū
agnoscerent dato q̄ eis it̄p̄ta-
ret scripturay finaliter qñ v̄rūt

ad hospiciū cum xps incepit eis
panē frāgere ipsū agnouerūt et
eū in fractiōe panis plenarie p-
ceperūt. Sic vere ī via huius vi-
te boni simplices seā habēt cris-
tū p̄ ḡdam ip̄m tamē p̄ scienciā
nō cognoscūt. qz isti sūt qui sim-
pliciter confitēt et veraciter cre-
dūt. finaliter tamē in hospicio p̄
adisi in resp̄e mortis qm̄ panem
eterne sacietatis ipsis distribuet
ipsū p̄fecte cognoscēt et facie ad
faciem diuinitatis eius essenciā in-
telligēt. supra **M**arci ultio. **H**i
eū videbitis sicut dixit vobis
Vel dic q̄ duo discipuli sūt duo
populi gētiles et iudei qui cū in
forma pegrinī in carne sc̄z hūa-
na in itinere huius mūdi p̄sonali-
ter xpm̄ viderūt. ipsum p̄ fidem
cognoscē nequierūt tādē postq̄
scripturas ipsis p̄ p̄dicatores ex-
posuit et postq̄ panē sacre scrip-
ture ipsū distribuit ipsū cogno-
uerūt. inq̄tū in eū crediderūt et
fidē ēceperunt. **S**upra ij. **C**ogno-
uerūt de verbo qd̄ dictū erat eis
de puero. **H**ic dicit q̄ ihesus
in medio discipulorū suorū post
r̄surrectiōē apparuit. h̄ cū p̄ stu-
pore et gaudio mirarēt et se vide-
re sp̄m̄ opinarēt r̄surrectiōē suā
p̄ duo testimoia p̄bauit. inq̄tū
pedes et manū palmandos et vi-
dēdos optulit et p̄tem piscis assi
et fauū mellis sibi ab ipsis tradi-
tū māducauit. **S**ic dic sp̄ualit̄
loquendo q̄ ille a mortuis id ē
a peccatis r̄surrexisset p̄ peitēciā

veraciter cognoscit qui se p̄ cōfes-
sionem vidēdū et p̄ cōrrectionē
tāgēdū volūtariē exhibet qui pi-
scem assum id est xpi passionem
p̄ cōpassionē māducat et fauū e-
terne dulcedinis p̄ deuocionem
degustat. p̄s. **C**ustate et videte
qm̄ suavis est dominus

Expliat moralisacio s̄m̄ Lucā

Incipit moralisacio s̄m̄ ioh̄ez

Heb̄anes euāgelis-
ta q̄ post alios eu-
angelistas s̄scrip-
sit euāgelium aliqd̄
sup̄addit de factis

et opibz saluatoris que alij omi-
ferūt. **D**e istis breuiter aliqua po-
nam et huic opi modo s̄m̄ capit-
tula in quibz sunt interseā et ad-
iūgam. **I**git̄ h̄ ca. ij. fit mentio
q̄ xps cū ad nupcias que facte
sunt in chana galilee cū matre
eius maria esset vocatus et vinū
defecisset hoc curauit m̄ eius sibi
dicē et h̄ ad finē vt facto miracu-
lo possit sp̄ōsi verecūdiam opire-
dicēs. **V**inū nō habent. **X**ps v̄eo
p̄mo satis dure resp̄ōdisse videt̄.
Quid michi et tibi m̄lr. **D**erum
tū resp̄ōsionem durā p̄ facti se-
quentis dulcedinē t̄pauit. **S**ex
ydrias lapideas in loco positas
et s̄m̄ purificatiōē iudeorū ordia-
tas aq̄ ipei iussit aq̄m mox ī vi-
nū cōuertēs arbitriū clino et qui
erāt in nupcijs p̄pinari manda-
uit. qui vt gustasset aquaz vinū
factum sp̄ōsum vocans et argu-
ens melius vinum vsqz in finez

seruasse curauit dicens. **O**is hō
bonū vinū pō ponit. zc. **E**t cū ī
ebriati fuerint id qđ deterius ē.
Tu aut̄ suasti bonū vinū vsq;
adhuc. **N**up̄ de iste significat
pl̄p̄itatē mūdānā. **Q**ue nuptie
bene in galilea q̄ interpretat̄ trāf
migratio facte dicūt̄ p̄ eo q̄ oē
mūdānū gaudiū transmigrans
et trāfitorū repit̄. **A**d istas ta-
men nuptias vocat̄ quādoq; tā
cristus q̄ maria. in quāū illi q̄
mūdi gaudia celebrant hoc sine
pecō et cū bona int̄cōne. i. cū a
liq̄lis cōtriciōis et amaritudinis
cōsideracōne facere student. et sic
ihesū et mariā p̄culdubio secum
habent. **I**hesus cū bonā int̄cō-
nē figit. maria aliquā discipline
amaritudinē defigit. **M**at̄. 2°
Inuenerūt puerū cū maria zc.
Quid igit̄ p̄fecto vinū rec-
te consolacōnis sibi deficiat qz scz
nullū p̄t esse ita magnū gaudiū
tpale vbi p̄fca cōsolacō fit. **V**i-
nū inquit nō habent quia om̄i-
b; consideratis semper est plus ī
uenire de amaro q̄m de dulci et
de aq̄ q̄m de vino et de tribula-
tione q̄m de gaudio in nuptijs
et p̄speritatibus huius mūdi. **V**
saye vicefimo quarto. **C**um cā-
tico non bibent vinum. amara e-
rit potio bibentib; ipsam. **S**z p̄
certo dominus p̄cipit ministris
huius conuiuij. idest mundane
p̄speritatis sectatoib; qz ydri-
as lapideas. i. corda sua duā et
in deuota primo aqua concunc-

tionis impleant et qz primo fle-
tibus et lacrimis culpas lauent
et tunc finaliter dominus de aq̄
ista vinū faciet inquantū suā a-
marā cōpūctionem in dulcedinē
eterne cōsolacōis cōuertet. aqua
enī vinū efficit̄ quando plus la-
crimosa concunctio in vinū qđ
letificat cor hominis. idest etne
consolacōnis gaudiū cōmutat̄.
Mat̄. 5. quinto. capitulo. **B**e-
ati qui lugent: quoniam ipsi cō-
solabuntur. **N**ullus enim conui-
uia presencium nuptiarum id ē
mundi leticiarū et vinum future
cōsolacōis poterit obtinere. nisi
p̄mo aquā lacmarū studeat ī h̄
seculo possidere. **Q**uilibet igitur
cōuiuia p̄sentū gaudiorū aquā
cōpunctōis in ydria cordis ha-
beat et q̄uis exterius gaudeat ī
tus tam̄ fleat. alioq̄n vinū etne
cōsolacōis ī postez vae sperat qz
sibi aliqui dicet̄ finalit̄ illud. **J**obe
p̄o. **M**ulate q̄ bibitis vinū. zc.
Vel die qz cōuiuū et nuptie ad
q̄s vōnt̄ xpc et discipuli figūt̄ sta-
tū pauperū vbi qz vinū. i. tr̄ea
cōsolacō sepe deficiat yde lapidee
scz. i. scz opa misericordie in q̄-
bus iudei idest deum cōfidentes
scz fideles cōuertūt̄ et purificāt̄
debent istum defectum supplere
et aquam bonorum tpalium in
vinū consolacōnis et recreacio-
nis et refectōnis pauperū et cō-
uiuiarum cōmutare. vt sic archi-
trichinus idest deus pater inde
possit p̄ oplacōciā tr̄fici et gustāc

Uel dic q̄ iste ydris signāt di-
uites q̄ vt cōmūter sūt lapidei
atq; duri qui dicūt cōtinē metre
tas binas vel trinas. inq̄tū duo
p̄cepta caritatis ⁊ fidē scē trinita-
tis dūt seruare. sex ecā inq̄tū sex
opa mīe debent p̄ficere et īplere
Isti ergo quociens vidēt paupi-
b; vinū tp̄alis cōsolaciōis deficē
debent aquis aliene miserie reple-
ti p̄ sp̄assioēm et in vinū cōsola-
ciōis ipsas vertere p̄ elemosina-
rū subuētiōnē et sic hoc vinū ab
arbitriciō id est a deo mēda-
bit p̄ accēptiōnē et approbaciō-
nē **Pro. xxxi.** Date fierā mereti-
b; et vinū hijs q̄ amaro animo
sūt. 2ē **Uel** dic q̄ arbitriciō
significat mūdū et mūdi princi-
pes vel diuites quib; videtur q̄
bonū vinū d; p̄p̄oi deinde qd̄ de-
teri? est appoi q̄a apud eos me-
liora iudicat̄ p̄ncipia q̄ futura. bo-
na tp̄alia q̄ eterna. qd̄ verū est ī
ter p̄cōres qz modo bibūt ī hoc
seculo bonū vinū id est p̄sperita-
tē ⁊ gaudiū. s; postq; hic fuerint
inebriati ditati et īp̄nguati et re-
pleti tūc apponet̄ eis illd̄ qd̄ ē de-
teri? id ē eternum supplicū et
tormentū. qm̄ erit fel draconū vi-
nū eoz et venenū aspidū. **Deu.**
xxxij. 2ē. **Cū** xp̄s qd̄ā die ire-
misset in tēplo vendētes oues bo-
ues colūbas nūmulariōs sedētes
legit flagellū de fumiulis fecisse
et nūmulariōz e; effudisse dicēs
Auferte ista hinc. et nolite facē
domū patris mei domū negoci-

acionis Et sicut dicit̄ math̄ xxi.
istud dixit **Scriptū** ē enī. domus
mea domus orōnis vocabit̄ vos
aut. 2ē. q̄ sūpta sūt ab **Ysa. lvi. ⁊**
Je. vij. **Tēplū** significat ec-
clesiā boues significant laborem
bone opacionis et p̄dicacionis.
oues significant simplicitatem
boneste et humilis conuersacio-
nis columbe spūs sancti grāciam
seu sacramentalis cōmunionis.
Nūmularij significāt sectatores
auaricie ⁊ aggregatores tp̄alis
substantie et possessionis **Cum**
igit̄ in templo ecclesie sint aliq̄
qui vendunt boues. i. laborem
bonozum operuz et agriculturas
predicacionum. pro spe tempo-
ralis retribucionis faciūt. aliqui
q̄ vendūt oues. i. ypocrisim sub
spe glorie mundane simpliciter
et huiliter viuunt. aliqui vendūt
columbas. i. qui grāciam sancti spi-
ritus et ecclesie sacramenta officia
⁊ beneficia p̄ temporali mercede
cōferunt **Aliqui** nūmularij. i.
aliqui auari qui solū lucris ⁊ pe-
cunijs intendunt **Iō** cristus fla-
gello sue seuerie iusticie p̄ mortē
temporalem et eternam illos et
eoz sequaces de templo ecclesie e-
iciet es et pecūiam auaroz ipso-
rum disperdet et cathedras vendē-
tū colūbas id est status et dig-
nitates simoniacoꝝ subuertet.
Nō vult enī q̄ domus patris sui
que ē ecclesia efficiatur domus ne-
gociacionis nec q̄ illa que domus
oracionis esse debuerat spelunca

latronū seu habitaculū malorū
hoīm nominet. **D**e em̄ turpe lu
crū exm̄ p̄cipit auferri. et āte o
mia secularia negocia necnō oīa
vana opa si moniaca et ypocrita
scelera submoueri dicēs. **A**ufer
te ista hic. **E**t breuiter ista ē ve
ritas q̄ cathedre. i. officia et di
gnitates illoꝝ qui in tēplo ecclē
v̄dūt colūbas. i. simoniacoꝝ
q̄ v̄dūt spūalia a deo subuertū
t̄ et in p̄speritate manē nullate
nus p̄mittūt s̄ aut dep̄nūt aut
infortunijs affligūt. **O**see. ix.
Propter maliciā adiuuēōnū ip
soꝝ de domo mea eiciā eos. nū
mularioꝝ ecclā q̄ sūt ibi. i. auaro
rū ecclōꝝ es effūditur inquantū
post mortem talū diuicie ipsoꝝ
a quibusdā rapiūt et p̄tī a p̄nti
b̄ et p̄tī a familiarib̄ p̄tī a la
stromib̄ dispergūt. **I**ta q̄ p̄ aīa
sua dū viuerēt cogitare noluerūt
nec misse nec elemosine celebrā
t̄. **Q**ui potest cape capiat. **I**ud
qd̄ ponit̄ de fatigacōe dñi super
mōtē sicbar et quō mulieri sa
maritane q̄ veniebat ad hauriē
dā aquā p̄dicauit et q̄ q̄nq; vi
ros habuerat sibi dixit et eam a
multos alios p̄ eā ouertit quia
ista cōciues suos ad iherosol̄m
et adduxit et quō mītātes apos
tolos q̄ cū muliere loq̄ret̄ i mes
sem alienā misit. sic diffuse poit̄
hic. **I**ohānes. **E**xponit̄ p̄ docto
res de gētilitate q̄ a p̄nō q̄nq; vi
ros. i. q̄nq; sensus nāle habuit
s̄ ip̄s mortuis a corruptis alte

ri viro q̄ nō fuit vir s̄ fornicari
us sc̄z dyabolo p̄ ydolatriā ad
behit. **Q**uiq; inq̄t viros habuit
ti. zē. q̄ tādē ad xp̄m q̄ ad citatē
sicbar. i. in mūdū v̄rat et in in
firmitate carnis assumpte qua
si fatigat̄ sedebat et de fōte sue
mie aquā venie receptura per fi
dem venit que salutē et cōuerfi
onē retulit et nō solū sui. s̄ mul
torum quos ad fidem conuoca
uit et cotidie spūaliter conuoca
re nō cessat multipliciter trāseō
de ista expōsicioē allegorica q̄a
nimis esset p̄tira si quis velle ad
punctū tractare. **M**athei. xv. **E**
t mulier de simib̄ illis egressa.
clamabat post iherosol̄m miserere
Hic ponit̄ de filio reguli ca
pharnaū s̄ vide mathei octauo
vbi factū est

Erat in iherusalem pro
batia piscina q̄nq; por
tic̄ b̄ns circa quam iace
bat multitudo magna languen
tium claudorum et eorum aīdo
rum expectantium aque motū
Angelus em̄ domini secundum
tempus descendebat in piscinā.
et aquā ipsius mouebat. et tūc
qui prius intrabat aquam qua
cūq; infirmitate teneretur san
ctinuo fiebat. **C**ū igitur inter a
lios esset ibi vnus qui triginta
octo annis infirmitate graui de
tentus iacebat. nec sanari potu
erat. pro eo q̄ quando aqua mo
uebatur nullum habebat homi
nem qui ipsum poneret i piscia

sed quando venire volebat ipsū
ali? p̄cedebat et sic p̄pter poe ta
torū defectū retro alios infirmos
et languidus manebat et alius
p̄curēs sanitatis beneficiū r̄po
tabat. dñs sibi misertus ipsū sa
nauit et grabatū sibi tollē iussit
Surge inquit tolle ḡbatū tuū et
ambula. et statū factus ē homo
sanus. **Et** subiūgit dñs dicēs Ec
ce sanus factus es. iā noli pecca
re ne deteris? tibi cōtingat. **De** ista
aut̄ p̄bat̄ piscina i q̄ nathine
i hostias lauabant poit̄ petrus
comestor q̄ aliq̄ dixerūt reginā
saba oñd̄isse lignū salomōi in q̄
debebat hō suspēdi p̄pter cuius
mortē iudei p̄derēt r̄gnū suū quo
audito illud lignū sepeliuit i p̄
fūdū. h̄ tādē p̄bat̄ piscina fca
est i eodē loco. **Appropinq̄te** igitur
passione lignū illud incipie
bat surgere. et a motu suo aquā
piscine agitare. **Ista** piscina po
test significare sacra scripturā. q̄
quiq̄ ptas habere dicit̄ p̄ eo q̄
in ipsa p̄ quiq̄ libros moȳsi sub
iūat̄. **Vocabat̄** etiā bethsayda q̄
interp̄tatur dom̄ frugū. dom̄
peaudū. dom̄ venatorū q̄a sacra
scriptura est domus et reposito
um frugū. i. diuinorū sacramen
torū et documentorū. peaudū id ē
simplicū et imp̄fectorū. venatorū
.i. doctorū p̄dicatorū sapientum
Job in̄. **Ibi** cōstituta ē dom̄ oī
uiuētī. **Circa** istā piscinam mul
ti sūt languētes. multi veritatem
scie desiderātes. et sanari ab igno

rantia cupientes. **Sed** reuera ad
hoc q̄ infirmi et simplices possint
ibi sanari vel in scripturarū codi
cib̄ informari necesse est q̄ an
gelus id est diuina inspiratio vel
doct̄or bonus descendat de celo
q̄ aquā sacre scripture moueat et
exponat. **Sine** angelo em̄. i. sine
doct̄ore infirmitas ignorācie in
bac piscina non sanat̄ nisi forte
r̄ps p̄ seipsū hominē sanū et p̄
reuelacionē sibi secreta sua mani
festare dignes. **Mathei. xxviii.**
Angelus descendit de celo et ac
cedēs r̄c̄. **Vel** dic q̄ piscina fiḡt
p̄nitēciam circa quā multitudo
languentiū peccatorū sperat in
trare. qz illi qui sūt cec̄ p̄ ignorā
ciam claudi p̄ iūsticiam aridi p̄
inuidiā sperant tñ finaliter p̄ pe
nitēciam se saluare. **Ista** est q̄ di
citur bethsayda domus frugum
qz fruges virtutū ibi r̄colligūt̄.
domus peaudum quia simplices
qui hostie domini sūt p̄ nathin
neos id est sacerdotes confitēdo
domus venatorū quia ipsi vena
tores abluere op̄mantur. **Et** bre
uiter etiā ista est domus cōmu
nis qui quinq̄ habet porticus i
quantū omnes homines qui in
quinq̄ peccāt sensib̄ in istaz spe
rāt intrare. et ad istam confluere
comprobant̄. **Vnde** illud dicitur
conuenit iob tercio. **Ibi** constitu
ta est domus omni uiuenti. **Et**
omnia flumina intrant mare et ip
sū nō redūdat. **Ecclesiastes** pri
mo. **Sed** p̄ certo nisi hic angel?

interveniat .i. nisi dei misericordia intercedat. qui in piscina penitentiae a qua compunctionis moueat talis infirmus aut penitens pro nichilo laborat solus enim motus aquae .i. solus compunctionis actus peccatore spiritualiter sanat. Verūtamen non excludit quin quandoque deus sine penitentia aliquos liberet. sic apparuit in paulo. Solo enim verbo sola inspiratione potest hominem liberare et absque penitentia a criminibus expiare. Unde ad romam. tertio. Arbitramur iustificati hominem sine operibus. quia alii sunt qui pro penitentia sic pro via iuris cois saluantur. Aliqui vero pro sola dei gratia specialiter et sicut pro privilegio sanantur ita quod cum ipsis quibus expulatio dispensat. Ad romam. ix. Miserebor cui voluero. Surge inquit tolle grabatum tuum et ambulabis. Est enim grabatum laicus pauper. qui figit peccatum quod homo quandoque contritione surgit et pro confessione grabatum peccati tollit et pro bona opera recedit tunc sanus a peccato recedit. Verūtamen non dicit apostolus peccare. ne pro iniquitate diuine ipsius contingat deterius sustinere. Jobis. viij. Vade et noli amplius peccare. Vel dic quod multi simul currebant ad piscinam vnus solummodo sanabatur quod dicitur quod omnes fideles ad penitentiam generaliter currant pauci tamen salutem expectant. Et dicitur per ad corinthios. ix. Omnes currunt. sed vnus tollit praemium. Multi sunt voti pauci vero electi. Mathe. xx. Vel dic quod diligentia valde est proficiua

quia qui est magis diligens ad piscinam intrandum aut ad aliud bonum opus pagendum dicitur esse prior ad premium: et qui alios prouenit currendo ipsos quo ad sanitatem vel lucrum praedit. Vel dic quod isti languentes signant illos qui sunt in purgatorio qui piscinam paradisi ingrediuntur et per aquam diuine misericordiae ad indulgentiam mouentur. sicut quod ab angelo .i. a deo ordinatur. Sed tamen quod ibi de per longa tempore sunt in miseria et languore quod non habent hominem qui eos ibi mittat .i. qui pro eis intercedat. vel opera satisfactoria faciat. et sic optat quod languor et dolor diuinus in purgatorio perseueret quousque dominus ipsos liberet et soluat. Domine inquit non habeo hominem qui dum aqua et cetera. Unde qui in purgatorio languent possunt de suis amicis conqueri dicentes illud per se. Amici mei et primi delonge steterunt. et vim faciebant et cetera. Vel dic moraliter quod piscina est mens cuius quinque porticus sunt quinque sensus. scilicet quos multi sunt languentes .i. multi affectus et appetitus viciorum languore torpentes. Isti spiritualiter non sanantur. nec ad virtutum temperantiam reduuntur nisi ante omnia aque compunctionis ab angelo idest a deo in mentis piscina moueatur. Vel dic quod piscina quinque porticus idest lex moysi qui quinque librorum codices habet nullum potuit spiritualiter sanare. quousque angelus

testamenti xps de celo descendit
q̄ aquā huius piscine et scienciam
huius legis mouit exposuit et im-
pleuit Aggei iij. Nouebo celū et
terrā et tūc veniet desideratus zc.

Vel dic q̄ piscina ista est curia
romana vel cuiuslibet plati vel se-
cularis q̄ dicit bethsaida. domus
frugum. i. diuicias. dicit etiā do-
mus pecudū. quia ibi sūt multi
hoies bestiales. Job xl. Omnes
bestie agri ludūt ibi. domus venato-
rū quia ibi sūt multi raptores
per auaritiā terrenorū venacioni
et acquisitioni vacantes Eze xij
Ibi principes aquilonis et vni-
uersi venatores In ista sūt mul-
ti porticus. i. multa officia. dig-
nitates et ḡdus vbi quilibz cupit
intrare et statū obtinere et multi
lāguētes. i. ābiciofi bñficia affec-
tātes. multi cec̄i et ignorantes.
multi claudi et ī moribz vacillan-
tes. multi aridi et in deuoti et icō-
patientes cū q̄q̄ iacēt ad subit-
trādū aliquā porticū. i. aliquod
bñficiū nec nō ad p̄ueiendū af-
fectū oēs studēt Infra xx. Jobā-
nes p̄currit cū petro et v̄it
p̄or ad monumentū. Vñ qñ fit
p̄ āgelū. i. p̄ occultā dei iusticiam
aqua hūane fragilitatis et moer-
talis mouet v̄tputa qñ aliqs
ep̄s vel bñficiatus mouet. statū
currit istoz ābiciofz multitudo
q̄ intrare et se īmergere conātur
et tamen dato q̄ omnes currant
oēs ambiāt oēs cupiāt vn̄ tñ-
modo p̄mouet sc̄z qui prius v̄it

ad intrādū. i. munera offerēduz
et se p̄ alijs ala? gerēdo Ille p̄?
rictus alijs r̄apit et sanat. p̄me
ad cor ix. Pes currūt vn̄ accē-
pit brauiū Sed q̄d. p̄certo qñ i-
bi sūt aliqui q̄ nesciūt bñ currere
nec se bene ingerē nec habent a-
liquē promotōrē q̄ ipsos possit
portare et p̄onē sicut ad litteraz
boni et sufficientes viri paupes
q̄ reuera satis possent motū aq̄
exp̄cāre qz diuissime optz eo?
attēdere et languē. qz si nō hñt
portatorē vel p̄motorē necesse ē
ipsos paupes. et lāquidos manē
illi q̄ ante alios veniūt et q̄ am-
bioso se ingerūt solent oīa r̄por-
tare et maxime qñ portatorū. i.
fautorū et adiutorū seu platorū
vel assidēciū magistrorū possunt
auxiliū procurare Domie iquit
hoiez zc. Vnde q̄libet paup po-
test dicere illud ps. Nō fuit qui
adiuaret. et cōsiderabā ad dexte-
rā et videbam: et non erat q̄ cog-
nosceret me Vnde mihi tales a xpo
m̄iaculose sanentur et promoue-
ant nūq̄ p̄ cursū cōmunem in pi-
scina ecclesie balneāt Vñ de xpo
dicitur ī ps. Tibi derelictus est
paup: orphano tu eris adiutor

Vel dic q̄ angelus est platus
piscine ecclesie p̄positus ad quē
cū oēs currāt et ambient ut sanē-
t̄ et promoueat p̄ ipsum ille
solus ab ipso portat remedium
q̄ prius venit ad obsequium vel
qui habet mediatorē procura-
tozem vel magistrum.

Hducitur ad dñm p ius
deos qdā mulier in ad-
ulterio dephēsa Illis i^r
sciscitātibz quid de illa iudicaret
cū moises hmoi lapidari mada
ret et ex hoc ipsum cape volenti
bz vt si diceret eā lapidādam cō
tra mīaz quā p̄dicabat facere vi
deret. Si vero eā dimittedā dice
ret legis trāsgressor habēt. De
us mediādo vtrūq; eozū temp
tatiuā neqciā increpādo iclinās
se digito incepit in terrā scribere
dicēs Qui sine peccō est vestrum
in illā prius lapidē mittat Quo
repleto. qlibet recēdē cupiebat
ipse vero vt locū daret exeundi
iterū in terrā scribebat Cū igit
secūdo scriberet. omēs vnus p̄
alium incipiētes a senioribz re
cesserunt et ihesū solū cū mulie
stātē in medio reliquerūt. Ihes
sus autē mulierē absoluit. et eā
ab ipsis liberauit dicēs. Nō te
dēpnauit. nec ego te cōdēpnabo
Dade amplius noli peccare.
Ista possunt allegari exēpla
riter ad multa p̄mo ad cautelas
malignoz q̄ pponūt hominibz
probleumata bifurcata. vt quo
cūq; se vertant vel respōdeant in
aliquo capiāt Prudētes tamen
viri sciunt euadere et mediā viā
tenentes sciunt huiusmodi ma
licias in caput facientium retor
quē. Vel allega quomodo nō
debet q̄ criminofus criminofum
accuset. et quomodo quilibet a
teqm̄ condempnet alium. debet

scripturam quam scripsit deus i
terra sue conscientie idest prop̄ā
finderesim et remorsū legere. et
ibi peccata sua cognoscere. et sic
cum se videt maiora vel similia a
liquodens omīssisse debet ab hu
iusmodi vindicatiua accusacōe
cessare. Dicit̄ eī q̄ in illa scriptura
quā i tra scripsit. qlibet peccā sua
videbat q̄bz visis cōtinuo recēde
bat. Cū igit dñs scripserit i mē
te et in conscientia cuiuscumq;
scripturam indelibilem scz finde
risim et remorsum. constat q̄ si
infra bñ legerim? et peccata nos
tra bene ponderauerimus statim
videbimus nos indignos ad a
lios iudicandum et de alijs ma
le opimandum et sic de talibz ac
cusacionibz et iudicijs q̄scem?
et ad nostrā consideracionem po
cius recedemus Qui sine peccatō
est vestrum: primus in eam
lapidem mittat. ac. Ac si velit
dicere. Non deest peccatorem
alios accusare. sed potius se cas
tigaē. Matb. vij. Quō vides fel
tuā in oculo fratris tui: trabem
aut in oculo tuo nō cōsideras
Vel illud q̄ xp̄s fecit secūdo scri
bens vt locū daret recēdēdi pōt
allegari quō prudēs iudex debz
multa dissimulaē et sub colōē v
nius aliud intendere. vt inten
tū suū possit melius hēre Vel
allega de mīa saluatoris q̄ non
vult mulierē peccatricē. i. aiā
perire. s; ip̄az ab accusatoribus
.i. de omibz et tēptatoribz libeāē

et tunc crimina relaxare. Non
vult dominus mortē peccatoris
sicut ut auertatur et viuat. **Ge. xvij**
Vel illud quod dicitur quod a seniori
bo recedere incēperūt. allega quod
seniores quāque sunt peiores ceteris
et qui alios iudicāt si bñ exa-
minarēt reperirēt ceteris nequi-
ores. **Vel** vide supra li. xiiij. ca-
p. liij. **S. xxi.** vbi mulier ē aīa pec-
catricē accusatores sūt vicia. zc.
Quistus p̄teriens vidit
hominē cecū a natiuitate
quē volens illuminare.
lutū fecit ex sputo et limiuit o-
culos eius et dixit. vade lauare in
natatoria filoe quod iter p̄tat̄ mis-
sus. abiit et lauit et recuperato vi-
su rediit. quē tādē mirabilia reci-
tātem iudei extra sinagogā eiece-
rūt x̄ps̄s vero ipsū cōcepit. **De** ista
natatoria que missus inter p̄tat̄
dicit tam ephiphaniā quā cōmes-
tor quod cū manasses rex iuda ysa-
iā p̄phetā secari saria lignea fa-
ceret et vltra modū idē ysaīas si-
tirz aquā a ministris postulauit
Quā negatā statim os eius cœlitus
d̄s misit et extūc ibid̄ fons appa-
ruit quod tādē quā reedificabat̄ cītas
infra muros fuit positus et sic fi-
loe. i. missus p̄p̄t aquā missam
desup̄ fuit dictus. **Cecus** a nati-
uitate significat genus hūanū
quod a mundi exordio fuit cecū in
adā exēcatū et luīe diuine gracie
spoliatū. **Finaliter** tñ deus ocul̄
sue mīe istū vidēs. saluā suā ab
ipso emissam. i. p̄p̄iū filiū pul-

ueri nr̄e hūanitatē adiunxit. et
quoddā lutū id est quādā mix-
turā x̄p̄s deū et hoīez idē sposuit
quo et cuius fide oculos menta-
les hūani generis prius luto li-
miuit et ipsū lauare in natatoria
filoe. i. i. aq̄ baptisimatis iussit et
sic visū vere discretiōis recepit
et lumen diuine gracie et clarita-
tis vidit viriliter. **Un̄** infra eodē.
lutū posuit sup̄ oculos meos la-
ui et video. **Vel** dic quod x̄ps̄s s̄ḡt
predicatorē vel p̄latū qui quā vi-
dit aliquē cecū id est aliquē pec-
catorē exēcatū vicijs. ante oīa
debet sputo id est verbali doctri-
na sua lutū. i. memoriā sue natu-
re lutee sibi facere et luto. i. mēo-
ria sue vilitatis et mortis debz o-
culos sue mentis limire. tādēz de-
bet facere quod in aqua filoe. i. i. fō-
tē lacrimarū quā cœlitus mittit̄ se
abluat et sic lumē diuine gracie ac-
quirat. tūc ille potest dicere quod se
q̄tur. **Ille** hō quod dicitur ibūs lutū
fecit et vixit oculos meos. **Cū**
peterēt discipuli de ceco nato. d.
Quid peccauit hic aut p̄ntes e-
ius vt cecū nasceretur. **Quibus**
respondit dicens. **Neqz** hic neqz
p̄ntes eius. s̄ vt manifestarēt o-
pa dei in illo. **Hic** potest alle-
gari quō deus vtitur creatura su-
a quāque ad misericordiam vel ad penā
vt exinde eliciat suam gloriā et
honorem. **Dec** ipsa creatura de h̄
potest cōqueri quod sc̄z factori licz
factura sua quocūque modo volu-
erit vti sicut concludit apostolus

Ad roma. ix. Quid figul? facit vas
quoddam in honore et aliud in contu-
meliam de eadem massa. ut in uno
sua misericordia in alio sua iusticia vale-
at declarari. Iere. xviii. Sicut lu-
tum in manu figuli. et cetera. Iudei di-
xerunt cetero illuminato quam commenda-
bant christum. In peccatis natus es to-
tus. et cetera. Potest allegari quod
arrogantes ab alijs et maxime
a pauperibus doceri nolunt. sed seipos
meliores existimant. et quicquid ro-
dixerint vilipendunt. Unde ipsi vi-
dentur dicere illud quod ait iob sibi dice-
bant iob. xv. Quid nosti quod ig-
noras? quod intelligis quod nesciebas?
Ecclesiasticus. xiiij. Pauper locutus est. et cetera.
Quoniam christus in bethaniam ve-
nit et lazarium mortuum et
iam per quatuor dies in sepul-
chro iacentem et fetere incipientem
et in speluncam lapide supposito
latitante iuvenisset exoratus a mar-
tha ad sepulchrum venit et flens et
orans lazarium de sepulchro voca-
vit dicens Lazare veni foras. et sta-
tim qui erat mortuus resurrexit.
et ligatis pedibus et manibus in-
stitis velata facie sudario prodi-
it. Quem iherosolus solui precipiens li-
berum abire permisit dicens. Solvite
eum et sinite abire. Per lazarium
potest peccatorum intelligi. et non so-
lum qui alicuius peccatorum. sed maxime ille
qui per consensum est mortuus. et per
malam consuetudinem sepultus. et in
speluncam profundae iniquitatis lapide
dure obstinationis oppressus. et ideo
per quatuor dies quorum primus est mala

dilatio. secundus malus consensus. tertius
us mala operatio. quartus mala con-
suetudo. iam per malam famam feti-
dus et infectus. vinculis mala
rum voluptuarum ligatus. et suda-
rio male executionis velatus. Per
Sicut mortui dormientes in se-
pulchris quorum non est meorum apostoli-
us et ipsi de manu sua repulsi sunt.
Sed reuera quicquid fit ex speciali gratia
quod deus tales a peccato suscitatur et eos
os miraculose liberat dicens. La-
zare veni foras. Bene quidem hic la-
zarus qui interpretatur a deo ad-
iutus nuncupatur pro eo quod sine specia-
li gratia dei adiutorio nulli ta-
les a peccato resurgere dinoscun-
tur. Ad ephe. v. Surge qui dor-
mis. et exurge a mortuis. Quam-
do enim deo placet hominum velle et a
peccato dimittere nullum est adeo profun-
dum viciorum sepulchrum quod resur-
rectione. id est resurrectione ipsius valeat
impedire. Per Saluasti me a descen-
dentibus in lacum. Verumtamen cetera istius
suscitacione christus legitur fremuisse
et fleuisse quod tamen in suscitacione ado-
lescentis luce vij. puella. Mat. ix.
non legitur fecisse. In quo notatur
quod difficilius est conuersio profun-
di peccatoris et illius qui iam per
malam consuetudinem est sepul-
tus. et per infamiam fetidus. quam
illius qui recentem est mortuus.
id est qui de nouo in peccatum est lapsus. La-
zarus ei datus quod suscitatus fuisse li-
gatus tamen et velatus exiit quisque eum vi-
uum dominus soluit. In quo notatur quod datus
quod peccatorum per dacionem motus suscitetur.

et viuis in statu gracie constitua-
tur. ad hoc tamen esse ligatus id
est ad confessionem esse obli-
gatus dinoscit vt necesse sit q per
confessionem et absolucionem solua-
tur ad hoc q penitus liberetur.
Supra luce xix. Soluite eum et ad-
ducite michi: Sola enim contumacia
hominem viuificat. Verumtamen ne-
cesse est q confessio et absolucio
vinculum obligationis tollat. ne
forte si contempserit in idipsum
cadat et relabatur.

Petrus et iohannes vene-
runt ad monumentum
xpi. sed cum curreret duo
simul iohannes qui erat iunior
petro praecurrat circa petro et ve-
nit prior ad monumentum verumtamen
non intrauit Petrus autem qui
erat antiquior venit ad monumē-
tum vltimus: tamen prior intrauit

Hic potest notari q qui arde-
ntius et celerius volunt ad xpm
per bona opera currere vt sunt indis-
creti iuuenes in religione vel in
studio qz omnia credunt facere
primo anno et qui non metuntur
vires suas h petro id est antiqui-
oribus se preferre conantur. Isti tamen
tardius ad xpm intrant et tar-
dus accipiunt quod affectant. qz
cursum suum continuare nequeunt. et
necesse est q ante tempus defici-
ant. **A**d gala. v. Currebatis bene
quis vos impediuit? Illi qui
more petri magis prudenter et deli-
berati praecedunt et quando non impe-
tiose sed mature per bona opera cur-

runt vt qui viam communem sequuntur
qui virtutes suas metientes se primo
impetu leuare non querunt
Isti dico in intrando ad deum et conse-
quendo propositum suum alios pre-
ueniunt. et hoc qz alijs deficienti-
bus ipsi viriliter persistunt. In quo
cumq; ergo negotio tam morali quam
agibili. illi qui tarde et deliberate
operantur currunt melius. et citius. et
consequuntur finem intentum et ac-
cipiunt. et contra illi qui in principio im-
petuosius volunt sua facta facere
tardius consequuntur et succumbunt.
Bene igitur nobis consulit Petrus
ad cor. ix. Sic currite vt comprehen-
datis. Substantia enim festi-
nata minuetur. quae autem colligitur
maius multiplicatur. **P**ro. xiiij.

Vel dic q iohannes significat
populum iudaicum qui primo venit
ad monumentum xpi id est ad fidem
in genere primo credidit. et ta-
men non intrauit. qz ecclesiam vel
fidem incarnationis recipere noluit.
sed potius per incredulitatis vicium
extra mansit. Petrus vero sig-
nificat populum gentium qui tardi-
us monumentum xpi id est ad fi-
dem venit tamen ipse prius cre-
dendo ecclesiam intrauit in quantum
iudaeo populo in infidelitate ma-
nente iste credidit. Finaliter tamen
iohannem post petrum intrasse di-
citur. quia iudaeus populus post
quam plenitudo gentium intraverit sal-
uus fiet: et in fine temporum xpo
credet. Et sic verificabitur illud
matth. xx. Querunt nouissimi primi

et pi no. **M**arie flēti ad mo-
numētū legit dñs in ortulāi spē
pitus apparuisse deū discipulis
in vnū cōgregatis et p̄ metū iu-
deorū ianuis clausis x̄ps appa-
ruit et pacē āte oīa eis obtulit.
deū spūm scūm ipsis cōtulit. et
ptatē relaxādi cīmīna dedit. **De-**
mēs inquit ihesus ianuis clau-
sis dixit **Pax** vob. accipite spūz
scūz. **zē.** **M**ud allega si vis q̄
x̄pc spūaliter solet apparē et ḡ-
tiā dare illis qui flēt ad moūmē-
tū suū. i. illis qui passiōi et mor-
ti ipsius opatiūt q̄ in vnū p̄ cai-
tatē ecclā cōgregāt et qui ianuis
clausis scz sensuū exteriorū osti-
is clausis in secreto mētis v̄san-
t. et a mūdānis negocijs segre-
gāt. talibz pax interioris trāq̄l-
litatis offert et spūs scūs. i. do-
na spūs scī dēdūt. **T**ales sunt
ad q̄s x̄pc p̄ grāz remire dinosci-
t et ad eos intrare spūaliter in-
ueit: tales digni sūt vt p̄ ip̄os
aliena pccā remittāt. i. q̄ ad ḡ-
dū ecclāsticū sublimēt. **N**ullus
ei pacē ai p̄t accipe. n̄ q̄ ianuis
sensuū et affectōnū clausis. seu
a mundi negocijs se voluerit ab-
sentare. **U**nde sequit q̄ itez re-
mit ihesus ianuis clausis et ste-
tit in medio discipulorū suorū et
dixit **Pax** vob. **D**el dic q̄ qñ
x̄ps ianuis vteri v̄ginālis clau-
sis in mūdū. i. ad discipulos p̄-
natitatē venit. tūc pacē hoībus
dedit et pacē inter deū et hoīem
reformauit. **Iu. ij.** **I**n terra pax

hoībz. **zē.** **M**ud qd̄ poīf de tho-
ma q̄ noluit credere dictis et v̄-
b̄ aliorū discipulorū et aplōrum
x̄pm̄ resuscitatū nisi oculis vide-
ret et manibz palparet. h̄ expo-
nit a greḡ q̄ de? aliquādo scōs
suos scrupulo dubitacōis erga
diuina misteria p̄cutit vt scā in
dagine veritas elucēscat. et p̄ p̄-
bacionē elictā illud de q̄ dubita-
tū fuerat notū fiat. q̄si diceret q̄
thomas dubitādo cicātes vul-
nerū tetigit et dubietatis vulnē
a fidelīū mētibz āputauit. **D**el
dic v̄tra q̄sdā q̄ nō curāt de audi-
tu h̄ de visu et tactu. **N**ō curāt de
v̄bali p̄missioē h̄ poīf de manu
ali oblacōe et de numerū manu
ali tactu et palpacione. **N**isi te-
gero inquit nō credā. i. nisi acce-
po nō faciā. **Gene. xxvij.** **A**ccē-
de ad me vt tāgam te

Qum discipuli piscarēt.
et nocte illa nichil pren-
didissent. maē facto af-
fuit dominus in litoē sub specie
aliena et precepit illis q̄ retbe ī
dexteram nauigij mitterent. **Q**d
cum fecissent iam nō valebant
retbe trahere. pre multitudie pi-
sciū qui tunc temporis capti erāt.
Cogito igitur q̄ deus esset. pe-
trus tunica subāctus. misit se
in mare. atqz alijs nauigio veni-
entibus ipse per mare ad domi-
nū vēit et tandē tracto retbi ple-
no magnis piscibus scz centum
et liij. discipulis panē et pisces
cristus ad comedendū dimisit.

Ista allega q̄ apli. i. p̄dicato
res q̄ diu s̄n̄ xp̄o. i. xp̄i ḡtia s̄nt
tam diu nichil p̄dūt. et rethe
p̄dicacionis p̄ nichilo in seculi
mare ponunt. q̄z nullos pisces
id ē nullos fluxibiles peccatores
capiūt et cōuertūt. et potissime
de nocte id est quādo sine lumi
ne diuine ḡcie p̄dicāt et piscātur
et quādo ad sinistra nauigij. id ē
sub spe bonoz terrenozum vel
gloie tp̄alis q̄ p̄ sinistra intelli
gitur rethe p̄dicacionis sue mit
tere noscūtur. Sed quādo xp̄e p̄
ḡciam vult eis adesse. et ad ei
instinctū in dextera nauigij. i. in
spe eterne retribucionis rethe p̄
dicacionis nouerūt ponē et ad no
bilitatem sup̄nam oīa ordinare
tūc habundāter pisces capiūtur
et peccatores conuertūtur. Igit̄
ad dextera est ponendum rethe
p̄sente domino et non absente.
cui? contrariū multi p̄dicatores
faciunt. quia solū ad laudem hu
manam p̄dicāt. et sic ad sinistra
non ad dextera rethe ponūt. Ec
clesiastes x. Cor sapientis in dex
tera eius: stulti autē i sinistra
Vl̄ dic q̄ petrus ē quilibet iust?
qui debet tunicam honeste conū
sacionis sibi succingere et i mare
penitencie ponere et ad ihm̄ q̄
est i littoze paradisi p̄ bona opera
uīre et ab ipso p̄adiū eterne re
fectionis recipere. Math̄ xxij.
Ecce p̄adiū meū p̄uī: uīte zc̄.
Vel dic ista ad comendacionē
fidei petri qui p̄ nauē uīre nolu

it: s̄ i mari se posuit et sic suppo
sito sup̄ aquas vel saltē p̄ aquas
iuit. Hic sequitur de petro cui
ē dixit dñs petre amas me pas
sce oues meas. In quo dicunt
doctores aliq̄ triplicem negacio
nem purgatam. Fit etiā hic mē
tio de p̄matu ecclesie dato petro
et etiā de morte eius. De iobe
euangelista de modo sui decess?
inquātum de eo dicit xp̄s. Sic
uolo eum manere donec veniam
Ista q̄ exijt sermo et opimo iter
fratres q̄ discipulus ille non mo
ritur. i. q̄ mori nō debebat zc̄.
Igitur ista ad comendacionem
petri et iohannis possunt addu
ci: s̄ de omnibz omittamus

Uerbiat moralisacio secundū
Iohannē Incipit moralizacio
sup̄ actus apostolorum.

Dactibz apostolo
rū pauca sub bre
uitate transcurro.
et pauca de multis
accipiens ad finē o
petis iam fatigatus accelero. I
gitur de iuda p̄ditore et suspen
sione eius vide supra Math̄
xxvij. Illud autem qd̄ b̄ dicitur
q̄ xp̄e dixit discipulis de futuro
tpe q̄rentibz Non est inquit ves
trū nosse tempora q̄ pater po
suit in sua potestate. Hoc po
test allegari q̄ ad cristi viros Eli
giosos xp̄i discipulos et amicos
non ptinet vacare ad inuestigā
dū futuroz tpm̄ rationem sic fa
ciunt astronomi. qui scrutantur

curiosas sciētiās quia quūvis ista
possint habere in pluribus verita-
tem habent tamē anexā et mag-
nā distractōnis a salute aīe laxi-
tatem. **I**sta igit sapiētie diuine
reliquet nec circa h mēs nāpl?
debito distrahat qz deus ē q mu-
tat tpa sicut dicit dānie. 2°. **A**lti-
ora te ne q̄sieris. **E**ccl̄. tercio.

Nathania loco iude mortuisu-
it elcūs et p sortes fco ieiunio a
deo manifestatus. **H**oc p̄t alle-
gari. qz q̄rere volūtate dei p sor-
tes nō fuit illicitū in p̄ncipio dū
tam veritas q̄ q̄rit a deo solo ma-
nifestari petat. ieiunijs et orōi-
bo ex q̄ratur. **C**ōstat qz deus q̄cū-
qz mō volueit p̄t eī aīqz negocij
veritatē ostēdere et iō quātū est
de se sortes nō videbāt eē mali-
tamē oēs antiq̄ tā fideles q̄ infi-
deles dimoscūt sortibus vñ eē. sa-
piēte teste. **P**roubi. xvi. Sortes
mittūt in sinū et a dño dirigūt.
Qūuis igit eccl̄a vsū sortitū p̄hi-
buerit p̄ simplices et p eo q̄pa-
gani vim diuinitatis in sortibus
esse credebāt. vñ sic pomit plim-
us c̄tas sortes deē fortune cōse-
crabāt v̄tute q̄z veritatē inueni-
re se c̄cius existimabāt. **P**ossu-
m? tamē dicē. qz sortes que ad
deū solū mediate vel immedia-
te referūt nō sūt p̄hibite qz ma-
le. s̄ p̄cius male et illicite qz p
eccl̄am sūt p̄hibite. **D**e hijs tamē
nolo aliquid determināe nec sti-
Discipulis congregatis die

p̄thecostes in vnū factus ē re-
p̄te sonus adueniētis spūs ve-
hemētis et repleuit totā domū
vbi erāt sedētes et apparuerunt
illis dispersite lingue sicut ignis
et c̄perūt loq̄ varijs linguis p
vt dabat spūs scūs eloquū illis.
Cū plures nationū populi cō-
uenissent sic actum ē qz p̄dicāti-
bo apostolis vnusquisqz linguā
suā intelligebat. et ipsos loquē-
tes dei magnalia lingua sua au-
diebat. **A**udientes igit qz isti q̄
galilei erāt talia facerēt mirabā-
tur. **A**lij autem deridētes ipsos
ebrios testabantur. **D**onne in-
quiunt omnes isti q̄ loquūt gal-
ilei sūt. **Q**uō g° audiuimus v-
nusquisqz linguā nrām illos lo-
quētes rē. **H**ecte videt qz isti
btī apostoli figurā btōz p̄dica-
torū gesserūt. **F**it q̄z qz discipu-
li xpi. i. boni religiosi vel clerici
in vnum primo scilicet collegio
vel studio congregantur. vbi in
v̄ritate caritatis et concordie co-
tidie conuersantur studēdo et cō-
templando ibidem sedētes et a
tumultibus q̄scentes in scientijs
et moribus inforzant. **Q**d vidēs
spūs scūs ipsos q̄z visitat et do-
mos cōscie sue donis et gr̄ijs re-
plet et ditat linguas ipsorū di-
spertitas facit apparē. in quātū
facit eos nūc de vno nūc de alio
p̄dicare. et suā eloquētiā et docē-
nā nūc ad illū nūc ad aliū appli-
cāe et sic s̄m cōdicōez locoz tem-
porū et p̄sonarum v̄ba mutare.

Apparuerunt eis dispersite lingue
et loquebantur varijs linguis et
quod lingua predicatorum et ipsorum
eloquentia et doctrina non debet
esse uniformis sed dispersita non e
adem sed distincta. quod aliter debet
loqui diuitibus aliter pauperibus
aliter desolatis aliter letis aliter
iustis. Nunc debet loqui de pa
diso nunc de inferno nunc de gratia
nunc de culpa et sic de alijs. Ut scilicet
partibus medietate et iudei pse
liti cretes et arabes id est omnis
condicio personarum audiat apud e
os linguam suam id est doctri
nam sue conditioni conformem
Unde predicator debet esse omnibus
omnia sicut dicit apostolus de se
ipso Prime ad corinthios ix. dicens.
Omnibus omnia factus sum. quia
sicut idem dicit ad Romanos. primo Gre
cis atque barbaris sapientibus et i
sipientibus debitor sum. Feit
igitur spiritus sanctus quando cor
et linguam predicatorum vel doc
torum affluerunt varia seruire
et scripturarum intelligere de thesau
ro suo noua et vetera propinquare.
tamen iste spiritus super singulos
sedere debet in quantum singulariter
et sigillatim singulas gratias diuinitus di
uersimode pertinet quia sicut dicit
prime ad corinthios. xij. Diuisiones gratia
rum sunt. idem autem spiritus. di
uidens singulis prout vult Ad
uerte tamen quod mali faciliter so
lent de iustis et predicatoribus et
viris scientificis spiritu sancto imple
tis iudicare et maxime quando vi

dent eos de humili plebe natos
solent eorum veritatem et doctri
nam vilipendere et eos ebrios
et fantasticos reputare. Nunquam
inquiunt omnes isti qui loquuntur
galilei sunt. et Et mali similiter
dicunt Nonne omnes isti rustici
sunt. de plebe humili nati. Unde
presumunt coram nobis et alijs.
ita loqui. Illud potissime videtur
dicere nobiles quibus non videtur
quod nullus inferioris generis est dig
nus coram eis apparere officium
dignitatis habere et eos repre
hendere vel docere Sicut marci vi
dicebant de cristo Nonne hic est
filius fabri. Unde omnia ista vi
de si vis luce iiii. Et tamen isti debent
aduertere quod spiritus ubi vult spirat
et quod non est apud eum acceptio
personarum Alii mali quandoque
vires iustos fantasticos et ebri
os reputant. quando dei magnalia
id est alta dei opera et iudicia trac
tant sicut ad litteram patet de se
cularibus quod omnes solent fantasti
cos dicere quos videtur in scientijs
philosophicis et in consideratione operum na
turalium studere sicut de cristo ap
paret quando feruentius predi
cabat dicebant quod demonium ha
bebat. omnes isti qui non intelli
gebant apostolos cum linguis
varijs loquerentur ipsos dicebant
ebrios sicut mundani qui non intelli
gunt scientias auiditas. Ideo eo
rum sectatores reputant fatuos sic
dicitur prime ad corinthios. ij. Nialis
homo non percipit ea que sunt spiritus

dei stulticia ē illi q̄ nō p̄t itelligē
Quidā q̄ erat claudus ab
vtero matris sue quem
hauulabāt q̄tidie ad por
tā tēpli q̄ dicit̄ speciosa vt ab i
trātibz in tēplū elēofinā mēdica
ret **C**ū elēofinā postulass̄ a pe
tro et iohē q̄ ascēdebāt in tēplū
ad horā orōis nonā intēdēs in
eū petrus dixit **A**urū et argētū
nō ē michi: qđ autē habeo hoc
tibi do **I**n nomīe ihesu nazaremi
surge et ābula in pace. **A**pphen
sa igit̄ dextera eius eleuauit eū
petrus et statū solidate sūt ba
ses eius et plāte et exiliēs ābu
lauit et intrauit cū illis in tēplū
et magnificabat deū **I**ste clau
dus figt̄ hoīem peccōrē qui ab v
tero matris dicit̄ claudus eo q̄
ab ipso matris vtero nāle ē hoī
in moribz claudicare **I**obis. ix.
Preteritēs ihesus vidit hoīez cē
cū a natitate. **P**er templū intel
ligit̄ paradīsus seu eccā. **P**er por
tā intelligit̄ eccā militans q̄ vtu
tibz dicit̄ speciosa **P**er petrū et
iohānē boni p̄lati et p̄dicatoēs
intelligūt̄ qui p̄ templum para
dīsi ad orandū debent p̄ cōtem
placōez ascēdē i hora nona idest
cū nouē ordimibz angelozū mē
taliter cōuersant̄ **I**sta ē veritas
q̄ in porta templi que dicit̄ spe
ciosa. i. in eccā militāte inuemiū
ē multū claudi ab vtero matris
sue. i. multū peccōēs q̄ nūq̄ i mo
ribz rōe successerūt. s̄ p̄ iniustici
ā claudicauerūt. qui cū nō curāt

nisi elemofinas. i. terrena bona
accipe et de spūalibz nō curātes
ista solēt p̄ auariciā ab hoībus
mendicāe. et ea diligētissime p̄
curāe. tūc petrus et iohānes bo
ni p̄lati debent talibz spūalīe cō
pati et eozū miserie misereri. q̄ is
tis nō tyalia q̄ appetūt. s̄ spūa
lia q̄ negligūt largiri. **D**ebēt i
ipsis dicere. q̄ in nomine dei de
terremis affcōibz surgāt et p̄ bō
opa p̄cedant dicētes **I**o. v. **S**ur
ge tolle ḡbatū tuū zc. **T**c ei tal
claudus p̄ manū dei p̄t surgē et
a statu peccā cōuertī. et basū mo
dalis fortitudinis soliditatē re
cipe et cū eis q̄ ipsū cōtūtū tem
plū paradīsi p̄ bona opa ābulās
et exiliēs et deū laudāz fiālit̄ itro
ire. **M**at. xxvij. **P**̄ resurrectōez
.i. cōfessionē remēt in scāz ciuita
tē. et breuiter illi qui sunt petrū
.i. boni acti iohānes. i. boī otem
plati qui templū paradīsi. i. p̄ cō
tēplacōnē et orōez volūt ascēdē
et ad claudos saluādos. i. peccō
res cōtendos se vtē. et eos p̄di
cando a surgēdo de peccato idu
cere et manu tangendo. idest ex
emplariter manu duendo ipō
erigere. taliter quandoqz faci
ūt q̄ ipsos in templo paradīsi p̄
curāt intrare. **I**ntra nono capitu
lo **A**d manū illū trahētes intro
dixerūt damascū. **D**el dic vt
ē vter? matris nrē ē carnis cō
cupiscētia q̄ facit filios oēs clau
dicāe zc sic ē **D**el dic q̄ istud
est originale peccatum zc.

AOm̄i primitia ecclia omnes fideles in iherusalē in cōmuni uiuerent Ita q̄ multitudis credēcium erat cor vnum et anima vna. nec quisq̄ eorū q̄ possidebat suum esse dicebat s̄ erant eis oīa cōmunia Ita q̄ videntes domos et agros offerebāt precū ante pedes apostolorū et diuidebatur singulis prout vnicuiq̄ op̄ erat Ita q̄ maḡ gracia erat in illis nec quisq̄ erat egens inter eos. Cōtigit q̄ ananias quidam v̄debat agrū et cōscia vxore sua fraudauit de p̄cio ptem pedibz apostolorū posuit aliam retinuit Cum petrus ipsū increparet sup hoc statū mortuū cecidit H̄or̄ ei? q̄ tūc absens erat post tres horas v̄nēs et h̄ audiēs p̄tinus exspirauit Cur iquit petr? temptauit sathanas cor tuū. nōn emanēs tibi manebat et vnū datum in tua erat potestate. Nō es mentitus hominibz s̄ deo Videt̄ igit̄ supponē petr? q̄ ipse non peccauerat retinēdo totū vel ptem cū totū possit retinere s̄ pot̄ dicendo qd̄ totū p̄ciū apposuerat sup hoc mētiendo

Ista possunt allegari cōtra religiosos Ista em̄ ecclesia primitiua videt̄ religionis typū gere et ipsius formaz et ratioez designare. Constat q̄ ipsi debent cōmūiter uiuere p̄ cordiā et caritatē vnū cor vna animam possidere et omnia que habent debēt vendere et nichil sibi p̄p̄riū r̄ma

nere. nichil debent suū dicere s̄ omnia cōmūia reputare oīa que habēt debēt ad pedes apostolorū id est dispositionē p̄latorū ponē q̄ debent vnicuiq̄ de necessarijs providere **Prōu. i.** **M**arsus b̄n̄ fit vnū oīm n̄m. et sic si ita faciāt magnā gr̄ciā dei et populi poterūt acquirere. ita q̄ nullus egens erit inter eos in quantum eos faciat dominus in necessarijs habūdare. Ista est veritas q̄ si nos et alij religiosi istaz regulā modo teneremus nūq̄ indigeremus s̄ bonoz habūdāciam haberem? **Prōu. x.** **N**on affliget dominus fame animā iusti. S̄ multi sunt sicut ananias q̄ occulte terrenas diuicias retinēt et ante pedes apostolorū id est in dispositione p̄latorū bona sua non totaliter exhibent sicut ad litterā sepe faciūt proprietarij regulares qui vix volunt veritatez suarū rerū requisiti a superioribz reuelare Et tales pro certo qz hominibz nō mentiūt̄ s̄ deo finaliter peccant et sic de suo mendacio triste salariū ferūt seā Igit̄ b̄n̄ dicit̄ sapi. i. **O**s qd̄ mētit̄ occidit aīaz. Ilicitū fuerat eis a principio res suas et diuicias r̄tinere. s̄ ex q̄ religionē itrauerunt nō sine p̄lati licēcia aliqd̄ reseruare possūt et nullo mō se debent mendacit̄ excusāre cū apud sp̄m sc̄m aīaz negotiū gerit̄ nullū possit mendaciū occultare Utz mat̄b. x. Illa verba gamalielis q̄ de p̄dicatiōe

sūt dca Si ex hoībo filiū h̄ dis
soluet sic ibi exēplificat de duo
bo Si aut ex deo sit ipsū nō po
teritis dissoluē ne forte deo re
pugre videami Hoc p̄t allega
ri vt cōter illa opa q̄ a deo non
sūt a q̄ vera intēōe nō sūt dūa
re nō p̄nt sic p̄ de ypoctay ficta
mībo et de malidosoy inuēcōmi
bo sic dicit Mat. xv. Om̄s plan
ta nō rē. Illa vō q̄ sūt a deo data
q̄z vidēt deficē. nō tñ deficiunt
h̄ excrecūt et in multū conuale
scūt et melius Prima. io. ij. Qd̄
qd̄ a deo ē: manet in eternum.
H Postoli dixerūt. q̄ nō erat
equū ei⁹ dimittē v̄bū dei a
suire mēsis. et iō ctos viros ad
hoc elegerūt. q̄bo ī asp̄cū aplōrū
statutis et manib⁹ ip̄is ip̄ositis
h̄ mīsteriū tradiderūt Hoc pōt
allegari q̄ vi sciētifici et specula
tī. q̄ possunt p̄dicare et docē. et
q̄ nouerūt studio orōi et cōtem
placōi vacare nō debēt illd̄ sc̄m
officiū dītē vt mēb. i. paupm
corp̄alib⁹ nutricōib⁹ et actie vi
te occupacōib⁹ t̄paliū p̄laturay
p̄mōcōib⁹ possint vacare talia
officia inferiorib⁹ a indoctioib⁹
debē cōmitti et eisde p̄ apostoli
cay manuū ip̄osicōez. i. p̄ plato
rū ordinacōne īmergi Alij vero
sciētifici mīsterio v̄bi. i. p̄dicacōi
n̄ t̄rene admīstracōi debēt sp̄ea
lit̄ deputari Sic ei⁹ de? ad h̄az vi
det̄ facē cū p̄laturas terrēas ra
ro vult viris sciētifici⁹ et theolo
gicis dare. q̄s ad vtiliora et ma

gis ardua creare voluit et suaē
Istas aut iuristis et terrene scie
piter cōcedit. q̄s forsan magis
vtilis ad hoc nouit Nō ē in q̄
ūt equū nos relinq̄re v̄bū dei et
mīstrae mēsis Cōsiderate igit̄ vi
ros q̄s cōstituiam⁹ sup̄ hoc opus
Nos aut orōi et ministerio v̄bi
dei instātes eri? Ista tamē non
vidēt facē modū r̄ligiosi a the
ologica qz isti p̄ alijs se ingerūt
et relicto vero dei mīsterio mini
strae et p̄fici mēsis q̄rūt. qz sicut
dicit̄ ad pbili. ij. Om̄s q̄ sua sūt
q̄rūt: nō q̄ ihesu xpi. Se? in ca
vij de disputacōne et lapidacōe
b̄ti stephani de h̄ m̄bil ad p̄ns.
In hoc. c. viij. dicit̄ q̄ cū
simon magus vidisset
samaria q̄ apostoli fa
ciebant multa miracula et q̄ per
suarum manuum impositionē.
spiritus sanctus dabatur genti
bus credenti⁹ venit ad aposto
los et obtulit pecuniam dicens
Date michi h̄ac potestatem. vt
cūcumqz imposuero manum ac
cipiat spiritum sanctum Petr⁹
aut ipsū rephēdes per hec ver
ba repressit. Pecunia inquit tu
a tecum sit in perdicionem. qui
donum dei existimasti pecunia
possidere. Non est tibi pars ne
qz sors in sermone isto. cor em̄
tuum non est rectum coram de
o. In felle enim amaritudinis te
esse video. Iste simon signifi
cat simoniacos. qui ab ipso des
momiaci fuerunt qui bene magi

dicuntur quia per dona sua oculos veri
iudicii platorum illudere probant.
Spinones etiam id est obedien-
tes possunt dici eo quod tales per ce-
teras solent obedire et adulari et
sic prout tam simoniaci quam demoni-
aci appellari. Tales enim spiritus sancti
gratia scilicet ordines sacramenta be-
neficia quibus annexa est gratia dandi
scilicet sacramenta ministrandi mediā
te pecunia mittuntur et illud quod
vultis optinere nequeunt munere
volunt impetrare dicentes Date michi
hanc partem. Verum non petre? .i. bo-
ne? superior debet tales acriter re-
darguere et eorum munera refutare.
dicentes Pecunia tua tecum sit in perditione
neque. Et simile habet danielis.
iij. Munera tua tibi sint et do-
na domus tue alteri da. Tamen
hodie apud multos platorum est
contractum qui non repudiat quod of-
fertur. sed magis offerunt ut pecu-
nia tribuantur dicentes Quid vultis
michi dare et ego enim vobis tra-
damus. **M**atth. xxvi. Videtur enim alle-
gare illud cum apostolo. prout ad
cor. ix. Si spiritualia sciamus? vobis
non magnum est si carnalia metamus?
Ethiops quidam eunuchus et ma-
gister gazarum candidis regine e-
thiopum recedentis de iherusalem
ubi tunc orationis venerat sedes in cur-
ru legebat librum ysaie. liij. scilicet v-
bi dicitur Generatio eius ei quod enar-
rabit. philippus ex spiritu sancti man-
dato currum se adiungens et occa-
sione accepta per scripturam quam le-
gebat sibi viam veritatis predicans

ipsum ad christum convertit et descen-
dit de curru continuo baptizavit.
Tandem vero sic in gestis beati matthi
legitur idem ethiops beato mattheo
in ethiopia predicanti quamplurima bo-
na fecit ipsum in quibus in hijs quae ad fidem per-
tinent quamplurimum adiuvit.
Ista possunt allegari quomodo oratio de
uocatio lectio sunt ad fidem manduc-
tione et salutis nostre causativa. Ille
paganus tunc orationis de ethiopia
in iherusalem venit quae legendo scrip-
turam sedes in curru se occupabat
et ideo per illum ad fidem vocari me-
ruit cuius scripturam legebat. quia quae
in scripture lectionibus occupatur
ad omne bonum faciliter inclinatur. ij-
tho. iij. Scriptura diuinitus inspira-
ta utilis est. Vel allegatur quomodo
bona societas eunuchis reginarum
id est dominibus et principibus huius
mundi proficiat et quomodo philippi a-
postoli quae interpretatur os lapidis
.i. virorum sanctorum religiosorum quae os la-
pidis dicitur quia loquitur et docere verbis
et illuminare exemplis alios dimo-
stratur societas et allocutio talibus
proficiat ipsos ad baptismum id est
ad puritatem conscientiae inuitat pi-
ter et inducit per se cum sanctis sanctus eis
Dato quod aliquis fit ethiops .i.
peccatorum fulligine demergat? sedes in
curru id est in altis seculi dignita-
tibus eleuat? et curricula diuisorum
negociorum agit? si tamen scripturam
libere legit et societatem beatorum dili-
git ipsorumque verba et documenta au-
dit faciliter ad salutem perue-
nit **J**ob octavo. Qui ex deo venit.

Bcati pauli conuersio fu
it mirabilis valde. Nam
cū actualiter peccaret et
ad adducēdū victos in iherusa
lē si q̄ iudei in xp̄m crediderāt p
peraret in damascū subito cāi
fulsit eū lux de celo et cadens in
terrā audiuit vocē dñi ipsū desu
p arguētē. **S**aulē saule q̄d me p
seq̄ris. durū ē tibi cōtra stimulū
recalcitrare. **C**ui r̄sū ē. **E**go sum
ihesus nazarenus. quē tu p̄seq̄ris.
Surge et ingredē cītātē. **P**au
lus igit̄ q̄ dicebat saulus q̄ ex ē
cū fulsione diuī lūis fuerat ad ē
rā p̄stratus et excecatus. de terra
surrexit s̄ aptis oculis nichil vi
dens p̄ manus tractus a socijs ī
damascū ab anania baptisatus
fuit et squamis de oculis cadētī
bus visū r̄cepit. et cibo sūpto cō
fortatus et a discipulo īformā
tus gētībus et iudeis p̄dicauit. et
vas elcōis a dñō dāus fuit. **V**a
de inquit xp̄s anania quā vas e
lcōis ē m̄ iste vt portz nom̄ meū
corā regibus et p̄ncipibus et filijs
israhel. **Q**uōd vtiq; factū ē qz qñ
to ex̄ns in p̄fidia fuerat neq̄or.
tāto ad fidē dūsus ē melior et cō
stātiōr atq; maior. sic ipse de se
dic̄. **A**d rō. xv. **V**bi abūdat deli
cū ibi supabūdabit grā. **I**sta
possunt applicari ad mo^m et for
mā q̄ possunt cōuerti hoīes ob
stinati et ī sua malicia cōfirma
ti. **O**portet em̄ qz deus an̄ om̄ia
ip̄sos lucē celesti. i. dīna grā īspi
ret interior et infūdāt. **D**einde p

tribulacionē et tiorē ip̄sos ad t̄
rā dep̄mat. et suā supbiā per tiorē
mōrtis iudicij et inferni cōtes
rat tādē visū p̄supte sapie aufe
rat et p̄ cōscie stimulū ip̄sos acti
ter rep̄bēdat. **S**aulē inquit q̄d
me p̄seq̄ris. i. cognosce q̄nta cō
tra deū feceris. et tūc sequit̄ qz ip̄
sos p̄ sp̄ salutis erigat et ad in
grediēdū cōsiderādū et affcandū
p̄adisi cītātē ip̄sos īducat dicēs
Surge et ingredē cītātē. **G**ene.
xxxv. et tūc necē ē q̄tales aptis
oculis nichil videāt. i. qz mētis
oculos p̄ mētis discrecōez apiāt
et se eē nichil cogitēt de hīs que
an̄ viderāt. i. qz aliq̄ mūdi bona
nō r̄spiciāt. **M**at. xvij. **N**emi
nē vidēt n̄ solū ibi. **T**ādē o; qz
bonis socijs et fidelibus p̄dicāti
bus istū cōmittāt a q̄bus p̄ man[?]. i.
p̄ bona exēpla trahāt et ad anā
ā q̄ interpretat̄ donū grē. i. dīnā
grā et mīaz ī damascū q̄ it̄ptat̄
sanguis potus. i. ad sanguis xp̄i
et eucaristie r̄cepōez it̄roducāt
vbi p̄ lacmaz exuberantiā bap
tizāt vt sic squamis. i. viciōz imū
dicijs p̄ cōfessioez cadētibus visus
mētalis discrecōis ī eis repacēt
et q̄nto ante peiores fuerāt tan
to ī melioēs hoīes dūtāt ita qz
vasa elcōis a deo vōri mēantur.
et ad officiū p̄lacōis p̄ ceteris eli
gāt. **N**el dic qz p̄latus qñ vult
obstiatū corrigē d; eū p̄o p̄ for
tē t̄bulacōez p̄sternere. et ad t̄rā
idest ad mortis cōsideracionem
eijcere et tandem p̄ cōsolacionem

erigere bonis pedagogis et socijs committere ut supra Et sic saulus qui interpretatur abusus consilio efficitur paulus qui interpretatur os tube vel electionis miraculum inquam tu de abuzore et malo ipse efficitur bonus et inquam ad tubalis predicacionis officium miraculose a domino erit electus **Psalmus lviij.** Clama ne cesses sicut tuba exalta voce tua **Vel dic** quod paulus qui ad litteram perstratus excecatus est ita quod apertis oculis nichil videbat donec introductus damascum visum recepit potest figurare auaros qui ad terram id est ad terrena per affectum perstrati solent visum vere discretions perde ita quod quous oculos intellectus apertos habeant quantum ad sapientiam secularem et in mundanis negocijs lapidos et acutos nihil tamen quod ad salutem pertinet videt nec qui sperant ad animam studet. **Psalmus.** Oculos habent et non videbunt. Verumtamen per quam civitatem damasci qui interpretatur sanguis perpinans id est in infernum ubi sanguis crudeliter perpinat dampnatis intraverunt tunc incipit visum discretions recipere et se agnoscere **Lucus xvi.** eleuans oculos cum esset in tormentis videt **Super** quem locum gregorius dicit quod aduersitas aperit oculos **Psalmus xxij.** Veraciter dabit intellectum.

Illud quod promittitur b quod paulus qui rebat se ad iugum fratribus in iherusalem illi tenebant et fugiebant eum necessitates ipsum auersum scientes quanta mala inferre fidelibus solebat.

Hoc potest allegari quod mala fa-

ma difficile tollit quod qui semel cretus extitit dato quod in veritate fit correptus tamen per suspecto habetur. **Secundus x.** Si ebrietatum fuerit ferum non ut prius multo labore exacuatur. **Socij pauli** vocem audientes nichil videbant. **Hoc** potest allegari quod moderni predicatorum auditores multa audiunt sed nichil videt audiunt verba sed non videt exempla quod multi inueniunt qui bona dicunt pauci exemplariter faciunt **Ideo matheus xxij.** Que dicunt facite et que faciunt nolite facere **Vel dic** contra auditores qui bene predicant verba libenter audiunt nunquam tamen accedunt ad factam nec volunt ab eis capere aliqua bona exemplaria operandi. **Deus iij.** Vocem audiuistis sed factam non vidistis.

Ornelius cetero italicus imperator in palestina cesarea constitutus religiosum vivebat et timebat deum multas elemosinas faciebat et sepius deum exorabat quod ipse deus ipse perire non sustinet angelum sibi misit per quem ad beatum petrum erectus fide et baptismum suscepit. **Illud** allega quod est elemosina in gentilibus et alijs est deo grata que apud deum salutem possessori suo meretur ita quod diuina clementia ut coiter hominum piis et misericordem quamuis alias sit peccator non sustinet dampnari iuxta verbum ieronimi dicitur se non audisse hominem male mortuum pijs operibus assuetum sic de beato grege legit quod paganum suis orationibus ab inferno suscitauit eo quod ipsum fuisse piis audierat **Job dz**

tho. q̄rto. **Q**uod eleofina a peccō li-
berat. zc. **C**ū iudei abhoiaret
gentiles ita q̄m p̄ticia eccā cristi
discipuli q̄ p̄ maiori pte iudei e-
rāt gētilibus non predicaret nec
eis cōicaret. h̄ p̄cūs in iudea cū
iudeis habitaret. sc̄m ē q̄ petr?
q̄dā die in ioppē manebat. vbi i
solariū vnus domus ascēdēt et
orabat. factus igit̄ in extasi lin-
theū p̄ q̄tuor āgulos a celo dis-
sū oib? serpētib? q̄drupedib? et
volatilib? plenū sibi p̄ntatū i vi-
su ituef et tūc de celo audif v̄x-
monēs vt cōedat dicēs. **S**urge
petre macta et manduca. **S**z ta-
mē ne ista t̄p̄ imūda et lege p̄-
hibita refutaret. c̄ti° subinfert̄.
Quod deus purificauit tu ne imū-
dum dixeris. **V**as igit̄ illd̄ moy
in celū recipit̄. et p̄ h̄ac visionē
intellexit petrus q̄nō ē p̄sona-
rū. accep̄cō ap̄d deū. et q̄ de? ita
bene vult sanari gētiles vt iude-
os. et q̄ indifferētē debent esse
apostoli quo ad bōs et malos.
Scm̄ factū ē. q̄ discipuli gētib?
p̄dicauerūt et eis cōicātes ip̄os
ad fidē et eccāz receperunt. **T**ūc
igit̄ intrauit nūciū cornelij gē-
tilis q̄ fidē et baptisimū petebat
et sic in visione cognouit q̄ nei-
nē refutar̄ deberet. **I**n ecā factū
ē q̄ discrecōnē c̄rimonialem ci-
borū legaliū dimiserūt et cūcta
aialia dū tū sana essent cozpib?
i c̄baia r̄cep̄t. **D**ic cōtra q̄sdā
q̄ sūt tā in seculo q̄ in claustrō q̄
ita de sua iusticia p̄sumūt q̄ gēti-

les et imūda aialia. i. peccōres et
impios vilipēdūt et cū ip̄s cō-
municare dedignāt̄ et eis p̄di-
care nō satagūt. h̄ cōtēpnūt. **L**u-
xviii. **C**ontēpnebat phariseus
publicanū. **D**icūt ei illd̄. **Ps**alme.
lxx. **R**ecede a me zc. **S**z illd̄ i su-
is discipulis domin? repudiat.
et maxime in petro. i. in p̄lato et
p̄dicatorib? illud nō approbat.
Vult enim q̄ tales nichil imū-
dū reputent. nullū q̄muis peccō-
rē repudient et cōtēpnāt. h̄ gene-
raliter bonis et malis viā salu-
tis ostendant. et ad omēs indif-
ferētē se habeāt. cū sapientib?
et insipientib? grecis et barbais
debitōes existant debitū suū sol-
uant. **N**ō ei opus ē valētib? me-
dicis h̄ male bñtib? **M**athei
ix. **Q**uod deus purificauit zc. qz q̄s
deus baptisimo lauit vel sanguie
redemit nō debēt alij cōtēpnē. h̄
caritatis amplexib? adamare.
Mathei. xviii. **V**idete ne cōtēp-
natis vnum ex pusillis his.
Petr? captus ab herode vt
post pasca ab eo occidēt. et
p̄o in carcerē fuit missus. duab?
catheis vict? a q̄tuor q̄ moib?
militū custoditus. **D**ey cū orō fi-
erz ab eccā sine it̄missioē ad deū
p̄ eo. sc̄m ē q̄ eadē nocte q̄ i cra-
stinū debāt occidi int̄ duo? mili-
tes in carcere dormienti angel?
dñi astitit et lumen in habitacu-
lo circumfulsit. percussioq̄ late-
re petri ex c̄itauit eum dicēs illi
Surge velociter. p̄cinge te. et

caliga te caligas tuas et circūda
tibi vestimentū tuum et sequē me
Ceciderunt igit̄ cathene de pedi
bus eius et ip̄e post angelū ibat
et q̄ hoc p̄ angelū fiebat nescie
bat quī immo se videre sompni
um estimabat **T**rascunt̄ igit̄
primā et secundā custodiā vene
rūt ad portā ferreā que ducit ad
ciuitatem que vltro apta est eis
et sic de ptate herodis exiuit. et
ctinuo angelo recedente petrus
ad se reuersus angelicū misterū
recognouit dicens. **N**unc scio ve
re. qz misit dñs angelum suū ac
Ip̄se igit̄ ad fratres venit et sic mi
raculoſe se liberatum iuenit **R**e
uera talis p̄cess̄ videt̄ quādoqz
fieri in cōuersione peccatoris **C**on
stat em̄ qz petrus qui interpret̄
dissoluens .i. peccator p̄nis ro
bustus ad dissoluendū legis di
uine vincula assuetus. ab hero
de dyabolo p̄ peccatū capit̄. i. car
cere male cōsuetudinis truditur
quatuor q̄termoibz. id est q̄tuor
malis affectioibz tradit̄. duabz
cathenis. i. cōplacētia peccā et dif
ficultate peitēdi strigit̄ et sic ibi
dormit et quiescit. et inter duos
milites scz inter excecacionē mē
tis et incōsideracionē finis ibi cō
moratur. **N**ec cogitat qz de eius
dampnatione et morte tractetur
et qz in castino. i. subito damp
nandus a demoibz expectatur.
Luce xix **N**ūc aut̄ abscondita sūt
ab oculis tuis **S**ed deus qui vi
det dāpnacionis piulū. angelū

suū. i. aliquē euāgelicū p̄dicato
rē vel p̄latū sibi mittit q̄ ipsū ar
guēdo p̄cutit. et ad surgendū de
peccō. exeūdūqz de periculo exā
tat et inducit **P**ercutit igit̄ lat̄
id est cor et pectus eius per con
tricionem cadūt cathene vicioz
per cōfessionem et absolucionez
surgit per peccati displicenciam
p̄cingit se per abstincēciā et tem
peranciam et supfluitatum rese
cacionez. calciat caligas suas .i.
multiplicem bonam affectionez
circūdat sibi vestimentū suum
id est bonam cōuersionē. seq̄
tur angelum p̄dicatozē p̄ bo
nam imitationem et obediēcie
excecacionem **E**xodi. xxiiij. **A**nge
lus meus p̄cedet te: custodi et
obserua mandata eius **P**rimaz
et secundam custodiam transiit
culpe et pene euasione. et sic ad
portam ferreā id est ad durā pe
nitenciam que ad ciuitatē padi
fi p̄ducit p̄ proprie carnis mac
eracionem. et ita liber de manu he
rod̄is id est dyaboli efficit̄ et fra
tribz. id est fidelibz adiūgitur p̄
gratiam et deuotionē **L**uce p̄mo.
De maū inimicorum nostrorum
liberati. s. illi ad laudandū deum
et angelū qui ipsū liberauit id est
p̄latum qui ip̄m conuertit p̄ gra
ciarum actionem quando se libe
raturum cognoscit et euasisse peri
culum et dampnationem dicēs
Nunc scio vere quia misit domi
nus angelū suum et liberauit me
Ps. **L**aqueus cōtritus ē. et nos

liberati sumus **D**iscipulis au-
diētibz petrū stare ante ianuā .
et non credētibz dictū ē q̄āgel?
eius erat **H**oc p̄t allegari quo
modo quilibet habet angelum
sibi deputatum **M**atth̄ xvij **A**n-
geli eozū vidēt faciē patris zc̄
Cū herodes q̄dā die in cesaēa
indutus veste regali p̄ tribuna-
li sedēt et tirij et sidonij q̄bz ira-
tus fuerat adularentur eidem et
vocem dei et non hominis accla-
marent **H**oc est dictu q̄ laudes
deo et non hominibus debitas
sibi adulādo dicerent ipsum eo
sustinente et approbāte t̄q̄ deū
collaudarent. affuit angelus d̄m̄
qui percussit ipsum et statim cō-
sumptus a v̄m̄bz exspiravit.

Illud p̄t exēplariter dici quō il-
lū deus detestatur et punit q̄ p̄p̄
ā cōdicōez nō cognoscit s̄ ob p̄-
p̄a merita se laudari p̄mittit an-
gelus .i. diuina suā tales per-
cutit. et v̄m̄ū .i. dēonū multitu-
do ipsū cōsumit **M**atth̄. vltio **D**er-
mis eozū nō moriet̄ et ignis eo-
rum non extinguet̄. **V**el alle-
ga contra anticristum qui in re-
gia maiestate sedebit et se deum
magificari gaudebit ideo v̄m̄is
infernalis ipsum perpetuo de-
uorabit. et angelus idest cristus
ipsum percutiet et dampnabit.

Vel dic q̄ herodes qui interp̄-
tat̄ gloriāns in pellibz .i. idest q̄
in sua pulchritudine gloriātur.
et qui iacobū .i. spoliācōem dia-
boli in se occidunt. et petrum .i.

substantiam mentis in se enerua-
re conantur qui volunt in orna-
tu regio sedē. et adulatorū lau-
dibz scalpi et vltra merita virtu-
tem suam laudari ab adulatori-
bus delectant̄. tales dico q̄ an-
gelo dei idest ab anteriori ratio-
ne percipiuntur. et a vermibus
idest conscientie remorsu interi-
us corroduuntur in quantum cō-
scientia talium ipsos p̄cutit quā-
do in se non sentit quod ab adu-
latoribus proclamatur. **V**el
dic q̄ reges et magnates huius
mundi exterius publice habēt
adulatores. intus idest occulte
vermes idest detractores et alio-
rum deuoratores

PAulo et barnaba regio
nē lustrātibz. contigit q̄
dū esz listris vir quidā
sedebat claudus pedibz ex vte-
ro matris sue **C**ū igit̄ iste audi-
ēs paulo loquēte et vidēs pau-
lus q̄ hēret fidē vt sanus fiet di-
xit ad eū paulus. **S**urge et sta-
s̄ pedes tuos r̄ais **Q**ui exiliēs ā-
bulabat **T**urbe aut̄ licōante da-
mauēt **D**ij filiēs f̄cā hoībz descē-
dēt ad nos. **B**arnabā iouē dix-
ēt paulū v̄o q̄ dureāt v̄b̄i m̄i-
riū v̄uēt **I**psi adductis thesau-
ris et coroz̄ ip̄s̄ sacrificāe voluēt
n̄ apli p̄hibuissent **I**sta applica
ad p̄dicatores qz q̄n̄ ipsi de suis
doct̄is et exēpl̄ faciūt claudos
idest peccatores et in moribus
claudicātes recte per iusticiam
incedere. digni sunt q̄ gentiles

id est seculares ip̄os deos. i. sc̄os
debeāt estimāe a sacrificia bono
rū tp̄alium ip̄is mīstrare dicē
tes **D**ij similes fā hoīb̄ descēde
rūt ad nos. tales dij id ē celestes
merēt̄ dici et tā iupit̄ q̄ dicit̄ iu
uās p̄ q̄ mīari? q̄ dicit̄ ap̄ies cī
tatē p̄nt vocari eo q̄ p̄cōres p̄ e
os sicut p̄ p̄res solēt iuuari a ip̄
s̄ celi cītas ap̄eiri p̄s. **E**go dixi
dij estis et filij celestes ex celi oēs
Talib̄ debent sacrificia id est t̄
rem hōres offerri. qui si ultra
modū excedūt debēt p̄ eos refu
tari teste greḡ Predicatorib̄ q̄
largūt̄ sp̄ualia debēt t̄plia.
Dic q̄ nulli s̄c̄is hō d̄z sustinē
q̄ aliq̄s ip̄z deū reputz. i. q̄ ma
ioēs laudes q̄ sua meita sibi forz
Del q̄ sacrificia vane laudis sibi
offerat q̄ de ip̄so aliquid ultra ve
ritatē existit. **J**e. vi. **D**e q̄ offer
tis m̄ thous de saba: cui? cōtrariū
fecit herodes q̄ sicut supra ca. xij
visū ē deū se vocari sustinuit et i
deo triste salariū reportauit.
Paulus lapidat? et extra cītatē
listris tractus vbi p̄? tāq̄ deus
fuerat estimat? a t̄bis extra cīu
tatē pietus mortu? fuit credit?
q̄ tādē post turbarū recessu sur
rexit et circūstantib̄ frīb̄ cītatē
intrauit et die postera de cītate t̄
cessit et valesaciēs frīb̄ dixit. p̄
multas tribulaciones optet nos
introire r̄gnū dei. **I**ta allega
q̄ illi q̄ i listris q̄ erat cītas gētili
ū. i. i mūdo q̄ ē habitatio p̄cōrū
sicut dij aliq̄ies honorāt̄ ibidē

q̄q; v̄sa vice p̄ ifortūa lapidāt̄
vbi em̄ fortuna hoiez eleuat ibi
de ip̄m q̄q; lapidat et dēpnat
Dñ seneca. **I**fortūa vita ē dū splē
det frāgit̄. **D**el dic q̄ i hoc po
test notari q̄ q̄q; vi sc̄i p̄nt mor
tuos se licite et alia similia fingē
ut sic possint impiorum seruā
am declinare.

Ica. xx. fit mētio quō
dēmiatū ē cōuersos ad
xp̄i fidē ad on? ḡue c̄ri
moiatū legis non teneti non in
diget expom̄ vide ibi **A**lud aut̄
qd̄ tādē sequit̄ q̄ orta est dissen
sio inter paulū a barnabā statu
entes reuistare p̄ eos fratres in
diuisis ciuitatib̄ cōuersos et eos
in fide et moribus solidare ita q̄
ab inuicē sūt diuisi vnus quidē
electo vno socio ad vnā ptē ali?
cū alio ad aliā iuit **H**oc allega
q̄ occulta dei providēcia inter vi
ros sanctos quādoq; p̄mittit dis
sēsiōes vel aliqua alia leuia scan
dala a hoc quādo vidz hui? mo
di mala in bona posse conuerti.
a melius cōmutari **I**sti q̄ diu so
lum fuissent simul in vno loco
fructum nō fecissent **N**unc aut̄
ab inuicē diuisi sunt et sic in plu
rib̄ locis p̄dicauerūt et nomen
xp̄i fidemq; eius multo āplius
adauxerūt. **B**ona igit̄ fuit illa
dissēsiō ex qua occasionaliter or
ta est fidei cristi multiplicatio.
Unde cristus dicit luc̄ duodecīo
q̄ non venerit pacem mittere in
terram sed gladiū.

Paulus circumdedit timo-
theū q̄ erat gētilis cū tñ
sciret cūciōez nō eē ne
cessariā ipaz et alias cerimoias
nō eē fidelibz imponēdas. sic p̄z
in ca. p̄cedenti hoc tamē fecit ad
iudeoz scādalu vitādū q̄z mul-
titudō in illis ptibz crediderat q̄
adh̄ cūciōnē tēbant. Nō pote-
rāt ei ita subito ritus novos ac-
cipere et suos modos antiq̄s abdis-
care. Silē pbat̄ infra ca. xxi. vbi
paulus de cōalio semioz et se na-
zareum et legis obseruatore ipsū
videri crederēt et illa silāuit et cū
alijs nazareis ad tēplū purificā-
dus intrauit vt legis obseruato-
rē ipsū videri crederēt et illa q̄ de
ipso audierāt falsa existiarēt of-
ferēs sacrificiū acceptauit. **I**sta
possunt allegari ad duo. **O**nū ē.
Pro vitādo scādalo et piculo li-
citiū ē fieri qd̄ alias erat illicitū et
dissimulare qd̄ nō ē v̄z. **M.** xx.
iij. f̄ ingebat se lōgius ire. **A**li-
ud ē q̄ cito et facilliter nō p̄t mu-
tari qd̄ diu fuit obseruatiū. **P**ro.
xxij. **A**dolēscēs iux̄ viā suā ābu-
lans etiā cum senuerit rē. **P**au-
lus et filas vōti sūt a spūscō pre-
dicare in frigia bithinia et gala-
cia. **V**ocati vero sūt in macedōia
euāgelizare. sicut paulo p̄ visū
on̄sū ē vbi videbat sibi q̄ hō ma-
cedo ad eū venit et eius auxiliū
iploāuit. **H**oc p̄t allegari quō
spūs vbi vult spirat. et quō quos-
dā vōt et q̄sdā repudiat. et quō
p̄dicatoēs suos p̄ occultā inspi-

rationē nūc ab illo loco retrahit
nūc ad aliū mittit. **N**ouit ei de-
us qui sūt eius et iō s̄m q̄ vnū
vel aliū elegit s̄m hoc p̄dicatoēs
ad eos mittit. **J**oh. xij. **E**go scio
q̄s elegerim. **C**ū philippis q̄ ē
p̄a cītas macedome est q̄dā pu-
ella spū phitomico plēa q̄ dinan-
do q̄stū maximū suis dñis exbi-
bebat. factū ē q̄ paulū et filā se-
q̄ret et ad eozū laudē boībz loq̄-
retur. **I**sti homines inquit serui
dei ex celsi sūt q̄ ānūciant nobis
viam salutis. **C**ompatiens sibi
paulus imperauit immundo spi-
ritui q̄ ipsam dimitteret et sic e-
am protinus a spiritu phitomi-
co liberauit. **D**omini vero puelle
videntes q̄ lucrum suum dese-
cerat et q̄ puella sanata nichil ā-
plius diuinabat apostolos iua-
serūt et facto cōcursu ipsostrax-
erunt ad p̄ncipes qui ipsos pb-
lice celsos in carcerem detruferūt.
Ista allega quomō multi sūt
qui non curant de filioz suoz
et subditorum spiritualiū
salute. sed solum de propria et
temporali vtilitate. non curant
si dyabolo vel spiritui immundo
et peccato subijciant̄ dum tamē
inde aliqua lucra sue bursē sub-
ornent. **I**sta videmus de paren-
tibus et amicis secularibus qui
si habent aliquam puellam id
est aliquem filium vel amicum
spiritu phitomico. idest scientia
dyabolica plenū diuinatorem
et aduocatum. et in secularibus

sciētijs eruditū vidētes q̄ q̄stus
honor vtilitas tpalis ex hoc ip
s̄ adueit nolūt ipsū ab hoc ouer
ti h̄ potius plus diligūt in secul
lari statu cōsari. oēs em̄ q̄ sua
sūt querunt nō que ihesu cristi.
Philip. ij. **U**nde si cōtingat q̄ ta
les ad instinctū pauli et syle. i.
bonorū religiosoz spūaliter sa
nent. ⁊ ad religionē cōuerfi a po
testate dyaboli liberēt statū do
micaliū id est ipsoz temporales
pntes videntes q̄ spes tēporal
lucri quā habebāt in talē cecidit
et defecerit incipiūt cōtristari et
cōtra ipsos qui eū sanauerūt. i.
q̄ eū ad religionē duxerūt solēt
turbari ⁊ i eos deplacari dicētes
hij oēs conturbant citatē nr̄ā cū
sint iudei ⁊ ānunciēt morē quem
nō licet nobis recipere cū simus
romani **A**d litterā em̄ seculares
vocant religiosos orbis turbato
res et ip̄os iudeos et supstitio
sos dicūt ⁊ respectu sui ipsos eē
viles reputāt. se vero romanos
id est nobiles eē ferūt. nō licz no
bis dñe hūc morē suscipē cū si
mus romai. id est non licet nob̄
religiosos vel clericos fieri cū su
nobiles et magni. **J**obānis viij
Semen abrahe su? ⁊ nemini ser
uui? vniq̄ **P**aulo et syla tru
sis in carcere et eoz pedibz stric
tis ligno fāc̄ ē terremot? fūda
m̄ta carceris mota sūt fores apte
vincula soluta. et lumen refulsit
vndiqz. q̄bz visis custos carceris
cōuersus est ad dñm. et cū tota

domo sua baptizatus **H**oc alle
gat q̄ mors ⁊ tribulacō aposto
loz valde p̄ficiat ad vtilitatē nr̄ā
dū in eorū tribulacioibz et mor
te miracula fiebant. aiqz existen
tes i carcē p̄dicabant vel epl̄as
scribebāt. et ad remota mittebāt
q̄nqz actualiter ad xpm̄ hoīnes
cōuertebāt. vel saltē nos alios q̄
nūc talia legim? i fide solidabāt
sicut de b̄tō paulo alibi legit q̄ i
carcē posit? scribebat epl̄as que
nūc magis p̄ficiūt viueris qz si
tūc libē existens p̄sonaliter p̄di
cass̄. scit em̄ de? de tribulacioibz
sanctorū et aliozū bona elicere.
q̄nymmo talia mala eueire non
pmittēt nisi sciret ex talibz vtili
tatē aliquā p̄ueire. **D**eu. xxxij.
Ut sugēt mel de petra oleū de sax
o. et cetera.

Quom̄ paul? eēt atheis et
nomē dñi p̄dicabat fac
tū est q̄ p̄bi et alij audi
entes q̄ futurā resurrectioēz dice
ret ceperūt eū deridere ⁊ v̄ba ei?
nugatoria reputare **U**n̄ q̄dā di
cebāt q̄ nouozū demoioz vide
bat eē denūciator. **A**lij dicebāt
q̄ erat v̄bozū inutiliū sciator **I**p̄e
pp̄t hoc nō desistit h̄ cū ip̄si dis
putās et fidē eis p̄dicās ml̄tos
ad fidē cōuertit **E**t dicit̄ ibidē q̄
atheniēses et alij hospites ad
nichil aliud vacabāt nisi dicere
⁊ audire aliq̄d noui **I**sta p̄nt
applicari cōtra modernos audito
res sermonū. **A**d h̄ deueit hūa
na demēcia q̄ hoīes pl? querūt

audire magis nugas q̄ vtilia .
quāmo multi vidēt eē filēs athe-
mēnsibz q̄ curiositatis grā maḡ
q̄ vtilitatis sermones eorū au-
diūt . quos tādē modica occasio-
ne despiciūt . **Uñ sene .** **Mā** hūa-
na nouitatis ē auida . Si autē pre-
dicatoz dicat oīa et vtilia et nō
ad volūtātē ipsoz . statī solēt eū
despicere . et oīa verba eius q̄q̄
scā et vtilia dampnare dicētes .
Quid vult scīatoz verboz h̄ di-
cē . **Alij** dicūt q̄ nouoꝝ dēomo-
rū vidēt denūciatoz eē **Pro . xv**
ij . **Nō** recīpit stultus v̄ba pru-
dētie . **zē** **Vidēs** paulus ydolatē
deditā athēniēsū cītātē iatābat
eius spūs . inter cetera vero filā-
clora inueit ibi ydolū c? titulus e-
rat ignotus deus hoībus iph̄ . **ā**
nūciavit dicēs **Qd** ignotātes co-
litis hoc ego nūcio vob . **Maria**
ratur eñ q̄ in passioē xp̄i aī so-
lis eclipsis vniuersalis fieret et
ipsa eclipsis naturaliter nō fieri
valēt p̄ eo q̄ luna in oppōe et n̄
in cōiūctione solis est . **p̄bi** qui e-
rāt athēnis illd̄ tā mirādū factū
aliam ignoto numini attribue-
rēt quē tūc pati alicubi dixerūt
et iō ignoto deo aīā fecerūt et i-
bi titulū ignoto deo erexerunt .
Tūc fertur dyomisius aiopago-
i . loco vbi disputabat p̄fectus
ista verba dixisse . **Aut** deus na-
ture patit̄ aut mūdi machia dis-
sipat̄ . **Paulo** igit̄ sup̄ titulo h̄
ydoli disputāte . iste dyomisius
xp̄o credidit et vna aī multis a

lijs pauli discipulus fuit factus
Illud allega cōtra gētiles qui
adorāt deū ignotū . **Adorāt** enim
deū t̄q̄ creatorē . ignotus tamē
eis qz x̄m nesciūt r̄dēptorē . **Unde**
posu? dicē **Jo q̄rto** **Mos** adora-
m? qd̄ sci? vos adoratis qd̄ nesci-
tis zē . **Vel** allega inter miracu-
la scā in xp̄i passione vel de cō-
uersione diomisij

Quādo dicit̄ iudei miracula
quā faciebat paulus? a quō de-
mones de obsessis corpibus ex-
pellebat cepēt p̄ nomē xp̄i de-
mones adiurare et q̄q̄ xp̄m n̄
credērēt cepērunt tamē sup̄ ob-
sessis nomē dñi muocāe dicētes
Adiuro vos p̄ deū quē paulus
p̄dicat . **Dū** igit̄ qd̄ā die hoc fa-
cerēt incēpit dēoiauis seu demō
in dēomiao dicē p̄ h̄ v̄ba . **Ibm**
nouī et paulū scio : vos autē qui
estis? **In** filiēs autē in ipsos ad-
tā p̄stravit et dnātus āboꝝ ip-
sos nudos et vulneratos dimisit

Illud p̄t allegari cōtra predica-
tores q̄ dicūt et nō faciūt . q̄ iux̄
v̄bū apostoli ad titū p̄o cōfite-
se deū nosse factis aut negāt sic
ad h̄āz sūt ypoēte q̄ in noīe iū-
solēt p̄re . et q̄uis iph̄ nō obedi-
āt nec fidē eius p̄ bona opa te-
nent . gaudēt tamē predicādo
in eius noīe eius v̄tutes facere
Ista q̄ q̄nq; bene docēdo solent
dēones et peccā de peccātibz p̄pul-
sare . **Marci ix .** **Dñe** vidim? quē
dā in noīe tuo . **zē** **Sz** qd̄ p̄ro ē
to dñs cōtra tales indigēt et eos

h̄ eos libere instruebat **H**ic po-
test notari q̄ p̄dicatores q̄n̄ p̄-
dicāt nō debent eleosinas petē-
et hoc ne videāf̄ q̄stus gr̄a p̄di-
cāe **G**ratias acceperunt: gr̄as dare
debetis

Quāuis bt̄us paulus se al-
ligādū in iberusalē et tri-
bulaciones se passurū audiret-
sp̄s sc̄us reuelaret et p̄p̄ba a-
gabo p̄dicaret fratrib̄ dissuadē-
tib̄ zē. noluit credē h̄ futura tri-
bulamina vilipēdēs patū se asse-
ruit p̄ xp̄i noīe mortē et vincu-
la sustinē **I**n hoc docet q̄ p̄-
dicatoz euāgelicus vel q̄cūq; p̄-
fessor catholicus vbi de xp̄i fidei
utilitate agit non debet tribula-
cōes metuē nec iter suū ad fidei
et predicacōnis opa dimittere-
h̄ p̄ noīe d̄m̄ vinculis mortiq; et
laborib̄ si fuerit necē se donare
dicēs dn̄o illud lu. xxij. Parat̄
sū teū in mortē et carcerē ire **E**t
math. xxxvi. Si oz mori tecum
zē. **C**ōsequēt h̄ et i. ca. xxij. et
xxij. fit mētio quō paulus in se-
dicōe fuit captus et a tribuno e-
reptus tortorib̄ tradit̄ h̄ se ro-
manū dicēs a tortorib̄ dimis-
sus tādē in iudicio multipliciter
accusatus a iudeis p̄ sūmū sacer-
dotē p̄tū iussus. **I**ta q̄ idē p̄n-
cēps sac̄dotū a paulo extitit ma-
ledcūs p̄ exauciet te deus paries
dealbate **T**u sedēs h̄m̄ legē cōtra
legē iubēs me p̄tū **S**z h̄ oīa trā-
seo ex cepto hoc q̄ cū ipsū tortō-
re vellēt romanū se ciuē allegat

et filē s̄ xvi. fecerat vbi p̄ phito
missam liberatā i carcerē missus
fuit **H**oc allega q̄ nō ē malū
viro dei q̄z bonis t̄p̄alibus pri-
uilegijs et auxilijs dei onus vel
pemitētia facē vt vbi p̄pter dei
timorem nō p̄catur saltem timo-
re vel amore boīm aliq̄liter fa-
ueat. **I**llud aut̄ hic consequēt
in sero q̄ cum iudei tam pharisei
q̄ saducei qui erant secte diuer-
se. quia pharisei resurrectionem
futuram credebant angelos et a-
nimas post mortem viuere asse-
rebant: saducei vero negabant
simul contra paulū cōuenissent
et ipsum cōtra mortem peterēt.
caute cepit clamare et dicere co-
ram eis **D**ixi fratres et ego pha-
rise? sū fili? phariseoz et de spe
et resurrectione futurorum ego
iudicoz. **Q**uod audientes pha-
risei statim a saduceis diuisi sūt.
Ita q̄ inter se contendere et dispu-
tare ceperunt et ita pharisei qui
contra paulū acerbius seuerūt
pro ipso pugnare ceperunt.
Illud potest allegari. q̄ si quis
plures aduersarios contra se cō-
federatos habeat summa prudē-
tia est si eozum fedus et concor-
diam adinuicem aliquo artia-
lo disrumpat. vt ipsos per par-
tes diuisos facilius superet et e-
uadat. et cetera. **I**llud eiam
quod sequitur scilicet q̄ quadra-
ginta viri venerunt ad prin-
ces sacerdotum dicētes illi **D**e
uocatione deuouimus nos nichil

gustaturos donec occidat? paulus
lum. Et ideo ordinauerunt inter
se q̄ iterū ad iudiciū corā tribu
no uocaretur ut dū ueniret ad lo
cum interficeretur ab eis. qd̄ tñ
deo nolente fuit aliter ordinatū

Hoc potest allegari q̄ hodie
multi sunt homines iniqui. q̄ se
reputāt deuote et sancte agē qñ
sanctos viros possunt occidere.
sicut ad litterā videmus de mul
tis malis secularib; qui tñ se re
putāt bonos quādo religiosi et
clericis possunt nocere. Unde sic
videtur illud iob. xvi. Veniēt in
quit dies in quo omnis qui iter
fiat vos arbitretur se obsequiū
prestare deo

Dominus disposuerat q̄
paulus romam iret et i
bi nomē dñi predicaret
Dñi supra xxij. dixit sibi Cōstās
esto paule sicut de me testificat?
es in iherusalē ita rome oportet
te testificari. Verūtamen p̄ quot
vias modos et cās romā p̄uenit
infra patet. fuit enim de iherusa
lem in cæsaream ductus et ibi co
rā felice accusatus. tandem ab es
o dimissus et p̄ biēmū relaxatus
postea iterū vincit et festo suc
cessori traditus ē et ab eo volente
grāiam prestare iudeis ut reduceretur
in iherusalē iudicet. Tūc
vero paulus cæsare appellauit et
sic missus ad cæsare romam uenit
coram quo nomen domini pre
dicauit et multū populum colle
git. vbi postea mortē p̄ dominō

tolēauit. **I**sta allega quomo
do deus per multas vias solet
effectus suos p̄ducere. quomō
et quando decreuit aliquid fieri
dato q̄ multa interualla fiant.

Ita q̄ negociū ex toto videt̄ so
litum. finaliter tamen solet sus
citare et occasione accepta pau
rat qd̄ decreuerat euenire. Habet
enī dominus in oī negotio quod
decreuit modos causas ordinaci
onem tempus horam et regulā
ordinatam que omnia qñq; sus
pendit et post quando tēpus fu
erit negocium quod decreuerat i
troducāt. Unde ecclesiastes viij.

Omni negotio tempus est. 2c.

Qum paulus cum multis
nauigando de terra pro
missionis in ytaliā du
ceretur factum est q̄ post mul
tos maris impetus nauis vbi e
rat bitalarū. i. p̄fundum tenacō
et bitumiosū impegit ita q̄ pro
ra stabat immobilis et pupis solue
batur a vi maris. Armamentis i
nauis in mare p̄iectis et neq; fi
derib; post multos dies appare
tib; h̄ tempestate non exigua i
minente ablata erat omnis spes
et fiducia singulorum. Verūtamen
deus salutez animarū paulo cō
cessit ita q̄ nullus ibidē periit at
defecit naufragantesq; paulus
alloq̄tur et ad sumendum panē
incitat et hortatur. Satiati igit̄
cibo nauem alleuiabāt et frumē
ta in mare iactabant. Tandē ve
ro fracta nauis aliqui natando ad

litus venerunt. alij sup tabulas
applicuerūt et sic omēs piculū e
uaferūt. **N**auis ista ē aīa que
scz inferius ad terrena dz eē clau
sa. supius ad celestia apta. inte
rius p huilitatē cōcaua. p carita
tē lata. p pseuerantiā larga. i. p n
cipio et in fine p abstinētiā a tē
perantiā et cōtinētiā stricta. **P**rou
xxxi. **F**racta ē q̄si nauis institutois
delonge portās panē suū. habz
eciā ista nauis duas pncipales
ptes scz proā q̄ figt amorē pup
pi q̄ figt timorē. **H**z ei ista nauis
armamta scz vtutes et sciās por
tat eciā quādoq; frumēta. idest
terrenas possessiones et diuici
as. **I**sta igit ē veritas q̄ qū pau
lus. i. humanus aīm? vel homo
temptat nauigac de terra p mis
sionis de statu grē in ytaliā que
interptat excessus in mūdū vbi
faciliter excedim? p peccatū. et
ppter hoc mai. i. mūdi fluctibz
et amaritudibz aīe sue nauē ex
ponit. quādoq; cōtingit q̄ tēpes
tas tribulacōnū sibi nascit. lux
vero solis et siderum. i. dei grā a
scōp. vel doctrina bonorū p dīca
toz eidē penitus denegat. **S**ap
xvii. **I**gnis q̄dē nlla vis poterat
eis lucere. nec siderū limpide flā
me illuiare poterāt illā noctem
horridā. **I**ta q̄ prore p̄a ps na
uis aīe sciz amor ipsius in bita
lassum tēacissimam. i. in mūdi
bonis et terrenis p affcōnū tēa
citatē impingit. vbi p auariciā
arestat et sistit. puppis vero idē

timor impetu maris. i. tribulati
omibz soluit? et sic p diuersa pec
cata nauis aīe dissipat. arma m
ta vtutum p dūf et paulus cum
populo suo. i. tō cū cordis affcī
bz periculis expomitur. **V**erūta
mē quādoq; cōtingit. q̄ post illā
fractionē. i. post anime peccatū
aliqui per mare penitentiē na
uigantes et aliqui tabulis diui
ne misericordie se committētes.
saluantur. et ad portam salutis
et gratie deducantur. **Q**uod po
tissime contingit. quādo abo di
uine lectionis sūt refecti: frumē
ta idest bona mundi in mari id
est ad amatos pauperes per e
lemosinas projiciunt et nauem
maris a terrenis exonerant atq;
p terrenorum contemptum alle
uiant et ex tollunt. **V**nde math.
octauo capitulo dicitur. **N**auis
cula in mari magnis iactabat
fluctibus et cetera. **V**el dic q̄
nauis significat ecclesiam cuius
prima pars prelatos et superi
ores designat vltima vero pars
subditos et seculares significat.
Igitur ista prima pars ecclesie
scz prelati quando ex toto impi
git in bitalassum. i. in amorē et
auariciam terrenorū necessario fit
vt pars posterior idest popul?
subditorū malorū illorum exem
plo soluat. et q̄ propter isto
rū auariciam. terrenis penitus
adherentem a de spiritualibus
et eternis minime curantem to
ta nauis ecclesie temptacionum

et tribulacionū fluctibz dissipet
tempestates enī vicioꝝ īsurgūt.
armamēta v̄tūtū p̄dicūt et pe-
rit lux solis ⁊ siderū .i. exempla
scōꝝ deficiūt et sic qui sūt in hac
naui dāpnaciois p̄iculū p̄timel-
ere satis possūt. **¶** In ambro. in s̄
mone de cōfessoribz nauigātibz
vbi p̄ hoc mare magnū valde p̄-
timescēdū est ne nauē nrām fluc-
tus voluptatis absorbeat ā in et
nā dāpnaciois p̄dā piāta crudel̄
abducat. **¶** Qui igit̄ saluai vult de-
bet se in mare .i. in amaritudinē
penitēcie mittere. frumēta id ē
bona mūdi picere et ad portū
salutis q̄ xp̄s est p̄ bona opa na-
titare. **Jo. xxi.** **¶** Tuica succinxit se
⁊ misit se i mare. **¶** Vel dic q̄ pau-
lo anime dant̄ ne peant. in quo
notat̄ q̄ quādoq; societas et o-
ratio vnius boni causa ē salutis
multoꝝ. anime autē et non nauis
saluant̄. qz deus de p̄dicōe
tpaliū non trīstat̄. **¶** Itaq; in hoc
notari potest q̄ apud deū anime
corpōzibz et spūalia tpalibz p̄-
feruntur. **¶** Vel dic q̄ p̄ nauim
pauli intelligit̄ ecclesia quā ip̄e
conuertit. s. asia mior que est tur-
chia cū omnibz suis puincijs et
grecia et cōmuniter tota ecclesia
orientalis qz ista pauli nauis p̄-
nit inq̄tū illa ecclesia p̄ scismata
et hereses oberrauit.

¶ Om paulus euasisset de
naufragio pro calefaciē-
do se pyram sarmentoꝝ

rū dgerēt atigit q̄ vipa vi calo-
ris cōmota manū pauli arripet.
et moesa manu inferius depēde-
ret qd̄ vidētes viri insule ip̄z ho-
micidam dicebant. **¶** Utq; inquit
hoicida ē homo ille qui cū ama-
ri euasit vltio dīna non finet eū
viuē ip̄m in tūozem cōuertēduz
et subito mozturū credebāt s̄ vi-
dētes q̄ exausta bestia i ignē nil
sibi oīno nouit ip̄z deū eē fere-
bāt. **¶** Ista allega cōtra vanā ⁊ mu-
tabilem opionē quorūdā fatuo-
rū qui nescientes dei iudicia qn̄
vident aliqd̄ ifortuniū alicui ac-
cidere et serpentes .i. demones
vel tirānos ip̄m atrociter iuadē
statim solēt eū homicidā vel ma-
lū hoimem estimare et p̄ eternā
dāpnacōez pire et vt mori de-
beat expectaē eū qn̄q; tamen vi-
dēt contrariū accidere et lesionez
nullam subsequi s̄ post tribulaci-
onem huius modi pacem ⁊ solaci-
ū sibi eē. **¶** Ho. iij. **¶** Post tēpesta-
tē triquillū facit. et cōuerso qn̄
vidēt sibi p̄sp̄era succedere. nul-
lam lesionē maiorum incurrere
solent statim eum deum et iustū
hoimē iudicare. cū tamen sepe
atigat vt bonis mala ⁊ malis bo-
na soleāt prouenire. **¶** Ita q̄ tēpo-
rales casus q̄ accidūt siue boi si-
ue mali boitatē v̄l malicidā hoim
nō possint declinare. sicut oīsū ē
Iuāe xij. vide ibi. **¶** Vel dic q̄ cū
bomo euasit naufragiū dāpnaci-
onis eterne mūdi nauē fractaz
exeūdo et ad littus religionis p̄

penitentiam se transferendo sepe
contingit q̄ dū p̄ aliquā recrea
cōez t̄pale se calefacere nitit̄. ser
pētes. i. detractores cōtra eū in
surgūt. qui manū. i. opa ipsius
mordēt et eū si possent iuuenāt
et diffamāt sicq; fit q̄ v̄ ad triāq̄
litate portus religionis credide
rat v̄nisse detractorū rabies ip
sū fortius ledat. Verutamē pau
lus. i. hō iustus dz tales serpen
tes in ignē sue inuidie excutere.
et sic de eorū detractōibz nō cu
rare. et sic si ipsos excauserit. et n̄
curauerit ipsū nequibūt ledere
vel nocē. ita q̄ alij suā p̄fectiōez
vidētes ipsū deū et iustū hoīem
poterūt estimare. **Mat. xxvij.**
Uē filius dei erat iste. Vel dic q̄
in litōe religionis solet dēones
serpētū illos acius p̄ tēptacōes
mordere. quos vidēt de nauī m̄
di maris p̄iculū euasisse. et de m̄
do ad r̄ligiōis ac p̄nie litōra trā
sfugisse. **Vel dic q̄ q̄n paulus**
.i. bonus p̄latus aliquē serpētē
.i. aliquē malū subditū in ignē
tribulacōis p̄ cōrectōnē mittit
statū cōtra eū si p̄t insurgit et eū
diffamat et pūgit qz d̄z eccl̄s. x.
Qui dissipat sepē mordebit eum
colub. qz q̄n p̄latus nitit̄ in ma
lis subditis sepē malarū exausa
cōm sp̄marū viciorū p̄ cōrectio
nē destruē talis colub̄ solet eū i
uadē. Qd̄ videns p̄latus ipsū dz
in istū ignē fortiter excutē et ad
subeūdū cōrctōez ac̄? p̄pellē et a
tali morsu. i. rebellioē cōpescē.

et arcerē p̄s **In ignē eijcēs eos**
in miseris nō subsistēt.

Explicit moralizacio actuū apo
stolorū.

Inapit moralizacio super a
pocalip̄sim.

Iohānes in insula q̄
dicit̄ pathmos q̄ ad
huc ē p̄pe ephesū in
asia miori q̄ nūc dicit̄
t̄ turcchia. Vidit rap

tus in spū vij. cādelabra aurea.

In quorū medio fili⁹ eāt filio ho
minis vestitus podē p̄cictus ad
mamillas zona aurea caput ei⁹
et pili cādidi t̄qm lana alba. et
t̄qm nix. oculi eius sic flāma ig
nis. pedes filēs auricalco i cami
no ardēt. vox eius sic vox aqua
rum multarum et in dextera ei⁹
septē stelle et ex ore eius exibat
gladius acutus. et facies ei⁹ lu
cebat sic sol i virtute sua qui di
cebat oībz p̄ h̄ v̄ba. Ego sū pri
mus et nouissim⁹. sui mortuus
et ecce sū viuēs in secula sc̄lōz.

Moraliter ista insula ē eccl̄a q̄ a
mari. i. amais t̄bulacōibz velut
insula circuitur. Ista dicitur path
mos. idest separacō hostium vel
palpantium quia exinde debent
separari hostes idest detractōes
palpantes idest adulatores. Il
le vir mirabilis qui vbi videtur
est vir iustus et perfectus vel p̄
latus qui pro certo ip̄i filio ho
minis similis dicitur pro eo q̄
cr̄sto filio virginis per bona o
pera conformatur. Psal. xliij.

Similis ero altissimo. Septē cā
delabra fignt vniuersitatē bono
rū et honestarū psonarū qz per
septem vniuersitas teste grego
rio designat. Et isti dicūt aurei
quātum ad valorem sanctitatis
et quātū ad splendore scie et sa
gacitatis apparēcie et honestatis
qz p certo in medio istoz id est
in societate pfectoz debet iste p
latus et p fuis ambulaē et viuē.
Et qz scā bona societas honesta
et discreta maxie ad p̄latoz reli
giosos et alios viros pf cōs nos
cūt p̄tinē qz cū scō scūs eris. In
medio inquit cadelabroz aureo
rū **Eccāstia. xxvij.** In medio coe
gitāciū legē dei assidu? esto. **I**ste
igit? circa mamillas. i. in pectoē
et in corde debet habē zonā aure
am. i. rubore feruide caritatis ca
put eius. i. intēcio debet esse ad
modū niuis albe vt lana p cādo
rē inoēcie et puritatis et p mol
liciem lanee simplicitatis. debet
habē vestimētū podeis. i. decore
exterioris honestatis. **O**culi itel
lectus sui debent eē ignei p splē
dore discretiois et veritatis. **P**e
des eius. i. affectioēs debēt esse
ignei et sonare p clamore feruis
de caritatis orōis desiderij et spi
ritualis cupiditatis. **I**nfra. x. **P**e
des ei? sicut colūpna ignis. **V**ox
eius d; eē sonoza p clamore p̄di
cacionis et p ostētiōē auctōrita
tis qz ipsū dec; loqui auctētice et
seuē ne sua auctōritas cōtēpnat.
Danielis. x. **V**ox sermonū ei? sic

vox multitudinis. et bene mult;
tudis qz in oī actu vox solēpnis
p̄sone equipollē debet multitudi
ni alioz. **I**te debet habere septē
stellas. id est septem dona scī spi
tus sc; p p̄fectionem sanctitatis
Apoca. ij. **Q**ui habet septē stel
las in dextera sua facies eius de
bet splēdere p dulcorem leticie et
affabilitatis quia in omnib; de
bet se ostēdere letū affabilē et be
mignū. **M**atb. vi. **U**nge caput
tuum oleo et faciem tuam laua.
et tamen ipse debet habere i ore
gladiū bis acutum. id est rigore
duplicis iusticie et seueritatis qz
ipse debet malos corrigere id est
cōminādo amissionē glorie et im
missionē pene etne. **P**s. **L**ingua
eoz gladius acutus qz viu? de
bet esse sermo et efficax et penetra
bilior omni gladio ancipiti. **H**e
bre. iij. **E**t tūc tales p certo dice
re possunt. **E**go sū p̄mus et no
uissimus eciam qui sc; p̄mi mor
tui sūt et nouissimi in hac vita p
vilitatem deiectiois et humili
tatis. s; finaliter in paradiso fiūt
viuentes et p̄mi p vitore p̄petu
e dignitatis et p̄vigore felicitatis
et p̄petue firmitatis. et tūc e
runt p̄mi nouissimi. et nouissi
mi p̄mi. **M**atb. xx. **I**lli qui mō
sūt p humilitatem mortui mun
do id est nichil valentes et nich;
il reputati quo ad mundū et no
uissimi quo ad dignitates et mū
di prosperitates erūt p̄mi et fe
liciores. **E**t eōuerso illi qui mō

sunt in prosperitatibus dignita-
tibus et honoribus primi. erunt
tunc temporis in desolacione et mi-
seria ultimi et depresso inferius scilicet
in inferno. quia deus esuriens im-
pleuit bonis et dimisit ianes
Luce primo. Fui inquit mortuus
et ecce sum uiuens. Quasi diceret
De morte ad vitam deuenitur.
et de mortificatione carnis et pau-
pate et humilitate ad gloriam
pertransitur. Vel dic quod tales ita
perfecte persone pro fuerunt mortui id est
in statu humilitatis tamen finali-
ter debent uiuificari. id est promoueri
ad statum prelacionis et digni-
tatis. vel dic quod septem candelabra
sunt septem dona: septem uero stel-
le vij sunt pietatis opa. Vel sep-
tem candelabra septem sunt sacra-
menta: septem stelle sunt septem uir-
tutes et remedia sicut supra.
Vel dic quod platus dicit dicens: ego
sum primus et nouissimus quia dato
quod sit primus in dignitate debet
tamen esse ultimus in humilitate.
Iuxta illud ecclesiastici tercio. Quam-
to maior es humilia te in omnibus.
Dicit ei. ego fui mortuus et ecce
sum uiuens. quia quandoque debet
apparere mortuus et non aduer-
tens multa dissimulando. tan-
dem debet monstrare se uiuentem
scelera puniendo et malis obui-
ando. Vel dic quod ille filius ho-
minis est christus mysticus filius
virginis vel papa qui christo des-
bet esse similis: corpus eius sig-
nificat statum curie romane vel

statum ecclesie militantis. Dic igitur
quod in illo corpore christi mystici
caput sunt prelati qui debent
esse per innocentiam candidi per
mollem clementiam lancei. per fri-
gidam et rigidam iusticiam ni-
uei atque austeri. Unde de isto ca-
pite dicitur canticorum quinto. Ca-
put eius aurum optimum. Et
capilli isti capiti adherentes sunt
prelatorum familiares. qui de-
bent esse albi et innocentes. mundi-
cali et continentes. Ecclesiastes
nono capitulo. Omni tempore
sunt vestimenta tua candida. O-
culi illius corporis sunt audito-
res et iudices qui debent esse per
lucem discretiois flammei: per iu-
sticiam et rigorem ignei. Unde
danielis decimo capitulo dicit.
Oculi eius ut lampas ardens.
et cetera. Vox istius corporis si-
gnificat predicatores qui ad si-
militudinem aquarum multarum
id est scripturarum et scientiarum debent
clamare et suo clamore uiam domini
demonstrare. Jo. primo. Ego vox
clamantis in deserto. Zona istius
corporis significat correctores
qui angunt corpus ecclesie exami-
nando et ne defluant per uicia re-
stringendo qui debent esse aurei
iusticiam obseruando. Ecce quadra-
gesimo quinto. Circumauerunt e-
um zona iusticie ut papa et plati
figuretur in illis angelis Apo-
c. xv. Qui erant preacti zonis aureis
id est correctoribus sanctis. Dextera corporis
est clericos. qui tenent locum primum in

corpe ecclesie militantis. **U**n p̄ s̄
Dextera domini fecit virtutem. **I**sta
igit̄ dextera septē stellas idē sep
tem dona spūs sancti vel septem
virtutes debet habere quibz to
tam noctem idest statum secula
rem debet exemplariter illustra
re. **G**enē p̄mo **S**tellas posuit
in firmamēto idest in statu eccle
siastico facies hui⁹ corporis sig
nificat doctores in quibz omnis
sensus discretionis sicut in facie
debet vigere et qui p̄ honestā cō
uersationem ad modum solis lu
cere dnt̄. **M**atth. xvij. **R**esplēdu
it facies eius sicut sol. **P**edes hu
ius corporis qui corpus susten
tant sūt inferiores agricole q̄ ad
modum auriscalci debent esse so
nori deo regriando et sicut ig
nis p̄ claritatem ardere in cami
no tribulacionis et doloris viuē
do. **D**a. r. **P**edes q̄ si spēs eis cādē
tis. **O**s v̄eo qd̄ loq̄t̄ signat̄ aduoca
to⁹ q̄ gladiū liguednt̄ habē bis
acutū iquātū debēt allegare pro
iusticia vni⁹ ptis et de iusticia al
ter⁹ ptis vel in quātū ipi tenent̄
intercedē pro promocioē bono
rum et punicione maloz. **L**uce.
xxij. **D**omine ecce gladij duo b̄
Candelabra que istū et mēbra is
tius lustrabant signat̄ spūalia dei
dona q̄ totum corpus ecclesie il
luminant q̄a xp̄s et mēbra sua sūt
qui ambulāt in medio septē cā
delaboz aureozum de quo dici
tur in ca. sequenti.

Et angelo ephesi. 2. v.

nus angelus commendatur a filio
hominis de multis inquit scio la
borē tuū opera tua et pacienciaz
tuam et q̄ nō potes sustinē ma
los et tēptas mendaces aposto
los et sustinuisti p̄pter nomen
meuz et facta nicolaitarū quos
odio odisti s̄ t̄prehenditur in v
no. caritatem inquit tuam p̄mā
reliquisti s̄ memor esto vnde ex
cideris et prima opa fac alioqn̄
mouebo cādelabrū tuū de loco su
o nisi penitēciaz egeis et tūc p̄mit
tit̄ sibi q̄ si vixit dabit̄ sibi edē
de ligno vite qd̄ ē i paradiso. **H**ic
rōe angelus designat̄ vita p̄lati
p̄relatus p̄fectus potest dici ā
gelus quia debet esse angelicus
et celestis. **I**ste debet habere bo
na opa laborem pacienciaz et ius
ticiam malos non debet sustinē
s̄ corrigere et punire nicolaitas
eciam q̄ interpretantur stulti ec
clesie debet eciam lāguētes id ē
malos cleicos v̄l f̄ligiosos eciaz
ap̄los. i. ypoctas d̄ tēptaē et p̄
dei noīne sine defensione sustine
re omnia. **S**ustinete et vigilate
mecum. **M**atth. xxvi. **S**ed quan
doqz accidit q̄ ipse pdit caritatē
suam p̄nam. quia multi p̄ sup
biam odium et vindictam per
dunt virtutem sepissime caritatis.
Nam sepe accidit q̄ prelati per
dunt gratiam dei. superbiendo
de dignitate presumendo de sci
tate. **E**t tunc dicit eis cristus. me
mor esto vnde excideris et age pe
nitēciam et prima opera fac. q̄ si

diceret **E**xtrahere te ab istis et hoc
duplici modo increpat scilicet timore
et amore. **T**imore nisi quia hoc
fecerit iniatur ei quia candelabrum
suum. i. suam lucem et prosperitatem clericali
taliter mouebit et cassabit temporaliter.
et eternaliter dissipabit. **I**tem a
more quia permittit ei si ad gratiam et
caritatem rediens peccata vicerit. et per
ma opera benefecerit quod dabit ei de
ligno vite paradisi edere. i. de so-
cietate glorie sempiternae. **E**t bre-
uiter nullus est ita perfectus. qui
possit cadere in peccatum. **V**erumta-
men penitentiam debet facere. et
primum statum recordari. timore
pene et amore glorie per opera per-
petrare. **U**ere. xxxi. **D**irige cor tu-
um in viam rectam in qua ambulasti. **A**n-
gelus simeone commendat de paup-
tate tribulatione diuicijs spirituali-
bus. **H**ic blasphematur ab illis qui
se dicebant esse iudeos et non sunt.
sed dicunt sibi quod non timeat quod passu-
rus est nec etiam dyaboli carceres
et temptaciones sed sit fidelis usque
ad mortem sed si vicerit dabitur ei co-
rona et non ledetur a morte secun-
da. **S**ic vere qui sustinet hic mi-
serias paupertates temptaciones ma-
lorum blasphemias vexaciones.
si sint fideles et perseuerauerint us-
que ad mortem dabitur eis corona
vite. idest gloria et seruabuntur
a morte secunda. idest a morte
infernica et dampnatione anime.
Nichil inquit horum timeas quod
passurus es. sed esto fidelis us-
que ad mortem. et dabitur tibi co-

rona vite. **A**ngelo pergamini dicitur
Scio ubi habitas ubi sedes
est sathane et tenes nomen meum
et non negasti fidem meam. post
quod de quibusdam reprehenditur di-
citur sibi quod si penitentiam ege-
rit et vicerit dabitur sibi manna ab-
sconditum et calculum candidum
ubi nomen dei scriptum est quod
nemo scit nisi qui accipit. **T**a-
les sunt multi boni existentes. et
moram contrahentes in mala societate
ubi est sedes sathane. ubi tamen
boni perseuerant. nomen et fidem dei
seruant nec eum denegant per pec-
catum. et ideo talibus si vincant
si in bonitate sua perseuerant. nec
per peccatum succubuerint per-
mittitur manna absconditum.
idest dulcedo eterne glorie. que
a nobis nunc absconditur. pro-
mittitur etiam calculus sibi can-
didus. soliditas perpetue domi-
nacionis quantum ad gloriam cor-
poris. **N**am calculus est durus
et candidus leuis et rotundus sic
et gloria corporis habet durici-
em impassibilitatis candorem car-
itatis lenitatem subtilitatis ro-
tunditatem agilitatis. **A**git nomen
idest eterna sua potentia vel maiestas
ibi dicitur esse scriptum quia in primo eterne
beatitudinis principie dei virtus quod est
vis fortissima nomen domini ad eam su-
giet iustus et saluabitur. **P**rou-
xviii. **A**ngelo simeone dicitur a
deo. habeo aduersum te pauca quia
habes tecum tenentes doctrinam ba-
laam quam docebat balach ponere

scandalū corā filijs israhel. h̄ age
penitentiā; alioq̄n pugnabo te
cum in gladio oris mei. Sic ve
re angeli idest p̄lati rēp̄bendū;
ē q̄ habent sc̄ā malas p̄sonas
et eas non puniūt ymmo fouēt
et maxie qui sūt in scandalū ple
bi israhel idest populo dei. Iste
ergo tenentes doctrinā balaam
fiḡnt fornicatores et ydolatrias
id est ydola. hoc est dictu mu
lieres pictas adorātes idest sas
cerdotes et clericos luxuriosos.
Nam si p̄latus eos nō corrīgat
et penitentiā nō agāt ipse de
gladio oris sui idest diuina sen
tentiā eos in eternū occidet et il
lum qui fuit negligens in puni
endo qz sicut dicit ad Ro. p̄mo
Tales digni sūt morte nō solū
qui talia agūt h̄ qui eis cōsentīūt
Non sufficit enim q̄ angel? .i.
p̄latus sit bon? imo nec ē q̄ ipse
nō sustineat se cum malos qd̄ ta
men est hodie contra multos. q̄
quīs in se sint boni non tam stu
dēt extirpare malos subditos.
ymmo p̄ce vel p̄do aliquociens
fouent eos. Angelo tyatire di
ctū ē. Noui opa tua fidē caritatē
misterium pacienciā et opa tua
plura p̄orib; et qui vixerit vsq; i
finē et custodierit dabo ei potes
tatē sup̄ gentes et regna. Sic
illi qui sūt in ecclia vel religione
habent fidē caritate; etiā quoz
nouissima sūt semp̄ p̄orib; meli
ora. i. qui semp̄ viuunt in emen
dādo i melius. istis dico q̄ si vi

cerint et hec custodierint vsq; in
finē et pseuerauerit dignū erit q̄
p̄moueant t̄p̄aliter et eternali
ter et q̄ accipiant a deo p̄tātē su
p̄ gētes et regna. et fiant p̄lati et
aliorū ingri. Talis enī decebat
vt nobis eēt pontifex s̄ctus in
nocens ipollut? segregat? a p̄cā
toib; Hebre. viij. Erat aut̄ in
tyatira s̄m visioēziobis aposto
li mulier iezebel q̄ p̄p̄banabat
et seruos dei seduēbat. et doce
bat comedere de ydoloit̄is et for
nicari dato q̄ ei datū est p̄nie tē
pus ibi t̄n nullaten? peitebat h̄
dicit ei q̄ ip̄a ponet i l̄c̄m et ibi
q̄ mechati sūt cū ea essent in trib
bulacione maria. Iezebel q̄ in
terp̄tat flux? sanguinis fiḡt mū
dū a quo sanguis idest carnalis
voluptas cotidie emanat. Iste co
tidie docet et prophetizat forni
cari seduere et ydoloit̄a. i. mū
di bona dyabolis deditata per a
uariā manducare et p̄ cōtem
placionē incorporeare. et qd̄ pe
ius est qz cū tempus hui? vite
sit ei concessum ad penitentiā
ipsa tamen nūq̄ penitet h̄ semp̄
in suis iniquitatib; pseuerat. Job
xxiij. Dedit deus ei locum peni
tencie et ipse abutit̄ eo in sup̄bis
am. h̄ pro certo ista mulier id ē
mund? vna cum amatorib; su
is qui p̄ diuersa vicia cotidie cū
ea mechant̄ finaliter ponentur
in lecto mortis eterne vbi pro
certo in tribulacione maxima. i.
penis infernalibus affligētur.

Vel dic lraliter q'talis est mu-
lier luxuriosa alios seduans. in
luxuria pseueras a ipemtes Eccl
xxiiij. **O** fornicario panis e dul-
cis. **N**o fatigat tras grediens vs
qz in fine h ta ipsa q fornicato-
res in leo mortis et inferni tibu-
labut finaliter in eternu et nisi
peitentiā fecerint i hac vita dāp-
nabūt. **Lu. xiiij.** **N**isi pniaz feceri-
tis oēs simul peribitis.

D **E**phēdit āgelus sic **S**cō
o opera tua. q viuis et
mortuus es. h vigila et
confirma cetera q moritura sūt.
et in mēte habe qliter accepeis
Aliquādo veniā ad te sicut fur-
hora qua nescis. **S**ic igif mul-
ti eccl qui nomē et famā habent
q viuant p gratias et virtutes.
quia creduntur eē multe sancti-
tatis et pfectionis et tamē mor-
tui sunt p peccatum. **I**stis igif
et omnibz alijs prelatis dicitur
q ipsi vigilēt p diligentiam su-
per gregem pastoralem domini
et ipsi confirmēt dicendo et ad-
monēdo illos qui per ibecillitatē
et vicia putrescūt et moriuntur.
Dicitur eciam ei q in mente ha-
beat qualiter accepit auā et rēgi-
men animarū. **A**lio qn super ip-
sum subito veniet ira dei. **D**igila-
te qz nescitis q hora dominus ve-
niet. **Luca. xiiij.** **C**ōmendat an-
gelus sardis qz secum habet il-
los qui non inquinauerūt vesti-
menta sua. **S**t iō sibi et alijs pro-
mittit q si vixerint ābulabūt cū

filio hoīs in vestimentis alb. et
erūt scripti in libro vite. Sic ve-
re platus cōmendat quādo ha-
bet subditos honestos et castos
qui vestimenta carnis sue p lux-
uriā non inqnant. **S**o si vixerint
et pseuerauerint promittitur eis
q cum cristo ambulabunt in ce-
lo sursum induti vestibus albis
id est dotibz eterne glorie. **I**n li-
bro et ne pdestia cōis scripti eēt
Actuū pō. **E**cce duo viri steterūt
in vestibz albis. **A**ngelo pbi-
ladelphie dicitur. **S**cō opa tua.
et dedi corā te ostium apū qd
nemo potest claudere. quia mo-
dicam habes virtutem et cōfir-
masti nomen meum. et non ne-
gasti nomen meū. et ego serua-
bo te. **T**ene quod habes ne ali-
us accipiat coronam tuam. quia
qui vixerit faciam illum colūp-
nam in templum dei mei. **I**ste
angelus gerebat psonam infir-
morum. **T**am isti habent modi-
cam virtutem resistendi. **N**o de-
us dat ostium apertum venie a
penitentie. **I**llud semper apertū
est pro tempore huius vite. **S**i-
nus enim ecclesie qui recte ē ho-
stium paradisi semper est aper-
tus a nūq p vita ista clauditur
penitenti et h qz infirmi modi-
cā hnt vtutē resistendi vicis et
pccis qre necē ē q hēant facili-
r mediū peitēdi. **I**ntraix. **P**orte
cītatis n claudēt die ac nocte. q
ei nō intrat p hostiū. i. p viāz a
pniāz et fur est et latro. **Job. x.**

Illud enim non potest claudi alicui
i quam diu durat ista misera vita
preiens quam infirmus quam tunc quam fra-
gilis et ad vicia fit procliuus des-
pare non debet. Et ideo sibi dicitur
quod faciat quod in se est. et quod seruet
verbum et preceptum dei nec denegat
per heresim nomen eius et sic pro-
certo deus seruabit eum a temp-
tatione quia scilicet deus faciet cum
temptatione prouentum. prima ad cor-
p. Non permittet vos temptari ultra
quam potestis. Teneat igitur quilibet
illud quod habet id est gratiam et per-
fectionem ne forte perdat coronam
suam id est honorem et premium
glorie quod sibi debetur. et ne alium
habeat successorem qui ipso res-
probato habeat coronam glori-
e sue. Nam si vixerit vicia erit in
templo dei id est in paradiso vel ec-
clesia columpna id est persona sta-
bilis et eterna et foras non egre-
diatur amplius. quia in paradiso per-
petuo remanebit. Vel ad litteram in
ecclesia fit quod illis qui peccata vi-
ant colupne stabiles viri fiunt.
et ea interius vincere assuescunt. ita
quod de templo id est de statu grati-
e non ex tunc amplius recedunt seu
cadunt. Angelo laodice taliter
cominatur. vtinam inquit frigidus
esses aut calidus. sed quoniam tepidus
es id est neque frigidus neque
calidus incipiam te euomere quia
dicas diues sum et nullius ege-
o et nescis quod sis miser pauper et
cecus et nudus. suadeo tibi emere
aurum et argentum ignitum et pro-

batum a me ut locuples fias. et ve-
stimētis albis induaris ut non
appareat confusio nuditatis tue et
collirio iunge oculos tuos ut vi-
deas. quia qui vixerit dabo ei sedem
in throno meo. Tales angeli
sunt multi qui pro certo non sunt cali-
di pro feruore deuotionis nec fri-
gidi pro algore diuini timoris. et
subiectionis sed sunt medijs quia tepidi
et in deuoti quia nec pro feruorem
deum perfecte diligunt. nec pro timorem
ei obediunt perfecte sed sub dei miseri-
cordia confidentes tepidi et medijs
sic incedunt. Et ideo tales negligē-
tes et tepidi ab ore dei sepe euo-
muntur id est a statu gratie et verita-
tis cadere permittuntur. Aliquando
accidit quod quidam tales sunt ita
presumptuosi et de proprijs meritis con-
fidentes quod credunt se diuites in vir-
tutibus esse et nullius auxilio indi-
gere et tamen secundum veritatem
sepe accidit quod spiritualiter ipsi gra-
tius sint nudi et virtutibus miseri et
pauperes quo ad deum ignorantes
et ceci quia non vident et aduer-
tunt illa que debent scire mortem in
fernū paradisi mundum peccatum
oculte dei prouidentie opa vel pro
pam insufficienciam et cetera. In
ce decimo octauo. Cecus sedebat
secus viam. Istis igitur suadetur
quod a deo emanat aurum id est dis-
crecionem vel valorem sanctita-
tis perfectioris quam sunt ignita pro cari-
tate probata pro tribulatione ut sic
in deo et gratius locuples esse possit
procipit aulibet tali quod ipse collirio

idest aliqua amaritudine cōpūc
cōis inungat oculos cordis sui.
vt visū spiritualis discrecōis re
cipiat quē amisit. p̄cipit sibi q̄
albis vestibus idest honesta cō
uersacōe induat se. ne nuditas ī
perfectionis sue appareat. et ne
quilibet ipsum irrideat aut con
tempnat. quia vix est aliq̄s ita
sanctus quin habeat in corde et
opere plura irrisione digna si vi
ta sua videatur nuda et si hone
statis velamine non fuerit cōop
ta. **I**deo consolando desolatos et
tribulatos atq; desperatos dicit
deus hic **E**cce quos amo arguo
et castigo. **E**cce sto ad hostium
et pulso. si quis audierit vocem
meā et aperuerit ianuam intra
bo ad illum et cenabo cum illo et
ille mecum. **A**c si diceret. Para
tus sum inspirando vel predicā
do pulsare et si apiat cor: p̄ grā
subintrare.

Sequitur aliud capitulum.

Iohannes raptus in spi
ritu vidit ostium in celo
et ecce inquit sedes et su
pra eam sedens et qui sedebat si
milis erat aspūi lapidis iaspid
et sardinis. **E**t iris erat ī circuitu
sedis filis visioni smaragdinis
et circa sedem sedilia xiiij. et de
super sedebant viginti quatuor
seniores habentes in capitibus
suis coronas aureas. et de thro
no procedebant fulgura voce et
tonitrua ante thronum erāt vij
lampades ardentes et in conspe

ctu sedis mare vitreum simile ē
stallo et in circuitu sedis quatuor
animalia plena oculis ante et r̄
tro. **D**icit igit̄ qd̄ vidit in celo.
Celum est ecclesia. sicut em̄
in celo est sol et luna et planete
et stelle que semper voluntur et
nūq̄ cadūt sic in ecclā lucent et ī
fluunt. sol idest cristus. luna idē
beata v̄go. planete et stelle idest
sancti et sancte et licet voluntur
p̄ tribulacōes continue. nūq̄ ta
men deficiat ecclesie sedes neq; e
ciam perit. quia ego rogavi pro
te vt non deficiat fides tua. **I**uce
vice simo secundo capitulo. **V**el
dic q̄ sol ē papa. luna est impe
rator et reges planete idest car
dinales et prelati. stelle sunt cle
rici et ceteri cristiani. sedes que e
rat ibi est dignitas ecclesiastica
vel secularis sedes. **V**el sedens su
per eam est prelatus vel iudex.
officialis vel princeps qui supra
dignitatis sedem iudicat. sup̄ ca
thedram moysi sederunt scribe
et pharisei. **M**athei vice simo ter
cio capitulo. **S**ed pro certo qui
cumq; sit sessor iudex prelatus
multa sunt ibi necessaria. et p̄
iste debet esse similis iaspidi. et
sardini qui sunt lapides precio
si quia debet esse similis cristov̄l
sanctis viris perfectis preciosis
et virtuosis quia bonus superi
or vel p̄latus debet super omnia
coronari q̄ possit bonis et ho
nestis suis p̄decessoribus assimu
lari et maxie illis q̄ fuerūt iaspis

qui resistit maleficiis et vt sardis
qui omnis malefici maliciā si fit
purus cohibet idest illis bonis
platis qui maleficiis hominibus
resisterunt et tutā patriam red-
diderūt **S**ecūdo dic q̄ pris e-
rat in circuitu sedis. p̄ pris arā
celestē vbi relucēt omēs colores
intelligo regulā religionis et p̄
cessum iudiciarie ptātis. qui q̄dē
arais celestis dicit̄ pro eo q̄ p̄
eum impij sagittātur et correcti-
onis iaculis feriūtur. **P̄s.** Arā
suum tendit et parauit illū. et
quia platus vel iudex mediante
iusticia regia vel ordine iudiciari-
o habet sagittare et punire reos
et accusatos et facē iusticie cōple-
mentū et ibi pro certo habent ē
luere multi colores idest multe
causē multe. rōnes multe leges
multe sanctioēs multi sensus ml-
te opmiones anteqm̄ aliquem
puniat de delicto vt sic tali pla-
to dicit̄ illud **A**poca. x. **V**idi an-
gelū amictū nube et pris erat in
capite eius **E**t sic pris videt̄ tā-
gere celū et terrā. Sic vero rigor
iusticie debz tāgere celū idest no-
biles sublimes: terrā. idest infi-
mos atq; viles sine acceptione
psonarū **V**el dic q̄ sicut pris
magis tāgit terrā q̄ celum quia
duobz suis cornibz Sic vere ri-
gor iusticiarie ptātis plus debet
tāgere et vulnerare peccatoēs q̄
celum. idest q̄ innocentes spūa-
les et celestes **S**ed dicit̄ q̄ pris
similis erat visioni smaragdinis

est enim ille lapis viridis cōfor-
tans oculos qz ordo iusticiarius
debet fieri ita mature et iuste qz
oculi et iudicia aliorum nō ledā-
t̄ h̄ magis cōfortētur. et quid q̄d
agitur oculos aliorz delectet: et
ab omnibz cōmendet̄ **M**athei
q̄nto. **V**ideāt opa vestra bona et
glorificent patrem vestrū qui in
celis est. **T**ercio dicit̄ q̄ circa
sedē erāt xxiiij. sedilia et desup̄ sei-
ores xxiiij. **P**er ista sedilia intel-
ligunt̄ minora beneficia officia
vel prebende q̄ prelat? iudex ha-
bet sub se ex iurisdictione. **E**t p̄
certo in istis debent sedere senio-
res. i. viri discreti et maturi et ta-
les eciam debet habere secum se-
nes **E**t senes iuda sedebant corā
me **E**ze. viij. **Q**uod tamen ē con-
tra multos iudicē qui pessimos
homines ponunt i officijs et cō-
tra platos q̄ pueros i beneficijs
suis zc. **Q**ūto dicebat̄ q̄ senes
dñt esse in societate sua vt eoz cō-
filijs fulciat̄ talibus debent dari
corone in capitibz sez honores et
dignitates non puulis ignoran-
tibus et iuuenibz insensatis **I**de-
o plato dicit̄ ecclesial. xxvij. **I**n
medio sensatorum assidu? esto
vt sic plat? dicat illud **E**ze. viij.
Sedebam i domo mea et senes
habebant ante se lampades et
de trono exibat̄ fulgura voces et
tonitrua **L**ampades isti signifi-
cant septem dona spūs sancti. q̄
iudex et prelatus debent habere
vt mens eius p̄ ea illuminetur.

et in suis actibus dirigatur. Vel
septem lampades cū igne carita-
tis et oleo pietatis sūt septē ope-
ra mīe. q̄ valde decent iudicē vel
plati. Apo. xx. Dixit ille q̄ am-
bulat in medio septē lampadū
et sic de throno isto. i. de talibz
psomis vel eozū domibz aut ius-
dicijs debent exire fulgura. idest
splendor honorū exēplorum.
vel fulgor splēdētis conuersacō-
nis. vocēs dulcis consolacōnis.
et tonitruū alte predicationis.
correctionis et reprehensionis
Ps. Vox tonitruū tui in rota. Vel
fulgura seuere discipline vocēs p̄
dicacōis alte tonitrua rep̄ben-
sionis dure. Quinto vero dicitur
q̄ ī circuitu sedis eāt vitreū ma-
re seu lauatorium vitreum simi-
le cristallo et illud significat sa-
cra scripturam. Dicitur enim ip-
sa maē p̄ profunditatem inscru-
tabilem. vitreum propter p̄spi-
cuitatem intellectualem: cristal-
lū propter soliditatem immuta-
bilem. **I**sta enim debet iudex ha-
bere et in ea facta sua lauare. **I**n
mari via tua: et semita tua in a-
quis multis. dicitur iudici. **A**b-
bauc tercio. **S**exto dicitur q̄ ē
ca sedem eāt animalia oculata.
Ista significant assessores et cō-
siliatores platorū qui debent esse
animalia idest animati p̄ gratiā
et virtutes. Quatuor etiam vir-
tutes debent esse. quia quatuor
virtutibus cardinalibus debent
esse priuilegiati. et dotati et pleni

oculis. i. claritate sapiētie et di-
screcōis ante et retro. quantum
ad consideracionem presentium
et futurorum. **I**uxta illud ezech
primo. **T**otum corpus in circu-
itu eāt plenum oculis. **V**el dic
q̄ ista sedes est xp̄c in humani-
tate quatuor animalia sūt qua-
tuor euangeliste sciz homo ma-
theus. lucas vitulus. leo mar-
cus. aquila iobānes. viginti q̄tu-
or semioēs sūt patres veteris te-
stamenti et noui. **D**uodecī dicit
ē esse ibi de lege veteri. qz a xij.
patriarchis descenderūt. duode-
cī etiā dicit̄ p̄s noui testamti
qz xij articulis crediderūt. **M**are
ē scriptura. yris ē p̄fectio etiā sic
supra. **E**t p̄ cōtales debet iudex
secū hēre. et eozū cōsilijs et cōse-
tate vti et regi et p̄ eos gubernari
non p̄ adultores et iniquos.
Dicit̄ q̄ ante thronū eāt qua-
tuor aīalia plena oculis ante et
retro et habebant singula alas
suas. **Q**num tamē erat q̄ quodē
scūqz aīalia oculata dabāt glo-
riā deo statū xiiij. seniores p̄-
debant in facies suas et depone-
bāt coronas suas et adorabant
vuentem. **A**nimalia ista si-
gnificant prelatos clericos. et au-
tenticas personas in statu reli-
gionis vel in ecclesia conuersan-
tes. quia vere illi qui sunt circa
sedem et ante thronum seu con-
spectum dei idest illi qui in eccle-
sia sunt. et qui vacant regimini
etiā et prelacioni aliorum isti

debent esse pleni oculis id est claritate discretionis ante et retro. quātū ad p̄terita et futura. debēt habere alas qz ipsi debent volāe ad cēlū. Et si vis melius exponere de sex aīalibz vide. vbi dicitur sex ale vni etc. **S**z quādo ista aīalia id est quādo prelati et autēfici dant gloriaz deo et faciūt bona opa statim infēiores et subditi boni et maturi qui sup sedilia infēiorū sedēt bonū accipiūt exēplū. et exēplo eoz bono ipsi finaliter honorāt deū celi p bona opa. et coronas glorie mundane deponunt et in corde suo vilipēdunt et deum honorāt et adorant.

Del dic qz animalia sūt clerici et ēligiosi qui sūt ppinqui q̄tum ad ḡdū sedi xp̄i. **I**n exēplo istorum qui sunt boni seniores id est principes nō obstātibz coronis glorie tp̄alis deum celi glorificāt. Et breuiter ad exēplū clericorū se gerit vita seclatium psonarū siue bonum fecerit siue malum. **S**icut populus sic sacerdos osee quarto et ysaie vicesimo quarto.

Del dic qz circa sedem alicuius prelati vel principis sunt quatuor oculati consiliarij siue principales quibus proloquentibz et sentēciam suam dicētibz alij infēiores quamuis sint sapientes et senes solēt adulādo ipsoz dictis alludere. coronas et birreta de capitibus eoz deponere. et ipsozum dicta et cōsilia amenda re. **E**cclēstici. decimotercio ca.

Diues locutus est et omnes tacuerūt. Verbum eius vsqz ad cēlū extulerūt. Et expone qz isti ecclesiastici et subtiles mali cōsiliarij habent alas sex id est sex specialia vicia scilicet adulacionem. et maliciam. volāt quidem illis ad domiuos decipiendos. et appetitum laudis et auariciam quibz volant ad seipsos ditandos. et rapinam et supbiam quibz volant ad subditos opprimendos. et iste sunt ille sex ale de quibz dicitur **Ysaie. sexto. Sex** ale vni et cetera.

Quidit iohannes in dextera sedentis sup thronuz librum scriptum intus et foris signatū figillis septem et nemo inuentus est dignus nec in celo nec in terra librum respicere et aperire atqz soluere eius signacula. excepto leoē de tribu iuda qui ē radix dauid qui venit aperire librū: et eius signacula soluere. **S**edens iste est pater deus qui ab eterno sedet in throno glorie sue. **I**ste liber figit mundū et ordinem rerū p̄cessusqz earum. qui pro certo a principio semper est in manu dei quantū ad eius ordinacionē et p̄uisionē et ille ē scriptus intus et foris. **I**ntus quantū ad causas rerū nob̄ occultas que sunt in mente diuina. et foris in quantum ad creaturas et apparentes euentus rerum. **I**ste est signatus figillis septem id est septem etatibus. quia qm̄ diu durant septem etates

vite presentis mundus est nobis
clausus. vel etiam vij. planetis quae
runt influentibus regunt mundum. quia
nemo est inter homines neque in caelo neque
in terra qui per se intuitus videat veritates rerum in existentia propria. et cui
liber creaturarum sit notarius et apertus. nisi leo christus dei filius de
tribu iuda id est de progenie dauid
fuit natus quia propter unionem be-
atificam quam habet anima sua cum
verbo non obstantibus sigillis res
in propriis essentibus intuetur.
Psalmus xxxix. Dabitur liber scienti
litteras. et dicit nescio legere. sig-
natus est enim. **De** die quo sedens est
deus? pater. dextera eius est dei filius
qui dicitur dextera patris per quem
fecit omnes creaturas. **I**sta dex-
tera habet unum librum. id est nos-
tram humanitatem. quam assump-
sit in virgine que dicitur liber qui
a intus ibi in conscientia. exteri-
us in apparentia omnes virtu-
tes perfectiones gratie et exem-
pla scribuntur. **I**ste liber fuit no-
bis clausus signatus velatus in
sacramento altaris quia pro cer-
to ibi sunt sigilla septem. id est vij.
accidentia quibus substantia cor-
poris occultatur. **I**sta sunt sapor
color odor figura quantitas actio
passio. remanet autem ibi idem co-
lor idem sapor idem odor eadem figu-
ra rotunda vel quadrata eadem quan-
titas magna vel parva eadem actio
quia ista potest agere nutrire inebria-
re ponderare sonare. etc. sicut an-
te passionem. quia ita potest tangi

et ita durum invenit per se ante
et sub istis accidentibus et sigillis oc-
cultus et absconditus corpus casti. **Psalmus xlv.** Vere tu es deus abscon-
ditus intus quia non est homo ne-
que in caelo neque in terra. qui relic-
tis propriis naturalibus possit sol-
vere et cognoscere ista accidentia et si-
gilla et quod sub istis latitat cor-
pus christi quod diu sumus in via. et
erit nobis visio omnium sicut liber signatus
Psalmus xxxix. **E**x capto tamen leone de
tribu iuda. id est christo qui fuit de radice
dauid de tribu iuda exiit et quia
iste solus inter homines hoc vidit
et cognovit quia ille per spiritum: nos
per fidem.

Iohannes vidit in medio
throni et quatuor animalium
xxiiij. seniores habentes
singuli citharas et psalteria et ce-
ciderunt coram agno et cantaverunt
canticum novum. **I**ste agnus
benignissimus est christus qui quasi
agnus ductus ad victimam. **Psalmus liij.** **I**ste enim sedet in throno
sacre scripture ubi sunt quatuor
animalia id est quatuor euange-
liste et viginti quatuor seniores. id est
xxiiij. libri veteris testamenti se-
cundum expositionem hebreorum.
Iste fuit quasi occisus per passio-
nem. sed modo est stans et immortalis
per resurrectionem. **I**ste habet cor-
nuum septem id est potestatem in
septem mundi climatibus. **D**er cor-
nuum enim potentia designatur. **H**abet e-
tiam septem oculos. id est septem
 dona spiritus sancti. **Zachariae iij.**

Sup lapidemi vnum septē oculi
sunt. Ille de dextera sedentis id ē
dei patris accipit librū et omnē
sapienciam. Et cū aperuisset pri-
mum sigillum id est cū hominibz
reuelasset p̄mum secretum diui-
ne sapiencie scilicet fidem sancte
trinitatis cum predicaret mūdo
tunc animalia id est euangelia et
p̄rius semiores id est libri veteris
testamenti cum citharis id est di-
uinis laudibz cum p̄bialis adoz-
natis id est cum sanctorū meritis
bistorijs et viris famosis laudē
agno id est cristo dederūt inq̄ntū
canticum nouū et prophetias de
suo aduentu iam reuelata facie
ocinerunt. **P**salmista Cantate
domino canticum nouum. id est
p̄phecias de suo aduentu qz mi-
rabilia fecit. **V**el dic qz agnus ē
bonus prelatus qui debet eē hu-
milis et pacificus sicut agnus.
Ille em̄ in throno maiestatis su-
e sedens debet eē circumdatus et
affociatus aīalibz quatuor oca-
latis zc. id est bonis et discretis
clericis quatuor scz virtutibz car-
dinalibz adoznatis. et semioribz
id est p̄sonis maturis atqz sub-
ditis morigeratis. ille ī rep̄resen-
tacione sua debet esse quasi occi-
sus quia pre humilitate debet se
reputare mortuum et occisum.
id ē quasi statim moriturum. de-
bet habere coronas septem id ē
septem principales virtutes. et
vij oculos id est vij boā spūs scī.
Ille debet accipere librum id est

faciā scripturā pre maibz et ip̄az
a sedente in throno id est a cristo
p̄ deuocionem et oracionē acqui-
rere. **I**lle debet aperire figilla li-
bri id est obscuritates scripture
et eas subditis suis reuelare do-
cēdo. et tūc animalia et semiores
id est clerici et seculares id est bo-
ne et honeste p̄soē q̄cūqz et max-
ime ille p̄sone q̄ habēt citharas
et cāticū diuine laudis et graciārū
actioēs et p̄bialis cū adoznamē-
tis id est fraganciā deuocionis et
orōnis. **T**ales ipsū adozabūt et
laudabūt et canticū laudis et re-
cōmēdacionis sibi ī cūctis p̄tibz
resonabūt. **E**cclēsiastici quadra-
gesimo quarto. **L**audemus p̄res
nostros viros gloriofos. **E**t h̄m
qz dicit̄ ibidē cū animalia et sem-
iores laudarēt deū. audita ē vox
milia miliū angelozū qui bene-
dixerūt agnum. **S**ic vero quan-
do inuenitur talis agnus id est
bonus prelatus qui ab animal-
ibz id est a semioribus et honora-
bilioribus p̄sonis benedicatur et
laudatur pro certo milia miliū
angelozū id est multitudo secu-
lariū populozū ipsum simi-
liter benedicant: et de hoc deum
glorificant et laudant.

U Sequit̄ Capitulum sextum.
Et vidi q̄ aperuisset agnū
vnum de septem sigillis et
audiui vnum de quatuor anima-
libz dicēs tāqz vocē tonitruū. **V**e-
ni et vide. **E**t vidi: et ecce equus
albus et qui sedebat super illum

habebat arcū et data est ei corona et exiuit vincens vt vinceret Et cum aperuiss̄ figillū secundū: audiui secundum animal dicēs **Veni et vide** Et exiuit alius equus rufus: et qui sedebat super illū datū est ei vt sumeret pacem de terra. et vt inuicē se interficiant. datus ē ei gladius magnus Et cū aperuiss̄ figillū tertium. audiui tertium animal dicēs. **Dei et vide.** Et ecce equus niger et qui sedebat sup̄ illū habebat staterā in manū sua. et audiui vocē in medio tēp̄ quatuor animalium dicentium **Bili** b̄ tritici denario vno. et tres biles bres oedei denario vno. et vinū et oleū ne leseris. Et cū aperuiss̄ figillū quartū. audiui vocē quarti animalis dicentis **Veni et vide** Ecce equus pallidus. et qui sedebat super eum nomen illi mors et infernus seq̄batur eum. et data est illi potestas super quatuor partes terre. interficere gladio fame et bestiis terre. Et cum aperuiss̄ figillum quintum. vidi sub altare animas interfectorum propter verbum dei et testimonium quod habebant. Et clamabant vocē magna dicentes. **Usquequo domine sanctus et verus non iudicas et non vindicas sanguinem nostrum de hijs qui habitant in terra?** et date sunt eis singule stole albe. et dictum est illis vt requiescerent adhuc tempus modicum. donec compleatur conserui eorum et fratres eo

rum qui interficiendi sunt sicut et illi. Et vidi cum aperuiss̄ figillum sextum. et ecce terremoto magnus factus est Et sol factus est niger. tamquam saccus citianus Et luna tota facta est sicut sanguis. et stelle de celo ceciderunt super tetram quemadmodum ficus emittit grossos suos. cum a vento mouetur Et celum recessit sicut liber inuolutus Et omnis mons et insule de locis suis motae sunt. et reges terre et principes et tribuni et diuites et fortes et omnis liber et huius abscondit se in speluncis montium et dicunt montibus et petris. **Cadite super nos et abscondite nos a facie sedentis super thronum et ab ira agni quomā venit dies magnus ire ipsorum** Et quis staret poterit? **Et vidi quatuor angelos stantes super quatuor angulos terre. tenentes quatuor ventos terre. ne flarent super terram neque super mare. neque super vllam arborem et cetera.** Item super illo Et vidi et ecce equus albus et qui sedebat super illum habebat arcum. et data est ei corona et exiuit vincens vt vinceret **Equus est caro nostra. vt patet** **Psalmi tricesimo primo capitulo** **Equi eorum caro:** et nunc spiritus. et cetera **Sessor eius est anima que carni merito debet prestare** Et breuiter sessor iste cum suo equo albo significat hominem qui per castitatem corporis habet

candidū et purū. **I**ste quādo qz
habet arcū id est rigorem iustici
e et equitatis qz quātū ad sagita
tandū cor rigēdum delinquētes.
tales sunt iusti et rigidi. in se ve
ro sūt inoētes et casti **Ecc̄s ix.**
Quī tpe vestimēta tua sint cādida
Iō p certo talibz psois castis et
iustis debet dari corona id est ho
nor et celsitudo regie potestatis
qz tales psonē qn sūt promote
ad dignitatē viant primo se et au
piditates suas et tandem viant
et supeditāt omnes malos et p
ualent aduersus principes et ty
rannos **Exiuit** iquit vincens vt
vinceret. qui em̄ primo se vicerit
alios faciliter vincere poterit **I**
deo bene dicit apostolus ad **Rō**
xij **N**oli vinci a malo: s; vince i
bono malū **Vn̄** seneca in libro de
moribz **f**rociōr est qui cupidita
tes vincit q̄ qui hostes subiecit
Vidit ihoēs equū rufum et q̄
sedebat sup eū habebat gladiū
magnū. et datū est ei vt sumeret
pacem de terra. et vt hoēs iuicē
se interficerēt **R**arissimi color
rufus teste aristo. in pbisonomi
a significat maliciā fraudē fal
laciā et liuorē **I**lli igit̄ qui ha
bent equū rufum sūt qui sūt fal
laces iūdi maliciofi. Et p certo
isti hodie habent gladiū maxi
mū id est linguā et loquacitatē
quā ita habent magnam latam
longā et diffusam qz p detractio
nem ad oēs psonas et status at
tingūt s; de omnibz detrahendo

et accusando vba referendo Et i
deo p certo talibz dat̄ hodie po
testas a dyabolo. qz ipsi tollant
pacē de terra. q̄pter verba dicta
talū iniquoz et ipioz et p ipoz
falsas accusaciones et relacioēs
pax et concordia dissipat̄. et lites
et discordie seiant̄. **Ecc̄s. xxviij**
Susurro et bilinguis maledict̄
multos t̄bavit habentes pacē.

Vidit ihoēs equū migrū et q̄
sedebat sup eum habebat state
ram et audita est vox inter aīali
a dicēs **B**ilibris tritici denario v
no et bilibres ozdei denario vno
vinum et oleum non leseris.

Equus hic est corpus cristi q̄ mi
ger vilis et despectus extitit pre
tormentis. **M**ate liij. **V**idimus
eū et nō eāt ei aspāis. **S**essor is
tius. id est dei filius habet state
ram id est librā equitatis et iusti
cie in manu sua. quia habet po
testatē iudiciariā et potest pon
derare. librare merita singuloz.
Ideo dicit̄ sibi bilibris tritici zc.
Tritici figt̄ pfectos qui medul
lam deuocōnis et compassiōis
habēt et ipi sunt pleni **O**rdeum
significat imperfectos qui cū me
dulla meritorum et virtutū ha
bent admixtam corticem venia
liū peccatorum. denarius est p̄
mium eterne beatitudinis. illud
est premiū commune **M**athej.
xx. **A**cceperūt singuli singulos
denarios **Q**uāt̄ enim qz bilibris
tritici. i. due libre tritici et tres bi
libres id est sex libre ozdei hoc ē

daū pua q̄ntitas p̄f̄ōz q̄ p̄ duo
deh̄ḡt̄ a maḡ q̄ntitas ip̄f̄ōrū q̄
p̄ sex h̄ḡt̄ omnes emūt̄ ab isto
seffore x̄p̄o denario vno sc̄iz pre
mio eterne b̄t̄itudinis quia oēs
p̄cipiūt eādē visionē tamē diūsi
mode qz s̄^m meita alij clari? alij
obscurius vidēt deū **Nō** bene di
c̄it̄ qz due libre p̄f̄ectorū tātū re
portāt q̄ntū sex ip̄f̄ectorū vel or
deatorū qz licet habeāt eūdē de
narium et idē p̄miū quantū ad
essenciā t̄n̄ plu^s habent pauci p̄
fecti q̄ plures imp̄fecti q̄ntū ad
modū p̄f̄ectiois et quātū ad dei
munificētiā. qz in domo patris
mei māsiōēs multe sūt **Jo. xiiij**
Et sequit̄ qz vox dixit illi seffori
et liberatori x̄p̄o qz vinū et oleū
ne leseris **V**inū ei qd̄ letificat cor
hois h̄ḡt viros letos et cōsolaz
tores a aliorū iformatoēs a ad
bonū incitatores qz isti audito
res iēbant verbo dei. oleū autē
qd̄ lemit et nutrit viros impios
significat et opatiētes q̄ paupz
infirmitates lemiūt et op̄tēp̄tāt.
et ipsos p̄ elemosinas nutriunt
a educāt **Q**ū igit̄ x̄p̄c p̄oderabit
et librabit orbem terre in die iu
dicij mediante statera iusticie v
bi merita singulorum dec̄rnet.
quando etiā p̄fectis et imper
fectis gloriam distribuere habe
bit. tunc vero vinum et oleum.
idest viros sapientes et compa
tientes misericordes nō ledet sc̄z
p̄ eterne dampnacionis senten
tiam et rigorem quia qui vicēit

non ledetur a morte. supra vice
fimo. **V**el dic qz equus niger
est ecclā vel religio que dicitur e
quus ip̄ habenas iusticie quibus
ligatur. dicit̄ niger p̄pter squa
lorem tribulacionis et abstinē
tie qua sua specios̄ obscurat **I**ux
ta illd̄ cāticō. primo. **N**olite me
considerare qz fusca sum quia de
colorauit me sol. id ē tribulatio.
Seffor istius equi est prelatus.
qui debet habere stateram iusti
cie et equitatis quia debet ponde
rare atqz cogitare merita singu
lorum vt videat quis sit bonus
quis malus quis promouend?
quis reprobandus sed tamen q̄
literaumqz sit denarium tantū
idest tātum porcionem bonozū
ecclēsie et beneficiorū debent hē
re due libre etiā. i. due p̄f̄ōe p̄f̄e
cte et bone que h̄nt medullā de
uocionis a cōpassiois quantum
sex ordei idest quantum sex imp
fecte et immature. **E**xemplo io
seph. gene. quadragesimo quar
to. **Q**ui beniamin fratri suo con
cludit duas partes **V**inum autē
et oleum idest viri discreti a p̄ij
non debent ab eo ledi sed debent
potius sustineri. **V**el dic qz p̄
vinum a oleum intelliguntur a
gricole. de quorum laboribus o
leum et vinum acquiritur. **I**sti
igitur a superioribus et dominis
non sunt ledendi vel molestādi
sed potius sunt diligendi **E**ccā.
vij **N**ō odetis laboriosa opa: et
rusticationē ab altissimo creatā.

Iobānes vidit ap̄to quarto
figillo equū pallidū. et qui sede-
bat sup eum nomen illi mors ⁊
infernus sequebat̄ eū. et data ē
ei potestas sup q̄tuor terre pla-
gas. interficere gladio fame et
morte et bestijs terre. Equus
iste est peccator q̄ dicit̄ pallidus
quia caret rubore caritatis ⁊ albe-
dine castitatis. Sessor illius est
dyabolus mala volūtas vel pec-
catū. qui ipsū duat̄ arcūq̄q; ad
motū suggestiōnis vel male icli-
nacionis. Et iste dicit̄ mors qz
hominem temporalit̄ ⁊ spūalit̄
occidit. Ideo dicit̄ qz infernus
idest infernalis pena ipsum seq̄-
tur Unde ip̄e potest dicere illud
Quec. xiiij. **M**orsus tuus ero in-
ferne. Isti igit̄ dat̄ pt̄as sup q̄-
tuor affectiones cordis humani
qui sūt dolor timor spes et gau-
diū. **N**ā ex quo peccatū dyabo-
lus vel mala volūtas homini do-
minatur necesse est qz sup q̄tuor
affectiones ipsius principet̄. Et
ipse amebilet oēs hominē q̄tias
quatuor mōis fame auaricia be-
stij carnalitate sensualitate lux-
urie gladio ire et inuidie morte
ocij et desidiē. Fames que sensu
idest rōne caret est luxuria. gla-
dius q̄ acute pūgit est inuidia.
mors que insensibilis et immor-
talem facit est desidia. **I**ta igit̄
est q̄druplex mors culpe q̄ ab ip̄-
to malo sessorē occidit anima
peccatoris ⁊ q̄ntū ad quatuor p-
tes affectionum cordis sui Unde

Iē. xv. Visitabo sup eos q̄tuor
species dicit dominus. gladiū et
cāes volatilia celi bestias. et pau-
lo ante dixerat qz q̄ ad mortem
ad mortē q̄ ad gladiū ad gladi-
ū ad famē q̄ ad famē rē. **V**idit
iobānes sup altare dei animas i-
terfectorū. p̄ter verbū dei et p̄-
ter testimonium qd̄ habebāt ⁊ cla-
mabāt vocē magna ad dominū.
Quare nō vindicas sanguinem
nostrū. Et acceperūt diuinū res-
ponsū qz expectarēt adhuc mo-
dicum tempus donec numerus
fratrū suoz qui interficient̄ cōple-
atur. Et date sūt singulis stole
albe. rē. **I**sti sunt martires
quoz anime sūt in altari padisi
deo presentate. **I**sti em̄ occasi sūt
propter testimonium fidei ⁊ prop-
ter verbū dei qd̄ p̄dicabant. **I**sti
em̄ zelo iusticie nō v̄dicte petūt
vire iudiciū. s. vt eorū sanguis
hōyq; tribulaciones pumiat̄ur.
Sed p̄ certo respōdet̄ qz necdū
cōpletus est numerus electorū
vel martirū qui sūt p̄ occasionem
ad deū migraturi vel alias secun-
dū ordinē p̄destinacionis dei in
secula posituri. Et ideo iterim dā-
t̄ eis stole albe scz indumentum
glorie padisi quā nūc habet ani-
ma sepata q̄ dicit̄ stola prima.
Luce xv. **C**ito auferte stolā p̄az
et induite eum. **A**p̄to sexto fi-
gillo. **V**idi inquit iobēs. Et ecce
terremotus factus est magnus
et sol factus est niger tāq̄ saccus
aliciū et luna fca est tota sicut

sanguis . et stelle celi ceciderunt
de celo . sic fias emittit grossos
suos cum a vento mouetur et celum re-
cessit quasi libi uolutus . et omnes montes
et filie de locis suis motae sunt . et
omnes reges terre principes et diui-
tes et fortes et omnes seruus et li-
ber abscondetur se in speluncis atque
in petris montium . et dicunt monti-
bus et petris **Cadite super nos . et**
operite nos a facie sedentis super
thronum et ab ira agni . quoniam venit
dies magnus ire peccatorum **Et quis**
poterit stare? **Iste** terremotus
figit motum temptationum et tribula-
tionum huius mundi et earum inuale-
scencia in hoc mundo Sol clarus figit
statum principum et laicorum : stelle sta-
tum et personas bonorum subditorum : ce-
lum est ecclesia : montes figit statum perfectis
insula mari caudata figit statum reli-
gionis **Dico** igitur quod sol et status
platorum in multis per uicia demig-
nus est : luna uero . id est status prin-
cipum secularium per crudelitatem et
rapinam in sanguinem conuersus
est et ideo celum ecclesiam iam a sta-
tu prosperitatis recessit et ipsum
tribulacionem circumuoluit stelle etiam
id est bone persone per pecca-
tum iam uidentur cadere et montes
cuiuscumque perfectionis . insula est
autem religionis . iam de loco suo
et condicione sue prime fundad-
onis uidentur penitus commo-
te id est commutate . **Qui** enim
bene consideraret quales fuerunt
et qualiter se habuerunt montes

id est dignitates ecclesie et insule . id
status religiosorum qui fuerunt in
ecclesia primitiua . reuera bene possunt
dicere quod sunt motae de loco suo et
quantum ad uitae perfectionem et quantum
ad morum et habituum qualitate per
Mouebuntur omnia fundamenta terre .
Non propter mala exempla istorum sub-
ditorum alij inferiores reges di-
tes fortes serui et liberi ab amo-
re diuino defecerunt et iam in cauinis
terre id est in amore terrenorum
se penitus incluserunt **Iosue** de
cimo capitulo . Absconderunt
se quinque reges in spelunca . et ce-
tera . **Vel** dic quod sol est intellec-
tus qui hodie per obscuritatem
erroris et ignorantie demigratur
luna mutabilis est . quae sanguinea
per carnalem amorem efficitur
Stelle sunt potentie sensitiue quae
hodie per praua delectabilia et
peccata diuersa cadere compro-
bantur . **Celum** est ratio que ho-
die obnubilatur uel excecatur .
Vel stelle sunt uirtutes et gratie
que hodie cadunt et perduntur
per terremotum et ventum sug-
gestionum quo a dyabolo con-
cutiuntur . quia propter ista iam
deficiunt montes contemplacionis . iam
cessant insule compun-
ctionis et contritionis . que est
in medio maris . id est in medio
cordis auari . iam reges et prin-
cipes . id est iusticia et iudicium : di-
tes . id est sufficientia . fortes . id est constan-
tia : liberi . id est caritas : serui . id est hu-
litas se abscondunt et desistunt

Uel dic q̄ sol est veritas q̄ splē
det luna est pietas q̄ b̄uozem p̄
bet **C**elum est verecūdia q̄ hone
state m̄ celat **S**tella est prudēcia
q̄ omnia illustrat **Q**uia igit̄ i va
lescente terremotu temptaciōis
sol cōuersus est in migredinē ig
noſciētia luna pietatis cōuersa est
in sanguinē crudelitatis et ſerui
e. **C**elū verecūdie iā recessit. **S**tella
prudēcie iam cecidit. **I**deo p̄
cul dubio iam moti sunt mōtes
ideſt viri eminentes in p̄fectiōe
insule ideſt viri maturi et amai
p̄ dolorosa cōtriciōe **U**el dic
q̄ ideo mōtes et insule ideſt ſta
tus ecclesie tribulaciōibz cōu
tiunt̄ et a stabilitate quā habue
rūt cōmouēt̄ ſerui liberi diuites
paupes reges et tribum genera
liter omnes tam ſubditi q̄ prela
ti iam miſerabiliter a diuina pre
ſenciā a d̄no ſeruiō abſcondū
dunt̄ et in cauernis terre idē cu
mulis temporaliū recludunt̄ ti
ment enim coram agno inmacu
lato ideſt coram cr̄ſto in ecclesi
e ſeruiō cōparere qd̄ patet qui
a vere miſi p̄ distributionibz no
lunt in ecclesia ſubintrare ſ; in ca
uerna ideſt in foro et mundaīs
cū talpiſ; ideſt cū ſecularibz cecis
habitare. primo reḡ xij. **A**bſcō
dunt ſe in ſpelūcis. **T**iment enī
ut dicant iſr̄a agni. i. diuiciāz hu
mani vel diuini ſeruiō q̄ q̄ pla
tabilis et benigni **U**nde iſti vidē
ſ; dicere de eo illud primo regū.
v **N**on maēat apud nos archa

dei iſrahel quia dura eſt manus
eius. 27.

Quidit iobānes q̄tuor an
gelos ſtātes ſup iij. an
gulos terre qui tenebāt
ventos celi ne flarēt ſup terram
nec ſup mare neq; ſup vllam ar
borē **S**ed iſtis dictū eſt a quodā
angelo habente ſignū dei viui.
qui aſcedebat de ortu ſolis q̄
ipſi non nocerēt terre neq; mari
neq; arboribz quousq; ſignarēt̄
ſerui dei in fronte eorum et fuit
multitudo maxima ſignatorum
tā de filiis iſrahel q̄ de ſ; ba de oī
bz populis et gentibz cōgrega
ta **E**t erāt omnes in aſpectu tro
ni induiti ſtolis albis. et palme
in manibus eorū et agnū bene
dicebant **I**ſti quatuor angeli
poſſunt ſiḡre balliuos et offic
iales p̄cipū q̄ i iij. p̄tibz mūdi
ſūt locati et q̄ ſtāt i diuſ; officijs
ſup āgulos t̄re noſtre **I**ſtis da
ſ; a p̄ncipibus et p̄latis nocere
terre mari et arboribus ideſt oī
bus generibus hoīm ſubditoꝝ
terre villis et ciuitatibus maris
ideſt collegijs et cōuētibz. ar
boribus ideſt p̄ſonis et homibz
qui ad hoc breuiter ponuntur i
officio ut nocēant ſubditis et ut
rapiāt quicqd̄ poſſunt **I**nſra no
no **P**otestas eorum nocere hoī
mibus menſibus quinq;. **E**t iſti
impediūt ne venti flent ſup ter
rā quia omnem cōſolaciōis flatū
et omne refrigeriū vel auxilium
qd̄ p̄ncipes vel prelati debent

subditis ipsi impediunt quantum
possunt **S**ed quid? **N**e ibi est alius
angelus .i. alius consiliarius vel
familiaris qui portat signum et si-
gillum principis utpote consiliari-
us cum quo oportet secrete loqui
quod breuiter nullus est immunis a no-
cumento aliorum . nisi quis ipse signe-
rit liberandos . **E**t tales sic signati per
bona vel fauores a magistris cu-
rie accepti ab huiusmodi quatuor malis
.i. ab huiusmodi iniquis non leduntur
per modum stant in conspectu throni .i.
in presentia principum et prelatorum in
duti stolis et vestibus eorum et in
eorum curijs officiisque ordinati
Alij autem qui non sunt signati nec
in gratia maiorum specialiter accepti
atque recepti . si no cumento talium
malorum angelorum id est inferiorum
balliuorum executorum et commissari-
orum crudelium exponuntur **E**t
breuiter istud est verum quod nullus
hodie balliuorum maliciam eui-
tat . nisi alicuius magni angeli .i.
alicuius magni consiliarij fauo-
rem procuret **N**isi enim mali inferi-
ores illos non audet tangere . quis vi-
det maiorem gratiam obtinere **V**el
dic quod iste secundus angelus . est beatus
franciscus qui ab ortu solis .i. a sta-
tu terre et virtutis ascendit super ter-
ram ipsam et terrena calcando et etiam
predicando **I**ste enim portat sigillum
dei scilicet stigmata passionis domine
Iste enim per doctrinam suam impediuit
ne angeli mali nocerent illis qui si-
gnum characteris et crucis per penite-
ntiam confessionis memoriam secum por-

tant **M**ultos etiam sigillo et ima-
gine christi signavit scilicet fratres suos quos
christo uniendo filios et conformes
esse voluit et mandauit **S**unt enim ho-
die tam de israel quam de gentibus .i. tam de
nobilibus quam de ignobilibus mari-
ma turba que per eum coram domino presen-
tatur in statu scilicet religionis et perfe-
ctionis que aucti stolis candidis casti-
tatis et habentes palmas victo-
rie et perseuerantie atque firmitatis de-
um et agnum continue benedicunt et
ipsi per predicationes suas ab alijs
sunt benedicti **A**ct . vi . Turba enim
plurima credidit in deum **V**el dic
quod iste potest signare quemlibet virum per
fectum signo caritatis munitum qui si
bi deuotos filii signo consignat et
eos a malis angelis liberat et de-
fensat **V**el dic quod in die iudicij
illi soli a malis liberabuntur qui sig-
no caritatis et gratie signati in-
uenientur **V**el dic quod illud sig-
num signat memoriam domine passi-
onis quo qui signati apparuerunt
a demonibus non ledentur **D**icit
igitur quilibet illud psalmus fac me
cum signum in bonum ut videant qui
oderunt me **D**ixit iohannes
quod ipse vidit coram deo et angelum
animalibus et seioribus turbam ma-
gnam . quam dinumerare non pote-
rat ex omnibus tribubus populis
et linguis . qui erant amici stol-
albis **Q**ui sunt et vnde venerunt
Hij sunt . qui venerunt ex mag-
na tribulatione et lauerunt sto-
las suas in sanguine agni . et ei-
seruiunt in templo sancto eius

die ac nocte et non esurient neque
 ficiet amplius neque cadet super
 illos sol neque estus neque dolor.
 quoniam agnus qui est in medio
 throni reget eos et deducet eos
 ad vite fontes aquarum. **I**sti si-
 gnificant sanctos qui sunt in pa-
 tria qui ante thronum maiestatis
 eterne perpetuo habent stare cum an-
 gelis et cum animalibus id est cum eu-
 angelistis et senioribus. cum priar-
 chis et sanctis. **I**sti sunt et ma-
 innumera- bilis. sunt etiam ex
 auctis populis congregati et isti
 deum continue benedicunt et
 amicti sunt stolis albis. id est
 eterne glorie claritate. **I**sti
 palmas incommensurabilis victorie
 cum portant sed pro deo qui sunt
 istis. pro certo nulli nisi qui
 venerunt ex magna tribulatione
 quam in mundo penas et miseras
 propter deum habuerunt quia
 quotquot deo placuerunt pro
 multas tribulationes transierunt
 fuerunt. **I**ndith viij. **I**sti stolas
 suas id est conscientias lauerunt
 et primo a vicis purgauerunt et
 hoc in sanguine agni et passionis
 et memoria ihesu christi. **I**sti enim
 sursum in templo paradisi seruiunt
 agno id est christo qui eos regit
 et ideo non esuriet neque ficiet
 neque calefcent neque flebunt
 neque dolebunt sed ad fontem
 vite et eterne prosperitatis
 omni voluptate se replebunt
 per se. **Q**uia apud te est fons vite.

Udit iohannes angelum
 unum ante altare aureum quod
 est in celo et data sunt ei
 iacetula multa et ascendit fumus aro-

matum in conspectu dei. **S**ic
 ante altare paradisi ascendit
 fumus odor et fragrantia bonorum
 meritorum orationum et maxime
 quam in thuribulo cordis
 nostri ardore ignis et feruor
 intime caritatis. **T**unc enim
 angelus noster omnes nostras
 orationes eleuat coram deo
 sicut patet de angelo thobie
 xij. **Q**uidam angelus accepit
 unum thuribulum et implevit
 illud igne altaris aurei quod
 est in conspectu dei et misit
 illud in terram et facta sunt
 tonitrua voces et fulgura et
 remotus magnus. **E**t septem
 angeli qui habebant vii. tubas
 parauerunt se ut tuba caneret.
Iste angelus est deus pater
 qui thuribulum id est filium
 suum plenum igne id est feruore
 caritatis misit in terram pro
 incarnationem qui fumum
 orationis et fragrantiam
 odoris fame et scitatis iugiter
 emittebat. **E**t pro certo quoniam
 iste fuit missus in terram
 tunc ad predicationem eius
 audita sunt tonitrua id est
 mine. voces id est suasioes.
 fulgura id est miracula et
 exempla et sic in cordibus
 auditorum factus est terremoto
 contritionis timoris amaritudinis
 et meroris. **S**eptem etiam
 angeli id est predicatorum
 extiterunt inceptum predicare
 et tuba predicationis pro
 mundum resonare. **N**el die
 quod angelus est aliquis magnus
 princeps vel prelatus qui
 aliquem mittit in aliquam
 terram pro aliquo officio
 aliquid thuribulum id est
 officialem plenum igne cupiditatis
 et auaricie. **E**t tunc pro certo
 in aduentu eius fuerunt
 tonitrua id est mine tribulationis.
 fiunt etiam

fulgura .i. inuasiones rapine et
excoriaciones qz oia aburunt et in
flamant et nichil remanet p ipz
Jobe .ij. Ante ipsu ignis voras
zē. Et io tūc audiunt voces. idest
plactus subditoz et fit terremo-
tus magnus. qz tota terra tota
patria p ipsu dicitur et turbatur
Qz sic dicit pū .xxviii. Regnā
tūc ipis ruine hoiz. Vñ si quis
peteret qre talis turbacio audi
f in terra possit responderi illud
Mathei .xxviii. Ecce terremoto-
tus factus ē magnus. zē. **Vel**
dic contra platos et principes q
quādo de nouo pmouēt solent
subsidia petere. et sic solent to-
tā subiectā patriā turbaē et tūc
magis q alias rapinis et exactō
nibz molestaē. **Canēte pmo**
āgelo cū tuba sua fact? ē grādo
et ignis mixt? cū sanguie et mis-
sa in terram et tertia ps arborū
et omne fenū viride cōbustum ē
Iste angelus sigt adulatoēs
qui in auris sūt pncipū et mag-
tū. **Nā** quādo ipsi in auribz ip-
soz faciūt resonaē tubā eloquē-
tie et adulaōis et quādo ipsos
iustificāt et alios corā ipsis accu-
sant. tūc vero p ipsoz falsa vba
generat grādo crudelitatis et se-
uicie. ignis cupiditatis et auari-
cie. sanguis carnalitatis et luxu-
rie. quia p vba malozū aduato-
rū fiūt pncipes raptoēs crude-
les adulteri et luxuriosi. **Io** bñ
sequit q tertia ps ipsoz conbu-
rit p rapinā ab ipsis. **Arbores**

idest ipsi excellētes nobiles diui-
tes et potētes aburunt et infestā-
t et ad voces taliū tribulacōibz
molestāt. **Et** maxime oē fenū f-
re .i. plus ifim? p ceteris mole-
stat. **Vel** dic q āgelus ē p? et
nouiss? alpha et o. **Nā** quādo
ipse in iudicio tuba sue autētie
sue rsonabit tūc grādo .i. torm-
toz inuasio pcuties .i. ignis ier-
tignibilis. sanguis eā idē occi-
sio et seuiicia aburunt tertiā .i. ter-
reas et auaros. arboēs .i. altos
elatos et superbos. fenū .i. lasci-
uos molles et floidos luxuriosos
Isti ei dicit tertia ps qz iusti et
pemitētes faciūt vñā ptē. **Vel**
illi q sūt in celo et i purgatorio
faciūt scdam ptē **Tercā** faciūt
dāpnati pccōēs **Tercā** vō ptē
āgel? abuit cū xpc i iudicio dā-
natos dterit q nūc in purgato-
rio cū āgelis pat. **Secds** āge-
lus tuba cōmūt et tōz mōs mag-
n? igne ardēs missus ē i mare et
fca ē tertia ps ipsius maris san-
guis et t cia ps creature q bēbat
aīas mortua ē in mari et t cia ps
nauū interijt **Iste** mōs ē p-
latus malus vel iudex q dicitur
magnus p superbiam ardens p
auariciam iracundiam et inuidi-
ā **Iste** mons qñ in mari religio-
nis vel ecclē pficit tūc vere p ei?
pua documēta et exēpla. tertia
ps maris .i. religiois p pccā de-
molit multi ei i sanguie .i. i car-
nalitate p luxuriā conūtuntur.
Naues idest viri perfecti vntū

mercimonijs onerati p eorum ne
quicias destruunt. et breuiter illi
q̄ habet animas id est p spm gra
cie uiuificatur sunt mortui et des
tructi qm̄ tales homines p̄cipā
tur **Prōu. xxviii.** Regnātib; im
pijs ruine hoim. **Vel** dic gēra
liter q̄ quādo auarus et ardēs p̄
latus in mare id ē in patria p̄fici
tur **Vel** eciā quādo i aliquo of
ficio vel collegio aliqs̄ officialis
vel iudex auar? et crudelis extol
lit tūc pro certo tertia ps hoim
subditoꝝ scz paupes gūstie mo
lestant. **Vel** dic q̄ mōs iste sig
nificat affluēciam diuiciarum et
honoris qui tūc dicit ardēs. q̄a
ardoz ambicionis auare ē eis in
clusus. **Nam** quādo iste mōs. i.
tpalis facultas fuit missa i maē
id est in ecclia tūc apparuit mare
q̄si totaliter infectū. qz tūc plus
q̄ eius tertia ps ē infecta. et ha
būdantib; prosp̄is in sanguiez
id est in luxuriam est cōuersa **Ec**
clesia em̄ habet tres ptes scz lay
cos religiosos et clericos. **Sed**
vere quasi tertia ps id est status
clericoz in sanguinē luxurie est
cōuersus p̄s. **Conuertit** aquas
eoz in sanguinē. **Vel** si vis p
terciam partem intellige quem
libet statū aliū scz religiosos lay
cos. 2c. **Naues** etiam id est vici
p̄fecti sūt destructi et illi qui per
ḡciam uiuebant p peccatū mor
tui sūt et consumpti. **Ideo** quādo
constantin? imperatoꝝ dedit rē
ditus ecclesie. audita est vox i ae

re dicens **Hodie** effusū est vene
num in ecclesia dei. **Vel** dic q̄
ille mons elatus est dyabol? vel
ātiꝝpc. ad cuius aduētū in mari
mūdi vel ecclesie tertia ps vel for
te plus q̄ t̄da ps pibit. **Ter**
cius angelus tuba cecinit et stel
la magna tāq̄ facula ardēs ceci
dit in tertia ptem fluinū fontū
et aquarū et stelle nomē absinti
ū **Et** facte sūt aque i absintiū et
m̄lti hoies mortui sūt ex aquis
qz amare sc̄e sūt. **Stella** ista sig
nificat peccm̄ auaricie qd̄ moē ig
nis inflāmat. **Ista** eciā dicit ab
sintiū qz amaritudo laborum an
gustie vel timoris auaricie ē ane
ra. et ista pro c̄to mittit in aqs̄
et fluimib; id ē p̄sp̄eritatibus et
diuicijs hui? mūdi. qz ardor aua
ricie mūdi p̄sp̄eris mixt? ē ho
die et cōiunctus. **Ideo** aque id est
mūdi p̄sp̄eritates sūt hodie a
mare et dolorose ad acq̄rēdū et
seruādū p̄pter istā stellā id ē pro
pter auariciaꝝ cōmitatē. **Et** ideo
m̄lti hoies scz illi qui in mūdi
p̄sp̄eris ponūt desiderū et sp̄e
suam p̄pter terrena moriūt quia
p̄pter mūdi p̄sp̄era sūt supbi et
luxuriosi. et sic mortē sp̄ualē in
currē dimoscūt. **Amos** octauo.
M̄lti morient in oī loco p̄icie
t̄ silenciū. **Vel** dic q̄ ista stella
est ātiꝝpc vel hēticus coctus ig
ne malicie et seuidie inflāmat?
qui facit aqs̄ sacre scripture cor
ruptas et amaras eas obliq̄ ex
ponendo et ideo m̄lti homines

sej auditores sui in piculo mor-
tis cadūt nisi caueant **U**el dic
q talis stella ē diues vel malus
cōsiliarius qui de celo .i. de curia
alic? plati vel pncipis dicit veni
re vel cadē qz ē p mūdi maliciā
et sapiāz clar? et stelleus p aua
riciā . ardes et flāmeus p rapinā
et exactōez intolerabilis et ama
rus **H**te ei de aqs .i. de populis
q p tres ptes diuidūt sej in ma
iores mediocres et minores ipaz
terciā pte sej ipsos inferior ag
guat . iquātū rapis et molestijs
iplos guat . **N**ō scriptura absin
thiū merito ipū vōt . **U**el dic
q talis ē pulchra et mala muli
er ardes et luxuriosa . q qn de ce
lo .i. de statu grē cadit magnā p
tē aq .i. ppli amaricat et corrup
pit **U**el dic cōtra apostatā an
gelū q p sciāz a grāz pō fuit stel
la . h p? casū efficit absinthiū qz
sepe fit amaricatō aliorū . **N**ō de
qlibet taliū dicitur in prouerbi
is salomonis quinto ca . **N**ouis
sima illiuamara velut absinthi
um : et acuta velut gladius bi
ceps . et cetera . **C**anente vero
q̄rto āgelo paussa ē terciā p^s so
lis et lune et stellarū et obscura
ta ē terciā ps eorū diei ecā scia
ps et noctis filē terciā ps nō lu
cebat . tūc apparuit quidā aquil
a volās p mediū celū clamans
et dicēs . **U**e . v . v . in terra habi
tātibz . **D**ies figt statū eccā^m
in q lux prudētie et sapie solz lu
cē **N**ox figt statū sclārē vbi solz

erroz et ignoriātia abūdare **S**ol
figt platos eccōs . qui diei a sta
tui eccō presunt . luna significat
principes seculares . qui p pec
catum sepissime eclipsantur . et
nocti status seculi principantur .
Stelle significant subditos vs
usqz status . **H**te quilibet istorū
triu sej solis lune et stellarū ha
bet tres ptes quia non ē homo
qui non habeat tres potentias
scilicet intellectum memoriam .
et voluntatem . **S**ed pro certo
terciā pars istorum est hodie p
cussa scilicet pōn voluntatis qz
vere dato q intellectus a memo
ria sunt clari et lucidi per scien
tie claritatem . voluntas tamen
est obscura et lucis gratie priua
ta p malozū appetibiliū cupidi
tate **E**t breuiter i die ac nocte .i.
i mūdo et i eccā in sole et luna a
stellis .i. in platis pncipibz a sb
ditis scia ps nō luēt . qz qh vo
lūtas oīm hodie ē pūsa qz inde
bite appetit dicias et hōres **E**ze
v . **T**erciā ps tui in fame morie
t **N**ō qn deus aquila xpc in me
dio celi in die iudicij volitabit .
tūc voc sue tribili^s snie tplex w
sej triplie maledictioez cōtra pec
catoē q nūc in terra habitāt ful
minabit . **E**t ista sūt pculdubio
pēa dāpm et pēa sensus et despe
racō q guior ē . **U**el pēa tpalis pe
na eterna et amissio paradisi glo
rie vel pena ignis et remorsus a
cetera filia **N**ā ista tria v . idest
iste tres maledcōnes dāpnatis

peccatoribus inferunt. qui in terra
id est in terrena prosperitate habi-
tant et vident. **F**ormido a fouea
et laqueus super te qui habitator
es terre **Je. xvij. et Isa. xxxij.**

Anente quinto angelo
stella cecidit de celo et da-
ta est ei clavis putei ab-
yssi. **E**t aperuerunt puteum et ex-
iit inde fumus sicut fornacis mag-
ne. et obscuratus est sol et aer de
fumo putei. **M**etaphorice
loquendo vide quod stella significat
dyabolum qui de celo corruit per
peccatum. puteus significat peccatores
et maxime luxuriosos **Pro. xxij.**
Tales etiam dicuntur putei abyssi
quod sicut abissus non potest facia-
ri sic nec luxuriosus quod diu uiuat
Ideo **eze. xvi.** fornicata es cum a-
matoribus nec sic es faciata. **I**s-
ti igitur stelle id est dyabolo dat
clavis putei abyssi. id est potestas
super personam luxuriosam quod quoci-
ens vult dyabolus facit eum per
vana desideria aperiri. **I**deo ad
suggestionem dyaboli luxuriosi
mittunt fumum id est fetida verba
luxuriosa et inbonesta sicut for-
nacis ardentia et luxuriosa. **I**ta quod
sol id est bone persone vel aer id est to-
ta vicinia per eos obscuratur et sedam
est pro certo quod nulla persona est ita
sol vel aer id est sancta vel pura qui fa-
ciliter inficiatur per puteum abyssi id est
per malam et luxuriosam personam. si
fumus malorum verborum suorum atti-
git usque ad eam. **Eccl. xij.** Qui
tangit picem: inquinabitur ab ea.

Del dic quod puteus iste est hereticius
cuius fumus id est mala doctrina
inficit et corrumpit solem et aerem
id est bonas personas et ecclesiam
quando stella magna id est dyabo-
lus aperit os eorum per predicationem
corrumpit bonos mores colloquium
prauum **Pri. ad cor. xv.** **V**idit
iobes exire de fumo putei abyssi
locustas similes equis ad prelium.
et super capita eorum corone auree.
Et habebant facies sicut homi-
nes. capillos sicut mulieres. den-
tes sicut leones. loricas sicut lori-
cas ferreas. et vix eorum sicut vix
curruum et equorum curruum ad pre-
lium. et caudas similes scorpionum
et aculei erant in caudis eorum
et potestas eorum sicut habent
scorpiones. **E**t preceptum est eis ne
lederent fenem terre. nec omne vi-
de. nec omnem arborem. **S**ed da-
ta est eis potestas nocere homi-
nibus non habentibus signum dei
vivi in frontibus eorum. et cru-
ciare eos mensibus quibus et crucia-
tur eorum sicut scorpionum. et tunc querent
homines mortem et non inuenient eam.

Ista figura plures habet partes
imo enim dicit quod ipse vidit in fu-
mo putei abyssi locustas patas
ad prelium etc. **P**uteus iste signifi-
cat mundum qui ad modum aby-
ssi est obscurus per ignorantiam.
insatiabilis per auariciam in ut habet
Prouerbiorum vicemimoseptimo.
Infernus et perditio non faciunt
non implent. **S**ic et oculi homi-
num insatiabiles fumus istius

putei ē prosperitas mundi. q̄ vere
ad modū sumi facilliter euanes-
cit. **P**salmita Deficiētē quē ad-
mo^m sum? deficiēt. Locuste signi-
ficāt diuites officiales p̄positos
q̄ ad modū locuste sursū volāt.
sursū salūt p̄ ambicioz ad offi-
cia et beneficia. et tamē facilliter
cadūt in fine in terrā p̄ tyalē de-
p̄ssionē et etnalē dāpnacōez. **I**n
fūo i^r putei visē sūt locuste qz lo-
custe p̄ncipes et iudices hodie
sūt p̄ ceteris in fūo mūdaē. p̄spe-
ritatis. **H**icqz habēt aureas coro-
nas. i. dignitates et p̄laturas p̄-
ati ad p̄liū cōtra paupes et vici-
nos. **E**t isti bene dicuntur quasi
equi. quia sicut equus est animal
luxuriosum et superbum sic ta-
les p̄ ceteris luxuria sunt infe-
cti. **Jerem. v.** **E**qui insipientes in
feminas: vnusquisqz ad vxorē
proximi sui hynniebat. **E**t sicut
mediante fortitudine equi ali-
quando malus miles obtinet in
prelio: sic mediantibus balliuis
et aduocatis multi obtinēt et lu-
crātur causas suas. **U**nde de istis
locustis dicit in psalmo. **Q**uod de-
us dedit fructus eorū erugim^r et
labores eorū locuste. eorū scilicet
pauperum. **S**ecundo dicitur
hic qz isti habebant facies sicut
homines. et capillos sicut muli-
eres. **F**acies que ē prima p̄s-
apparens significat introitū et in-
gressum principum. **C**apilli q̄
tegunt caput significant pallia-
tiones ypocritas et fictiones q̄

bus caput idest intentio talium
est velata. **M**ulier que est ani-
mal amabilissimum et decep-
torium significat eorum famili-
aria et deceptiua colloquia actus
et gestus. **H**omo qui est rationa-
lis significat eorum sensum. et
discreōez. **Q**uid igitur? **P**ro cō-
isti in facie. i. in ingressu quādo
primo apparēt vidēt hoies id ē
astuti sapientes et discreti. **C**a-
pillos habent mulierum. idest
apparentiam amabilem. **I**llud
apparet quando tales volunt a-
liquos paupere^r irretire in suis
contractibus falsis et obligacō-
nibus tūc ostēdunt se eis fallia-
res promittendo et applaudens
do balliui eciam quando volunt
aliquid inuestigare. **S**ed pro cō-
to isti non sunt nisi capilli muli-
erum idest fraudulentū palliato-
res. **U**nde ecclesiasticū vicefimo
quinto capitulo dicitur. **N**on
est malicia super maliciam mu-
lierum. **E**t illud patet in tercia
parte figure. **T**ercio dicit qz
ipfi habebant dentes sicut leo-
nes. loricas sicut loricas ferreas
et vocem terribilem. **P**er den-
tes p̄ quos homo deuorat abos
intelligitur vorax crudelitas vel ra-
pina. quia dato qz isti videntur
homines benigni et humiles ta-
men habent dentes idest crude-
litate leoninam q̄ oēs subditos
cupiūt deuorare. **I**deo loricas fer-
reis. idest adulatoribus vel ami-
cis cautelosis seipos muniunt et

tegūt. quia sicut p[er] ita cautelose
faciūt suos cōtractus et cautelis
maliciarū suarū ita velant ab oī
ictu .i. ab omni q̄rela eorum co
ram quo aīq; iudice se defendūt
Eze .xxiiij. Lorica et clipeo ar
mabuntur contra te .i. maliciosa
executione **Et** vocē habent terri
bilē sicut canes. qz ita autēntice
loquūt et alte paupib; dmināf
vt ipsos terreant v̄bis suis et sic
faciliter eos exheredant leoni
nis dētib;. qui in facie hominis
videbant **Omie .vij.** **Dentes** eos
rū dētes ferrei **Eccl .xxi.** **Dentes**
leonis dētes eius. **Et** ideo sequi
t̄ q̄rta ps figure **Quarto** dicit̄
q; habebant caudas **Cauda** q̄ ē
ps posteriorē siḡt finē alicui; ne
gocij scorpio q̄ facie lābit et cau
da pūgit siḡt pditores qui i fa
e idest in principio lambunt et
applaudūt **In** cauda vero id est
in fine lacerant atq; pūgūt. **Isti**
igitur in cauda idest in fine sūt
scorpioēs iquātū p exheredaci
onem vxacionis puncturā alijs
et aculeū crudelitatis infligūt **I**
deo aculeus rapine et crudelita
tis in fine talib; ē ānexus **Pro**
xxij. **Non**issime mordebūt vt
coluber **Vel** dic q; cauda ē sta
tus senectutis qz reuera tales i se
nectute sūt scorpiones fil et rap
tores et aculeum crudelitatis a
uarie detractiois acti; infligētes
Vel dic q; q̄ sūt in facie hoīes
et in cauda scorpioēs significāt
detractores qui in facie id est i p̄

sentia adulatores sūt **In** absens
cia a scorpioēs pūgiti **Ezec .ij.** **Cū**
scorpiomb; habitas. **Quito**
dicit̄ q; potestas ipsorū est no
cere hominib; mensib; q̄nq; zē.
Quinarius qui ē impfectus siḡ
nificat mūdānā vitā taliū que p̄
certo i quo aīq; ē impfecta quia
vt cōmuniter nō p̄ficiunt e tatez
suam qz moriūtur subito et ma
le **Isti** igit̄ possūt nocere homi
nib; mētib; quinq; q̄tū durat vi
ta p̄ns **Et** breuē hodie sub maū
taliū p̄ acerbitate tormētōrū et
afflictionum suarū multi sūt ho
mines qui desiderāt mori tamen
nō inueniūt sicut optāt **Et** finali
ter isti habent sup se regem āge
lū abissi sc; peccatū auaricie qd̄
dicit̄ exterminans quia omnia
exterminat et corrodit **Vel** ad lit
teram angel; exterminās ipsos
regit. qz dyabolus ipsos cōfun
dit **Ps.** **Exterminauit** eam aper
de filua. **Vel** dic q; locuste sūt
detractores qui contra homines
p̄liantur et eorum facies id est
apparētia videtur amicabile et
rōnalis. vidētur esse homies q̄a
i principio de homine dicūt mul
ta bona. fingūt se loqui ex carita
te vt facilius eis credatur s; vere
finaliter apparēt eorum dentes
ferocitas et inimicia leomina qz
vere more leonis alios lacerāt et
diffamant et cauda idest finis v̄
borum suorum. vel cauda idest
retro in absentia est pungens si
cut aculeus scorpionis. **Hæc** em̄

in principio vel in presentia blā
diatur tamen semper in fine ver
borum detractiois et punctio
nis aculei inueniuntur. Et isti
habent potestatem nocere suis
malis verbis. hominibus. i. bonis
et rationabilibus. Fenum terre non
ledunt quia tales ut communi
ter non murmurant nec detrahunt
de illis qui parum aut nichil va
lent. sed tantum de hominibus. i.
de personis bonis. et breuiter cru
ciatus eorum est similis scorpio
num in quantum blandiunt pri
mitus et rector eorum est dyabolus
exterminator ad cuius instinctum
isti alii iniuriantur. Quia bene dicitur
exterminans pro eo quod istis medi
antibus multi boni puniuntur et exter
minantur. Vel dicitur quod peccata eorum
bene dicitur nocere hominibus quia ad lit
teram multi sunt inferiores quam solum
habent peccata nocendi nunquam autem
proficiendi. Vel dicitur quod locuste sunt
dyaboli qui de puteo abyssi. i. in
ferni aliquociens exeuntes et per
fumum huius aeris caliginosi vo
litant. Isti semper parati sunt ad
prelium temptationum mouen
dum. Isti sunt in facie id est in prin
cipio homines. quia multa sug
gerunt facere sub specie boni ita
quod videntur rationales et humani.
capillos. i. coopturas et velamen
ta sue intentionis habent multa
falsa et deceptoria. Sunt igitur
homines per apparentem rationem: mu
lieres per fictam palliacionem sunt leo
nes per mordacem temptationem. sunt

scorpiones in cauda id est in fine
per pugentem et venenatam dampnacō
nem. et habent aculeos in cauda
i. tormento et afflictionem. Isti
habent nocere post mortem et in
vita hac illis qui non habent sig
num dei viui id est veritatem gra
tie et caritatis et memoriam san
guinis christi. et ipsos habent cru
ciare atrociter in inferno quod mo
ri et deficere concupiscunt nec ta
men perpetuo morientur. Isa.
sexagesimo sexto capitulo. Ig
nis eorum non extinguetur: et
vermis eorum non morietur. et
cetera. Vel ipsi non possunt no
cere fenno terre id est iacentibus in
terra. per humilitatem nec tamen
viridi. id est florentibus per ho
nestatem. nec ulli arbori. id est
contemplantibus eternorum feli
citatem. Et isti habent super se
regem angelum abyssi. scilicet
luciferum. qui bene dicitur ex
terminans. quia omnia bona ho
minum exterminat et corrumpit
pro posse suo. Unde iob qua
dragesimo primo capitulo dicitur
Ipsa est rex super omnes filios
superbie. et cetera. Iohannes
vidit quatuor angelos alliga
tos in flumine magno eufrate qui
parauerant in horam diem et me
sem et annum ut interficerent
terciam partem hominum. Et quodam an
gelus qui habebat tubam soluit eos et
habebat secum exercitum innumabilem et im
mensum. Eufrates fluvius babilo
nicus signum mundi prosperitatis. qui

babilonos idest mūdānos irri-
gat et fecūdat. que semper fluit
et deficit sicut aqua. **A**ngeli qui
sūt ibi alligati. significant mun-
di principes et potentes qui in
mundi prosperis sunt inclusi et li-
gati et istū dicūt quatuor qz ipi
sunt in mūdi quatuor p̄tibz ha-
bitantes. **A**ngelus qui h̄z tubā
ip̄oz balliuos et suorū malorū
actuū laudatores qui tuba sue e-
loquentis adulacioni corā ip̄is
resonant incessanter s̄ḡt Sunt
igit̄ in fluuine prosperitatis huius
mūdi hodie q̄tuor angeli. i. pri-
cipes et potestates qui semp sūt
pati in omni hora die mense et ā
no hominē interficere p̄ rapinā
et expoliationē et incendere vna
cū exercitu suo innumerabili id ē
collegijs et cōsorcijz famulorū
aduocatorum qz tales nutriunt
ad hoc ut subditos deuorent et
infestent. **E**t p̄ certo quādo āge-
lus curialis idest adulatores re-
sonant coram eis eos laudando
et subditos accusando. tūc isti et
exercitus eorū mouētur ad alios
os occidēdū idest ad alios mole-
standū. **E**t sic iobēs vidit eq̄strē
exercitū cuius erat vigesies sep-
ties cōcies dena milia. milites at̄
habebant loricas igneas et sul-
fureas et iacētinas. **S**ic hodie
iste exercitus balliuorum ē val-
de multiplicatus. **S**ūt etiā arma-
ti contra alios lorica maliciay et
cautelarū q̄ sunt ignee p̄ auarici-
am sulphuree p̄ luxuriam. iacēt-

tine idest coloris celestis vel fu-
mei p̄ supbiam. **V**el lorice ma-
lorū sunt aduocati qui more lori-
carū malos defendūt. et isti sunt
ignei auari sulphurei luxuriosi
et iacētini idest ornati p̄speita-
tate supbi. **P**salmista. **I**gnis sul-
phur ps calicis eorū. **J**obānes
vidit equos mirabiles in quodā
exercitū cōgregatos qui caudas
habebant similes serpentibz ha-
bentibz capita cū quibz nocebāt
capita eoz erāt sic capita leonū.
et de ore ip̄oz p̄debat ignis.
sulphur et fumus. **E**t etiā ps hoīz
occisa est ab istis tribus plagis
terre scilicet igne fumo et sulfu-
re que p̄debant de ore equorū
potestas erat in ore ip̄orum et i
caudis eorum. **V**idi equos in vi-
sione etc. **E**qui isti significant
mundi diuites supbos et luxuri-
osos quia equus est animal sup-
bum et luxuriosū. **I**sti enim h̄nt
caput itētionum ad modum le-
onis quia iuuetus eorum et p̄n-
cipiū vite sue que p̄ caput desig-
natur est leoninum quia in iuue-
tute sūt crudeles fortes et super-
bi quia leo fortissimus bestiarū
ad nullius pauebit occursum si-
cut dicitur **Proūbiorum. xxx.**
Cauda ip̄orum idest senectus et
finis vite est similis serpentibz q̄
in fine sūt serpētini et tortuosi
p̄ maliciam et terre inherētes p̄
auariciam quia cōmūter plu-
cipiunt auari in senectute q̄ in iu-
uetute qz eoz cauda id ē malicia

h3 caput serpētinū .i. intentionē
aliquam auarā et fallacē Et isti
de ore suo mittūt ignē . fumū . et
sulphur idest tria genera malo-
rum verborum quia omnia ver-
ba illorum aut p̄tinēt ad fumū
idest ad elacionem supbie et ia-
ctātie aut ad ignē .i. ad inflāci-
onem rapine et auaricie . aut ad
sulphur idest ad fetorem carna-
litas et luxurie Ideo isti nocēt
multis hominib3 p̄ has plagas
Supbia enim eorum iuadit su-
periores : auaricia minores : lux-
uria mulieres Et breuiter ptās
ip̄orum est in ore .i. in verbis et
in cauda serpentina idest in ma-
licijs eorumdē . **¶** Vel dic q̄ isti
sūt aucti mali prelati moderni
qui sunt luxuriosi sicut equus .
quorū caput id ē quorū ingres-
sus et principiū ē leominū . idest
rigidum et austerū quia in p̄nci-
pio iuste et rigide volunt regna-
re s̄ in cauda idest in fine fiūt s̄
pentini . idest auari in terrē p̄
auariciā inherentes dona et mu-
nera diligentes zē . vt supra .
¶ Iohannes vidit vnū āgelū for-
tē descēdentē de celo amictū nu-
be . et yris erat in capite eius . et
facies eius sicut sol et pedes ei3
sicut columna ignis et habebat
in manu sua libellū ap̄tū et po-
suit pedē dextrum suū sup̄ maē
sinistrū supra terram et clamaūt
quēadmodum leo rugit et cum
clamasset locuta sunt septem to-
nitrua et accepit iohannes libz

de manu angeli et fuit in ore su-
o dulcē tamq̄m mel . et cum illū
deuorasset amaricatus est vēter
eius . **¶** Angelus iste est prela-
tus angeli eius et cęlestis . nubes
que continet humorem pluuiū
significat dulcorem pietatis quo
prelatus debet esse humectatus
et de pluuia beneficiorum et ele-
mosinarum debet alijs distillāē
¶ Job tricesimo septimo capitulo
¶ Nubes spargunt humorem su-
um . et cętera . **¶** Iris qui est signū
federis inter deum et hominem
significat virtutem pacis et vni-
tatis . quam prelatus debet ha-
bere et per quam debet subditos
deo per suum patrociniū con-
cordare et inter eos concordia
et pacem generare **¶** Vel etiā yris
continēs omnes colores signifi-
cat picturam honeste conuer-
sacionis prelati . in quo omnes
colores . idest omnia bona exem-
pla virtutes et perfectiones de-
bent relucere **¶** Apo ca . quarto . Et
yris in arcu itū sedis erat **¶** Mare
quod est amarum significat a-
maritudinē mortis et inferni **¶** Ter-
ra q̄ ē nutritrix oīm viuētium . signat
fertilitatem et opulentiam para-
disi **¶** Pes dexter ē tior . sinister q̄
faciliter claudicat signat scripturā
sacra **¶** Septē tonitrua signat vniū-
sitatē predicatorum . q̄ habēt
pccōēs moē tonitruū turbare .
¶ Vidit i² iobes āgelū id ē pfectū
virū angeli et spūalem fortē
p̄ constantie firmitatē descēdētē

de celo quia se non reputat dignum
ibi ascendere sed magis in infernum
descendere per humilitatem. amictum
nube per rozidam pietatem. et
in capite id est in intentione habebat
yridem. id est omnimodam
scitatem pacis et concordie vni-
tatem. facies eius id est intellec-
tus debet lucere ut sol per sapientie
claritatem. pedes eius. id est affectioes
dunt esse sic igitur per feruentissimam
caritatem. librum debet habere.
id est sacre scripture sagacitatem
Ecce. xx. Ecce manus missa est
ad me in qua erat liber inuolutus
Iste debet habere pedem dextrum
id est timorem super mare id est super
amaritudinem mortis et inferni
per iugem considerationem. pedem si-
nistrum id est amorem et affecti-
oem debet habere super terram id est
considerationem mortis et inferni
ps. In mari vita tua **Dicit** etiam
habere vocem sicut leo per rigoris
et auctoritatis assensionem. de-
bet etiam facere quod septem tomirua
id est vniuersitas predicatorum
loquatur mundo per predicationem.
Et iste debet tradere librum iohan-
ni id est subditis et secularibus per
scripture doctrinam et exposicio-
nem quam ipsi debent comedere
id est incorporare per auditum et de-
uotionem et in ventre memorie re-
tinere et iste per ceruicem erit dulcis
eis sicut mel per consolationem et
eternorum promissionem. amarum etiam
facit ventrem eorum et mentem per
infernalium tormentorum considera-

tionem ut sic de subditis dicatur il-
lud Baruch in **Hic** est liber man-
datoꝝ dei. **Et** etiam xxxiiij. **Hec**
omnia liber vite **Vel** dic quod
est christus qui angelus testamenti
dicit **Malach. iij.** **Hic** venit de
celo per incarnationem amictus fuit
nube. id est purissima humanitate.
Coronatus fuit yride id est cele-
sti diuinitate **Pes** eius dexter erat
deitas et ille apparuit super mare
quando ibi sicis pedibus ambula-
bat **Simister** autem est humanitas
et hic apparuit summe super terram
scilicet laborando et ambulando.
Baruch. iij. **Postea** in terra visus
est et cum hominibus conuersatus
est. **Et** iste clamauit sicut leo per
predicationem **Postea** septem to-
mirua id est vniuersitas predica-
toꝝ incepit loqui et predicare **Iste**
librum sacre scripture et ipsius
alijs per inspirationem porrigit et
reuelat etc.

Iohanni dato sibi cala-
mo mesure ad modum
virge dictum est Surge
inquit metire templum dei et altare
et oes adorantes in eo **Atrium** autem
quod est foris non metiaris quia
datum est gentibus et sanctam ciui-
tatem calcabunt mensibus xliij.
Iste est christus in iudicio quia ibi
dabitur calamus mesure potesta-
tis iudicarie et rigoris iusticie et
equitatis mediantibus quibus ipse
mensurabit et iudicabit mensura signu-
lorum et templum ecclesie altare filioꝝ
adorantesque in eis. id est omnes fideles

calamo discreōis metietur quā
ta fit in eis longitudo spei. vel lō
gaminitatis. pfunditas humili
tatis. latitudo caritatis. altitudo
contēplacōis. et sublimitas vir
tutum. **A**trium quod est foris
significat ecclesiam et collegium
dampnatorum maxime infide
lium qui non sūt de domo ecclē
Isti non metientur qz nulla di
ctarū dīensionū in eis inueni
tur et ipsi iā iudicati reputantur
quia qui non credidit iā iudica
tus est **J**ob. tercio. h̄ gentibz. i.
fine lege uiuentibus demonibz
dabuntur ad calcandum. et per
petuo cruciandum. qui gentes.
idest demones calcabunt et affli
gent ecclesiam et ciuitatē sanc
tam qntū poterunt. et maxime
tempore anticristi. qui mensibz
quadragesima. i. tribus annis cū
dimidio aduersus ecclesiam p̄
ualebunt. **P̄s.** Conculcauerūt
me inimici mei tota die. **Uel** dic
qz iste mensoz est iudex vel p̄la
tus qui calamo iusticie et virga
directionis et corzectionis singu
lorum merita metiet. vt sciat q̄
pmouēdi sint et qui corzeigendi
De atrio quod est foris idest de
mundo et statu sclātiū non se de
bet intromittere. nec de illis qui
sunt foris. i. extra iuris dōnē su
am aliqualitē contrectaē. h̄ ip
sos gentibz scz illis ad quos p̄
tinet dimittere mensurādum et
gubernandū. **Jere. vi.** Pascet v
nusquisqz eos. qui sub maū sua

sunt **V**idit iobānes seruos du
os xpi. beliam et enoch. qui p
phetauerunt diebus milleducē
tissexaginta. et dicit. qz isti erāt
due oliue et duo cādelabra lucē
tia ante dominū et habent pote
statē claudē celū ne pluat et cō
uertēdi aquas in sanguinē et p
cutere terrā oī plagah̄ rit qdā
bestia q̄ ascēdit de abisso et fecit
cōtra eos bellū. et occidit eos. et
iacuēt corpa eozū in medio cū
tatis q̄ spūaliter dicit̄ zodomā et
egiptus cōtra q̄s p̄dicauerūt in
morte eozū. h̄ finaliter isti rece
perūt vitā et ascēderūt in tēplum
in nube. et timuerūt oēs inimici
eozū. **I**sti duo p̄p̄he et bestia
q̄ ē cōtra eos mūdanozū et reli
giosozū theologozū et iuristarū
gerūt figurā. **P̄a** theologū et re
ligiosi boni dicit̄ duo. p̄ dupli
cē caritatem. oliue p̄ virētē bo
nestatē. cādelabra p̄ lucētē vite
et doctrine claritatem. dicit̄ sta
re in cōspā dei p̄ fidē et longami
tatem. **I**sti enim p̄p̄hetāt et
predicant verbum dei. et redar
guunt impios et mundanos. **I**sti
claudūt celū idest sacram scrip
turam que celat dei archana qn
do volunt qz pluuia doctrine nō
defluat in mundanas aquas. et
scientias et scripturas vertunt in
sanguinem idest in spirituale nu
trimentum qn̄ volunt qz isti solū
hodie hnt celū sacre scripture in
maibz suis et apud ipsos p̄tinē
p̄dicāē vel cessāē cū pauci hodie

studēant theologiā nisi ipsi. Et breuiter isti patiūt red arguūt corrigūt terriā id ē terrenos peccatores. **Ma. xi.** Percutiet terriā virga oris sui. et spū labiorū suoz interficiet impiū. Sed p certo bestia q̄ de abisso venit. id est peccōres maxime mūdane sapiē professores pugnant cōtra istos hodie. s. eos diffamādo cōdēpnādo et multa mala atq; falsa eis i ponēdo. Alij quos aliquādo red arguūt de hoc gaudēt. qz vere quasi omnes mūdani gaudēt et obloquūt quādo audiūt aliquē fligiōsū ab aliqua bestia id ē ab aliquo malo homie diffamari. qz nō amat pestilēs eū qui se corripit. **Proū xv.** Ideo multi bene iacent hodie in platea hui? mūdi sine hōore quasi mortui propter hui? moī infamias iūstas q̄ quidē mundus dz cītas sōdoma. i. muta dz egipt? .i. obscura. qz mūdus ē mutus q̄ ad dī laudē et obscurus ppter ignorāciā et errorem h finaliter in die iudicij ipi ē uiuiscēt et i celū ascēdēt vidēti. **bu? suis diffamatoribz inimicis**

Vel dic qz tales iūste occisi et depsi in fine patescēte veritate resurgūt et redeūt ad honorem et in celū i dignitatē et gloriā ascēdūt malis gētibz inimicōz suoz qui de ipsozū depsiōnibz letabant. Sapie. v. Stabūt iusti in magna ostācia adūsus eos q̄ se angustiauerūt. vidētes t̄ bābūt ac dicētes. **Hij sūt quos atq;**

Ecoe quō deputati sūt inter filios dei. **Vel dic qz isti pphē figūt aliquē bonū virū discretū. iuste regnantē in officio p̄lature in religione ecclā. vel i curia p̄ncipis secularis. q̄ recte dz oliua p̄tē pietatē. cādelabz p honestatē. t̄ rā .i. p̄dicatozē patit p iusticie eq̄tatē.** **Bestia ista figūt maliciosum hominē iūmiciū suū q̄ quādoq; de abisso id est de statu vili et huili plebe vēit q̄ forte ē in eadē fligiōne curia vel ecclēsia q̄ iūdiat ei dē.** **Et qd ē p certo accidit qz ista bestia .i. rōnalis p̄sona p̄liatur contra illos prophetas .i. contra bonū iudicē vel p̄latū. mouz sibi litē scz eū apud maioēs accusando ita qz finaliter ipsum subpeccat atq; contra ipsum p̄ualet.** **Ipsūq; facit depomi ab officio beneficio vel facit eū dānari tpa liter vel occidi qz in platea hui? mundi vel religionis iacet mortuus id ē sine potestate et honore depsi. cēnes eoz .i. illi q̄ sūt de p̄ntela sua vel faūliaritate ipsi us dispergūt p plateam id ē p̄oratus vel conuentus ad litterā ab eo exheredant. ita qz cogūt p plateam mendicare.** **Et tūc gaudēt maliuoli sui. maxime illi q̄s correperāt et punierant quāuis iuste. contra illud Prouerbiorū vicefimo quarto.** **Cum ceciderit inimicus tuu ne gaudeas.** **Sed pro certo sepe accidit dei iudicio qz tales itez reuiuiscunt et redeunt ad prosperitatem et ascēdūt**

in celum idest ad maiorem q̄m
ante fuerant dignitatem Et tūc
qui de eorum casu gauisi sūt cō-
tristantur timent. admirantur et
stupent. quia sepe accidit q̄ qui
letantur in casu aliorum cadunt
postmodum ipsis resurgentibus
quia sicut dicitur prouerbiorū .
decimo septimo capitulo Qui in
ruina letatur alterius nō erit im-
punitus. et cetera . Vel dic q̄
isti sunt boni qui a bestiis idest a
principibus iniquis. vel mundi
potestatibus occiduntur vel ex-
heredantur. Ita q̄ eorum car-
nes et filij iacent in plateis sine
honore. sed finaliter in die iudi-
cij resurgent et in celum ascen-
dent. et sui inuasores in infernū
succumbēt. Vel secundum sen-
sum littere expone de antichristo .
qui de abyssō . idest de dyabolo
veniet. et cōtra beliam et enoch
dimicabit. et eos in iherusalem
occidet. sed tamen ipsi resurgēt
et celum ascendent.

Adit iohannes templū
apertum i celo. et visa ē
archa testamenti in tē-
plo. et tunc facta sunt fulgura et
vores et terremotus et grando.

Celum est ecclesia. templū ē
religio. archa testamenti est bo-
nus prelatus vel quecumq̄ bo-
na persona ibi habitās. que ad
mo^m arche v̄tutes et merita in se
seruat Quando igitur in tēplo re-
ligionis apparet archa testamē-
ti idest bonus prelatus vel perse-

ctus homo tunc exinde proce-
dunt fulgura bonorum exēplo-
rum splendor honeste conuersa-
tionis voces diuine laudis et al-
te predicacionis. grando aspere
correctionis. et ex parte aliorū
terremotus timoris et contritio-
nis. voces etiam confessionis qz
vere bonus p̄latus et bona p̄so-
na in religioē causat in alijs m̄l-
ta bona p̄ salmista Fulgura mul-
tiplicabit idest bona documenta
et exempla: et conturbabit eos
scilicet peccatores videntes au-
dientesqz. Signum apparuit
in celo Mulier amicta sole et lu-
na sub pedibus eius. et in capi-
te eius corona stellarum duode-
cim et erat ibi mulier pregnans
puerum masculum et clamauit
et cruciabat̄ parturiens Et ali-
ud signum visum est in celo sciz
q̄dā draco rufus qui insidiebat
mulieri. vt deuorēt filiū eius .
sed filius eius raptus ē ad deū .
et mulier fugit in solitudinem et
draco proiectus est in terram
Ista mulier est anima beata. q̄
a deo desponsatur. Sol qui sem-
per lucet significat gloriam eter-
nam que in perpetuo non mu-
tatur. luna significat mundi p̄-
speritatem mortalem mutabilem
et defectibilem que faciliē eclip-
satur. In celo igitur anima bea-
ta mulier .i. diuī dei patris aicit
sole et tegit̄ .i. et̄na claitate sua
.i. mortali vita et mutabilis p̄sper-
tatis s̄b pedibus eius et qz ip̄a iā

suprauit et eam vilipendit et cal-
cat. In capite autē ei? ē corōa .xij
stellarū .i. .xij. gaudiorū. In quo-
dā sermōe quidā exponēs corō-
nā illius mulieris dicit. qd corona
xij. stellarū in patria erit memo-
ria sine obliuioē rō sine diminu-
tione voluntas sine pturbatioē.
impassibilitas sine corrupcioē.
corpōis claritas sine offuscacio-
ne carnis agilitas sine retardaci-
one corpōis subtilitas sine ob-
uacōne. **De viij.** erat diligēte pr-
imū sicut seipm. **Pona** erat vidē
primū in oī vtute diligēte se sic
seipm. **Decia** pfecte diligēte pl? qd
seipm. **Undecia** videre deū diligē-
tē se plus qd homo diligat seip-
sū. **Ista** vltērius est pgnās qz fi-
liū masculinū .i. xp̄m habet i se
p dilectionem et deuocōne. **Sed**
p certo draco magnus dyabolus
qd plurimū ei inuidet h ipse nō p-
ualet. qz ipse fuit de celo piet?
et in terrā cecidit. **Ideo** scōs qui
sūt in priā ledere nō valebit.
Vel dic qd hec mulier ē vir pfectus
qui dicit mulier quasi molli-
s aer. **Aer** dico ppter sciēcie pu-
ritatem mollis p pietatē et beig-
nitatem et iste solē .i. clara sagaci-
discrecione vel cōuersacionis bo-
nestate amicit. et luna .i. muta-
bilis pspēritas sub pedibz eius
vilipendit et calcāt et in capite
eius .i. in mente illius xij stelle.
id est xij. articuli fidei firmiter et
tenaciter radicati tenent. **Apoca-
lypsij.** **Afferēs** fructus xij p men-

ses singulos. **Ista** vltēri? dicitur
pgnans. qz vere tales i vtero cō-
sciēcie cōtinēt filiū masculinū id ē
bonū et firmū ppositū qd sūme
cupiūt parē et monstrare bonoz
opm exēcutionē et cōplēmetū. **Jo-
h. xvi.** **Mulier** cū parit tristitiā hz
h cū peperit nō memit pssure sue
ppter gaudiū. **Sed** quādo dra-
co rufus id est maliciosus et vene-
nosus et ifamis dyabolus videt
talē mulierē id est bonā psonam
bono pposito impgnatā et bona
opa parere cupientē vere ipse i-
fidiat ei p malas suggestiones
et ppositū sui ptē ipedire mitit ne
exeat ad bonū opus h vere muli-
er ista nichilomin? debet parere
et suum bonum ppositū adim-
plere et illud debet deo cōmittere
quia partus eius debet esse rap-
tus apud deum id est ad laudem
dei ordinatus et ipse debet in de-
sertū eligionis vel penitēcie fu-
gere. **Et** sic draco dyabolus cadet
et ipsū nō poterit supare. **Psal-
mista.** **Eccē** elōgavi fugiens: et
mansi in solitudine. **Vel** dic qd
ista mulier est ecclesia que antiq-
tus habuit solē .i. cristū et bona
spiritualia p vestimento. **Luna**
mutabilis mundi pspēritas sub
pedibz eius erat scz cōtempta et
calcata. quia pro certo tunc sola
spūalia eligebantur atqz dilige-
bāt caduca vero et lunaria spne-
nebantur et hoc maxime in prin-
cipio quando ipsa hēbat i capi-
te coronam duodecim stellarum

idest duodecim apostolos qui i
capite .i. in principio ipsaz coro
nauerunt sic de citate noua dicit
Apo. xxi. **Q**ue habebat p portis xij
margaritas. **T**unc igitur draco .i.
dyabolus vel tirāni nō potuerūt
impedire quin parēt populū si
deliū predicādo et conuertendo.
et quin acquirēt bona tpatia p
xpo paupēs nutriendo. **V**erū
tamē qz videt iā hodie eōuerso
amicta sole et lunā sub pedibus
eius tenē .i. tpatia diligē et spū
alia calcā. **I**deo timendū est ne
ipsaz draco insidiās possit deuo
rare. **V**el dic qz talis draco sig
nificat malos tirānos et princ
pes seculares qui ecclē vel psonē
si quā pregnantē viderit .i. diu
tē insidiāt ipsūqz cape conant.
q̄p multociēs fugē cōpellūt sic
ad lrāz patet de subditis tirāno.
rūps **D**raco quē tu formasti ad
illudēdū ei. **M**ichael et draco
p̄liabāt in celo. h̄ vincēte mich
aele draco pietus ē cū āgelis su
is in terrā habens inā magnam
sciēs qm̄ modicū tēpus h̄z **D**raco
aut videt se pietū secutus ē mu
lierē q̄ pepit masculū. h̄ dicit qz
illi mulieri date sūt due ale aq̄
le magne. vt volaret in desertū
locū vt alatur certo tēpore. **E**t
tunc vidēs draco fugere mulie
rem misit post ipsam ex ore suo
fluuiū magnū vt facēt ipsam a
fluie trahi. h̄ terra adiuit muli
erē et operuit terra os suū et ab
sorbuīt fluuiū. **E**t iratus est dra

co contra mulierem. quia vidit
qz ei nocere nō poterat. et habu
it facere prelium cum hijs de se
mine eius qui custodiebant mā
data dei. **D**raco iste significat
dyabolum. qui cum pugnaret i
principio cum michaelē et ange
lis eius bonis contradicendo et
supbiendo fuit in terram damp
natus et reprobatus et in aere
caliginoso inclusus vbi pro cer
to iram et inuidiam: desperacio
nem et tristitiā habet. **M**ulier
ista ē hūana natura. fragilis et
debilis vltra modum. **Q**uando
igitur videt se proiectum inuidy
mulieri idest humane nature et
ideo statim persecutus est eam.
in persona adē et eue. **T**amen
ex dei benignitate finaliter da
te sūt isti mulieri scilicet huma
ne nature ale due. idest duo sa
cramenta. scilicet baptismus. et
penitentia. quibus mediantibz
potest volare vsqz ad locū secre
tum paradisi. vt ibi alatur eter
ne glorie voluptate. **I**gitur ipsa
mulier potest dicere illud psal
miste. **Q**uis michi dabit penas
sicut columbe vt volabo et requi
escam. et cetera. **S**ed quid facit
dyabolus quando videt qz hu
mana natura non potest in celū
ascendere cum alis suis. **V**ere e
mittit de ore suo idē de suis sug
gestionibz flumē magnū .i. inū
daciōem fortitū tēptaciōnum. vel
fluuium idest aquas carnalium
atqz temporalium voluptatum

vt sic faciat eum ad se trahi et is
deo statim quando homo videt
hunc fluum terra debet euz ad
iuuare id est memoria terrestrei
tatis et mortalitatis nr̄e vel aspe
ritas penitencie et ifirmitas hu
manitatis nr̄e **Vel** terra id est bea
ta virgo p̄ eo orando quia p̄ cer
to si ista terra aperiat os suū p̄
confessionem id est diuī auxiliij ī
ploracionem statim flumē tēpta
cionū erit absorbtū nec contraboī
nem p̄ualebit **Psalmista** **Apta**
est terra et deglutiuit dathan
Vel dic q̄ terra figt̄ timorem dei
qui pro certo multū iuuat p̄ccō
rem **Ps̄** Terra tremuit et q̄euit
Vel dic q̄ mulier est bonus et
simplex homo cui dyabolus in
fidiat̄ et inuidet quando videt
q̄ in hoc seculo innocenciam et
iusticiam seruat et de multis cri
mimibz eum tēptat et contra euz
multimode p̄liatur **Ideo** ipse dz
assumere alas aquilinas clare di
seredonis et alte cōtemplacionis
et volare et fugere vsqz ad solitu
dinem religioīs et ibi nutriti pa
bulo deuocionis debet **Et** si dra
co dyabolus mittat post ipsū flu
uium carnalis et temporalis de
lectacionis terra id est corpus su
ū propriū adiuuet eū scz sustinē
do penam et maceracionē cultu
rā penitēcie et maxime apiendo
os p̄ confessioē orōnē et laudem
Vel si vis solitudo figt̄ paradisu
vbi debet volare p̄ desiderium et
affectū **Vel** dic q̄ mulier preg

nās est bonus simplex subditus
p̄gnans plenus et diues **Draco**
rufus est princeps vel p̄latus vel
iudex caudicatus maliciosus rapax
et venenosus. **Iste** igitur draco quā
do videt iuxta se aliquam mulierē
pregnatē id est aliquam simpli
cē p̄sonā plenam diuicijs tēpos
ralibz statim insidiat̄ ei et cogitat
modos et vias quō fetū suū id ē
diuicias et facultates extorq̄at
et acquirat. easqz deuoret et mā
ducet fraude malicia vel rapina.
s̄ quādoqz fit q̄ ista mulier id est
iste homo bonus habet aliquas
alas id est aliquos amicos vel de
fensores qui ipsum portāt et sus
tinēt et quibz mediantibus iste
quādoqz fugit et euadit manus
istius impij draconis **Et** quādo
videt se ei nō posse nocē tūc mit
tit post eum flumen ex ore id est
impetū minarū accusacionū et ī
posicionū qz ipomit sibi multa ē
mina et accusat apud maiores.
vt sic faciat eū trahi ad suū p̄po
sitū et inclinari. **Je. li.** Absorbu
it me quasi draco implet vētrem
suū et tūc nō habet remediū nisi
terra aperiat os suum id est ad
uocati vel aliqui adulatores tes
tes vel defensores ipsū p̄prio
ore excusent et fluiū accusacio
nū extirpent **Sepe** tamen acci
dit q̄ quādo draco id est malicio
sa p̄sona videt se nō posse nocē
mulieri id est alicui p̄sone quam
habet contra cor vere tūc contra
amicos et filios insurgit. qd̄ est

cōtra rōez qz filius nō dz portatē
iniquitatē patris nec p̄ iniquita-
tē filij. **U**el dic ad hāz qz mulier
qñz inuadit a dracone. i. a luxu-
oso v̄noso q̄ ipsaz regat de ma-
lo q̄ statū dz fugē. et vitare cōsoz
ciū suū. et si ipse mittit p̄ eā flu-
uū. i. leones. vel fluiū. i. molli-
ciē v̄borū et donozū. v̄ ipsa ter-
ra dz eā iuuare. i. cōsideracō mor-
tis et terrestretatis p̄pe. q̄ dz h̄
oīa refutaē. **E**t dic qz ista mulier
ē qñz aīta sole. i. generis claita-
te. et luna sub pedibz ei? idē qz
oīs defect? et rusticitas ē sub ea
nichil horū ē in ea vel etiā pa-
tria vel cītas est ei subicā h̄ coro-
nata stellis. i. aīcis et p̄tibz. so-
lū tñ remediū ē fugē et terre. i.
vilitatis nrē miserā cogitare
Uel dic qz mulier est bonus p̄ la-
tus. **H**abens solē discreōnis. cal-
cās lunā p̄ speritatis coronatus
et associat? stellis. i. boīs p̄soī? et
honestis p̄somis claris nobilibz
et discretis. **D**raconē ē aq̄s malicō-
sus subditus? quē ipse h̄z v̄nat?
et v̄gosus. **Q**ñ i? mulier ista. i. p̄-
latus dz parē. i. aliqd̄ beneficiū
aliqui cōcedē statū fit p̄liū et con-
tētio in celo ecē vel religionis
inter draconē et michaelē. i. mē-
bōs et ābiciosos. **N**ā draconē idest
maliciosus subditus cupit istū
fētū. i. beneficiū deuorare et ob-
tinē. **S**z qñ iste fetus rapit? a deo
et ex dei volūtate aliqui bono cō-
cedit? et draco ābiciosus enīat? in
terriā. i. dicit? i statu ifimo nec p̄

mouet? tūc draco iste inasit? dtra
mulierē. i. dtra p̄latū et fac dtra
eū fugē. i. adire curiā rōnā vt i
bi tueat. **E**xē° dauid quē filius su-
us cōpulis fugere in destū et tūc
iste draco idē subditus ābicosus
imittit dtra eū fluiū idē accusa-
cōez c̄minaliū ip̄sōnū quē nisi
tertia idē deus vel btā v̄go vel fir-
mitas sue veritatis scītatis et ius-
ticie aduueit vel terra id ē aduo-
catorū sagacitas domis et p̄cibz
bene culta ore suo excusauerit et
fluiū istarū accusacionū absōz-
buerit vel terra idē terrenozū do-
nozū multiplicatas cōfouerit p̄-
certo in magno periculo erit. **E**t
tūc draco iste videns se nō posse
sibi nocere illos de seīne suo et fa-
miliares p̄ posse p̄seq̄t? et iuadit
Ez. xxxij. **L**eoī gētū assūlam te
Adit iohānes vnā besti-
ā ascēdētē de mai habē-
tē cornua septē. et capi-
ta decē et sup̄ caput eius nomia
blasphemie. **I**sta bestia similis e-
rat v̄rso quantū ad pedes. quia
habebat pedes v̄rso. caput par-
di os leonis et loq̄bat? grādia et
blasphemias in deū et in scōs. **E**t
draco quidem dedit ei potestātē
maximā intātū qz nullus erat in
terra qui poterat ei resistere et iō-
fecit bellū dtra scōs et deuicit eos
et blasphemias loq̄bat? cōtra illos
q̄ in celis habitāt. **E**t data ē ei po-
testas super omnē populū t̄bū
et liguā et nūati sūt v̄mūsi et ado-
rauerūt draconē q̄ p̄tātē ddit bestie

Ista tamē bestia finaliter missa
ē i stagnū ignis ardētis sulphu-
ris. Ista bestia est bayllinus q̄
dicitur bestia quasi vastia qz ta-
les solent vastare omnia bona
subditoꝝ. mare siḡt statū humili-
lem et auarum Bestia ascēdens
de mari est baillinus officialis vel
aduocatus qui venit ex humili
et vili plebe et paup̄e statu q̄ sc̄z
tantū ascēdit q̄nqz paulatim q̄
acquir̄t plura capita id est plura
officia dignitates. habz etiā plu-
ra cornua id est magistros adiu-
tores familiares p̄ quoz v̄tutē
omnes alios corrūpit et iuadit
Abbauc. iij. Cornua i manibz
eius ante faciem eius ibit mors
Tales sūt similes pardo p̄ cru-
delitatem quātū ad corpus intē-
tionis. pardus enim est animal
p̄ceps ad sanguinem sic isti non
gaudēt nisi quādo possunt occi-
dere vel officū suum crudelit̄ ex-
ercere. **Pla.** p̄mo Man? vrē ple-
ne sūt sanguine. **Ite** sunt similes
vr̄so p̄ luxuriā q̄tū ad pedes af-
fectionis. **Vrsus** enim diligit sū-
me dulcedinē mellis. Sic vero a-
mor et affectio istorū nō est nisi
ad mel id est ad dulcedinē luxu-
rie et carnalitat̄. **Cati.** iij. **Mel**
et lac sub lingua tua. **Item** sūt
similes leoni p̄ supbiam et iactā-
cie vanitatē quātū ad os locutio-
nis. **Leo** em̄ ē animal supbissimū
et os eius semper fetet. Sic isti
semp̄ habent os id est v̄ba leoni-
na supba auctentica iactācia mi-

nancia atqz vana fetida et luxu-
riosa. **Ps.** Os tuum abūdauit
malicia. **Ideo** vero tales loquūt̄
grandia iactancia blasphemias
et contra deum et sc̄os mentiens
do vel contra sc̄os id est contra bo-
nas p̄sonas et simplices commi-
nando sc̄z accusando. **Job** xxij.
Os meū implebo increpacioni-
bz. **Sed** q̄d? p̄ certo tales habent
draconē qui dat eis potestatem
sc̄z aliquē malū principē et ma-
gistrū cū quo sūt in seruido et a
quo dependet eoz potestas p̄n-
cipalis. **Vel** aliquē cōfiliariū ma-
gnū in curia principis vel prela-
ti qui eos sustinet in tm̄ q̄ null?
potest eis resistere ymmo popu-
lus et lingua id est omnia genēa
hominū timēt et adorant etiā ta-
lem draconē et principē qui eis
dat hui? modi potestatem. **Et**
breuiter ipsi faciunt bellū contra
sc̄os id est cū bonis simplicibus
pauperibz et sc̄is dico em̄ sūt in
terra qui sc̄z sine terrena p̄sp̄eris-
tate viuūt ipsosqz supant et vin-
cūt. contra illos etiā qui sūt in
c̄lo id est in statu excellentie et
dignitatis. **Blasphemias** id ē ac-
cusaciones et murmuraciones im-
pie p̄loquūt̄. **Et** finaliter totus
popul? miratur. tota patria loq̄-
tur de eoz glōria et maiestate.
excellencia et vanitate. **Sed** caue-
āt ne accidat illis sicut isti bestie
q̄ finaliter posita fuit in stagno
ardētis ignis et sulphuris. **Sic**
vero isti in tormentis ifernalibz

comburentur eternaliter et sic vide-
mus tales sepe igne tribulatio-
nis comburi temporaliter et etiam deo iu-
dicis ad misericordiam veniunt finaliter.
Psalmista **V**idi impium super-
exaltatum et ecce transiit et non e-
rat. **R**aro enim contingit quod qui de
nichilo veniunt ad tantam pro-
speritatem finaliter non decidant
in infortunij penalitatem. **V**el dic
quod ista bestia est clericus bestialis
qui a mari. id est ab humili plebe et pau-
pere statu veniens quicquid acquirit
plura capita. id est dignitates et pre-
bendas. et quandoque cornua. id est
mitra. quandoque sit episcopus.
vel abbas. vel cornua. id est pompa
et elationes. **E**t iste per certo ac-
quit partem magnam non a se. sed
a dracone id est ab aliquo amico
vel fautore. episcopo. cardinali
eius promotore. virtute eius nullus
potest sibi resistere quomodo etc.

Vel dic quod iste antichristus quem
draco. id est lucifer introducet. id est ei
dabit maximam potestatem. **I**ste
a mari. id est a peccatorum amaritu-
dine veniet et ascendet. quia in
peccato erit conceptus et nutri-
tus et ideo habebit cornua sep-
tem. id est vij peccata mortalia vel in ac-
tu vel in habitu. **I**ste habebit de-
cem capita. id est decem transgressiones
mandatorum legis. **I**ste habebit ca-
put pardus per crudelitatem pedes
id est affectiones versus per fictam benigni-
tatem quod versus est animal quod amat
ludere. **S**ic iste alios terrendo sicut
pardus alios ludendo et blandien-

do sicut versus seducet. **D**anielis
vij. **E**cce alia bestia similis versus
Os eius erit leoninum per superbiam
iactantiam et blasphemiam contra deum. **E**t
tribus annis cum didio prevaleret. **E**t
brevis nullus potest eis resistere. **E**t
bis et ligue obediet ei et omnes mi-
rabuntur de eius potestate. **H** finaliter
pibit in igne et sulphure combure-
tur in inferno. **V**idit iohannes sedam
bestiam ascendente de terra et data est
ei potestas a parte bestia et omnem potestatem
ipsius faciebat et fecit signum magnum
in terra. ita quod fecit ignem de celo de-
scendere in terram in conspectu omnium. et
fecit omnes in terra pusillos mag-
nos. et liberos servos. pauperes
et divites adorare bestiam partem. et
portare imaginem eius? et nomen eius
eius et caracterem bestie in manu
dextra. et in frontibus eorum. **I**n fine
tamen parte bestia et secunda missa
sunt in stagnum ignis ardentis et
sulphuris. sicut dicit infra. xix.
Ista autem bestia habebat cornua.
etc. **P**rima bestia est antichristus sic
dicitur. **E**t ista secunda bestia signifi-
cat pseudo prophetas. qui cum ma-
gna potestate christiano seducunt fal-
sa miracula et signa facient. om-
nia hominum genera ad eum convertent
et ipsi facient ab omnibus credi deum
et honorari. nomen eius et ima-
ginem suam. et caracterem eius. id est ima-
ginem suam potestatem per repressioem in
fronte. id est in mente tenaciter retine-
ri. **H**abebunt etiam cornua agni. id est sic
tam benignitatem et loquentur
sicut draco seriendo seducentes.

Finaliter tamē cū magistro suo
ignis incendijs cremabūf **Eze-**
xxxviii. Ignis et sulphur super
eos et sup populū ei? **Vel dic**
q̄ p̄ma bestia que a dracone ha-
bet potestatem est malus iudex
princeps vel prelatus habens
plura capita id ē plures dignita-
tes vel castra a dracone id ē a dy-
abolo simomace introductus sc̄z
in exercitū honorū et malorum.
Secūda bestia significat ipsorum
iudices et baillinos. qui ab ista
bestia p̄ma recipiunt auctori-
tatem **Isti** igit̄ hūnt maxiam in hoc
mundo potestatem et faciūt p̄di-
gia et signa ī terra. quia vere da-
cto q̄ isti ascenderūt a terra id ē
a statu infimo paupe et humili
nati plebe **Ipsi** tamē faciūt edi-
ficia turres et p̄dia et alia mul-
ta magna **Ita** q̄ de opibz que is-
ti faciūt alij vident̄ dicere illud.
Danielis iij. Signa et mirabilia
facta sunt apud me. **Isti** faciūt
ignē descendere in terrā qz ignez
rapine et excoꝛiacionis vsure et
auaricie faciūt pullulare qz per
eorū suggestiones et accusacio-
nes principes et p̄latos suos dep̄-
dant̄ et eos igne rapine deuorāt
et inflammant dicētes illud **Iu-**
ce xij. Ignē veni mittere in ter-
ram. et quid volo nisi ut ardeat.
Et breuiter isti seduunt omnes
habitantes ī terra. **Et quare** h̄c
q̄a ipsi habent cornua sicut ag-
nus et loquūt̄ sic dracon **Cornua**
ei q̄ sūt in prima pte et caput be-

stie s̄gn̄t introitū et ingressuz et
principiū ipsoꝝ qz p̄ certo ī cor-
nibz id est ī principio officij sui
ipsi vidētur benignissimi sicut a-
gnus **Sed** vere in fine quādo a-
liq̄m diu fuerint in officio et cre-
uerint ipsi loquūt̄ sicut dracon. i.
crudeliter et auctentice populū
cū mūdo accusando et ad moduz
draconis omnem patriam vene-
nando **Vnde** populus potest di-
cere **Absoꝛbuit** me quasi dracon ī
pleuit vētrem suum teneritudine
mea. **Ie. li.** **Et breuiter** ī tota ter-
ra vbi p̄sunt nō ē manz hu? nec
lib. i. nec religiosus nec seculaiz
nec diues nec pauper nec mag-
nus quin istorum compulsioibz
oporteat ipsam p̄mam bestiam
sc̄z principem vel p̄latū adorare
et munera et emēdas daē vel ali-
as honorare **Isti** enim faciūt p̄
suas exactioēs qz omnes alij ve-
niāt honorent et adorent princi-
pes et p̄latos sc̄z munera offerē-
do et ymagines eoz id est ipsoꝝ
subuentiones p̄stando et emen-
das īdebite coꝛrigendo vꝝozes
filios filias et nepotes atqz secre-
tarios eorūdem **Non** est em̄ qui
se abscoꝛdat a calore taliū **Vñ** iob
tercio **Paru?** et magn? vbi sūt
seruus et liber **Sed** finaliter ista
bestia p̄ma sc̄z princeps mal? et
bestia secūda sc̄z mali baillini eo-
rum igne et sulphure cōburent̄
et in īferno p̄petuo cruciabuntur
Eccl̄stici vij. Vindicta carnis im-
pij ignis et vermis **Vel dic** qz

prima bestia. cui nullus potest resistere est peccatum luxurie que facit hominem bestiale. vel mulier pulchra et luxuriosa. Iste autem peccator pauci resistunt. Nam luxuria vel luxuriosa et pulchra mulier perit contra sanctos et deum et eos multos occidit sicut patet in sampson. Eccl. xv. Non est malicia super maliciam mulieris. Secunda bestia sicut vetulas maqrellas que seducunt beatas in terra suis verbis. Et hoc patet quia ipse sicut agnus dum blandiendo iuuenulas alloquitur. Et sicut draco scilicet insidiando venando decipiendo in quantum per eas alie ad peccatum trahuntur. Et breuiter quod omnes habitantes in terra serui liberi et seculares et religiosi dicitur et pauperes obediunt pre bestie. id est peccato luxurie vel aliam meretrici mulieri et quod omnes adorent imaginem eius id est ipsius pulchritudinem. illud patet quod vere modo quasi omnes homines portant in frontibus suis. id est in apparentia characteres istius bestie. id est impressiones luxurie scilicet gestus dicta et facta. Etiam multi sunt qui portant ipsorum nomina in vestibus suis. id est ipsorum imagines vel signa. vel etiam imaginem et characterem habent in fronte in quantum ingerunt membra sue pulchritudinis in animo vel in corde. Numerum etiam nominis sui deferunt in quantum nomen suum in litteris scriptum secum gerunt. Ps. Veritatem in ymagine pertransit

homo. Ideo tamen prima que secunda bestia id est tamen luxuria vel mulier luxuriosa que sua vetula ignis et sulphuris fetoribus finaliter in inferno comburent. Ps. Ignis sulphur et spiritus procellarum per caliditas eorum. Vel dicitur quod secunda bestia est detractor et cornua. id est exterior fastus est ad modum agni id est humilis et benignus ipse tamen loquitur sicut draco detrahendo. Ita quod igne discordie et rixe generat.

Adit iohannes super montem sion agnum stantem et in conspectu eius centum quadraginta quatuor milia. habentia nomen eius et nomen patris eius scriptum in frontibus eorum. Et audita est vox in celo quasi aquarum multarum et audiui tamquam vocem tympani magnum et sicut vocem cythararum cytharizantium in cytharis suis ante sedem agni. Et cantabant canticum novum in conspectu agni et quatuor animalium et quatuor seniorum. Et dicitur quod isti sunt qui cum mulieribus non sunt conquinati. et qui empti sunt de terra. et sequuntur agnum quocumque ierit: et in quorum omne non est inuentum mendacium. Iste agnus significat homines mites et humiles et benignos qui pro certo debent esse constituti super montem ecclesie vel religionis scilicet in excellentia dignitatis quia spiritus sunt alius talem preferendi. Iste in dicitur bene secum in societate plura genera hominum scilicet animalia plena oculis ante et retro. id est viros

discretos clericos clare videntes
Ite sciores. i. laycos maturos. et
honestos ac mox venustate ful
gentes. **I**te cytharistas. i. cantores
deum et sanctos laudantes et canticum
nouum. i. diuinum officium canentes
et multa milia aliorum. i. bonorum
subditorum. **Eccl. ix.** Viri iusti sint
tibi diuine. **Et** isti dunt habere confi
deraciones quatuor quia nomen pa
tris eorum. i. virtus nominis christiani de
bet scribi in frontibus eorum. i. in ap
parentia eorum. per honestam conuer
sationem. agnum eorum. i. bonum pre
latum dunt sequi per imitationem: nec
debent cum mulieribus conueneri per
luxurie fedicitatem: et a terra dunt
esse empti per auaricie contemptum et
abominacionem: et in ore eorum non
debeant inueniri mendacium per aliquam
malam locutionem. **Eccl. viij.** **N**oli
mentiri velle omnem mendacium. **Et** ta
les per certo sunt viri discreti et ec
clesiastici et maturi. et in dei laudi
bus eleuati et veritate suffulti. et
a terre auaricia empti et segregati
sunt digni esse in conspectu agni. i.
in conspectu bonorum prelatorum in di
uersis officiis promoti. **Et** maxime
omne mendacium in ore ipsorum non
est inuentum. et ut viri veraces et sine
macula quales pauldubio debent
esse seruitores prelatorum et quo
rumcumque magistrorum. **Unde in psalmo dicitur**
Non habitabit in medio domus
mee qui facit superbiam: qui loquitur
iniqua non direxi in conspectu oculorum
meorum. **Pauli mei ad fideles terre ut sedeant mecum: abun**

das in via immaculata habet michi
ministrabat. **Ecce** quales debent
stare ante thronum et in officiis pre
latorum. **Unde apocalypsis viij.** **I**n conspectu
throni amicti sunt stolis albis.
et palme in manibus eorum.
Vel dic quod agnus est christus qui ad
occasionem ductus est. sicut patet per
sa. liij. mons sion significat celsi
tudinem paradisi. sion enim interpretatur
specula. et in paradiso deus
speculatur. **I**ste secum habet quatuor
animalia. i. quatuor euangelistas.
et xxiiij. semiores. i. vniuersitate
patriarcharum. prophetarum. **I**te
cytharistas idest chororum ange
lorum et archangelorum deum
continue laudantium et dicentium
illud psalmus. **Cantate domino canticum**
nouum. **Et** quid? **Pro** certo isti om
nes qui habent in frontibus et in mem
bris suis nomen dei patris et fide tri
nitatis scriptam et impressam. et
maxime qui sine macula. sine men
dacio sine mulierum contagio perse
uerant. digni sunt esse in conspectu dei
sursum in paradiso et maxime quando ep
tati sunt de terra. i. de terrena cupi
ditate. quia vni tales sequuntur et sequi
possunt agnum christum quicumque ierit. i. usque
ad altitudinem paradisi. **Matth. viij.**
Sequitur te magister quicumque ieris Sequuntur
etiam tui christi per omnes vias per continentis
ipsi imitando: tandem sequuntur eum in pa
disum ipsi contemplantur. **Marci xiiij.**
Sequitur eum quicumque introierit Vel
dic quod agnus est ignarus iuuenis pre
latorum quia vni multi tales stant hodie sine
motu sine se in statu regimis et in

excellencia dignitatis. qz hodie
dato qz in eccā sūt multa aīalia
oculata. i. multi viri discreti ml-
ti seniores prouidi sūt tū sic. qz
qñz in throno. i. in dignitate et
prelacione nō pnt hodie tales sūt
magis agni. i. iuuenes et ignari
hodie fauoe p̄cio et prece occu-
pāt eccāe dignitates **Ma. xxx.**
Dabopueros p̄ncipes eoz **Eccā**
x. Vidi stultū in dignitate subli
Et iō qd fciūt isti. **Certe** ipsi po-
nunt suos in diuersis p̄bēd. et
bñficijs eccāe ac mlta mlta eozū
q̄ portāt nom̄ p̄ris sui. i. q̄sūt de
parētela sua et suorū et de pat̄a
et familia cca ipsū. **Eciā** audit
maxima multitudo catharistarū
.i. adularoz q̄ catharis. i. nouis
linguis nō cessant noua cantica
resonaē **Et** breuē qñ tales p̄lati
sūt sic in thronis et in p̄lacōibz
idigne p̄moti nolūt hēre secū n̄
adulatores. i. malas p̄sonas et
suis natis familiaribz et aīcis re-
plēt totā scām eccāz dei. **Dicunt**
ei illd cā. v. **Cōuenite** aīa mei
et bibite. ita qz tales duocādo vi-
dēt dicē illd p̄sa. lvij. **Accedite**
huc. **Vidit** iohānes āgelū volā-
tē p̄ medium celi habentē euā-
gelū eternū. vt euāgelizaret se-
dentibz sup terrā **Et** clamauit vo-
ce magnadiē **Timete** dominū
qui fecit celum et terram. et māe
et fontes aquarum : quia ap̄ p̄-
pinquat iudicij eius hora **Iste**
est predicator. qui debet dici an-
gelus idest nuncius dei patris .

qui purus et angelicus dz esse.
Isti enim traditū ē euāgelū idē
officiū p̄dicādi. vt doceat et in-
formet sedētes sup terrā .i. p̄cō-
res q̄ i h̄ m̄do sup terrā .i. i amo-
re terrenozū q̄escūt. **Iu. p̄mo** **I**
luminare hijs q̄ in tenebris et i
vmbra mortis sedent ad dirigē-
dos pedes nr̄os in viam pacis
Istis autem dicit qz ipsi timeāt
dominum et adorent eum. qui fe-
cit celū idest ecclesiam triūphā-
tem : et terram idest ecclesiam mi-
litantem que sepe teritur tribu-
lacionibz : mare fluctuosum idē
statum secularem : fontes aqua-
rum. idest status et conuentū re-
gularium vbi aqua dulcis deuo-
cionis inuenitur. **Iere. x.** **Quis**
nō timebit te orez gentium. **Sū-**
ma itētio predicatorum dz eē qz
imprimant timorem diuinum i
cordibz audientium. **Exemplo**
thobie **Nō** autē assignatur qua-
re timere debēt. quia ap̄ p̄pinq̄-
bit hora iudicij. vbi impios cō-
dempnabit dominus **Judicabit**
fines terre. p̄mo regum. vixi-
mo capitulo. **Quidam** ange-
lus clamauit qz babilon ciuitas
maḡ cecidit q̄ de vino sue forni-
cacionis potauit omnes gētes
. **Iste** angelus significat oēs
predicatores qui pro certo om-
nes clamāt et a p̄ncipio clama-
uerūt. babilō .i. mūdū plēnū cō-
fusioē cecidisse et a statu v̄tutū a
p̄ncipio corruisse et vino. i. cōso-
lacione sue fornicacionis. idest

·i. sue prosperitatis peccatores inebriatos fuisse. **Je. v.** De vino furoris eius biberunt gentes: idem mote sunt. **Clamavit** quidam angelus quod quicumque adorauerit bestiam et ymaginem eius et acciperit characterem eius oportebit eum bibere de vino furoris domini et cruciabitur igne et sulphure in conspectu angelorum et agni et fumus eius in secula ascendet. nec habebit requiem die ac nocte. Angelus iste est sacra scriptura vel coitas sanctorum. **Ista** enim predicat et clamat. quod illi qui adorant et honorant bestiam. id est mulierem bestialem luxuriosam. et quam eius imaginem id est pulchritudinem venerantur quam etiam characterem idem impressionem sui amoris retinent atque servant. tales dico calicem furoris. id est videtur dei et suam austeram sententiam potabunt. **Eze. xxiii.** Calicem furoris domini bibisti: et potasti illum usque ad fœces idem usque ad eternam damnationem. Et igne et sulphure cremabuntur idem erunt in arde et fœtore in hoc mundo pro culpa et finaliter in inferno pro pena. **Et** fumus eorum idem fœtus infamia perpetuo ascendit et perpetuo ipsorum dolor et gemitus non requiescit. **Tren. quarto.** Lapsus non dabitur requies. **Ad hanc** enim luxuriosus quam est infatuat? de imagine et pulchritudine mulierum spiritus est in igne et in angustia laboris et infamia et finaliter in perpetuo dolore et tristitia. **Ps. La** borabit in eternum. **Visa** est nube candida in celo et super eam similis filio hominis et habebat coronam auream in ea

rite et falce acuta in manibus et dictum est ei a quodam angelo quod ipse mitteret falcem suam et metere messem terre quoniam maturavit et misit falce suam et messuit terram.

Per nubem que de vaporibus terrenis et aquis constituitur intelligitur corpus humanum de terra et aqua idem de carne et sanguine constitutum angelus qui est in nube candida est bonus prelatus vel angelus qui in nube corporis habet candorem castitatis. **Iste** habet coronam auream id est excellentiam dignitatis habet falce in manu sua id est acumen rigoris et iudicarie potestatis sed alius angelus id est alie persone bone collegii sui qui habent zelum ecclesie vel religionis debent stimulare quod ipse mittat falce suam id est quod ipse exerceat iusticiam et rigorem suum et quod terram id est subditos terrenos et avaros metat et abscidat atque castiget. **Unde** pro certo quando ipsi vident malos in patria abundare ipsi debent dicere et consuleri ipsi principi vel prelato illud iobelis tricesimo capitulo. **Mittite** falces vestras quoniam maturavit messis. **Vel** dic quod habet christus qui in nube candida id est in purissima virgine fuit visus. **Iste** enim habet coronam auream. id est regiam maiestatem et honoris dignitatem: falce etiam acutam id est rigoris austeritatem. **Quando** igitur in

iudicio messis terre reproborum
multitudo maturauit .i. satis cre
uerit. tunc vero ad instinctu ange
loru martiru et seoy et p eorum
ministerium ipse mittet falces sua
.i. emittet vindicaz sui rigoris et
sue iudicarie ptatis et falcabit
et euellat de mudo messem ter
re .i. collegiu reproboꝝ. **M**athei
viii. **M**ittet filius hominis an
gelos suos. **2e** **V**el dic q iste e
malus platus q in nube candi
da .i. candore mudane glorie co
uersat. qui cu falce acuta auste
corcois et crudelitatis ad vocē
alterius angeli .i. ad vocē ange
loru suorum balliuorum falcāt
et colligunt messem terre .i. bo
na terre et subditorum suorum
quos excoꝛiant et predant. **D**i
cunt enim mali angeli et balli
ui dñs suis qñ occasione nocen
di adinuenerūt. **M**itte falcem
tuam et mete. quia uerit hora vt
metat qñ muturauit messis. **U**n
satis cito post sequetur. **M**itte
falcem tuam et videria botros
vinee terre. **E**t hoc maxime di
cunt quādo vident rusticos pul
lulasse. **U**nde de talibꝝ dicitur **J**o
hannis iiii. **A**lij laborauerūt et vos
in labores eoru introistis. **D**i
dit iohānes quēdā angelū exie
de templo habentem falcem a
cutam et venit alius angelus de
altari q habebat potestatem su
per ignem. et clamauit voce ma
gna ad alium angelum. **M**itte
falcem tuam et videria botros

vinee terre. quomā mature sūt
vne eius. **E**t misit falcem suam
et vindemiauit vineam terre. et
misit in lacum dei magnū et cal
catus est lacus extra ciuitatem.
et exiuit sanguis de lacu vsqꝫ ad
frenos equorum per stadia mil
lescenta. et cetera. **A**ngelus ē
cristus. qui de templo paradisi
in die iudicij veniet. **I**ste enim ā
gelus habebit falcem acutam.
idest potestatem acuti rigoris et
iudicarie potestatis. qua pec
catores atrociter defalcabit. **S**e
cundus angelus significat an
gelos dei ministroꝝ qui tūc tem
poris erunt executores sue sen
tentie. et ideo isti dicuntur hēre
potestatem super ignem. quia
ignis est ardoꝝ diuine iusticie et
per eorum ministerium exercē
tur. **D**icitur etiam iste angelus
venire de altari idest ab ista sede
maiestatis diuine a qua accipi
ant potestate. **I**sto igitur ange
lo secundo in exercitu angeloru
clamante et ministrante veniet
filius dei angelus testamenti et
mittet falcem iusticie sue in vi
neam terre. idest i collegium ho
minum terrenorum qui diam
t vinea qz alios inebriāt dictis
et factis suis malis vmo sciz in
quo est luxuria. **B**otros eadē idē
homines succidet et vindiciabit
et a tra euellat. et vineā .i. mun
dū suis fructibꝝ .i. habitatoibꝝ
denudabit. **T**renoru. p. **V**inde
miauit me sicut locutus est dñs

botros istos .i. molles et tēros
peccōres mittet in lacū dei mag-
nū .i. in infernū vbi erūt calcati
et depressi et sanguis .i. pena et
dāpnado illius lacus inferni at-
tinget vsq; ad eq̄s .i. vsq; ad car-
nales peccatores et vsq; ad fre-
nos eq̄rū .i. vsq; ad illos q̄ eos
frenāt et regūt. scz m̄di p̄ncipes
et rectores q̄ i sanguine eterne
dāpnacōis erūt peccatores . tā
subditi q̄ magni. **Nō** dicit ysa-
xliij. **Cō**gregabūt in cōgrega-
cōe vni? fascis in lacū: et clau-
det̄ ibi i carcē. **Vel** dic q̄ p̄m?
āgel? s̄ḡt p̄ncipes et tirānos q̄ p̄
cō oī die de tēplo .i. d̄ amore tē-
pli ecclē fugiūt et rēdūt. **Isti** di-
cūt h̄ere falcē acutā .i. ptatē pu-
niendi et auctoritatē iurisdōis

Secūd? angelus s̄ḡt talium
balliuos et officiales qui vere de
altari v̄iunt. qz tales nō diligūt
nec missam nec altare ymmo ex
inde fugiunt et recēdunt. **Ideo**
dicuntur ex altari v̄ire: nō ad
eum ire. **Secundus** scilicet an-
gelus clamat ad p̄mum idest
balliuus malus clamat et con-
sulit prelato p̄ncipi vel tirā-
no q̄ ipse mittat falcē sue po-
testatis in vineam terre idest in
terram sibi subiectam et in pa-
tria sua et hoc certe vt ipse per
rapinam accipiat et colligat bo-
tros vinee. idest bona tempora-
lium subditorum dicens cum ie-
sabel illud tercio regum. vicefi-
moprimo. **Surge** posside vineā

naboth. **Et** isti secūdi angeli .
idest prauī balliui et consiliato-
res dicūtur habere potestatem
super ignem. et super ardorem
auaricie et rapine. quia ad hoc
tenentur a p̄ncipibus. vt ali-
os igneant inflamment et mo-
lestent. **Danielis** septio. flum?
igneus rapidusq; egrediebatur
a facie eius. **Ideo** ad eorum istic-
tū et cōsiliū ip̄i p̄mi angeli
falcāt et spoliāt terrā suam et
botros .i. bona temporalia sb̄di-
torum et mittūt in lacum idest i
hospiciū suū. et ipsū ex̄ide cal-
cant et replent ita q̄ sanguis .i.
huiusmodi actionis et crudelita-
tis infamia necē ē q̄ exeat et ap-
pareat et quādoq; pueniat vsq;
ad frēos equoz et vsq; ad supi-
ores m̄di p̄ncipes et rēros scz
ad regē vel ad papā q̄ alios di-
rigūt et frenāt in quātum sb̄di-
ti sic depressi cogūt appellare. et
taliū crudelitates superiorib; int̄-
mare. **Vel** dic ad h̄az q̄ hodie
sanguis sb̄e subditorū vsq; ad
frenos equoz puenit i quātum
phalerati eq̄ de bonis istorum
emuntur et in quantū pompe do-
minorū ad expensas istius san-
guinis deducuntur. **Ita** q̄ istis
potest dici illud ysa. p̄mo. **Ma-**
nus vestre plene sūt sanguine.

Adit iohannes maē vi-
treū igne mixtū et eos
q̄ viceēt bestia ei? et nu-
merū nominis eius stantes su-
pra mare. habentes catharam

dei cantabant canticum moysi.
et agni. **M**are istud significat
eterne glorie voluptatem. Et
dicitur mare propter inexhausti-
bilem abundantiam. Dicitur vi-
treum propter claritatem inof-
fensibilem. Dicitur mixtum igne.
propter caritatem inextinguibilem.
In tali igitur mari .i. in eterne
glorie claritate videbuntur fina-
liter illi qui vixerunt dum viue-
ret bestia .i. dyabolū q̄ omnia va-
stat seu filiū eius .i. idest peccatū
supbie et imagines eius .i. mu-
lieres et fictionē luxurie et nū-
eracionem peccati vel peccatū aua-
ritie. Tales dicuntur in isto
mari .i. in affluentia glorie sem-
piterne. et ibi cantabunt canticū
moysi .i. canticum veteris testamē-
ti et canticum agni et euangelij.
Moyses vero et agnus .i. xpc
fuerunt duo legislatores a quo
p̄cedunt lex et prophete. **N**ō tunc
quelibet anima beata poterit di-
cere de isto mari illud ezechielis
vicesimo septimo. Perfecti deco-
ris ego sum et in corde sita. et c̄-
tera. **C**ōtra vero qui ista tria nō
vixerunt sed acceperunt nomen
imaginem et numerum idest su-
perbiam luxuriam et auariciā.
in stagno ignis idest in inferno
ponentur et in ipso perpetuo cō-
burentur. **I**ntra decimonono ca-
pitulo **Q**ui acceperunt caracte-
rem bestie. et numerū nois eius

Apertum est templū ta-
bernaaculi testimonij in

cælo. Et exierunt vij. angeli ha-
bentes septem plagas de tēplo
vestiti lapide mundo et candido
amicti circa pectora zonis aure-
is. et dedit eis vnum ex quatuor
animalibus septem fialas au-
reas plenas iracundia dei viuē-
tis. et tunc impletum est tēplū
dei fumo a maiestate dei et vir-
tute. et nemo poterat introire in
templum donec consumarentur
septem plage angelorum istorum.

Isti septem angeli significat
vniuersitatem predicatorum et
victorum perfectorum q̄ de tēplo
ecclie vel religionis in mūdum
exiunt et mittunt. **I**sti sūt vij pla-
gas. quia auditoribus suis pos-
sunt inferre plagam et dolorem
contritionis pro septem vicijis
capitalibus que fecerunt. **E**t isti
vestiti sunt lapide. idest duricia
et firmitate propositi qui lapis
idest constantia debet esse mun-
da ab omni prauitate candida
et casta. **I**sti debent esse cincti zo-
nis aureis circa pectus quia cir-
ca cor et circa pectus debent ha-
bere zonam auream idest euan-
gelium et caritatis vinculum. q̄
ipsum debet stringere et cingere
ne per vanos defluat cogitatus.
Aurum enim rubet. et auctis
metallis est preciosius et sic sig-
nificat ruborem caritatis que o-
mnibus supereminet. **S**upra po-
sita ad mamillas zona au-
rea. **I**sti igitur septem accipiunt
fialas aureas idest predicaciones

que sūt pbiale ad potandū ⁊ iē
briandū auditores et hoc ab v
no de quatuor aīalibz .i. de qua
tuor euāgelistis et euāgelis eo
rūde p̄dicacōibz vtputa quia de
euāgelio vel scriptura debēt p̄di
catores accipe thema suū. **I**ste
aut pbiale ira dei dicit̄ plene q̄
a i p̄dicacōibz doctorū et i scrip
tura de ira et iusticia dīna fit mē
tio. tūc templū dei .i. locus vel ec
clesia vbi predicatur fumo i ple
t̄ et obscuritate. qz q̄libet fit fu
mosus et turbidus de statu pp̄
o q̄n audit p̄dicacōez. et dei v̄m
deāz ⁊ irā iminē q̄ sibi in pbiala
pp̄inat̄ qz tūc nescit hō vtrum
amore vel odio dignus sit. sicut
dicit̄ **Eccl̄s ix.** et **Vsa. vi.** Imple
ta ē domus dei fumo. et h̄ a ma
iestate dei cōsiderata et ānūciata.
Tūc ei nemo potest intrare tē
plum dei. qz tūc homo estimat
se nō posse nec debere intrare tē
plū paradisi. vidēs irā dei et rigor
em iusticie q̄ sibi paratur. **Et** sic
hō timidus et fumidus necē hz
recurrere ad deum: requirere sa
lutē nō ex pp̄rijs meritis. s̄ ex
dei largitate. **Ad roma. x.** Do
nū dei ē nō ex operibz alioquin
nō ess̄ grā. **Vel** dic q̄ isti ange
li s̄gn̄t balliuos et officiales. q̄
in templo. idest in domibz prin
cipū cōuersantur. tales enim ho
die sūt induti vestibz mundis ⁊
cādidis. et ad hām lapidibus ⁊
margaritis sunt cōnati. et zonis
aureis circūamicti. **Tales** h̄nt

plagas nouissimas. qz vsqz ad
nouissimū ipsi p rapinas vulne
rāt subditos quibz p̄sūt. **I**sti ha
bēt pbialas plenas ira dei. pbi
ala que est vas plenum liquore
significat cōscientias et volunta
tes talium iniquozū que p certo
plene sūt veneno malicie ⁊ iracū
die quia p rapinas omnes inue
nenant et decipiūt. **Et** ideo tem
plum impletur fumo. quia verē
templū domus principum et p̄
latorū sunt hodie plene fumo.
idest infamia pp̄ter istorum ne
q̄cias et rapinas. **Haruch sexto**
Rigre sunt facies eorum: et de
fumo qui in domo fit. **Nemo**
autem poterat intrare templū.
donec consummarentur plage
istorum angelozum. quia vere
nullus potest intrare domū prin
cipum nec fieri de familia sua ni
si velit esse talis angelus. scz qui
consumet et perficiat plagas is
tas. aliosqz plaget et vulneret.
p rapinā. **Vel** dic q̄ isti sūt de
mones qui habēt plagas tribu
lacōm et pbialas et pocula tēp
tacōm. quibz mediātibus fum?
obscuritatis et error ignorantie
et peccati generantur in templo
cōsciētie. et sic impediuntur ho
mines ne intrent in templum
paradisi. **Vel** dic q̄ templum
est ecclesia que pro certo hodie
est plena fumo idest omnimoda
infamia vel ignorantia et obscu
ritate vel fumo qui lacrimas in
ducit. idest t̄bulacōz amantudie

et dolore. **A**ngeli isti sunt mali
spirituales vel ecclesiastici viri.
qui phialas plenas ira dei. idest
cōscientias plenas vicijis et pec-
catis. **H**abent etiā isti angeli
plagas nouissimas et gūissias
qz isti suis exemplis malis pla-
gāt et vulnerāt totū mūdū. **B**re-
uiter igit sic fit hodie q nullus
p̄t intrare tēplū ecclē ad bñfida
obtinēda donec cōsumant sup e-
um plage multe. qz nullus hodie
pmouet qn tribulacōe plu-
rimas etiā ab ipsis malis ecclē
patiat. **H**ō ei hodie ibi vix in-
gredit nisi plaga simonie et ad-
ulacōis vel violentia erga eū cō-
sumat. **Z**ach. xij. **Q**ue sūt hee
plage in manibz tuis. **E**t dicit
His plagatus sū in domo eorū
q diligūt me. **P**rimus ange-
lus effudit phialā suā in terra.
et factū ē vulnus seuū et pesti-
mū hoībz q habent characterem
bestie. et in eos q adorauerunt
imaginē eius. **I**ste angelus est
xp̄c q dicit agelus testamēti. et
dicit p̄mus. i. p̄ogenitus in mul-
tis fratribz. **A**d ro. viij. fiala ei?
ē sententia et iusticia. bestia ē di-
abolus: character qd ipse ipmit ē
peccm: imago eius ē mūdi glā:
q nō ē realis s̄ ficticia et imagi-
naria. **V**el imago est pulchitudo
muliez. **B**estia aut ē peccm luxu-
rie. qd facit hoīez bestialē: caract-
er sūt nutus et gestus. **F**igura
sūt dca insolētie et leuitatis can-
tus et saltus. q oīa a bestia. i. a

luxuria ipmūtur. **Q**n igitur pri-
mus angelus xp̄s effuderit fia-
lā ire sue. i. sentētie iudicarie su-
p terā ipios terrenos cōdēpnā-
do. tūc vere fiet vulnus et ne dā-
nacōis illis q bestia dyabolo ob-
ediendo adorauerūt q characterem
peccā et ip̄ssionē sue suggestiois
repperūt. et q imaginē eius. i.
mūdi glāz dilexerūt. **V**el vulnus
dāpnacōis fiet illis q caractere
.i. ip̄ssionē bestie. i. luxurie rece-
perūt. et q imaginē huius bestie
idest mulieres luxuriosas adora-
uerūt. **V**el dic q quando ad-
uocatus vel consiliarius effudit
fialam idest accusacionē et vene-
nū malozum consilioz supra ter-
rā idest cōtra subditos. tūc sequi-
tur vulnus seuū. idest pessimū
idest seuitia ex coriacōis et rapie
subditoz. **V**el dic q angelus ē
dyabolus. qui dicit primus qz
ipse est p̄ncipiū viarum dei. **J**ob
xl. **N**te effudit fialā in terra idē
venenū tēptacōnū. **E**t sic dicitur
vulnus seuū idest diuersa vicia
et peccā maxime sup illos q cara-
cterē bestie. i. carnis suggestio-
nē habent et q imagines mūdi
.i. mulieres vel res delectabiles
amplectunt. **S**apiē. xv. **D**iligit
mortue imaginis effigiē. **V**el
dic q fiala ē prosperitas q vuln-
dāpnacōis induat. vel mala
suggestio q i priā vuln-
die introduat. **V**el dic q iste ē p-
ditor et detractor p qz malicias
sequuntur lites et vulnera: ac.

Secundus angelus effudit
prialā suā sup mare et factus ē
sanguis tāq̄ mortui et omis aīa
uiuēs mortua ē in mari. **M**a
re fluctuosū amarū et turbidū
ē mūdus vbi fluctus temptaci
onū obscuritas rubor tristide et
desolacōis et amaritudo tribula
cōis vigz. **Q**n̄ igit̄ 2° angel^o dy
abol^o scz effudit prialā suā idest
suā penosam tēptacōez. tūc vere
efficit sanguineus et carlis quia
suggestio diaboli facit in mūdo
generari sanguinē luxurie et car
nalitatis q̄ more sanguis q̄cqd̄
tāgit infiat et corūpūt. **N**ō illi q̄
in isto mari .i. in mūdo viuunt
vita corpali moriūt morte spū
ali. et pccō luxurie corūpūt. **P**
sa. ix. **V**estimētū mixtū sanguie
erit in obustioē et abo ignis
Vel dic q̄ mare ē religio q̄ dz eē
amara p penitētiā et cōtriciōem
Qn̄ igit̄ āgel^o effudit in mare
prialā suā .i. in religione bō tē
poralia et p̄speritatē tūc vē fcā
fuit sanguiea et carnalis et san
guie voluptatis et luxurie tota
plēa iō aīe q̄ in isto mari .i. in re
ligioē v̄sant̄ q̄si oēs bodie sunt
mortue scz p luxuriā et ifectē. **P**s
Cōuertit aquas eorū i sanguie
nē. **V**el dic q̄ iste scūd^o āgel^o
l^o s̄igt̄ aliquē p̄ncipē vel cōsiliari
ū q̄ ē scūd^o i domo vel i curia ali
cui^o p̄ncipis vel p̄lati. **N**ā qn̄ ta
lis effudit prialā suā .i. venenū
suorū maloz cōsiliozū i aure ma
gistri sui tūc vero maē fit sang^o

qz in mari .i. in patria subiecta
sanguis .i. crudelitas gn̄at̄. **E**t iō
q̄ viuūt i hoc mai scz simplices
subditi occidūt p excoiaciones et
rapinas. **C**ōstat em̄ q̄ p cōsilia
malorū p̄ncipes faciūt crude
les excoiaciones et quādoqz sangui
nē et rapinā. **T**ercius āgelus
effudit prialā suā sup fōtes et
fluīna et factus ē sanguis . et au
ditur ē ali^o āgel^o dicēs . iustus es
dñe qui hos iudicasti: sanguiez
scōz tuorū effuderūt . et sangui
nē dedisti eis bibē. **I**ste ange
lus ē xp̄s q̄ dicit̄ scūd^o qz ip̄e ē
p̄sona scūda in trinitate. **I**ste
emim effūdet in die iudicij p̄ria
lā suā sup fōtes et flumina idest
sup delicias et voluptates et tūc
cōuertētur in penā et dampna
cionem q̄ p sanguinem design
tur. **E**t ideo dicit̄ deū iuste iudi
care . nā illis q̄ effuderūt sangui
nē scōz .i. substāciā tpalem simp
plicū subditorū talibz dico da
tur sanguis bibē .i. eterna dāp
natio seu pena. **P**s. **C**onuertit
aquas eorū in sanguinem .
Vel dic q̄ qn̄ angel^o .i. dyabol^o
effundit prialā suarū tempta
cionū . tūc fontes et flumina . idē
mūdi diuicie et delicie i sanguiez
idest in peccatum luxurie cōuer
tūt̄. **F**acile enim est vt homo de
diuicijs et delicijs ad luxuriam
dilabatur. **V**nde sapientie nono
capitulo dicit̄ . **P**ro fonte sem
piter in fluminis sanguinem bi
bere dedisti iniquis. **Q**uartus

angelus effudit phialam suā in sole. et datū ē ei affligere hoīes estu et igne et estuauerunt estu magno et blasphemauerūt nomen dei habentis potestātē sup has plagas. et non egerunt penitentiam vt darēt illi gloriam

Iste angelus est dyabolus. qui phialam sue suggestiomis effudit in solē. i. in papam vel regem ac alios principes vel platos. **U**el iste angelus significat eorum consiliarios officiales aduocatos et senescallos. qui phialā. i. venenū malorum consiliorū actionū suggestionū ipsi soli. i. ipsi solis principibus et prelatibus propinant. et tūc iste sol. i. princeps vel prelatus fulgēs autētica potestate atq; maiestate et mūdana claritate eorum consiliorū et litigiorū consiliatus affligit homines sibi subditos estu et igne. i. ardore rapine et exactionis. **I**ta quod si quādoq; blasphemāt et vilificānt nomen dei p̄ tristitia et dolore. **J**udith. viij. **C**ecidit sol super caput eius et mortuus est.

Uel dic qd angelus iste ē dyabolus qui phialam sue suggestiomis admiscet soli. i. splendori glorie mūdane. iō iste sol. i. ista prosperitas mundi affligit et cruciat homines q̄ ipsam diligunt igne et ardore cupiditatis et estu luxurie et carnalitatē et quādoq; cogit eos nomē dei p̄ diuisa vicia blasphemare. **P̄s** **I**n ignē dei iacēs eos. 2c. **U**el dic qd ho-

mines obstrati dato qd a sole cristo affligāt ardore tribulacionū ipsi tñ nō agūt penitentiā; s; deū blasphemātes potit in peccatis obdurāt. **J**ob. xli. **C**or eius indurabit q̄si lapis. **Q**uintus angelus effudit phialā sup sedē bestie et factū ē regnū eius tēbrosum. et māducauerūt linguas suas p̄ doloē et blasphemauerūt deū celi p̄ doloribus et vulneribus suis: et nō egerūt penitentiā ex operibus suis. **B**estia ē crudelis princeps vel platus. q̄ dissipat terrā suā. **E**t bestia p̄m p̄sidioy d̄ q̄si vastia a vastādo. **S**edes ipsius ē iudex vel balliuus sui vel ipsorum iudiciaria. **A**ngelus igit̄. i. dyabolus effundit quādoq; phialā auaricie acceptio nisq; personarū sup sedē bestie. i. sup illos. qui regūt iurisdicōnē principis vel plati et sup iudices et balliuos. et tūc totū regnum. i. tota patria fit turbata et tenebrosa. qz sic dicit̄ **P**rou. xxvij. **R**egnantibus ipsius ruine hominū. **N**ā tot dolores et vulnera rapine et verbera pauperibus subditis inferūt qd ipsi cogūt p̄ esticia linguas et labia sua masticaē et cōtra deū celi murmurādo et blasphemādo desperaē. et sine penitentia cōtra deū murmurāē. **P**rou. xxvij. **C**um ipsi supererint principatū: gemit populus. **U**el dic qd angelus ē bestialis. c̄ phiala est corrupta et venenosa doctrina. quā vt effudit sup sedem bestie. i. sup illos qui sedēt in phalaciōē

et iudicatura huius mundi sta-
ti totū regnū et oēs subditi fiūt
obscuri et tēbrofi p ignozātiā et
errore. Et iō sepe accidit q̄ pre
desperacōe isti frēdet cōtra deū li-
guis suis et detibz blasphemā-
do nō curāt āplius peitē. **Supra**
ij° Dedit ei dñs locū pnie: et ip-
sa nō vult penitē a fornicaciōe
sua. **Del** dic q̄ sedes ē iudex vel
platus i quē p cōtō cū angel? .i.
adulator effūdīt pbiālā adula-
cōis sue statū fit totū regnū vel
collegiū tēbrofū seu turbatū. qz
ad vocē adulatorū mali plati et
iudices turbant et destruūt suā
terā. Et iō hoies pre dolore et
murmuracōe māducat et deuo-
rāt linguas de eo loquēdo. **Del**
angelus ē xp̄s in iudicio q̄ pbi-
alā sue sententie sup sedē .i. sup
presidētes in thronis huius se-
culi fulminabit. et tūc totū reg-
nū bestie .i. totū collegiū ē pboz
in cui? bestia dyabolu? anti xp̄s
regnabit. fit tēbrofū. qz in ifer-
nalibz tēbris recludētur. vbi p̄
dolore et desperacōe linguas p-
ptias masticabunt. deū et scōs
blasphemabunt. et pre obstina-
cōe de malis cōmissis numq̄
penitebunt. **Sextus** angelus
effudit pbiālā suā in flumie eu-
fratē et siccauit aquas eius vt p̄
paret via regibus ab ortu solis
et tē vidit iohānes exire de ore
dracois et bestie pseudo pphete
tres spūs immūdos ad modum
ranarū q̄ sūt spūs demoniorum

facientes signa et isti spūs pce-
dūt ad reges totius terre cōgre-
gaē eos ad prelium ad diē m̄g-
num dei omnipotentis. et cōgre-
gati sūt in monte bermagedon
.i. mons furū vel mōs globosus
Et tūc dicit beatus q̄ vigilat et
qui custodit vestimētū suum ne
nudus ambulet et videant tur-
pitudinē eius. **Iste** angelus ē
dyabolus eufrates frugifer est
ēligio que solebat fruges et fruc-
tus bonorum operum et virtu-
tum facere. **Dyabolus** enim cū
pbiāla sue tēptaciōis siccat ho-
die a flumine religionis aquas
eius idest aquam compunctio-
nis et compassiōis. **Ideo** reges
qui sunt ab ortu solis idest per-
fecti viri qui in ortu grāciarum
et virtutum alios regunt et do-
cent in prelium congregantur.
quia vere reges et prelati maio-
res et pucti qui sunt in ecclesia
vel religione sunt hodie preliā-
tes ad iūicē discordes et diuisi.
qz q̄libz vult apparē maḡ q̄ so-
ci? suus. iō q̄libet facit sectā suā
qd totū accidit p siccatōez et de-
fectū aq̄z opūctiōis et deuocōis.
Si ei isti sp̄ durarēt sp̄ filij ecclē
cōrdarēt. et nūq̄ discreparēt.
p̄s Abierit in sicco flūia. **Sz** quō
fit ista briga seu cōtētio ecclē. **Nā**
dracoēs .i. detractores maliciofi
bestie ei .i. rudes viles et mon-
struosi pseudo pphete .i. ipocrite
ficti et supsticiofi tales dico mit-
tūt hodie de ore suo mltos spūs

immundos idest multa verba in
iusta et praua in modum rana-
rū quia ista v̄ba vidēt esse rane
p clamorem improbe loquacita-
tis Nam maliciosus emittit ver-
bū adulaōis: propheta falsus
hereticus vel ypocrita verbū de-
cepōnis et fictionis. Et sic fit q
iste rane idest ista malorum ma-
la verba currunt hodie vsq; ad
ortum solis idest arcūquaq;. Et
ideo fit q p verba istorum adu-
latorum detractorum et duplici-
ū ypocritarū reges terre. i. mul-
te bone psone qui alios deberēt
regere diuiduntur et preliant.
et sibi iniuriē publicē vel secrete
aduersantur. **Eccl̄. xxviii.** Sufur-
ro et bilinguis maledictus. zē.
Et ideo visis tot tribulacionib;
beatus est q nō facit ac tenet se
de vna pte nisi quātū de alia. s;
custodit vestimenta sua. i. qui te-
net se clausum et inuolutum. ne
nudus ābulet. idest ne nude ap-
pareat turpitudine suarū malay
affōnum vel aliorum viciorum
quia vere in omni casu maxima
beatitudo est quando homo sete-
net ita clausū et vestitū atq; ce-
latum q nudus atq; manifestus
non appareat et q turpitudine su-
orum actuum et viciorū et nudi-
tas idest paupertas bonorum q
in ipso est nemini ostēdat se. **Ac-
tuum** duodecimo capitulo. **Cir-
cumda** tibi vestimenta tua. et se-
quere angelum **Vel** dic q eu-
frates est homo qui fruges gra-

tiarum et virtutum debet habe-
re. **Ite** igitur per fialam dyas-
bolice temptacionis sicatur ab-
humore deuocōnis et compas-
sionis. et ideo vere consumptis
aquis deuocōnis et lacrimarū
statim preparatur via regib; et
re. idest capitalib; vicijs et pec-
catis que in eius conscientia cō-
gregāt n̄ p diuersos mot? et af-
fect? et cogitatus cōtrarios plā-
t̄. **Ps.** Reges terre congregati sūt
zē **Bt̄is** igitur qui vigilat. idest
solicitus ē de v̄tute et q vestimē-
tū v̄tutū custodit. ne p? mortē
nudus appareat corā deo **Vel**
dic q vestimentū ē v̄tus honest-
tatis q omnia coopit et celat. quā
boni et mali debent custodire ne
turpitudine suarū cōcepōnū ap-
pareat cōtrarijs. **Qz** sicut dicit p
uer. xxv. **I**n felix ē q pdidit pal-
liū. zē. **Septimus** angelus effu-
dit pbialā suā in aere. et erunt
vox magna de templo **Et** facta
sunt fulgura tonitrua et v̄x et
terremotus factus est magnus
qualis antea non fuit **Et** tūc fra-
cta est ciuitas magna in tres p-
tes. et ciuitates gentium cōde-
rūt **Aer** clarus et limpidus si-
gnificat statum clericorum hā-
toy q sūt clari p subtilitatē scia-
rū et discreōnū **In** istis igit ef-
fudit āgel? sathane fialā v̄na-
tay tēptacōnū et fialā. i. poculū
p̄speritat̄ tyalis et voluptatis
Et tē p̄ c̄to vox d̄ tēplo audita ē
qz ad hāz d̄ q qn̄ p̄uāte dya?

primo fuerūt dati redditus eccle-
sie audita est vox in aere dicens
Hodie effusum est venenū in ec-
clesia dei. Et quare venenū quia
tūc in statu clericorū et religioso-
rū audi ceperunt et videi fulgu-
ra que ledūt oculos malorū exē-
plorum et tonitrua litū et fba-
cionū. voces infamiarū et cōten-
cionū. terremotus tribulacionū
rapinarum inuasionū. Et breuiter
tota ciuitas et magna et scā scilicet
ecclesia diuisa fuit i tres partes
quia ibi est vna ps que sequitur
supbiam et vanitatem. Alia lux-
uriam et carnalitatem. Alia aua-
ritiam et cupiditatem. Iste sunt
tres lancee infixę in corde. **A**bsol-
on id est peccatoris. et ideo seq-
tur tercium qd ciuitates gentiū
cēderūt. Est em̄ conueniens qd
clericis cōcidentibz et delinquenti-
bz ciuitates id est status gentiū
et psonarū secularium p eorum
mala exempla et vicia corrūpā-
tur et facilliter cadāt in peccatū.
Ideo dicitur trenom. pmo. Quo-
modo sedet sola ciuitas plēa po-
pulo. etc. **V**el dic qd aer est pla-
tus ecclesie vel religionis aliaui?
et clarus excellētia vel dignita-
te. **Q**ūdo igit talis est ibi? pbi-
ala dyabolica id est malicia et in-
iquitate tūc in templo religionis
vel ecclesie audiūtur voces mag-
ne litū cōtentionū detractionum
appellacionū. **V**identur etiam ibi
fulgura id est mala exēpla q ab
ipso et malis subditis ostēdūtur

Item tonitrua iactancie et blas-
phemie et cōminaciones quātū ad
subditos. **E**t vltra hoc terremotus
tribulacionū et oppressionū quia
tales verbis cōminacionibz et op-
pressionibz gūant subditos et i-
nocentes et maxime illos q nō
sūt de pte sua. **I**deo ciuitas eccle-
sie vel religionis diuidit̄ in plures
ptes p particularitatem et plu-
res sectas. et ex hoc sequitur ca-
sus ciuitatis gēciū id est destruc-
tio seculariū populorū qui p exē-
pla eorum decipiūtur et corrūit̄
in pfundū. **L**uce. xi. **O**mnē reg-
nū in se diuisū desolabitur et do-
mus supra domū cadet. **V**el dic
qd talis angelus cū sua pbiāla ē
detractor vel adulator cū sua lo-
cutione venenosa a quo scilicet aer
societatis inficitur et lis id est di-
scordia gēatur etc. **F**actū ē qd
babilō illa magna ciuitas venit
ad memoriaz aī dominū vt da-
ret̄ illis calicē vini indignacōnis
ire eius. **T**ūc enim oīs insula fu-
git. et mōtes nō sūt iuētī. **E**t seq-
t̄ qd grādo magnus sicut talētū
descendit de celo super homines
et blasphemauerūt deū ppter
plagam grādimis qz est magna
facta et rehemēter. **B**abilon q
iterptatur cōfusio figt̄ mūdum
vbi omnia sūt cōfusa et male or-
dinata qz peiores sūt melius p-
moti melioribz. **I**ste em̄ venit in
memoriam ante deum qz hodie
ppter peccata mūdi nocē est qd
de? potz hoībz vinū indignacōis

sue. Illud autē vinū est damp-
natio vel tribulatio. **H**odie enim
nō inuenit̄ insula. i. status p̄fec-
tus religionis qui sc̄z insula idē
pn̄a et amaritudine cādet̄ ho-
die. **N**ō inuenit̄ mōs. i. vir alte
contēplacōis. **Q**uid igit̄. **P**ro ē
to inuenit̄ grādo rapine et exac-
cōis q̄ntū ad supiores: blasphe-
mia et iuratio desperacōis et tris-
tis desolacōis q̄ntū ad inferioēs.
Unde s̄ vi. **O**ēs mōtes et insule
de loco suo mote sūt. **V**el dic̄ q̄
grādo magn̄ q̄si talētū descēdit
de celo. **I**ste grādo siḡt̄ p̄ntē et e-
ternā dāpnacōez q̄ infer̄t̄ hoīb̄
p̄ pccm̄. qz merito h̄ patimur.
qz peccauit̄ in fr̄z n̄m iō venit
sup nos tribulacō. **G**en. xliij. **S**z
iste grādo ē sicut talētū qd̄ ē pon-
d̄ et mēsurā. **C**irca qd̄ ē notād̄
q̄ tribulacō q̄ nūc infer̄t̄ vel i fu-
turo ponderata est a deo mēsurā
ta et litata s̄m̄ demerita p̄sonarū.
Iō d̄ talentū a talis. **Q**z q̄h̄ cul-
pa talis p̄ca. **D**eu. xxv. **S**cd̄z mē-
surā del̄c̄ erit et plagarū mod̄.
Et ille venit de celo sup homies
.i. a sursum a dei ordinacōe. bona
et iusta q̄q̄ nobis ignota. quia
nō ē malū in c̄itate qd̄ nō fecit
d̄ns. **A**mos iij. **S**z seq̄t̄ vnū ter-
ribile. sc̄z q̄hoies blasphemauē
ēt̄ deū p̄ grādie qz dato q̄ pccō
res videāt se iuste pati p̄ pccā
sua et videāt deū iuste offēsū si-
bi p̄h̄. tñ nō emēdāt̄ nec ad deū
cōūtūt̄ h̄ maḡ deū suis f̄cis a v̄
bis irritāt̄ et blasphemāt̄. **Q**uod

marie erit rex de dāpnatis qui
erit i suis malicijs obstinati. **U**n̄
Iē. **N**ie vulnerasti eos zc̄. **V**el
expoē de die iudicij vbi babilō
.i. mūdus a deo cōdēpnabit̄. et
grādine. i. eterna dampnacōne
puniet̄ et vbi mōs et insula ad-
l̄rāz n̄ iueit̄ qz tota ēra erit plana.

Thes s̄blatus in deser-
tū vidit mulierē mētri-
cē cū q̄ fornicati sūt oēs
reges terre. et oēs hoit̄ates in ter-
ra biberūt de vino p̄stitutōis sue
q̄ sedebat sup aq̄s multas. **E**t vi-
dit. q̄ mulier sedebat sup vnā
bestiā cocineā plenā noib̄ blas-
phemie h̄ntē cornua decem. **E**t
erat mulier circūdata cocō pur-
pureo aureo et lapide p̄cioso et
margaritis et habebat in mani-
bus suis vas aureum. plenum
abominatione et immundicia
fornicationis sue. et in fronte e-
rat scriptum. **B**abilon magna
mater fornicationum et abo-
minationum terre. **E**t vidit mu-
lierem ebriam de sanguie mar-
tirum ibesū. et mirati sunt omēs
de muliere. et bestia que porta-
bat eam. sed communiter dicūt̄
q̄ bestia ista ascendit de abyssō
et ad interitum vadit. **D**e muli-
ere autem dicūt̄ infra. ea. sequētī
q̄ quantum glorificauit se in de-
licijs suis. tantū datū est ei tor-
mentū et luctus. et q̄ vna hora
venēt̄ plage eius sc̄z luctus mors
fames. et ignis. quia magnus
iquit dominus qui iudicabit eā

Desertū est mundus iste vbi
pauca bona crescūt **M**atth. vi.
Desertus est locus hic **M**ulier
ista figt aduocatos ⁊ sapientes
ceteros hui⁹ mūdi q̄ dicūtur mu-
lier q̄si mollis aer quia in delicia-
rum mollicie sūt nutriti **E**t dicū-
tur meretrix quia tales moē mē-
triciis semp diligūt non psonam
meliorē sed largiozem donatozē
Ge. xvi. Cūctis mētriciis dāf
mercedes **C**ū ista igit muliē .i.
mūdi sapiētibus fornicatur rges
terre et p̄cipēs habent cū istis
sua colloquia et cum eis associā-
tur edā omnes habitatozes ter-
re idigēt vino p̄stitutionis id ē
sua fallaci sapientia discrezione
et astucia **Jē. li.** Calix aureus ba-
bilon i maū domini de vino ei⁹
biberūt gētes et ideo commote
sūt **E**t sequitur q̄ ista mulier .i.
sapientes sedēt et p̄ncipant sup
aquas idē sup populos multos
quia aque super quas mulier se-
det populi sūt ⁊ tribus ⁊ lingue
Infra eodem dicatur q̄ ista muli-
er p̄ncipaliter sedebat sup vnā
bestiam .idest vnum magistrū
vel p̄latum cui p̄ncipaliter in-
nituntur q̄ p̄ncipaliter ipsos
fouet et sustinet cui p̄ncipaliē
faulantur ⁊ quem p̄ncipaliter
cōsulūt et regūt **E**t p̄ certo ista
bestia idest mali p̄ncipēs ⁊ fau-
tores taliū iniquoz dicūt cōcti-
uei rubei et inflammati **D**icūtur
eciam bestie quia vere quasi oēs
sūt bestiales luxuriosi ebetati et

ignorantes **H**abent eciam plu-
ra capita id est plura castra p̄dia
et homagia plura eciam coznuā
et plures baillinos et collatera-
les sibi in diuersis officijs adbe-
rētes q̄b⁹ mediantibus multos
seruos suos cornu p̄cutiūt atq̄
ledūt **Zac. ij.** **I**sta sunt coznuā
que vētilauerūt iudam. **E**t talis
bestia idest tales fautores ma-
lorum sūt pleni nomimb⁹ blas-
phemie quia vere isti habēt plu-
ra noīa infamia et blasphemia
plena quia dicūtur luxuriosi rap-
tozes et malozū fautores supbi
et p̄pōsi **ꝛc. Prou. x.** **N**omē i-
pioz putrescet **S**up tales igit i-
nitūt et sedēt mulier idest falla-
ces aduocati quia istas isti domi-
ni bestiales sustinēt ⁊ tales ad lit-
terā sūt hodie restiti ornati dita-
ti purpura cocco auro lapidibus
et margaritis ⁊ cūctis diuicijs p̄-
ciosis. **P̄s. Ecce** ipsi peccatores
habūdātes in seculo obtinuerūt
diuicias **I**sti enim habēt vas au-
reū id est intellectū subtilissimū
clarum et splēdidū quasi aurū s̄
illud est plenū malo liquore .i.
immūdia et abhominaciōe for-
nicacionis sue **H**oc est dictu in i-
mūdia corrupta . et venenosa
seculari sciēcia et copia cautelay
que est abhominaciō coram deo
quia sicut dicūt p̄me ad **Coz. iij.**
Sapientia hui⁹ mudi stulticia ē
ap̄d deum. **I**sti in fronte id est
publica facie via nomine et ap-
parencia sua habēt scriptū vnū

• cōe nomen qz dicit̄ babilon .i.
• pleni d̄fusioē et peccato .m̄ for
• nicaōnū terre et abhoiācōnum
• qz vere ab istis magistris et ad
• uocatis quasi a matrībꝫ princī
• palibꝫ puenerūt mūdi fornicā
• cōēs abhominacōnes falsa con
• filia .prauē cōsuetudines .caute
• le et malicie quas isti seiant cir
• cūquaqz que omnia sunt abho
• minatiua apud deum .**Ps̄a .lvi .**
• **Animae eorū in abhominacōni**
• **bus suis delectata est .** Et isti pro
• certo sunt ebrij sanguine marti
• rum ihesu . **Martires ihesu sūt**
• **pauperes .** qui in hoc mūdo sus
• tinēt multa mala . **Igitur istoꝝū**
• **sanguine .i. ipsoꝝum substantia**
• **temporali sunt tales ebrij et re**
• **pleti .** qz istum cōtinue bibūt et
• hauriunt p̄ excoiācōes . fraudes
• malicias ⁊ rapias . **P̄rie ad tess̄**
• **v .** Qui ebrij sūt nocte ebrij sunt
• **Et maxie apparēt ebrij sine sen**
• **su :** qz cōiter in morte deficit tali
• bus sensus . **zē . Ps̄ Turbati sunt**
• **et moti sūt sicut ebrij :** et oīs sa
• pia eorū deuoāta ē . **Ista mulier**
• **.i. iste p̄soē hodie tāta gloria tē**
• **porali pollent .** q̄ oēs hoīes ad
• mirant̄ de eorū p̄speritatibꝫ s̄ ve
• re dolorosus sequitur sibi finis .
• quia dicit̄ q̄ bestia q̄ oēs porta
• bat idest mali principes talium
• fautores de abyssō .i. de dyabo
• lica inspiracōe vel simoniaca p̄
• mocōe vel violenta op̄ssione fu
• erūt facti principes vel p̄lati **Iu**
• **xta illud osee . viij .** **Isti regnaue**

runt sed nō ex me : princeps ex
• titerunt s̄ nō p̄ spūz meū . Et iō
• in interitū mortis eterne necē est
• eos ire . **Mulier etiā .i. iniquus**
• **iudex balliuus vel officialis . vel**
• **quicūqz malus sapiēs vsurari⁹**
• **seu diues quātū i vita sua se glo**
• **rificauit aut in delicijs fuit . tātū**
• **tradit̄ sibi in inferno tormētū et**
• **luctus .** **Osee q̄rto Gloriā eius i**
• **ignominā mutabo .** Nam in v
• na hora s̄q̄ in p̄cto mortis cor
• poralis venient plage eius idest
• eterna dampnatio . fames sine
• saturacōe . luctus sine consolacōe
• mors sine curacōe . ignis sine ex
• tinctione . **Fuerunt enim in hac**
• **vita famelicā p̄ auariciam :** lugu
• bres p̄ tristitiam : mortui p̄ pig
• diem : ingrati et inflammati p̄ ira
• cūdiam . **Ideo merito eis infligi**
• **tur p̄petua fames . luctus . mors**
• **et ignis .** Et hoc quia magnus ē
• dominus qui ipsos iudicat et cō
• dempnat . **Eze . decimo q̄rto Qua**
• **tuor iudicia mea pessima . gladi**
• **um famem bestiā et pestilentiā**
• **mittam in iherusalem .** **Del dic**
• **ad israh̄m q̄ ista meretrix luxuri**
• **osa que moratur sup̄ aquas deli**
• **ciarū . q̄ fornicatur cū regibꝫ id**
• **est cū clericis et religiosis q̄ hūt**
• **alios regē c̄ vino .i. auī fallaci**
• **tate q̄si omēs hitatoēs terre vel**
• **p̄rie ibuūt et tales sūt iduti au**
• **ro ⁊ purpura ⁊ ceteris p̄ciōs vt**
• **maḡ illiciāt intuetes et in frōti**
• **tibꝫ taliū p̄ c̄to scribit̄ nom̄ suū**
• **quia vere quilibet potest legere**

in fronte idest i apparentia ista
rū q̄ ipse sūt babilon. idest dig
ne cōfusione. matres et nutrices
fornicacōm et abhominacōnū
Iere. tercio. **F**rōs mulieris mē
triciis fca ē tibi: et nolūsti erube
scere **I**ta eciam quādoq; mulier
habet vñā bestiam que portat e
am ⁊ aliquam vetulā maquerel
lam. que est eius consiliatrix qz
cōmuniter tale opus nō fit nisi
mediāte aliquo fautore **E**t ista
p̄ certo est plena noīb; blasphemie
quia tales mediatrices habēt
nomē vile turpe et infame.
Finaliter aut bestia et mulier.
idest meretrix et mediatrix va
dūt in interitum mortis. et quā
tum habuerunt hic de gloria.
et delictis tantum habebūt ibi
de tormentis. p̄mo macha. p̄o
Secundum multitudinē glorie
eius est multiplicata ignominia
eius **V**idit iohannes mulie
rē super bestiā equitatem et illa
bestia habebat decem cornua. h̄
dicatur q̄ illa cornua occiderūt
mulierem illā fornicariā et deso
latam eam fecerūt et carnes ipsi
us cōderūt et ipsas ignib; cre
mauerūt **I**sta mulier est ius
dex aduocatus fornicatiu⁹ ⁊ va
riatus h̄ acceptor munerū et p̄
sonarum qui a bestia idest a ma
lo prelato sustinetur et fouetur
Sed vere accidit q̄ cornua isti⁹
bestie .i. filij et successores isti⁹
plati vel principis q̄ ab eo oriū
tur odiūt et persecuūt illā mu.

lierē idest talē malū patris sui cō
filiarium iusto dei iudicio opā
te ipsū iuxta sua demerita puni
ētē quandoq; depauperant et
denudāt ⁊ faciūt desolatū. ⁊ car
nes eius. idest vxores et filios
post eius decessum cōdūt p̄ ra
pinas et eos cōburūt. ⁊ p̄diuer
sas tribulacōes cruciant et affli
gūt **S**epe enim accidit q̄ illos
quos prēs dilexerāt filij p̄sequū
tur et carnib; sue tpalis substā
cie faciuntur **V**el dic q̄ mulier
est dyabolus vel anti xp̄s a quo
reges .i. mūdi rōres et maioēs
fornicantur et mergūtur p̄ pec
cata qz iste est q̄ sup̄ aquas mū
dane p̄spicitatis sedet et perū
titur **I**sta equitat bestiam idest
hominem peccatorē bestialem.
et carnalē qui p̄ certo fit cornu
tus per superbiā et elacionē fit
eciam habēs plura capita p̄ obsti
nacōez et p̄ ceruicositatem. **D**icit
t̄ eciam cocāneus p̄ sanguineā car
nalitatem **I**stum igitur equitat
dyabolus ⁊ ducit eum p̄ lutum
deliciarū et diuiciarum iuxta ar
bitrium volūtatis **I**sta enim mu
lier dyabolus vel anti xp̄s habe
bat in manu sua poculum aure
um idest faciā scripturam quam
ipse optime exponit. **V**erumta
men ipsa tunc erit plena inunū
dicia et abhominacōe peruersa
et heretica expōne **V**el p̄cu
lum est dyabolica temptatio.
qua dyabolus inebriat peccōres
Nō dicit babilō mē fornicacōm

et abhominacionum. quia dyabolus est mē oīm malorū: Iſti tamen et bestie ſue id eſt peccōri ſibi obediētī dabit̄ interitū. fa- mes ignis et luctus luet que fe- cēt nec reſtituet̄. **Job xx**

Udit iob ānes quēdam āgelū deſcēdentē de celo habentē claritatē dei. et terra illuminata ē a claritate ei? Qui clamauit voce maḡ. Ceci- dit babilon iſta maḡ. et facta ē habitacio demoniorū et oīs ſpiri- tus imūdi et volucris imūde et cū ea fornicati ſūt oēs reges et m- catores terre de v̄tute diuiciarū eius dītes facti ſūt. Et iō cōſulit alia vox q̄ venit de celo. d. Erite de ea pplē me? ne p̄ticipes ſitis deliciarū eius. et de plaḡ eius nō capiat̄. qz p̄uenēt ad celū peccā eius: et recordatus ē dñs iniquitatū eius. Angelus ſi- ḡt̄ c̄iſtum vel perfectos viros pre- dicatoēs qui de celo id eſt celeſti ordinacōe p̄uenērūt. Iſti pleni ſūt claritate. i. lucida diſcreōne vel claritate. i. apparētia. Ideo to- ta terra. i. tota patria illuſtrabi- tur claritate ſuorū exēplorū et do- cumētōrum. **Lu. p̄o.** Illuminare hijs qui in tenebris et i vmbra mortis ſedent. Iſti igit̄ clamant alta voce qz babilon. i. mundus cecidit et corruit a ſtatu et r̄cti- tudine veritatis. et facta eſt hodie habitacio demoniorum. i. cru- deliū auarorum et raptorū ſpūs imūdi. i. imūdorū luxurioſorū

et omnis volucris immunde id eſt ſublimium et ſuperborum. quia ſicut dicitur p̄ime iobis. ſeādo. Omne quod eſt in mun- do aut eſt concupiſcētia carnis. aut oculoꝝ. aut ſuperbia vi- te. Nam reges terre. et mundi p̄ncipes qui alios habent re- gere. vel eciam clerici et religioſi cum iſta ciuitate id eſt cum mun- do fornicantur ſe ei commiſcen- do et de eius negocijs ſe occupā- do. Mercatores igit̄ et oparij in iſta ciuitate lucris et delicijs ſunt ditati per auariciam. Et i- deo ſequitur conſilium. Erite de ea ſcilicet ipſam contempnen- do mentaliter. vel religionem i- trando corporaliter. et ne ſitis p- ticipes in eius vicijs ne plagis ipſi? et dāpnacōibus peatis. qz peccata eius ad celum ante do- minum aſcenderūt. ita qz neceſ- ſe habet deus recordari iniqui- tates eius. et has rigoē iuſtiāe vindicare. et cetera. Erat que- dam mulier meretricis et circum- data auro et lapidibus precio- ſis et diuicijs infinitis. cum qua ipſi reges terre fornicabantur. et de cuius diuicijs negociato- res terre ditabantur. que tanta gloria pollebat. qz ipſa dicere videbat̄. Dedeo vt regina et vi- dua nō ſū et luctū nō videbo. **h̄ d̄** qz quātū ſe gloificauit et i deli- cis fuit tātū deſ̄ ei tormētū et lu- ctus. **Nā** vna hora vēt̄ iſte plage luctus. mors. fames et ignis:

et igne est succensa. Et dicit ibi
q̄ reges qui cū ea fornicati sūt.
et mercatores qui ex ea sūt dita
ti planxerūt et doluerūt de lōge
cū steterūt. p̄ t̄iore vidētes fumū
incēdij eius et dixerūt. **De** re cī
tas illa m̄gna q̄ amicta erat pur
pura et bisso et cocco deaurata au
ro et lapide precioso et margari
tis quomā in vna hora destitute
sūt tāte diuicie. **M**ulier ista
vel cītas h̄gt ecclīaz vel religionē
q̄ dicit mulier quasi mollis aer
Ista debet esse mollis p̄ benigni
tatem: aer etiam p̄ cōscie puīta
tē. **D** cītas q̄si cūmū vnitās p̄ cō
cordiam. **I**sta dudū amicta erat
bisso. idest castitatis puritate.
Purpura. i. martirij siue cōstātie
stabilitate. cocco. i. ardētī carita
te: auro. i. sapiētīe claritate. ar
gento. i. eloquentie venustate:
margaritis. i. scōz viroz et bo
noz mltiplicitate lapide p̄cioso
idest omnimoda sanctitate. **I**deo
tūc poterat dicere. **S**edeo vt regi
na: vidua nō sum. **Q**uia vere ec
clesia et religio antiquitus sede
bat. quiescebat. regnabat et p̄n
cipabat. et hoc quia vidua tūc
nō erat. quia tūc erat desponsa
ta viro p̄prio suo scz deo vel bo
no prelato. iō nō paciebatur lu
ctū nec desolacōnē. **S**ed quid ē
Pro c̄erto hodie potest dicē ec
clesia vel religio illud sc̄cūdo re
gum xiiij. **V**idua mulier ego sū
vir meus mortuus est. **Q**uia vi
ri ecclīe. idest boni prelati moēs

tui sūt. et ideo ista mulier est ho
die fornicaria. quia reges terre
.i. moderni prelati cum ea for
nicati sūt. quia nō sunt proprij
viri sui. qz tot sunt vicij̄s inten
ti. qz digni nō sunt ei copulari.
nec diūgi. **M**ercatores autē sūt
illi qui p̄ simoniā emūt ecclesie
beneficia vt dicitur. **E**t breuiter
ita fuit qz quātum habuit anti
q̄tus ecclesia de delicijs honore
et gloria tātum habet hodie de
tribulacionibus et dolore. **N**ā
hodie vnerūt plage eius scz lu
ctus per recordacionem preteri
te p̄sp̄eritatis. famies penurie et
paup̄tatis qz hodie auferūt fi
bi p̄ncipe bona t̄palia: moēs
quia caret vita gratie et deuocio
nis ignis idest ardoz tribulacio
nis vel famies auaricie et ambi
cionis et ideo quia ecclesia tāta
hodie patitur. reges fornicarij
mali prelati et negociatores et
simoniace promoti in ecclesia
timent hodie vidētes ecclesiam
succumbere. lugent etiam et cō
tristantur dum desolacionem ec
clesie contemplantur. **D**e lon
ge tamen stant quia nullus est
qui appropinquat ad pugnan
dum pro ecclesia contra prin
cipes et tyrannos. **P**etrus autē
a longe sequabatur vt videret
finem. **M**athei vicefimosexto.
capitulo. **P**etrus dico idest cle
ricus. petrus tamen non fuit a
longe in mensa in cena sicut nec
prelati nec clerici sunt longe qm̄

debent capere fructus vel pben
das. 2ē ps **A**mici mei et proxi
mi mei delonge steterunt : et q̄
oderunt me . expugnabant me
gratis **H**odie potest dici de eccā
quod sequitur **D**e re . ciuitas il
la magna **D**e dico temporaliter
quo ad penam . **D**e dico spiritu
liter quo ad culpam . **D**e dico ci
uitas magna : que bisse purita
tis dudum fuit operta . auro sa
pientie . argento eloquētie . pur
pura firmitatis . cocco caritatis ⁊
lapidibz omnimode scītatis **E**t
quare re : quia vere hodie desti
tute sunt tante diuicie **J**ob scā
do . **D**iuicias quas deuorauit e
uomet ⁊ de ventre eius extrahz
eas deus . **D**el dic q̄ ista muli
er potest significare diuites mū
di qui fulgent auro lapidibz et
diuicijs infinitis gloria p̄speri
tate eciam corporali qui quan
doqz spoliant se gloria sua ⁊ re
miunt ad magnam paupertatē
famem et luctum . tribulacionē .
infortuniū et tormentum . et
tunc reges idest p̄ncipes et p̄
lati qui prius ipsos sustinebant
et fouebant et se eis commisce
bant ab eis consilia petendo vel
eos gubernando . negociatores
edam idest noti et familiares . q̄
ab eis et p̄ eos beneficia diuici
as et officia obtinuerunt . delon
ge stant non curantes amplius
de ipso nec ipsi adiutorium fa
cientes **L**ugent tamen ⁊ desolā
tur et quandoqz verba luguba

diciunt . sed illud est totum quia
nullus est qui sibi manum por
tigit adiutricem sed dicunt . **D**e
re ciuitas illa magna . **M**agnū
dampnum est inquit de isto
infortuno **U**nde trenzorum pri
mo capitulo **N**on est qui con
soletur eam ex omnibus caris e
ius **D**icit q̄ metrix cītas babi
lonica q̄ cecidit et corruit . non
habuit āplius diuicias q̄s p̄ri
lēbat **U**n̄ dicitur q̄ ipsa pdidit
aurum et argentum lapides p̄
ciosos margaritas . bissum pur
puram coccum sericum lignum
thus ebur ferrum es marmoz .
cynamomum aromata vngen
tum vinum . oleum . triticum . si
mulā triticum copiam armento
rum ouium equozū redozū mā
cipiozū et pomozū . **E**t breuiter
dicitur q̄ omnia desiderabilia su
a recesserunt ab ipsa et ipsa suc
censa est igni et timuerunt oēs
qui nauigabant mare . viden
tes locum incendij eius **C**elum
aūt et scī eius exultauerūt de e
ius destructioē qz ipsos crucia
uerat dū durabat **I**sta mulier
figt mūdi sapiētes dītes qui p̄
cto q̄ corruūt in inferno p̄moz
tē tūc isti pdūt oīa p̄spera pdūt
em̄ aurū sapientie argentū elo
quētie . lapides ⁊ margaritas . i
copiā amicozū **N**am amici car
nales nec volunt nec possunt es
os iuuare **S**pūales idē scī q̄ sūt
ī glā ipsos dēpnūt ⁊ abhorēt
Tre . p̄o **D**e aīci ei? spreuēt eā

et facti sunt ei inimici. Item ibi
nō est bissus puritatis. purpūa
dignitatis que ē vestis regū seri
cū honestatē de quo fiūt pamē
ta: coccus caritatis: lignū thū
ris quod est imputribile cōstan
tie et firmitatis: cōssabit etiā ibi
ebur exterioris pulchritudinis
es resonās et ipaciētis cōssitudis
ferrū crudelitatis. marmor dū
lōganimitatis: cynamomū a cō
menta p̄lōy. famositatis ūguē
ta a thūs idest lemitas et suauis
tas laudis et adulaciōnis. vinū
et oleū mūdane cōsolaciōnis: si
mila et triticiū. i. abūdācia cor
poralis delectaciōis. oues et bo
ues. equi rede. i. abūdācia tem
poralis facultatis. Et breuiter ō
nia desideria eorum q̄cquid hē
bāt de bonis gratuitis et fortui
tis cūcta p̄dūt. Quia sicut dicit
trenoꝝ p̄mo. Manum suā mi
sit hostis. i. deus p̄ potentiā et
sententiā. qui odio h̄z omēs pec
catores ad oīa desiderabilia eius
et inimici eius app̄henderunt eā
inter angustias: et plus etiā ip
si succēsi sunt igni inextinguibi
li. Celum autem et sancti popu
li et tota cūia celestis de hoc nō
tristatur s̄ letat. qz diuinā sen
tentiā approbant. de rigore iu
sticie: deum laudant. a maxime
letantur de dampnacione eorū
qui se et alios dū viuerent cruci
abant. Sapientie quinto. Sta
bunt iusti in magna constantia
aduersus eos qui se angustiaue

rūt. et cetera. Ideo vere nos qui
navigamus per hoc mare m̄ḡ
debemus timere locum incendi
istius sc̄z dampnacionem istoz
finium. idest infectionem suo
rū horribilium tormentozum.
a cauere ne in simile piculū inci
damus. Qz pestilēte flagellato
sapiētior erit p̄uidus. Pro. xix.
Vidētes igit turbabūf t̄ioē hor
ribili. Sa. v. Vel expone de ec
clesia q̄ videt̄ hodie q̄si dāpna
ta et q̄si corruisse et omībo sup
dictis videt̄ carere aē

Adit iobes āgelū vnū
qui hēbat vnū lapidem
molarē a misit in mare
dices h̄z ipetu mittet̄ babilō illa
m̄ḡna cūtas et vltra nō uieiet̄.
et vox cytharedorū et musicorū
non erit in ea et vox mole et vox
sponsi et spōse nō audiet̄ āph̄.
lux lucerne nō lucebit in ea.
Sic vere quādo angelus x̄ps p̄
iecerit p̄ccōres amatos. lapidē
molarē. i. durā sentēciam et pon
dus eternedampnaciōis q̄ ipos
in inferno molet a steret in tor
mētis sc̄z in die iudicij mittet̄. et
tūc d̄z fulmiata sentētia babilō
idest reproborum congregacio
impetuosē a cito mittetur in in
fernum vbi nō erit vox cithare
idest leticia alicuius canoris. et
vox mole idest panis delicatus
sc̄licet delectamentum alicuius
saporis nec vox sponsi idest con
iunctio alicuius amoris nec lux
lucerne idest limpitudine alicuius

splendoris qz aufereſ ab ipſis.
lux ſua **Job. xxxviii.**

Dampnata mulier meretrice facta est in celo leticia magna et quatuor aialia et xxiiii. seniores dixerunt alleluya. Et audita est vox quasi aquarum multarum et tonitruorum dicentium alleluya. Et hoc quia iudicauit deus de muliere meretrice magna que corripit terram. et vidicauit sanguinem seruatorum suorum de manibus suis. Et dicitur quod laudem dicebant deo pusilli et magni. quia regnabit deus non in perpetuum. et vent nuptie et vxor agni parit se. et datum est ei ut cooperiat se bisso candido et splendido qui sunt iustificaciones. et proclamatum est scriptum et editum illud scilicet beati que ad cenam nuptiarum agni vocati sunt. Sic vere quando mulier meretrice. i. congregacio reproborum erit damnata et iudicata in iudicio tunc animalia quatuor. i. euangeliste seniores. i. prophete et patriarche erunt in magna leticia et consolacione. Tunc enim omnes beati alta voce dicent Alleluya. et pusilli et magni laudabunt dominum et deus similiter regnabit cum eis in eternum. **Psalmus. li.** Gaudium inuenit in ea gratiarum actio et vox laudis. Ipsi enim beati gaudebunt de iusticie implecione de malorum damnacione et de sua saluacione et sanguinis cruciatu et pene bonorum vindicacione. Tunc enim erunt nuptie agni. i. consolacio et festiuitas sempiterna vbi agni vx-

or. i. ecclesia militans. tunc triumphans erit parata et ornata dotibus anime et corporis et operata bisso splendido. idest eterne glorie caritate et candore puritatis iusticie et sanctitatis et tunc vox erit secretum dei quod beati erunt que ad cenam agni vocati sunt. quia beatus est homo qui manducabit panem in regno dei. **Luce. decimo quarto capitulo.** Vidit iohannes celum apertum. Et ecce equus albus et qui sedebat super eum vocabatur fidelis et verax. et cum iusticia iudicabat et pugnabat et oculi eius sicut flamma ignis et in capite eius multa didemata habens nomen scriptum quod nemo nouit nisi ipse. Et vestitus erat veste sanguine aspersa et vocabatur nomen eius verbum dei. et exercitus qui in celo sunt sequebantur eum in equis albis vestiti bisso albo et mundo et in ore eius gladius ex utraque parte acutus et in ipso percutiebat gentes et regebat eos in virga ferrea et habebat scriptum in femore suo. **Rex regum: dominus dominantium.** Et iste apprehendit utramque bestiam. et misit eam in stagnum ignis et sulphuris.

Iste significat virum perfectum et bonum prelatum principem seu regem. Ille enim debet habere equum album idest corpus mundum et immaculatum ac castum. Equus enim corpus figit. **Psalmus. xxxi.** Equus eorum caro: et non spiritus

Iste dicitur esse fidelis in commissis ve-
rax in promissis iustus in iudican-
dis. fortis in dimicando contra
malos et aduersarios ecclesie et
contra diabolum resistendo ps.
Iuste iudicate filij hominum Pauli
eius. i. intellectus et mens dicitur
esse sicut flamma ignis per clarissi-
mam discretionem. **In capite autem**
i. in mente debet habere mul-
ta diademata. i. multimodam vir-
tutem et perfectionem quibus anima eius
dicitur esse coronata et ornata quia in
capite eius debet esse corona stel-
larum xij. supra xij. nomen istius
i. sua perfectio sua fama sua bo-
nitas debet esse tunc modo sibi nota
quia non dicitur alijs proferre. nec per
fectionem suam per iactanciam et
propositum declarare. sufficit enim
sibi quod solus sciat. **Pro xxv. Se-**
cretum extraneo non reuelas Et y-
sa. xxiiij. **Secretum meum michi**
Vestis enim id est exterior appa-
rentia debet esse aspersa sanguine.
quia vere sanguis et penali-
tas et passio christi debet in conu-
satione cuiuslibet relucere per peni-
tenciam et maceracionem et passio-
nis compassionem. vel sanguis. i. pe-
na labor et miseria aliorum de-
bet per compassionem ipsum tin-
gere et eius affectum doloribus
colorare **Psalmus. xliij. Aspersus est**
sanguis eorum super vestimenta
mea. **Eciam iste debet habere verbum**
dei per scripture predicationem. quia
sicut verbum declarat mentem sic
iste predicando debet mentem et

voluntatem cuiuslibet declarare.
Et si talis fuerit rationabile est per
exercitus celi. i. collegium. conuentus
ville prece sibi subiecte. sequuntur eum
per obedientiam et imitationem. et cetera
personae infirme et imperfecte. et max-
ime subditi sui. quod si prelatus ta-
lis fuerit sequantur eum in equis albis
i. in corporibus puris et mundis
eum imitando et obediendo. **Super**
xxiiij. Hij sequuntur agnum quocumque
ierit. **Iste igitur dicitur habere gladium in**
ore. i. auctoritatem verborum et sen-
tentiam iudicariam bis acutam scilicet
viam ad seuerum puniendum obstina-
torum. **Alia ad benigne castigandum pe-**
nitentes **Vel gladius biceps est**
vtriusque testamentum quem prelatus
dicitur habere. et ideo talis dicitur parare et esse
erga ferrea virga. i. dura correctio-
ne ferire gentes et ipsos sine le-
ge viuentes. **Non ipse dicitur calcare** tor-
cular vim furoris domini. hoc est di-
ctu quod ipse dicitur esse minister et ex-
ecutor furoris. i. domine iusticie con-
tra malos. **Psalmus. lxxij. Torcular**
calcaui solus. et cetera. **Vel**
dicunt quod iste est christus cuius equus. i. beata
virgo vel propria caro fuit alba et im-
maculata vestis eius. i. humani-
tas fuit sanguine madidata ex-
ercitus celi. i. angeli et christiani se-
quuntur eum honorando vel obediendo.
Vel exercitus. i. iudei et gen-
tiles fidem eius credendo in equis
albis. id est innocenciam baptis-
malem acquirendo. **Iste habet**
gladium. id est duram et bicipi-
tem sententiam scilicet corpus

et animam cōdēpnando. et ipse
calcat et patit gētes et impios
sine lege viuētes. patris iudici-
ū exequēdo et iste ē fidelis verax
et iustus et verbū dei cuius no-
men nullus proprie scit nisi ip-
se qui habet dyademata idest di-
ginitates infinitas et ē rex regū
zē. **L**oquēte qdā angelo iohāni
iobes voluit ipsū p̄nus in terra
adorare s̄ dixit ei āgelus **V**ide ne
feceris. **C**onseruus enim tuus
sum. et confratrum tuorum. et
cetera. **D**icitur autem genesis
decimo octauo capitulo. q̄ abra-
ham videns tres angelos ado-
rauit et cetera. **I**n hoc atten-
de nobilitatē hūane cōdicōnis.
Nā āgelus videns naturā hūa-
nā deificatā verbi incarnacōne.
etiam ex hoc totā naturam no-
bilitatē timuit noluitq; ab hoīe
adorari et tamē ante cristi aduē-
tū p̄mittere videbatur. sicut in a-
brabā est ostensū. q̄n tres ange-
los adorare voluit qd̄ ipsi p̄misē-
rūt. **V**idit iohannes quendā
angelum stantem in sole qui vo-
ce magna clamabat cunctis aui-
bus volantibus p̄ medium celi. q̄
congregarentur ad cēnam agni
dei vt manducarēt carnes tribu-
norum et fortium equorū. et se-
dentium in ipsis et carnes omni-
um seruorū pusillorū et magno-
rum. **I**ste angelus est cristus.
qui in sole stat idest in splendo-
re glorie eterne. in qua veniens
ad iudicio appaēbit faces eius

sicut sol lucet in virtute sua. **I**ste
enim in iudicio clamabit et ad-
uocabit volucres celi idest demo-
nes vt ibi conueniant ad cēnaz
dei. i. ad diē iudicij. vbi carnes
que latent sub veste. i. aīas q̄ la-
tent sub cozpe fortū et tribūo-
rū. i. ipiorū p̄ncipū et superiorū
eq̄z. i. mulierū corruptarū suo-
rum seffozum luxuriosozum s̄-
uozum idest malozum religioso-
rum. magistrorum idest diuitū
auarorum pusillorū idest ma-
lorum pauperum et minorum.
perpetuo crucient et manducēt
Deutronomij. tricesimosēcun-
do capitulo. **D**entes bestiarū
mittam in eos: et deuorabunt e-
os aues morsu amarissimo. et
cetera. **D**entes enim et morsus
auium significant immanitatē
dyabolicę crudelitatis que dāp-
natos lacerabit. **V**el dic q̄ an-
gelus qui sedebat in sole idest i-
mundane glorie splendore ē ma-
gnus p̄ncēps vel prelatus im-
pius tamen et pauper qui sem-
per secum vult habere aues que
volant per celum idest viros su-
perbos crudeles et raptores ta-
les faciunt de domo et familia
sua et tales malos et iniquos fa-
ciunt secum conuenire ad cēnas
festa conuiuia et solacia domus
sue. **S**ed quid. **C**erte vt ipsi cōe-
dant rapiant ex corient atq; vas-
tent carnes idest vastent tempo-
rales substantias illozū de ter-
ra sua. magnozū pusillorū

seruorum: tribunorum idest sub-
ditorum vasalorum et fororum. id
est ditum agricolarum qui ex fortitu-
dine laborum habent illud quod habent
Et breuiter tales iniqui raptores
et superbi non tenent in officio
principum et magistrorum nisi ut diui-
cias et munera extorqueant pro
magistris. sic nec falco mittit nisi rone
prede quam parat magistro suo. Gen
xxxv. Isaac diligebat ezaui eo
quod de venatione eius rescebat.
Vidit iohannes bestiam et reges ter-
re et exercitus eorum congregatos
ad faciendum bellum cum illo qui sede-
bat in equo albo et exercitu eius et
apostrophata est bestia et pseudo-propheta
qui seducebat eos qui acceperant
characterem bestie et adorauerunt ima-
ginem eius et missi sunt in stag-
num ignis ardentis et sulphuris
et ceteri occisi sunt gladio qui ex
sedentis ore procedit et omnes aues
saturate sunt carnibus eorum. **I**sta
bestia est diabolus reges terre et
exercitus eorum familiares iu-
dices qui mundum regunt et ibi reg-
nant Et isti igitur pugnant et contra-
dicunt contra sedentem in equo
albo. id est contra christum qui in equo
albo idest in corpore mundo ha-
bitat et moratur Et cum exerci-
tu eius idest contra illos qui sunt
boni et iusti. quia bonum est con-
tra malum: et contra vitam mors
et contra virum iustum peccator
Ecclesiastici. xxxiiij. Sed finaliter
vere in morte vel in iudicio besti-
a et sui reges et exercitus. idest

dyabolus et mundi diuites cum
suis imitatoribus apprehenduntur
et in stagno ignis hoc est in
abundantiam infernalium tor-
mentorum. ubi est ardor et ignis in-
extinguibilis. sulphur et fetor in-
tolerabilis mittentur. et gladio
sue diuine sententie feriuntur. et ab
auiibus celi. idest a demonibus
vorabuntur. vel ab auiibus idest
ab angelis dei sententie execu-
toribus dampnabuntur et maxime
pseudoprophete et illi qui bestiam.
id est diabolum faciunt adora-
ri scilicet illi qui alios incitant ad
peccatum Quia sicut dicitur ad
romanos primo capitulo. Non
solum qui talia agunt digni sunt
morte sed etiam hi qui eis talia
consentiunt. **V**el dic quod bestia
est anticristus. propheta signi-
ficat suos apostolos: reges et ex-
ercitus sunt sui sequaces et eum
recipientes. qui omnes igne et
sulphure. ardore. fetore et gla-
dio. idest diuine sententie rigo-
re dampnabuntur. et auiibus. id
demonibus deuorandi perpetuo
reponentur

Vidit iohannes quem-
dam angelum descendente
de celo habentem clauem
abissi et habebat cathenam mag-
nam in manu sua et apprehendit
draconem serpente antiquum qui est dy-
abolus et ligauit eum in carcere.
per mille annos et signauit su-
per illum. ne seducat amplius
gentes. et post oportet ipsum

modiciū solui. quando videbunt
sedes et sedebunt sup eas et iu-
diciū datū est illis. Serpēs il-
le fraudulentus. est vsurari? vel
aduocatus vel aliquis auarus
et diues qui est serpētinus tortu-
osus maliciosus. venenosus dy-
abolus et sathanas. i. aduersa-
rius omībo tribubus et vicinis
quia manus eius cōtra omēs. 2ē
Gene. xvi. Qui eciam bene dici-
tur antiquus. quia tales iniqui
vt cōiter diu viuūt. **Angelus** te-
stamenti cristus de celo descēdet
ad iudiciū in valle iosophat. et
p certo habebit clauē abyssi. i.
potestatem claudendi et aperiē-
di infernum q̄ dicit̄ abissus idē
sine bisso idest sine cando ē lucis
et claritatis **Illud** em̄ claudit bo-
nis et aperit malis **Supra** tercio
Habebit clauē mortis et inferni
qui claudit et nemo aperit. 2ē.
Iste enim habet cathenam id ē
potestatem ligandi et incarcerā-
di et eternis vinculis condemp-
nandi **Iste** finaliter apprehen-
det istos dracones et serpentes
idest istos auaros inflammatos
tortuosos et maliciosos paupe-
rū aduersarios et nociuos liga-
bitq; in carcere infernali p mil-
le ānos. i. p tēpora longiora vs-
q; ad iudiciū et signabit super
eos sigillū scz eterne dāpnacio-
nis sup ipsos cōcludet qd nullus
poterit apire. **Et** h̄ qdē faciet de-
us vt nō seducāt āplius paupe-
res et vicinos q̄s suis falsis cōfi-

lijs fraudib; malicijs vsuris et
rapimis dū viuerēt seducebant.
Pla. xiiij. Heu cecidisti q̄ vulne-
rabas gētes. vt dicit̄ in ps̄. q̄
nō relinquet deus v̄gā pccōrū.
sup sorte iustorū. 2ē. **Qñ** tamē
iudiciū venit idest sedes et thro-
ni positi fuerit tūc tales modico
tpe soluet̄: et dū corpus resūp-
serint et iudex iudicauerit tunc
statim in corpōe et aīa tales ite-
rū ad supplicium rapientur et in
eternis tenebris includent̄. **Si**
includerit: nemo est q̄ aperiat.
Job duodecimo **Del** die q̄ qñ
xp̄s descendit de celo p incarna-
tionem tunc attulit secum clauē
et cathenam. idest potestatem
includendi et ligandi demonem
et draconem antiquum. idest lu-
ciferum **Quod** eciam in sua pas-
sioē fecit vt nō seducat homines
sicut prius. **Iste** tamen iterum
soluetur scilicet tempore antici-
pi secundum aliquos. sed illud
erit modicum scilicet per tem-
pus et tempora et dimidiū tem-
poris et tunc vsq; ad iudiciū
durabit. sed statim facto iudicō
perpetuo erit clausus. **Dic-**
tur hic q̄ postq̄ sedes posita fu-
erit et iudiciū factum fuerit il-
li qui decollati sūt per testimo-
nium ihesu et qui non adoraue-
runt bestiam nec receperūt ima-
ginem ei? vel eius caracterem in
frontibus suis et in manib; reg-
bunt cum xp̄o p mille ānos.
Sic vere facto iudicio. decollati

propter ihesū idest martires q̄
nō adorāt bestiam. i. qui nō obe
diunt carni pprie. i. virgines ⁊
cōtinētes qui ymaginem mūda
ne p̄speritatis nec caracterē dia
bolice suggestiois recipiunt. vt
omēs sc̄i cōfessores. oēs tales p̄
certo cū xp̄o sūt regnaturi. **Dū**
cōsūmati fuerint mille anni sol
uetur sathanas de carcere suo ⁊
eribit ⁊ seducet gentes que sūt
sup quatuor angulos terre gog
et magog et cōgregabit eos ī p̄
lium. ⁊ ascendet super altitudi
nē terre. ⁊ circuibūt castra sc̄oz
et ciuitatem dilectam et descēdet
ignis de celo ⁊ deuorabit eos se
ductor aut cum bestia missus ē
ī stagnū ignis et sulphuris die
ac nocte cruciād? **Gog ⁊ ma**
gog qui sunt duo montes vel se
cūdam aliquos duo castra in fi
tra orientali vltra mōtes rifeos
significāt duos status sc̄i clerū
⁊ religionē et qui sūt super āgu
los terre significant terrenos ci
pidos et auaros. qui terrenis o
peribz semper vacant. **Satha**
nas qui quādoq; exiit de infer
no et venit temptare fideles iste
dico erit hodie et seducat illos.
qui sūt super angulos quatuor
terre gog et magog. idest illos
qui ī mundo ⁊ in claustro habi
tant. et illi qui inhoyant p̄ ambi
tioē ⁊ auariciam diuicijs tem
poralibz et terrenis. nam tales
faciliter cōgregātur ad preliū.
quia faciliter p̄pter temporalia

surgūt prelia lites iurgia discor
die et appellacōes. **Nā** tales ho
die auari qui sūt quasi innume
rabiles intelliguntur ascēdere su
p terre altitudiez. i. sup alta offi
cia dignitates beneficia claustra
lia vel secularia. **Isti** inuadūt ca
stra sc̄orum idest bona simpliciu
um et paupm ⁊ sc̄orum iustoz
ciuitatem ecclā dilectā et scām reli
gionē ecclā et aliorū status ē
cieūt et cōturbant. ipsū cōclude
re volētes verb et iurijs bonos
grauāt p̄s. **¶** amē patietur vt ca
nes et circuibūt ciuitatem. Sed
vere finaliter ignis etern? infl
get eis de celo. i. a celesti senten
tia et diuina et deceptor eorum
idest diabolus in stagno ignis
cū bestia. idest cū p̄ccōtibz pone
tur dire p̄petuo cruciādus. **¶**
¶ dic q; sathanas et aduersarius
est bilinguis vborū relator quo
seducēte et obloquēte tā ī gog
q̄ ī magog. i. ī mundo et re
ligione multi inuicem preliant
detrabūt et loquūtur. **Isti** castra
sc̄oz idest status bonorum cau
eunt. et explorādo infidiātur et
tītātē religionis et ecclesie detrac
tione lacerant et p̄dātur. **Sed** ve
re finaliter super tales rebelles
detractores litigiosos ⁊ super sa
thanā idest super huius relato
rē. ignis idest eterna dampna
de celo veniet. et eos dominus
dampnabit. et eternis mōdijs
fulminabit **luce. xij.** **¶** ignē veni
mittē in terrā. **¶** **¶** dic q; talis

sathanas figt malos ballios
qui nō cessant cōtra ecclāz pūci
pes cōtāre. q̄p̄ iustū ē eos in
inferno igne interire. **Vel** dic
q̄ illi qui in claustro vel religioē
vacant circa tpalia negocia faci
liter p̄liant̄ p̄ discordiā et igni
ūt p̄ auariciā. terrā volūt ascen
dere p̄ ābicionē. castra circueūt.
p̄ sui obtētacōnem. 2c. **Didit**
ioh̄es thronū cādīdū et magnū
et sedētē sup eum a cuius cōspā
fugit celū et terra. et tūc maē mors
et infernus dederūt mortuos su
os. **Et** steterūt mortui pusilli et
magni in cōspā throni. et lib
apti sūt et iudicati sūt scāudum
ea q̄ scripta erāt in libris et scā
dū opera eorūde. et aptus est a
lius liber. q̄ erat liber vite. et qui
nō est inuētus in libro vite scrip
tus. missus est in stagnū ignis et
sulphuris. **Thronus** iste figt
celitudinē maiestatis in q̄ xp̄s
sedebit quādo in iudicio appa
ret. **Ita** ei magnificē veniet q̄ a
consp̄ctu suo celum et terra fu
gient. in quātū a statu et forma
p̄stina mutabūt̄ et transibunt
ad specē pulchriore. **Et** tūc maē
infernus mors et terra dabunt
mortuos suos qz resurgēt mor
tui vbiq̄qz fuerint. et stabūt in
valle iosophat in cōspā throni
.i. in cōspā iudicis nostri cristi.
Dñ ap̄ls. scāde ad cor. v. **Dēs**
nos manifestari oꝝ ante tribu
nal xp̄i. **Et** tūc liber. i. singuloꝝ
cōscie apient̄ ita q̄ alter in alte

rius conscientia intuebit̄. q̄cqd
boni aut mali fecerit in hac vi
ta et q̄cquid alij fecerūt dū viue
rēt et sic s̄^m b̄ scripturā. i. opa si
ue merita vel demerita recipient
iudiciū vniuersi. liber etiā vite.
idest secretum mētis diuine tūc
erit apertus. **Et** qui per predesti
nationem et acceptionem ibi
scriptus non fuerit ab eterno ne
cesse habebit dāpnari et in stag
no idest in abundantia ignis p̄
petuis incēdijs consignari. **Ex**
odi. tricesimo tercio. **Qui** pecca
uerit in me. delebo illū de libro
meo quem scripsi et cetera. **Vel**
dic q̄ a cōspā iudicis idest a cō
sideracōe iudicij. mors. i. fetidus
imuidus et luxuriosus. maē. i.
tumēs et flāiosus supbus. infer
nus. idest insaciabilis auarus.
debent daē vomere. et confiteri
mortuos suos idest vicia et pec
cata et libros conscientiarum
aperire. et a sacerdote iudicari.
et penam condescendentem sub
ire. **Alioquin** in libro vite idest
eterne glorie non scribentur. et
sic igne perpetuo cremabunt̄.

Vel dic q̄ quando iudex ha
bet ante thronū suos mortuos
idest suas personas accusatas.
tunc vere debet facere q̄ libri a
periantur. et q̄ singulorum me
rita elucēscāt et scāudū ea d̄z eos
iudicare. **Veruntamen** quicqd
apparet in libris idest in libellis
et accusacionibus seu processibus
singuloꝝ. ipse tamen a pte sua

semper debet habere librum vi-
te. i. cōscientiā bene regulatam.
equitatem et misterium cū pie-
tate et clemētia moderatam vt sic
secūdu merita iudicet equaliter
Et nō q̄ istū iudicē celū et terra
fugit a cōspā eius quia vere to-
tus mundus solet tremē in cō-
spā iudicis in iusticia iudicātis
Iudex em̄ debet esse rigid⁹ et au-
sterus in apparētia. mitis et be-
nignus in cōscia. Vel dic q̄ li-
ber ē voluntas et amor iudicis i
quo oīs iudicand⁹ q̄ script⁹ nō
fuerit p̄ acceptacōez et recōmen-
dacionē et munerū p̄sentacōem
vel alias. vere necē habet mitti i
ignē et tribulacōez. et sine reme-
dio dampnari. qz si quis nō de-
derit more eorū quippiā suscita-
ui sup̄ eū preliū

Quid inq̄t iobes celū no-
nū et terram nouā. pri-
mū enim celum et priā
tērra abijt et mare nō est. Ce-
lū altum significat superiores:
terra infima subditos et inferio-
res. Celū stellatū fiḡt eccāz vel ē-
ligionē vbi stelle. i. clare hones-
te et discrete p̄sone dñt lucē p̄ do-
ctrinā et exēpla. Terra aut̄ fiḡt
seculares. Celū igit̄ et terra sunt
hodie noua. qz oēs mūdi stat⁹
sūt hodie inouati et a bonis pri-
mis cōsuetudinib⁹ imutati quia
vere moderni status nō vidētur
eē illi q̄ p̄i. Primū ei celū et ter-
ra abijt. h̄ p̄ cō mare iā nō est.
Est ei ibi scā talis mutacio. id ē

amaritudo peitentie iā cessauit
i seculo et i claustrō. **P̄s** Quid ē
tibi mare q̄ fugisti zc. **Nūc** em̄
mare. i. penitentia: iordani s. i.
deuocio fugerūt et defecerūt
Jobes sublatus in spū in mōtē
magnū et altum vidit quādam
nouā et nobile ciuitatē. cōtā cū
oī lapide p̄cio so. ita mēsuratā q̄
longitudo. latitudo. et altitudo
erant equales et erat ciuitas au-
rum mundum. deus erat lucer-
na. et templum eius in ea non
erat. nec sol nec luna illi lucebāt
quia lucerna eius est agnus. et
porte eius non claudebantur di-
e ac nocte. nichil cōinquinatum
intrabat in illam. **Ciuitas** ista
moraliter ē vir p̄fectus vel btā
v̄go. **Ista** videlicet in monte al-
to idest in eminentia scītatis or-
nata est oī lapide p̄cioso idest cū
gratia et virtute. **Om̄nis** lapis
preciosus opimentum tuū. **Eze-
ch. xxvii.** **Iste** igit̄ est mensura-
tus et adequatus t̄patus et mo-
deratus in tribus diuisionibus
scilicet longitudine fidei et in al-
titudine spei et in latitudine cari-
tatis. **Est** ei i fide necēria mēsurā
quia non plus sapere q̄ oportz
sapere. **Ad** romanos duodecimo
In spe etiam ne forte spes dege-
neret in p̄sūpcione. **Ecā** in amo-
re ne forte exeat tm̄ios ad cor-
rupcōez et iō tota cītas idest to-
tus hō debet esse aurū mūdum
Aurū dico. et iō dico q̄ lucerna
eius ē agnus quia vere claritas

agni idest scientia debet hominē
illuminare et illustrare. p spūalē
discrecōē; Debet habere cor mū
dū et ideo nichil coinquatum
idest nullū viciū debet intrare in
eum. per opera vel cōsensus De
us enim debet templum suū et
nichil adorare nichil credere nisi
deū. p se ei ei? scilz volūtas et sen
sus debent esse apte ad recipiē
dū bonā doctriā et bona exem
pla **A**peri libane portas tuas.
Zach. xi **V**el dic ad litterā q
porta debet esse apta omnibus
p hospitalitatem **J**ob xxi. **F**ois
nō māsit pegrin? : hospiciū me
ū viatorū patuit **I**llud maxime
habuit btā virgo qz semp ē ap
ta ad recipiendū ad mīam pec
catores. **V**el dic q cītas ista
ē eccā vel fīligio vbi debet esse cī
uiū vmitas q reuera debet eē oī
ta v̄tutibz debet esse munda au
rea mensurata et diuinis gracijs
illustrata c? tēplū et lux debet eē
deus. quia nullus alterius fidē
vel sapientiā debet recipere. **C**?
tamen cōtrariū faciunt moderni
eccā audiendo leges **S**p dz eē a
pta **N**ō claudit ei p terminos
h? vite. s? apta ē ad recipiendū
fidē et pniāz pccōy. **V**n illd p̄di
ctū **J**ob. xxi. foris nō mansit pe
grinū. 2ē **N**ullus coinquina
tus vel simoniacus debet intrāe
in eā nec ad eius officia pmoue
ri. **S**z hodie p̄chdoloz verificat
illd tren. p̄o **V**idi gētes ingres
sas scūaiū tuū de quibz p̄cepas

ne intrarēt eccā; tuā **D**ilata si vis
fic in p̄cedētī. ca. **V**el expone
de glā eterna. vbi non intrat ali
quis coinquinatus. vbi ē clari
tas indefectibilis **C**itas noua
quā vidit iobes habebat mury
magnū et altū. in quo xij. erāt p
tas postea q̄libet xij. habuit an
gulos et noīa xij. filiozū israhel
in portis singulif erāt scripta. et
erat cītas in qd° posita et longi
tudo eius tāta quāta et latitudo.
latera eius erāt equalia **H**ic dici
t̄ ecā q xij. porte xij. margaite
singule porte erant ex singulis
margaritis. **N**am enim quidā
angelus cū arundine aurea mē
surauerat et in suis partibus ad
equauerat. **P**er istam ciuita
tem idest ciuium vmitatem eccle
siam intelligimus. **D**e quo psal
mista. **G**loriosa dicta sunt de te
ciuitas dei. et cetera **M**urus isti
us ciuitatis significat fidem x̄pi
que est murus inextinguibilis
ciuitatis **L**uce. vicēsimosecūdo
Ego rogavi p te vt nō deficiat
fides tua **P**er duodecim portas
intelliguntur duodecim aposto
li. boni predicatorēs et p̄lati qui
p eo porte dicte sunt. quia per
eos fideles murū et ābitū ciuita
tis. i. fidē eccē intrauerūt. **P**sa.
xxvi. **A**perite portas iusticie. et
ingredietur gens iusta **M**arga
rite eciam que sunt candide con
fessores dē sūt p eo q p castio
niā et innoctiam cāduerūt et p
sapiāz splenduerūt **V**nde crist?

dic potuit similis homini patri
familias querenti bona margaritas
per duodecim angulos intelligo
xii. articulos fidei quod quilibet
porta. i. quilibet angelus vel bo-
nus predicator vel prelatus xii. an-
gulos habet. i. xii. articulos fi-
dei credit. **Articuli vero fidei an-**
guli dicuntur pro eo quod in ipsis scilicet in
lapidibus angularibus totius vite
congeries continentur atque sustine-
tur. Josue quarto Elegerunt de
medio alvei xii. lapides durissi-
mos Per xii. filios israhel et p
eorum nomina intelligo fidem ve-
teris testamenti. et omni patriar-
charum. quod pro certo et xii. anguli
et xii. patriarcharum nomina in
portis sunt ad denotandum quod xii. a-
postoli et xii. patriarche cum eorum
sequacibus xii. articulos fidei cre-
diderunt. simulque in eandem fidem
et apostoli et patriarche uene-
runt. Ideo tam apostoli quam patri-
arche duodecim esse dicuntur pro eo
quod eadem fides xii. articulorum ab
ipsis creditur et habetur Gen. xliij
Duodecim fratres unius patris
filij sumus. Ista enim ciuitas scilicet
ecclesia dicitur quadrata pro quatuor vir-
tutum cardinalium quadraturam mensu-
rata per debiti regiminis prelatum.
dicuntur adaequata pro debita iusticia et
consuetudine quod pro certo latera ipsius ciui-
tatis. i. persone dunt inter se equalita-
tem habere. in quantum proportionabiliter
dunt in gradu et statu uenire in
uicem. Dico igitur quod ciuitas muro
fidei circumscripta pro quatuor virtutes

quadrata et ab ipso angelo testa-
menti arundine sue occulte dispo-
sitionis in suis personis proportio-
nabiliter adaequata. xii. portas. i.
xii. apostolos cum xii. angelis. i. cum
xii. articulis fidei habuit in qui-
bus etiam nomina filiorum israhel. i.
antiquorum patrum fidem continent. et
sic utraque fides noui et veteris tes-
tamenti simul uenire monstra-
uerunt. et sic etiam Christus est pater fami-
lias. qui profert de thesauro suo
vetera et noua. **Matth. xiiij.**
Del dic quod ista ciuitas est anima in
qua scilicet intellectus est rex et vo-
luntas regina plus potentie subit-
ie quam murum domine gratie et protectio-
nis continent. et xii. portas. i. xii.
apostolorum doctrinas tenet xii.
angulos. i. xii. articulos fidei cre-
dit et nomina xii. patriarcharum
et sanctorum patrum nomina et ex-
empla. pro imitationem ostendit
Que per quatuor virtutes est
quadrata. per iusticiam adaequa-
ta. pro temperantiam debite men-
surata. Psalme tricesimo quarto.
Extendetur super eum mensura
Del dic quod angelus qui men-
surat ciuitatem est bonus prela-
tus qui cum mensura aurea. i. me-
diante iusticia et prudentia debet
ecclesiam sibi commissam et etiam
subditos mensurare. et quantum
proficiant vel deficient cogitare
ut sic possit eos secundum meri-
ta in officiis. et beneficiis pro-
mouere Ciuitas noua iheru-
salem habebat in suis partibus

sciz orientali aq̄l dōi occidentali au-
strali xij. portas qz sciz ab oriēte
erāt tres porte. ab occidēte simili-
ter tres portēdebant. Ab austra-
li similiter tres ⁊ cetera. sic cōclu-
debat̄ portis xij. ac̄. **I**sta que
iam de iherusalem dicta sūt. mis-
tice intelligi et aliter possunt. sic
enim p̄fectus hō moraliter hz q̄
tuor portas. i. q̄tuor cardinales
v̄tutes. scz oriētale q̄ ē ps lucida
et h̄ est prudētia. Aquilonarē q̄
est ps cōstricta et solida. et h̄ est
fortitudo seu cōstātia. Occidenta-
lem q̄ est ps frigida et huīda. h̄
est t̄pantia. Meridionalē q̄ est
ps feruida et h̄ est iusticia. quia
p̄cō homo iustus seu cītas aīe
vel cordis religio vel ecā debz ha-
bere prudētiā ad illuīnandū t̄q̄
orientem. Fortitudinē ad mala
sustinendū. temperantiā ad pro-
speris bene vtendū t̄q̄ occidēte.
iusticiam ad mala p̄uēndū t̄q̄
meridionalē ptē feruidā ⁊ vren-
tem. **G**ezchi. p̄mo Apparuit tota
vna sup terrā habens q̄tuor fa-
cies. i. q̄tuor v̄tutes cardinales h̄
q̄libet illarū ptū seu virtutū ha-
bet tres portas idest tres parti-
culares virtutes. quia orientalis
prudētia habet portā sapientie
p̄ quā intrat noticiā superiorum
portā scientie per quā intrat no-
ticiam rerum inferiorum portā
consilij. per quam intrat noticiā
actuū et agibiliū exteiorum. **V**n̄
p̄me iob. v. Tres sunt qui testi-
moniū p̄hibent ī celo. i. tres sūt

virtutes q̄ celesti subministrant
prudētie vt de viro prudēti di-
cat̄ illd̄ sc̄do r̄gū xxiij. **D**auid se-
det ī cathedra sapientissimus in-
ter eos. **I**te aquilonaris fortitu-
do tres similiter habet portas. i.
tres alias pticulares virtutes p̄
quas ingreditur ciuitatē mentis
et iste sunt humilitas spes ⁊ ora-
cio. spes enim attendit ad p̄mi-
um oratio p̄urat adiutoriū hu-
militas debilitat aduersariū. **I**l-
tis enim tribus virtutibz robo-
rat̄ fortitudo mentis et corpis.
Et per istas tres portas intrant
merita domū cordis. **V**nde de is-
tis tribus partibus fortitudis
potest dici illud sc̄undo regum
vicefimotercio capitulo. **I**rrupe-
runt tres fortes castra philisti-
norū. et cetera. **I**tem occidentalis
temperantia habet tres portas
idest tres virtutes theologicas
particulares scilicet timorem. q̄
temperantur carnis voluptates
paupertatem voluntariam. qua
temperantur rerum superfluita-
tes. **E**t sic potest dici de tempe-
rātia illud quod dicit ysayas in
suo quadzagesimo capitulo.
Qz ipse apprehendet tribz digi-
tis molem terre. ⁊ cetera. **I**tem
meridionales iusticia similiter
habet tres portas idest habet
tres speciales virtutes scilicet li-
beralitem que p̄miat bonos
et seueritatem que sentētiat ma-
los ⁊ peruersos. equitatem que
iudicat inter vniuersos. .:

Unde iusticia potest dici illud a
triū maius rotūdum qđ habe
bat ordines de lapidibz sectis .
Tercio regū vij. **I**usticia enim
atriū maius dicitur qz maior a v
tilior ceteris virtutibz pbibetur
Dicitur etiā rotūda. qz ista debet
esse plena et vera et nūq̄ per fal
laciā obliqua et p dissimulacō
nē variā āgulosa **T**res etiā or
dines dicitur habē in quātū tres
ptes sue seu virtutes predcē sp
debeat cōcomitare. **I**ste igitur sūt
xij. ptes porte p quas intrat ad
animā spūs scūs et gratie et vir
tutes. qz p certo p portas pru
dētie intrat ad nos roborādū: p
portas temperātie intrat ad nos
modificandū. p portas iusticie
ad nos iustificandū. **U**n dauid
in ps̄o **A**perite michi portas iu
sticie **E**t de tali triplicitate dicit
illud **E**cclēsticiā viceimo quin
to. **I**n tribz beneplacitū est spūi
meo **V**el dic qz cūtas est eccle
sia: porte duodecim significant
fidem. q̄ duodecim articulos hz
h̄ iste porte in tres distinguūt.
pro eo qz in quatuor plagis ter
re circumquaqz est ecclesia seu fi
deles vt trinitatis misterū cre
dat a fides ipsius teneat **V**el
dic qz ciuitas est homo qui in o
riente pueciē. in aquilone ado
lescēcie in meridie iuuentutis.
in occidente senectutis necesse ē
qz tres portas habeat id ē qz scē
trinitatis fidē credat vel tres por
tas idest tres virtutes theologi

cas. scz fidem spem et caritatem
habeat **V**el tres portas. i. mūdi
ciam cordis. oris. et opeis gerat
vt dicat illud predictū. **E**cclēsticiā
xxv. **I**n tribz beneplacitum est
spiritui meo **N**oua ciuitas ibe
rusalem multa duodenaria con
tinebat. **C**ontinebat enim duo
decim stadia: duodecim portas.
duodecim angulos: duodecim
lapides preciosos: duodecim no
mina apostolorum: duodecim
nomina filiorum israhel. **C**ū
dictum sit qz ciuitas ecclesiā sig
nificet. sciendum est qz per sta
dia que dicuntur a stando intel
ligitur sue perseverantie stabili
tas **P**er fūdamēta que hz intel
ligit virtutū cardinalium firmi
tas **P**er portas eius intelligit
sacramentorum vtilitas **P**er la
pides preciosos intelligitur sua
rum virtutum moralium nobili
tas **P**er apostolorum nomina.
doctrīne apostolorum auctori
tas **P**er nomina filiorū israhel
sanctorum patrum. et suorum
exemplorum sanctitas siue bo
nitas. **I**ste sunt partes ciuita
tis moralis idest anime sine qui
bus non diceretur neqz iherusa
lem neqz noua que deus spiritu
aliter dūnet. **I**herusalem idest
pacifica a noua. i. graciōsa a pla
cida dz dicit. ē eodē ca. **V**idi cū
tam sanctam iherusalem de celo
descendentem. **S**ed quid? **I**n o
mnibus istis perfecte anime par
tibz debet numerus duodenari?

p quem fides catholica intelligi-
tur relucere. Numerus duodeca-
rius duodecim fidei articulos si-
gnificat quos p certo in omni-
bus actibus anima scā portat. qz ē
uera nulla ps ipsius sufficiēs est
nisi ibi fidei veritas reluceret. qz
nec porte sensuū nec fūdamen-
ta virtutum cardinaliū nec la-
pides preciosi v̄tutum moraliū
anguli sacramentorū nec nomi-
na seu doctrina aplōrū nec exē-
pla sanctorum patrum pficiūt
n̄ duodenariū fidei sp̄ assit. Unde
ad hebreos v. Sine fide impos-
sibile est placere deo. **U**el dic
q̄ ista ciuitas est eccā cuius sta-
dia que ipsum mensurauerunt.
fuerunt angeli fūdamēta fue-
rūt patriarche. **P**orte fuerunt
apostoli. anguli fuerunt virtu-
tes. lapides preciosi fuerunt v̄-
gines et cōfessores. apostoli sūt
prelati et predicatorum filij isra-
bel sūt omnes fideles. **I**n istis
autem omnibus duodenariū
numerus idest fides catholica ē
splenduit et in ipsis fidei veritas
semper fuit. **U**el dic q̄ iste du-
odenariū numerus est nobis
stadiū ad currēdū fundamentū
ad sustinendum porta ad intrā-
dū angulus ad fortificandum
lapis preciosus ad nos ditan-
dum. aplūs ad nos docēdum
patriarcha ad nos spūaliter ge-
nerandum. **V**idit iohannes ci-
uitatem nouam cuius platee e-
rant ex auro purissimo plucēde

tamq̄ vitrum cuius fundamen-
tum erat ornatum omni lapide
p̄cioso. **I**bi enim nominat duo-
decim lapides preciosos. quibus
est ornatum fundamentum ciui-
tatis. **P**rimus lapis fuit iaspis.
secūndus saphirus. **T**ercius cal-
cedomus. **Q**uartus smaragdus.
Quintus sardomus. **S**extus sar-
dus. septimus crisolitus. octa-
uus berillus. nonus topasius.
decimus crisopassus. v̄ndecim-
iacinctus. duodecimus ametis-
tus. **I**ta ciuitas est anima vel
quilibet vir p̄fectus cuius pla-
tee cōscie debent esse auree p̄ san-
ctitatē seu vitree seu lucide per
sapientie claritatem. **F**undamē-
tum enim cordis sui debet habe-
re duodecim ornamenta duode-
cim v̄tutes figuratas in istis du-
odecim lapidibus preciosis vt sic
pprie sit illud fundamentum si-
cut vas auri solidum ornatum
omni lapide precioso. **E**ccl̄. q̄nqua-
gesimo. **E**st igit̄ p̄mus lapis ia-
spis. q̄ fantasinata fugat et incā-
toribus cōsistit. sedes oculoꝝ pur-
gat et visū acuit hec est fides q̄
est prima aliarum v̄tutum. qz
secundum apostolum ad heb̄.
xi. Sine fide impossibile est pla-
cere deo. **I**sta ei ē q̄ fantasinata
i. de omnia fugat. et incātoribus
i. bēticis obuiat. oclm̄ cord̄. i.
visū discrecōis acuit atq; purgat
Psa. liiij. **N**onā iaspide p̄pugai-
la tua. secūndus lapis est saphirus.
q̄ celestē habet colorē. et secūndū

diastoridē. virtutem letificatiuā
p quā significat spes que tota ē
lucida et celestis inquātū celesti
a sperat bona que etiā desolatoꝝ
letificat. et iō de hoc dicit domi-
nus anime vel ecclesie **Isa. liij.**
Fūdabo te in saphiriꝝ Tercius
us lapis est calcedoniꝝ qui secū-
dū diastoridem facit vincere cās
et calefactus attrahit paleas p
quē intelligitur caritas q̄ aliarū
v̄tutū est seruatricē que cās id ē
tēptaciones vincit. et q̄ paleas
i. infimos ad salutē trahit. **Pri-**
ma ad corin. xiiij. **Caritas omnia**
suffert Secundus lapis ē smar-
agdus qui ē viridis coloris cō-
fortās oculos et qui visū cōfor-
tat. et portātū se dat persuasoria
verba et diuinare volentibꝝ va-
let secundū lapidarium. et per
istum intelligit̄ prudentia que o-
culos aliorum cōfortat inquā-
tū delectabile est videre hominem
prudētē: visū intellectuꝝ seruat
verba psuasoria et eloquētia dat
diuinare et predicare volentes su-
p oīa iuuat **Ista** enim est p̄ma
cardinaliū v̄tutū. quā hō sūme
debet appetē sc̄ prudentiā. et hoc
qz sine ista cetera parū noscūt̄
valere. **Nō** hū docet sapiēs pro-
vi. dicens **Proxi sapientie. soror**
mea es. et prudentiā amicā meā
vocaui. Quintus lapis ē sar-
domiꝝ q̄ luxuriā depellit et hōiez
humilem et pudiciū facit et figit̄
tēperanciā que luxuriā. i. omnē
supfluitatē tollit: builitatem et

pudiciā sp̄ gignit. De qua p̄f
sper in libro de vita cōtēplatiua
ait. **Tēperantia** facit hominem
sobriū. parū moderatū et pudiciū.
Hec enim libidis affectū tē-
perat. desideria sc̄a multiplicat:
viciosa castigat. inter nos cōfu-
sa oīa ordinat. p̄uas cogitacōes
remouet sc̄as iherit: voluptates
extinguit et totū hominem tēpe-
rat et cōponit **Sextus** lapis ē
sardius. qui sanguinei coloris ē
in cuiꝝ presentia om̄is lapis ma-
leficus nō potest nocere. tiorem
pellit et hominem audacem fa-
cit. **Iste** figit̄ fortitudinē qz pro-
certo iste coloris sanguineidꝝ eē
in q̄tū p̄priū sanguinē fūdē nō
solet timere. quinymmo solet ti-
morem pellere et hominē auda-
cem facere et nocumentum omi-
cis. i. temptacōez diabolicam re-
sistendo refrenare **Quā** ambrosiꝝ
libro p̄mo. de officijs de fortitu-
dine dicit qz fortitudo virtutes
custodit. iusticiam seruat contra
viciā est inimica: ad laborē for-
tis: ad picula rigida et aduersa
Septimꝝ lapis est crisolitus
ignem velocissime rapiens. qui
demonēs fugat et terret et timo-
res nocturnos pellit. **Et** iste sig-
nificat iusticiam que igne zeli et
seueritatis facilliter concipit. de-
monēs idest maleficos hominēs
tollit et tiore maloz sublato pa-
triā secunam reddidit. **Unde** de isto
lapide scilicet de iusticia et ius-
to homine dicitur. **Danielis** p̄-

Unde de isto lapide scz de iusticia
et iusto homine dicit danielis.
decimo **Q** ipse vidit filium hominis
c? corpus erat quasi crisolitus .

Octauus lapis est berill? c?
virtus s^m diascoride e contra peri-
cula hostiu et contra inimicu ho-
minem inuictu facit. et inter be-
rillos ille qui est pallidior e me-
lior. p quem intelligitur paciē-
tia q inter picula sume valz. qz
sic dicit seneca **C**uiuslibet dolo-
ris remediū e pacia. **B**onus
lapis e topasius siue topasion.
indeclinabile lapis clarissimus
qz s^m lapidariū ad sanguinē
stringēdū a ad aquā bulire nō
p mittēdū v? oim lapidū supe-
rat claritatem **E**t sic iste sigt cas-
titate que est pculdubio v^tus ra-
ra. quia rara avis in terris et ni-
gro similima agno. que sangui-
nē luxurie restringit. et feruore
concupiscentie cōpescit. et alia-
rum virtutum pulchritudinē a
tecedit. **S**apie tercio **Q** q pul-
chra est casta generacio cū clari-
tate. **D**ecimus lapis est criso-
prassus que lux celat. et prodit
obscuritas **I**n obscuro enim splē-
det et sub diuo positus eius cla-
ritas absconditur atq; pallet. a
iste est humilitas q sub diuo .i.
in hominis apparentia non que-
rit splendere. sed in obscuro idē
in abscondito et secreto. quia p
certo humilitas obscuritatem q
rit. et omnem hominis presenti-
am. omnemq; vanam gloriam

semper fugit. **M**athei. sexto ca-
pitulo. **I**ntra cubiculum tuum :
et ora patrem tuum qui in celis
est qui videt in abscondito .

Undecimus lapis est iacinctus.
qui est lapis secundum tpa con-
dicionē mutat? quia secundum
qd tēpus est turbidū vel serenū
lapis iste fit serenus et turbid?
Et sigt v^tutem discreōis. q s^m
bona tpa et personas se solz mu-
tare. et vnā cū vno a aliā cum a-
lio. nūc clara et affabilis. nē ob-
scura et tristabilis debet esse.

Quodēcū? lapis e ametistus la-
pis violaceus in colore. q s^m di-
ascoride v? contra ebrietatē. bonū
cōfert intellectū et hoies facit vi-
gilē **E**t iste significat sobrietatē
que ad litteram ebrietati rēstitit
hominem vigilem et diligentē
efficit. malas a immundas cogi-
taciones repellit. a intellectum
acuit. **U**nde leo papa in summa
De abstinentia prodeunt caste
cogitaciones. racionabiles volū-
tates. salubria consilia **P**er hāc
enim caro concupiscens morit?
et spiritus virtutibus innouat?

Ista sunt duodecim hominis
fundamenta. seu duodecim fun-
damenta nostre conscientie vel
gratie vel etiā ecclē ornamenta a
xij. lapidū p^oiosoz .i. v^tutū spi-
ritualiū paramenta ita q cuius
homī sic fūdato vel ipi ecclē sic a
deo stabilite vel etiā cuius plato
q e subdito? seu ecclē fūdamen-
tū potest dici illud ezech. xxviii

Omnis lapis preciosus optimē
tū tuū sardius zē. vt de talibus
fundamentis dicat̄ i p̄o funda
mēta eius in montibz sc̄is

Sicut dicitur apoca. xij.
Ciuitas noua nouū hē
bat templū nec sole nec
luna egebat quia ipsam dñs il
luminabat. Et lucerna ipsi? ag
nus erat. **I**sta enim nullam pr
sus habebat noctem: porte ei?
nullatenus clauderantur. et n̄
lus conuincatus aut abhomi
nacionem aut mendaciū faciēs
illuc ingrediebatur. ymmo ca
nes et venefici impudici homici
de. seruientes idolis. et mendaci
a facientes foris eiciebantur qz
ibi erat sedes dei et agni et serui
eius ad seruiendū ei ad vidēdū
faciē eius oēs ibi solūmō admit
tebant. **I**ta possunt allegori
ce dici de eccl̄ia vel religione: qz
p̄ certo ista nō d̄z habere vel q̄
rere templū idest cuiuscūqz ypo
crisis vanitatem: solem. i. mun
dane glorie claritatē. **L**unā idest
mūdane p̄speritatis mutabili
tatem et eclipsibile facultatem.
qz p̄ certo solū deum debet hēre
p̄ lumine et stolam agni. i. xp̄i
grāz debet appetere pro lucerna
qz ecclesia vel religio a deo debz
illuminacionem accēpe mūdi lu
men aut gloriam non querere.
s̄ lucē que cristus est solūmodo
affectare. **P̄s** Lucerna pedibus
meis verbum tuum: et lumen se
mitis mei. **P**orte illius dñt esse

aperte qz porte eius spūales de
bent esse aperte ad recipiendū
peccatores ad fidē et ad penitē
tiam. qz ista non debet claudere
gremiū penitenti et dignos ad
officia vel beneficia admittendū
Ma. xxvi **A**perite portas igre
dicitur gens iusta. **P**orte ipsius
materiales ad pauperes susten
tandum et hospitalitatem indi
gentibus faciendum vt sic dica
tur illud iob tricesimo primo ca
pitulo. **F**oris non mansit pere
grinus: ostium meum viatori
patuit. **N**ō verificatoz ait. **P**or
ta patēs esto nulli clauderis ho
nesto. **Q**uia reuera serui dei et
agni idest viri iusti debent infra
portas ecclesie per promocio
nem admitti. vt ibi possint deo
seruire et faciem eius contem
plari vt dicitur in psalmo. **A**pe
rite michi portas iusticie ingres
sus in eas confitebor domino:
Nullus tamen immundus aut
peccatoz ibidem recipi debet q̄n
ymmo canes idest infaciabiles
cupidi et auari. venefici. i. pesti
feri. immundi idest luxuriosi. ho
micide idest detractores et male
fici et ydolatre idest supersticiosi
et heretici et sortilegi debent fo
ris extra ecclesiam impromoti
relinqui. **N**on enim dignum ē
qz tales ad fidem dei et agni idē
ad statum ecclesiasticę dignita
tis ascendant. vel qz ad portas
ecclesie intro eant. **P**salmi. **Q**ui
bus iuravi i ira mea si introibunt

in requiem meā. Cuius tamen
peb dolor fit hodie oppositum
quia mali p portas ecclesie intro
ducuntur. boni vero et serui do-
mini ab ecclesie beneficijs repel-
luntur. Tre. primo. Vidi gen-
tes ingressa scūarium tuum de
quibz precepas ne intrarent ec-
clesiam tuā. Vel dic qz ista ciui-
tas est paradysus vbi non est tē-
plum manufactum nec sol nec
luna. quia speculum eius ineter-
num est deus ipfis luminare et
lucerna. Ista est ciuitas que vs-
qz ad finem seculi aperta habz
ianuas. solos tamen seruos dei
recipit: coinquinatoz a peccato-
res alios non admittit. quia se-
cundum augusti. sicut nulli dig-
no negabitur. ita nulli indigno
conferetur. Vel dic qz in malo
significato talis ciuitas est ani-
ma peccatrix vel ecclesia moder-
na: quia iam non est templum
deuocionis vbi deficit sol discre-
cionis vel cessat luna recte com-
passionis. vbi non clauduntur
porte sensuum delectabilium.
nec porte beneficiorum claudū-
tur ambiciofi seu munera appor-
tantibus. Vel dic qz ciuitas ē
verbum iusti in quo est sedes dei
et agni p grām que a deo illumi-
natur per fidem et sapientiam.
ita qz non habet noctem. i. erro-
rē aut ignorantiam: nec querit
tēplū. i. eccāsticā dignitatē. nec
solem. i. mundane scie claritatē
nec lunam. i. mundane gloie fa-

cultatem. portas cordis et sen-
suum habet apertas ad recipiē-
dum rēs que ad salutem sunt ne-
cessarie. Verumtamen nichil co-
inquatum idest nulla malaco-
gitacio. aut affectio mala debet
rēpi per aliuus male compla-
cētie voluptatem. Mathe i decz
motercio. Elegerūt bonos in va-
sa sua: malos autem foras mise-
runt. Vidit iohannes fluiū
aque vite splendidum tamqm
cristallum in medio platee ciui-
tatis procedentem de sede dei vi-
ui et agni. et ex vna parte flu-
minis lignum vite afferēs fruc-
tus duodecim per menses singu-
los. reddens fructus et folia su-
a ad sanitatem gentium. Per
istum fluiū intelligitur vo-
luptas eterne glorie. que faciat
potat et refrigerat beatos et que
in ciuitate paradisi de ipsa sede ma-
iestatis diuine immediate influ-
itur. Psalmista. Torrente volup-
tatis tue potabis eos. quoniam
apud te est fons vite. Iste igit
fluius eterne vite vel gloie du-
as habet partes scilicet cristi di-
uinitatem et humanitatem. qz
in istis duabz pendet tota con-
templacio beatorum. sed ex v-
traqz parte istius fluminis inue-
nitur lignum vite. i. ex vna na-
tura vitalis. perpetua et eterna
videlicet natura angelica ex p-
te eius diuinitatis: et natura hu-
mana a parte ipsius humanita-
tis. Homo enim et angelus sunt

duo ligna vite que percipiunt
visionem beatā et potantur flu-
mine voluptatis eterne. Unde de
quolibet beato dicitur in psal-
mo **Q** ipse sit tāq̄ lignū quod
plantatū ē secus decursus aqua-
rū: quod fructū suū dabit in tē-
pore suo: **E**t foliū eius idest cor
eius nō defluet. ideo quecumq̄
faciēt semper prosperabuntur. **S**;
p̄ certo ista ligna idest beati p̄-
ferunt per menses singulos fru-
ctus duodecim. **M**ensis em̄ dici-
tur a mēse quod est defectus eo
q̄ in quolibet mēse luna defi-
cit. et signat defectus huius mor-
talis vite: fructus vero ligni vi-
te signant gaudia et premiā pa-
radisi. **O**portet enim ostendere
quomodo per menses singulos
·i· contra xij. defectus q̄s patit̄
ista vita ille arbores paradisi scilicet
beati hñt xij. fructus idest duo-
decim gaudia siue premiā ita vt
singuli fructus singulis mēsi-
bus et singula premiā siue gaudia
singulis huius vite deficiētibz appli-
cēt̄. **M**enses igitur idest defectus
nostri in hac vita sunt sex quan-
tum ad animā scilicet obliuio i-
memoria: in intellectu ignoran-
tia: in affectu cōcupiscentia: do-
lor p̄sentū maloz. timor futuro-
rū: languor v̄tutū naturalium:
q̄tū ad corp̄ sūt alij sex scilicet pas-
sibilitas sine s̄tate: grauitas si-
ne agibilitate: obscuritas sine
claritate et plena cecitate. condē-
sitas sine subtilitate: labor sine

quiete. mors cū necessitate. **S**;
pro certo contra istos duodecim
menses seu defectus sancti hñt
duodecim fructus idest duodecim
gaudia. **E**t primo scilicet quan-
tum ad animam in memoria fir-
mitatem sine obliuionis feruo-
re. in intellectu veritatem sine ig-
norantie errore. in affectu suffici-
entiam sine cupiditatis ardore.
in animo voluptatem sine tristi-
cia vel dolore. in statu securitatē
sine dubio vel timore. in natura
prosperitatem sine desiderio vel
languore. **I**tem quantum ad cor-
pus habebunt sanctitatem sine
passibilitate. et agibilitatem si-
ne ponderositate. claritatem si-
ne obscuritate subtilitatem sine
dēsitate quietem sine turbacōe.
vitam sine mortis terminatione.
Et sic beati qui sunt ligna vite
per singulos menses habent sin-
gulos fructus. remedia vel pro-
fectus ita q̄ quelibet anima po-
test dici illa mulier de qua dicit̄
supra duodecimo capitulo. **S**ige-
num magnum apparuit in celo
mulier amicta sole et luna s̄b pe-
dibus eius. et in capite eius coro-
na stellarum duodecim. **D**el
dic q̄ lignū vite quod sedet su-
per oram fluminis dei sedentis
est vir iustus. qui super flumiū
deuocionis compassionis et cō-
pūctiois sedet q̄ flumiū a sede dei
et agni. i. inspiracōe vel influētia
xp̄i p̄ueit. q̄ p̄ cōto ille xij. fruce-
t̄ solet portare. idest duodecim

pietatis opera facere. et inde alios recreare qui fructus. i. pietatis opera sunt xij. scz sex spūalia et sex corpalia qui in istis duobus versibus cōtinētur **I**nstrue castiga remitte solare ser ora. **N**estio potio cibo recolligo visito condo. Ut sic de homine pio et fructuoso dicat illud tercio regū xi. qz achias diuisit palliū suū i xij ptes. **P**allium ei bonoz nrōrū tā spūaliū qz corporaliū in xij. ptes diuidit qm̄ duodecī pietatis opa a nobis in alios diffunduntur. **E**t proculdubio folia istius ligni. idest v̄ba vici iusti ad sanitatem aliorum proficiūt in quātū verbis taliū alij boni fiunt. **V**el dic qz illud signū significat crucē cū suo crucifixo qd̄ in medio ciuitatis ecclē sup fluum deuocionis est situm quia p̄ certo per menses singulos idest cōtra singulos viciōrū defectus ibi inueniuntur duo decim gratiarum virtutum et exemplorum fructus. **M**ensis enim d̄c̄s est a mēne quod est defectus: et significat mundi defectus vel vicia. **E**st enim primus mēsis in āno peccati ianuaris qui dicitur qz si anni ianua signis supbiam qz est incium et ianua peccatorū. **E**cclēstici decimo. **I**ncium omis peccati est supbia. **E**t illa pingitur cum tribus faciebus eo qz triplex est supbia. scilicet p̄ferre se maioribus patibus et minoribus. **V**el eo qz supbia nascit̄ ex tribus

causis scz eminentijs diuicijs et ex gracijs naturalibus. **V**el istas tres facies habere dicitur. pro eo qz superbus supra plures homines valere se opinat̄. **E**zech. primo. **Q**uatuor facies vni. **E**t ideo sol in aquario tunc dicitur esse qui scilicet p̄ncerna deozū dicitur fuisse. ad denotandum qz superbi summe gaudent in magnatum officijs alti esse. **S**ecundus mensis est februaris. dicitur a febre quia pingitur se calefacere ad ignem et significat defectum luxurie qui facit eam per mala desideria calefieri. et febricitare. et semper in igne concupiscētie estuare. **E**cclēstici. tricēsimi octauo. **V**apor ignis vret carnes eius. **E**t tunc sol in piscibus esse dicitur quia scilicet sol idest rō luxuriosorum in piscibus idest in carnis voluptatibus implicatur. **T**ercius est marcius dicitur a marte deobelli qui pingitur scindens vineam et in ipso sol est in ariete et significat iracundiam. que contra homines per impatientiā mouz bella: atqz vineas. i. simplices scidit et ledit et more arietis ipsos litibus et contentiōnibus p̄cutit et inuadit verbis et verberibus et accusacione non modica ipsos ferit. **E**t cā xxviii. **H**ō homini seruat iram. **Q**uartus mēsis ē aplis vbi t̄ra se incipit apire qui pingit̄ homo armatus vadens ad bella sup equū. **E**t tūc est sol

in thaurō qui significat peccatum crudelitatis et seruicie quod est semper armatum ad vindictam de aduersarijs sumendam. et more thauri semper seruiciose incedit. et terram seu patriam suam. rapinis et exactioibz aliorū virefcere facit. Contra quos Eccl̄. sexto. **N**ō te exollas i cogitatione tua sicut thaurus eū tens domesticos tuos. Quia sic dicitur eccl̄. xxviii. Qui vmdicare vult a deo inueiet vindictam

Quintus mensis est maius. a madificatione pluuiarum dicitur. qui pingitur iuuenis floribus circūseptus significans peccatum lasciuie quo fatui iuues curiosi vestibz et moribz se adoznāt. et nichil aliud q̄ flores mūdane glorie optāt et delicijs carnalibz pre ceteris se madidāt et humectant. dicētes illud sapiētie secundo. **V**no et vnguenti p̄ciosi i pleam? nos: et non preteat nos flos temporis. Coronemus nos rosis atēq̄ marcescāt **I**deo sol tunc videtur esse in geminis quia isti leticiam suam geminant et duplicant **S**extus mensis est iunius. in quo iam terra calescit et ficitur. Et ideo prata tunc temporis defalcant. qz iste cum falce secando herbā depingitur. Et sol in cancro eius medio subinfertur **E**t significat peccatum paritatis et auaricie quod est in male seruando. qd̄ sci; facit terram nostri cordis p

cupiditatem calesciēt. et incompassionem secari. et qz herbas. idest diuicias falcare et amplecti et sibi per paritatem retinere curat. et nichil expēdere. omnia autem seruat. et qz solem. i. animam in cancro quod est animal retro gradum intrare facit. in quantum ipsum a celestibus ad terrena retro gredi procurat **U**nde innocētiu; de miseria humana dicit qz auarus nec patitibz compatitur. nec miseris miseretur. **S**equitur **I**ste est qui deo presert aurum. paradiso p̄ponit argentum. **S**eptimus mensis ē iulius in quo orit̄ stella que dicitur canis et sol in leone intrat. in quo maximus regnat calor. et iste pingitur quasi segetes secans. qz tūc solēt arua segetibus exspoliari. significās detractionē et inuidiam quā cōcomitatur canis mordēs. leo ore fetēs. idest mordax oblocutio. et fetida inflāmacō. qz detractor et inuid? solēt segetes et virtutes et sufficiēcias aliorum falce sue ligue trūcāē. et ipsos bonis suis et honoribz spoliare. **J**ob. xxiii. **A**grū nō suū demētūt **O**ctauus mensis ē augustus q̄ dicit̄ ab augēdo. tūc em̄ segetes triturantur et grana segetum augent̄. et iō iste blada trituras et excutiens pingitur et sol in signum virginis tunc mouet. significās viciū rapie et auaricie qd̄ ē in male acquiredo qz auaricia

non cessat grana segetū .i. diuicias pauperum p rapinas et v-
suras excutere. et diuicias diuicijs augē. et ipsos pauperes tribulacionibus triturare. et iō sol .i. animus taliū tunc temporis solet virginē .i. sterilitatem v̄tutū subintiare. **Ozee .x.** **E**ffraym vitula docta diligē trituiā **E**ffraym enim interpretatur augustū. et designat illos qui diuicias suas augere non cessant **Pro .xxij** **C**alumpniat pauperem vt diuicias suas augeat **N**onus ē september in quo vna colliguntur et ideo vindemians seu i dolijs vna fundens depingitur. et significat ebrietatē seu deliciarū voluptatē q̄ de vnis et delicijs curā gerit **D**e quo dicitur ysa .v **D**e qui potentes estis ad bibendum vinum. et ad sectandum ebrietatem vsq; ad vesperam. **E**t ideo tunc tpis sol intraē libram dicitur. quia isti ad nichil aliud vacant nisi ad librandum ponderandum domino ventri suo **D**edmus mensis est october in quo semina in terrā proiciunt **I**ō i forma hominis seminātis pingit. quia tunc primos fructus per semina noua alios recuperare conantur. et significat vicium inconstantie quod fructus bonorum operum non custodit. ymmo cotidie per ipsum perdit illos et cotidie semina bonorum propositorum recupere contendit **I**deo sol tunc in scorpioē di-

citur pro eo q̄ sol idest mens talium more scorpiomis in cauda .i. in fine a facie idest a principiō diuersificari dicitur. **I**ta q̄ talibus seminatoribus potest dici illud deu .xxvij. **F**rustra habetis semētē que ab alijs deuorabit. **I**ste enim mensis numq̄ comedit quod seminat. sic nec homo inconstans fructum capit de bono quod inchoat. **Luce .decimo q̄rto** **I**ste homo cepit edificare et non potuit consummare. **U**ndecimus mensis est nouember in quo tantū frigus viget. q̄ pori terre et animalū clauduntur et labor exterius impeditur **I**deo tunc quiescunt aues et amplius si cibū habeant impinguant. **I**ō in forma boīs pascentis et impinguatis suos porcos. et excutiētis glandes depigit **S**ol tūc signū sagittarij pagit signis carlē affectōe et ex frigoē ideo cordis portas et aures claudit et vires aie tūc stringit. q̄ laborare p bona opa nō pmittit. q̄nymmo ista facit possessores suos q̄eti et ocio vacare. et suos .i. filios vel nepotes et consanguineos carles diuicijs et beneficijs impinguare **I**ta q̄ solent pro istis glandibus .i. p terrenis bonis suis acquirendis q̄ plurimū laborare **U**nde sol .i. animus taliū sagittariū dicitur p̄tē qz constat q̄ isti mali ecclē. et vsurarij rōe sue carnalis affectionis pro filiis suis ditandis. et etiam nepotibus .

solent alios sagittare et quando
q; rapinis et exactionibus mole-
stare ut sic possent glades bono-
rum temporalium ex parte et habere. **U**n-
de ieremias? Quanta mala nos compellit
facere carnalis affectus. **D**uo-
decim mensis est decembris qui cor-
pora frigidum fortitudine ledit qui
in figura bovis per cornu occidentis
pingitur pro eo quod tunc temporis por-
ci et animalia que impinguata fuerant
occidunt. Sol etiam tunc temporis per si-
gnum capricorni vagatur. **I**ste
igitur mensis duricie et seueritate
significat. que solet alios frigo-
re et tribulatione percutere. et quos-
cumque per cornu id est homines pec-
catores et infirmos sine misericordia oc-
cidere et corrigere. sicut ad hanc
patet in crudelibus iudiciis et pre-
latis. qui sine compassione crude-
liter puniunt delinquentes nec
quaquam leui occasione homo delin-
quit. eadem miserentur. **D**e quibus di-
cit seneca. libro de clementia. Cru-
deles vocabo. qui puniendi carnem
habent. **I**sti igitur capricorni di-
cuntur. quia dato quod quandoque pre-
ceteris vicijis feriunt alios. tamen
peccatores cornu petere et cor-
nu ventilare nimis austere nos-
cuntur. **D**anielis octauo. Et ecce h-
cus caprarum veniebat impetu
fortitudinis sue. **I**sti sunt duode-
cim mali menses. id est duodecim
defectus humani contra quos per-
certo sicut iam supra dictum est
lignum vite id est crux cum cru-
cifixo portat duodecim fructus

id est duodecim virtutes specia-
les et duodecim bona exempla
ut singuli menses per fructus sin-
gulos. id est singula vicia per vir-
tutes singulas temperentur. **D**i-
co igitur quod de isto ligno vite. i-
cruce et crucifixo tu potes colli-
gere contra ianuarium humili-
tatem in capitis inclinatione quia
inclinato capite emisit spiritum
id est superbiam. **C**ontra februarium
luxurie timorem in cutis spi-
nea perforatione et in oculorum
ad terram depressione. quia punc-
ture timoris domini in conside-
ratione terre id est mortis carnis
concupiscentia. **P**er timorem do-
mini declinat omnis a malo. **C**o-
tra martium iracundie patientiam
in auris auscultatione quia dato
quod imperia multa audisset tamen
cum malediceretur non maledi-
cebat. **P**salmus liij. dicens illud psalmus
Ego tamquam surdus non audiebam
et. **C**ontra aprilis vindictam et
seuicem collige misericordiam in
benigna lingue locutione in hoc
scilicet quod crucifixoribus misericordi-
ter indulget dans exemplum de
hoc quod ipse docuit dicens Dimit-
te et dimittetur vobis. **I**uxta
sextum capitulum. **C**ontra maium
lasciuie et inanis leticie contri-
cionem et dolorem in oris fellea
et amara potatione. dicens cum
Ezechiel primo. et. **P**salmus. tricesi-
mo octauo. capitulum. **R**ecogita-
bo tibi omnes annos meos in a-
maritudine anime mee. **C**ontra

iumiu p̄tatis collige liberalita-
tem in manuū p̄foracōe et extē-
sione. **M**anus eī perforata ma-
le cōtinet qd̄ immittitur: exten-
sa v̄ro alteri p̄orrigit quod ap-
petit. **N**a igitur liberaliter iux-
ta verbū **Eccl̄i q̄rto** Non fit p̄or-
recta manus tua ad accipiēdū
et ad dandū collcā. **C**ontra iu-
lium detractōis et inuidie col-
lige caritatem in corde et lateris
apertione: quia cor suū videtur
tibi velle daē dum latus tenet a
ptū. **U**nde bernardus. **R**espice
vulnera pendentis rē. **Job. xv.**
Maiore caritatem nemo habz
q̄ vt aiām suā ponat quis pro
amicis suis. **C**ontra augustū
rapine et auaricie collige paup-
tatem in corpis denudaciōe. **N**u-
dus enim in cruce mansit et nu-
ditatē et paup̄tatem in hoc dili-
gē nos instruxit. iuxta illud gre-
go. **N**udi post nudū curramus
Contra septembrē deliciarū
et voluptatum collige asperā pe-
nitentiam in corporis flagella-
cōe. **C**aro enim eius nō fuit ī de-
licijs ibi. s̄ in penis et supplicijs
dās exinde exemplū. q̄ magis
sūt diligenda aspera q̄ p̄sp̄era.
Job. xxxij. **C**ōsūpta est caro e-
ius a supplicijs. **C**ontra octo-
brē inconstantie collige p̄seuerā-
tiā in pedis cōclauacōe et cōfix-
ione. **I**ta em̄ fuit conclauatus q̄
nec iudeorū insultationibz nec ī
imicoꝝ p̄tēp̄taciōibz crucē dimit-
tere voluit. dāns exēplū p̄seuerā

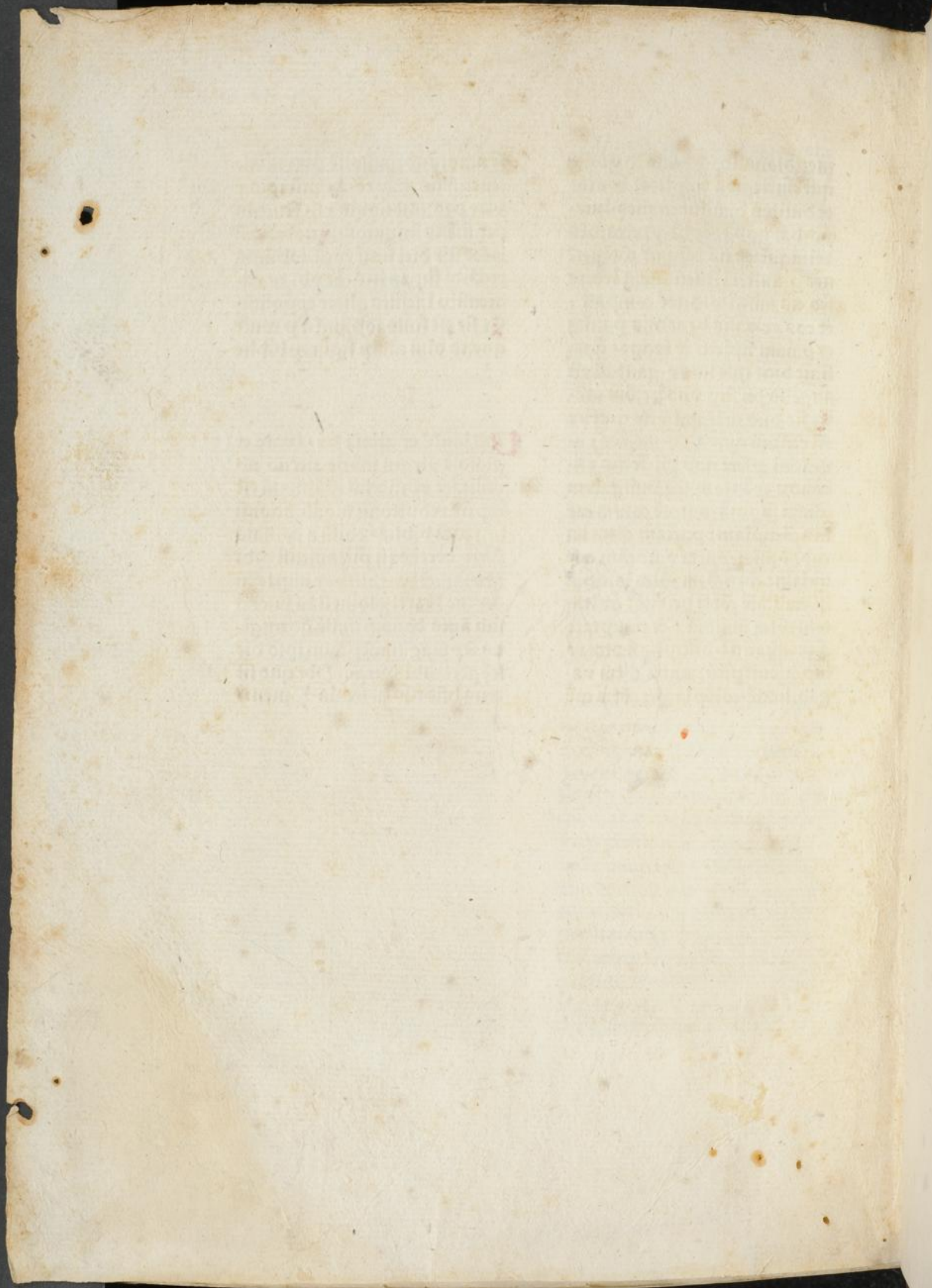
di in cruce .i. in cruciati et labo-
re assumpto. **U**nde seneca. **U**tere
officio quod semel sūp̄sisti: tur-
pe est em̄ oneri cedere. **C**ōtra
nouēbrem carnalis affectionis
collige contemptū cuiusq̄ amo-
ris superflui in discipulorū fu-
ga et desertione et in totius cor-
poris a terra eleuatione. **I**n quo
nobis dat exēplum q̄ circa nos
per carnis affectionem nō debe-
mus amicos et notos tenē. **P̄s.**
Mti mei longe steterūt et vim
faciebant qui querebant animā
meam. **E**t qui querebant mala
michi locuti sunt vaitates: et cē-
tera. quinymmo debemus sursum
per contemplacionem suspensi
a terra et terrenis eleuati esse. **U**-
nde iob septimo capitulo dicitur.
Elegit suspendium anima mea
et cetera. **C**ontra decembrem
nimie seueritatis et duricie col-
lige compassionem delinquentiū
in crucifixi corporis disposiciōe.
q̄ iste fuit crucifixus facie ad
occidentem: dorso ad orientem
dextera autem ad aquilonem.
sinistra ad meridiem versis. **I**n
quo datur nobis intelligi q̄ ip̄e
pie p̄ passionem respiciat occide-
tales congelatos idest peccato-
res: dorsum vero vertit ad oien-
tales idest ad superbos. de suis
presumentes virtutibus. **D**ex-
terā eciam eterne libealitatis sue
p̄orrigit aquilonaribz idest su-
is pauperibz: sinistrā vero eter-
ne aduersitatis et inmicie minat

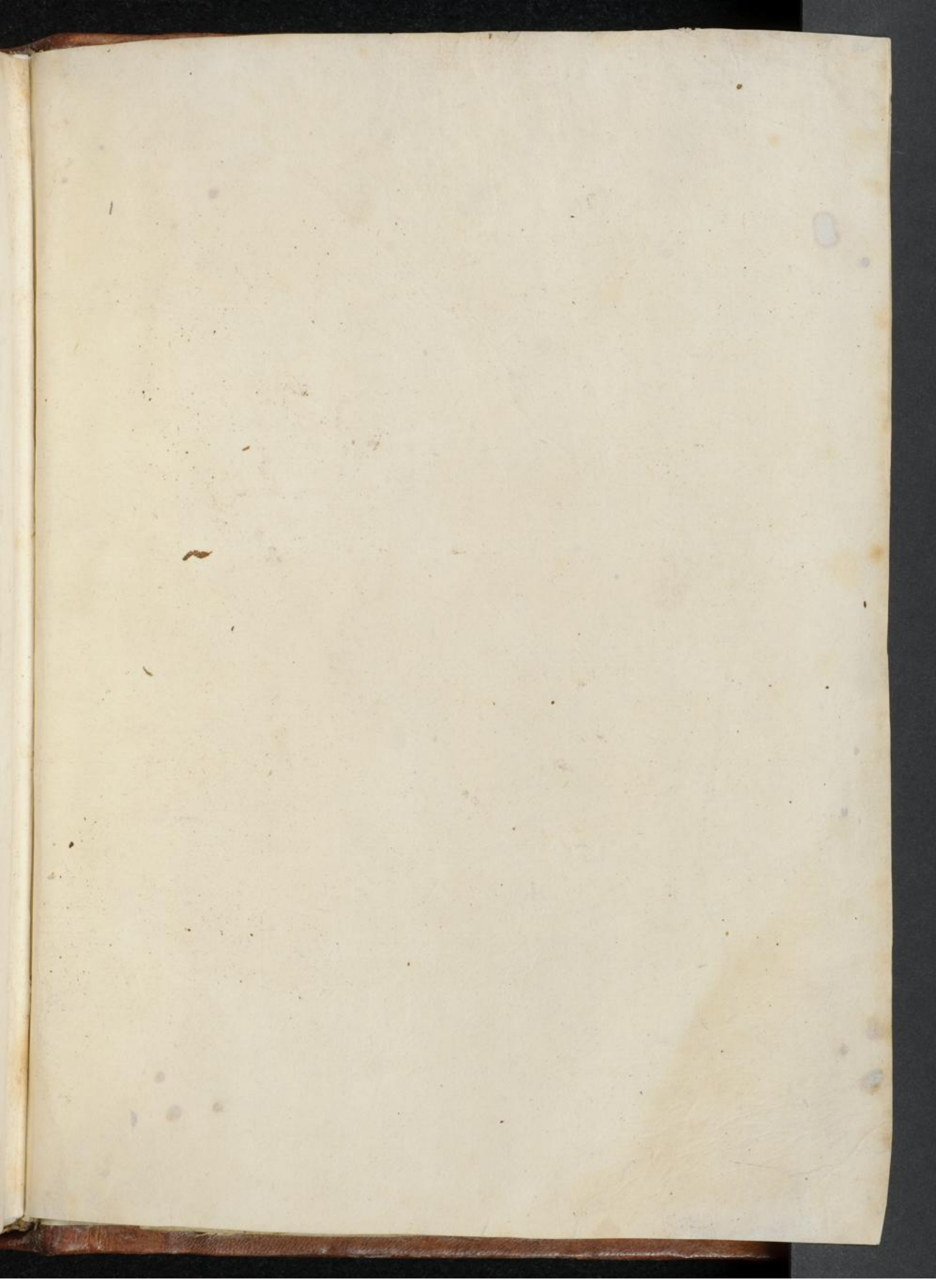
meridionalibus .i. diuitibus quia iste
qui esurientes impleuit bonis:
et diuites dimittit inanes. luce.
pro. dat nob exemplū quod peccatores
delinquētes nō debem? cōtēpnē
nec p austerā seueritatem ledere
sed eis misericorditer compati .
et eos extensis brachijs p mīaz
et pīam āplecti et recipere. quia
sicut dicit ipse lu. xv. gaudiū est
angelis dei sup vno peccōre .ac.
Et sic dico quod lignū vite .i. crux
vel cristus contra .xij. menses .xij.
viciozū pfert nob .xij. fructus .xij.
bonozū exēploz. sciz huilitatem
contra supbiā. timorē contra car
nis cōcupiam: paciā cōtra ira
cūdiā. mīaz contra vindcām et se
uiciā: cōtriciōem cōtra lasciuīā
liberalitatē cōtra pītatē: carita
tem cōtra inuidiā: et paupertatē
cōtra auariā. disciplinā cōtra vo
luptatem: pscuerantiā cōtra va
gabilitatē. cōtēplacōez cōtra car

lē amorē. cōpassionē cōtra inimie
seueritatis ardorē. Lignū igitur
vite protulit nobis .xij. fructus
per mēses singulos. Quodecū em
hore sūt diei sicut dicit iobāmis
xi. Vide supra li. v. ca vbi de .xij.
mensibz iuenies aliter expositū.
Et sic est finis iobāmis et p conse
quens oīm aliaz figuraz biblie

Ad laudē et gloriā dei . beate et
gloiose virgīs marie necnō ad
vtilitatē xpīfidelīū cōsumatū est
h pns reductorīū moalizacionū
sup totā bibliā. editū a domino
petro berthozij pictauiensi ordi
nis sancti benedicti. et impressū
per me Bartholomeū de vnckel
sub ānis domini mille q̄dringē
tis septuaginta septem. ipso die
scē gertrudis virginis. de quo fit
deus bñd cūs in secula. Amen.

Restauriert: April 1964
Petersen.

*Stephan
Curtius*